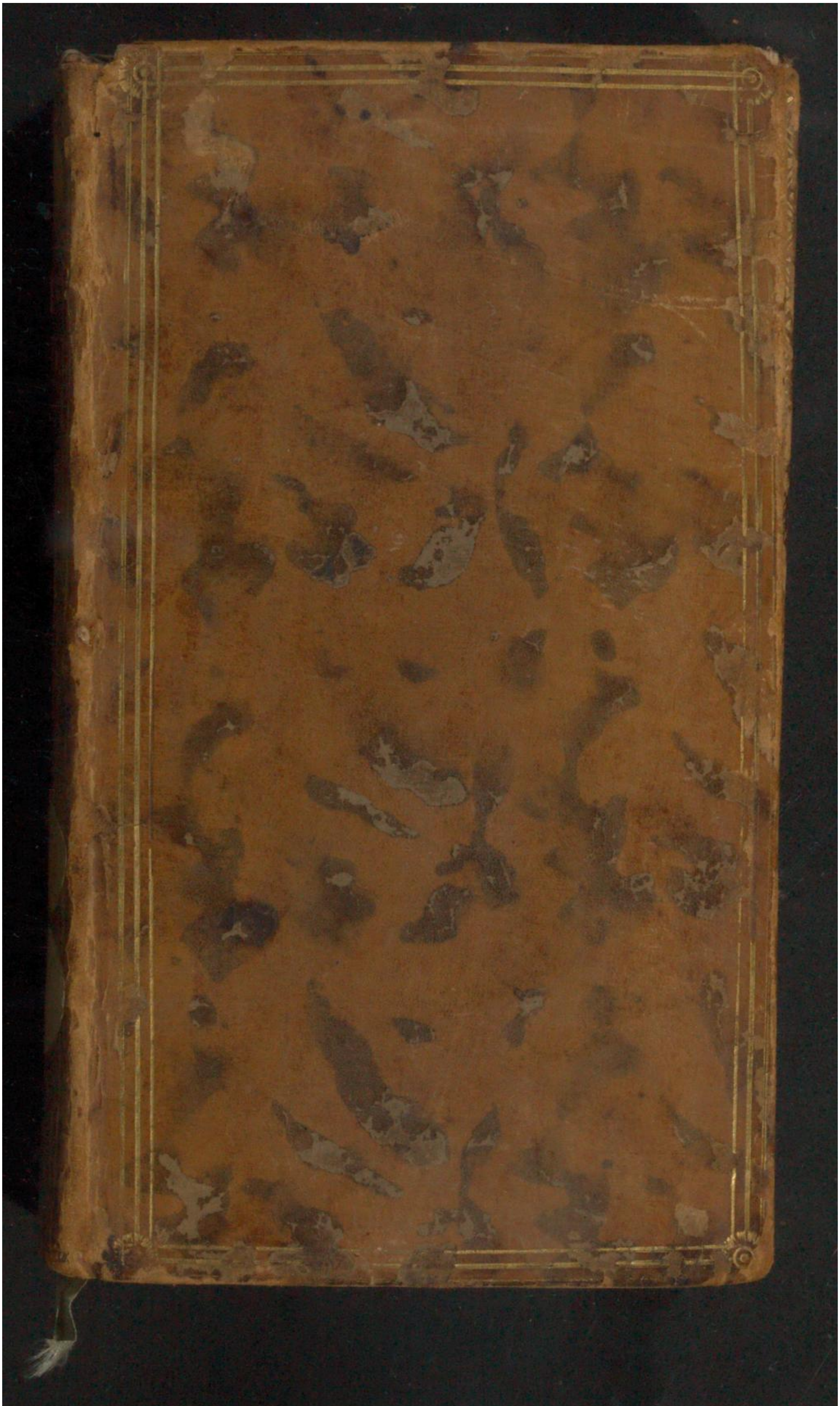

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

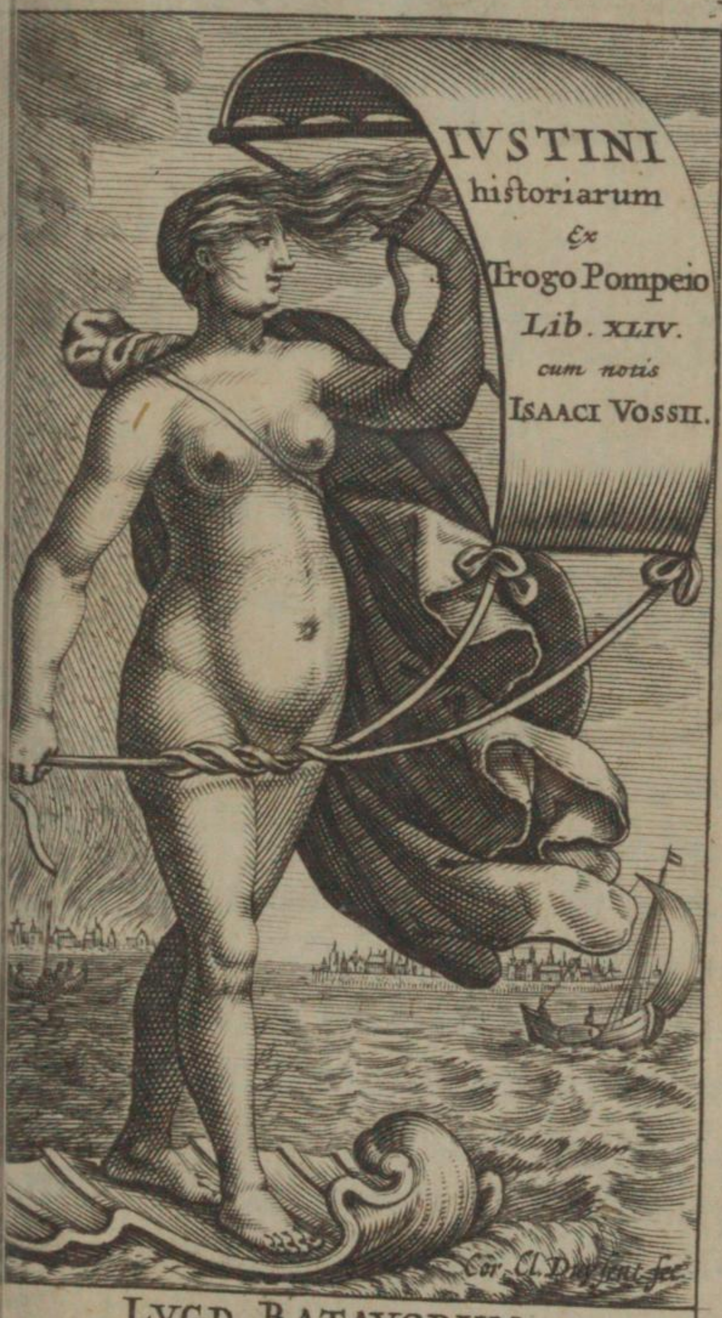
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

~~A 167~~

Editio prima

KW
235
D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ILLVSTRI

THVRONI BIELKE,

Domino de A°KEROÖ, ERVALA, &c.

IS. VOSSIVS

S. P. D.

SÆPE equidem miratus ſum, tam diverſa eſſe hominum judicia, ut quod hi maxime ſectentur, uniceque ſibi imitandum proponant; illi fugiant, contemnantque tanquam nullius pretii; vel quod nihil ad ſe quicquam pertinere arbitrentur; vel, quod verius, ignorent. Solemne id quidem omni ævo malum: nunquam tamen ita in animis ho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

minum inolevit, quam hoc tempore, poſtquam judicandi libertas, etiam illis, qui nihil ſciant, conceſſa eſt. Ægre paucos invenias ejuſdem mentis homines, quibus idem ſcopus, & laboris meta proponatur. Alii delicias & amœnitates ſtudiorum captant, non ut docti, ſed ne indocti habeantur: alii id quod quam citiſſime victum largiatur: pauci vero qui ſtudia illa conjungant: tanquam parum, aut potius nihil, unum alteri conferret; neſcientes prorſus, quam indiſſolubili vinculo omnes ſcientiæ humanæ contineantur, vixque unam ſine altera conſtare & perfici: ſed quemadmodum in horologiis una rotula aliam propellit, ita quoque ſtudia ſe mutuo juvare & promovere. Hinc eſt, ut vix milleſimus quiſque ad aliquam ſummam perveniat, dum tritam omnes viam inſiſtunt. Et ferendum

dum ſane hoc foret, ſi id ſine livo-
re & contemptu aliorum fieret.
Ἕρδοι τὶς ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.
Illud vero minime tolerandum
erat, homines iſtos ita ſcientiam
ſuam commendare, ut non ſine
detractione ſummorum virorum
id fiat. Sed condonandum hoc ſe-
culi moribus. Licuit certe ridere
nuper eorundem legenti oratio-
nes & hiſtorias: agnoviſſes homi-
num genus vel ex nudis verbis: illa
ſiquidem erant ἱπποβάμονα καὶ ἐλε-
φαντινὰ, ὀφρῦς ἔχοντα, καὶ λόφους, δεινὰ
ἄττα μορμορωπά. Potuiſſem & ego
tam horrificis vocabulis terreri, ni-
ſi ὄνον ἐν τῇ λεοντείῃ ex ruditu agno-
viſſem. Hanc illi non dubitant pro
vera eloquentia venditare, & in ea
ſibi quoque aliquam palmam tri-
buere. Quid de aliis recte judi-
cent, qui de ſeipſis tam perverſe?
Miror, cum video, ipſos illos ho-
mines gloriari, ſibi ſolis incum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

bere literas, metuendamque adeo literarum ruinam, ni ipſi ſint, qui ſuſtineant & fulciant. Ne ipſi eam aliquando inducant. Quid facias cum ejuſcemodi mortalibus? jubeas miſeros eſſe libenter. Ablegandi Anticyram, ὅπου βέλτιστα ἐλλεβορίζονται. Malim ego cum gallis κὼ κὼ canere, aut cum ranis βρεκκεκὲξ coaxare, quam iſtis placere. Neque enim illis placere poſſum, quin Tibi, & bonis, diſpliceam juvenum Nobiliſſime. Novi enim animum tuum ab iis tantum abhorrere, quantum illi à ſana mente. Non poſſum dicere, quantum amorem tui hæc res in me excitarit. Et jam diu conſtitueram illum aliquo cultus mei teſtimonio palam facere, cum ecce ſeſe obtulit Juſtinus, quem nunc lubens meritoque Tibi inſcriptum eo. Quanquam non fuerat animus poſt luculentiſſimam M. Bernegger,

geri, viri in omnibus verſatiſſimi, editionem, quicquam tentare. Inſtantibus tamen typographis, vel quo merx vendibilior foret, vel quod nudum prodire puderet, amiculum injeci, non quidem illud purpureum, aut byſſinum, quali eum veſte ornarunt viri ſummi Bongarſius & Berneggerus; ſed ex decidivis panni fruſtulis conſarcinatum; quod tamen ipſum forſan non inutile judicabis. Vale generoſiſſime BIELKE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

TROGI POMPEII
FRAGMENTA.
De eodem, & Iuſtino, veterum auctorum loca.

Priſcianus LIB. VI.

TRogus Pompeius lib. 6. Inde Scepſim petit, quo ſe media interfecta ſocru contulerat, is ab Herculide petito colloquio.

In Ms. Priſciani leguntur hæc ex lib. 3. pro ſe media, *Mediolanenſis editio habet*, è Media. *unde legebam olim*, ſe è Media: *ſed ex lib. 3. Hellen. Xenophontis legendum:* quo ſe Midias. *Locum ipſum lector conſulat. De* Herculide *autem qui in Mſs. Iuſtini eſt* Derculides, *dixi ad libr. 6, 1, 2.*

Idem LIB. V.

Trogus hiſtoricus in XXII. femininum à flamine, protulit hæc flaminea. Papicio propter mortem flamineæ, flaminio obiit.

Duo Mſs. Papicio flamineæ (*unus* flaminiæ) flaminio obiit. *Lego* Papirius propter mortem flamineæ, flaminio abiit. A. *Gellius libr.* 10. *cap.* 15. *de flamine Diali.* Vxorem ſi amiſit, *inquit*, flaminio decedit. *Sed quæ Trogo & Priſciano*

eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

eſt Flaminea, Gellio eſt flaminica: & flaminia, flaminis domus.

VIRGILII

Interpres Vetus qui eſt apud P. Danielem, in illud tertii Æneid.

Teucrus Rhœteas primum eſt advectus in oras.

TEVCRVS. de hoc fabula duplex eſt: Nam & de parentibus ejus dupliciter traditur. Alii enim Cureas & Idæ Nymphæ; alii, inter quos Trogus, Scamandri filium tradunt: qui *Scamander*, cum *Creta* frugum inopia laboraret, cum parte tertia populi, ad exteras ſedes quærendas profectus eſt, ab Apolline monitus, ibi eum habiturum ſedes, ubi noctu à terrigenis obpugnatus eſſet: Cum ad Frygiam veniſſet, & caſtra poſuiſſet, noctu mures arcuum nervos & laboramenta armorum adroſerunt. Scamander hos interpretatus hoſtes eſſe terrigenas, in Idæ montis radicibus ædificia collocavit: qui cum adverſus finitimos bellum gereret, victor in Fanto flumine lapſus non comparuit, qui poſt à Cretenſibus in honorem regis ſui Scamander appellatus eſt. filioque ejus Teucro regnum traditum, qui cives è ſuo nomine Teucros appellavit, qui poſt à rege Troo Trojani dicti ſunt, & templum Apollini conſtituit, quem Sminthium appellavit; Cretenſes enim murem Smynthicem dicunt, *&c.*

Leg. arbitror, nervos, & loramenta armorum *Et ſtatim,* in Xantho flumine.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Idem ad illud 4. Æneid.

Ductoresque alii, quos Africa terra triumphis
Dives alit. ——

Triumphis dives, id eſt, bellicoſa, & quidam dicunt aſtros nunquam triumphaſſe. Plinius autem ſecundus hiſtoriæ naturalis, & Pompeius Trogus aſtros dicunt pompam triumphi primos inveniſſe, quam ſibi Romani poſtea vindicaverunt. Libius autem Andronicus refert, eos de Romanis ſæpius triumphaſſe, ſuosque porticus Romanis ſpoliis adornaſſe; merito ergo dives triumphis.

Pro Aſtros, *legendum omnino* Afros. *Carthaginienſes triumphaſſe, indicat etiam liber XIX. Iuſtini.*

PLINIVS

In Indice Hiſtoriæ Naturalis, Trogum auctorem multis locis laudat, ut libr. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 31. Quæ ex eo tranſtulit, non arbitror eſſe ex libris hiſtoriarum.

LIB. VII. CAP. III.

ET in Ægypto ſeptenos uno utero ſimul gigni, auctor eſt Trogus. *Eadem fere totidem verbis Solinus cap. 3.*

LIB. XI. CAP. XXXIX.

Pili à cute exeunt craſſa, hirti; feminis tenuiores, equis in juba largi, in armis leoni: daſypodi

& in buccis intus, & in pedibus: quæ utraque Trogus & in lepore tradit, hoc exemplo libidinoſiores hominum quoque colligens.

CAP. LII.

Addidit morum quoque aſpectus ſimili modo apud nos Trogus, & ipſe auctor ſeveriſſimus, quos verbis ejus ſubjiciam. Frons ubi eſt magna, ſegnem animum ſubeſſe ſignificat; quibus parva, mobilem; quibus rotunda, iracundum, velut hoc veſtigio tumoris apparente. Supercilia quibus porriguntur in rectum, molles ſignificant; quibus juxta naſum flexa ſunt, auſteros; quibus juxta tempora inflexa, deriſores; quibus in totum deflexa, malevolos & invidos. Oculi quibuscunque ſunt longi, maleficos eſſe judicant; qui carnoſos à naribus angulos habent, malitiæ notam præbent: candidi pars extenta, notam impudentiæ habet; qui identidem operire ſolent, inconſtantiæ. Oricularum magnitudo, loquacitatis & ſtultitiæ nota eſt. Hactenus Trogus.

LIB. XVII. CAP. X.

Nam folia palmarum apud Babylonios ſeri, atque ita arborem provenire, Trogum crediđiſſe demiror.

LIB. XXXI. CAP. VLT.

Trogus auctor eſt, circa Lyciam penicillos molliſſimos naſci in alto, unde ablatæ ſint ſpongiæ.

Chariſius LIB. I.

Sed & Valgius, & Verrius, & Trogus de animalibus: hæ res lacte dicuntur; at conſuetudo tamen aliud ſequitur.

Leg. fortaſſe hi tres lacte dicunt.

Fl. Va-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Fl. Vopiſcus in Aureliano.

Neminem ſcriptorum, quantum ad hiſtoriam pertinet, non aliquid eſſe mentitum: prodente quinetiam, in quo Livius, in quo Salluſtius, in quo Cornelius Tacitus, in quo denique Trogus manifeſtis teſtibus convincerentur.

Idem in Probo.

Et mihi quidem id animi fuit, non ut Salluſtios, Livios, Tacitos, Trogos, atque omnes diſertiſſimos imitarer viros in vita principum & temporibus diſſerendis.

Hieronymus Proœmio in Danielem.

Ad intelligendas autem extremas partes Danielis, multiplex Græcorum hiſtoria neceſſaria eſt, &c. præcipueque noſtri Livii, & Pompeii Trogi, & Iuſtini, qui omnem extremæ viſionis narrant hiſtoriam; & poſt Alexandrum uſque ad Cæſarem Auguſtum, Syriæ & Ægypti, id eſt, Seleuci & Antiochi, & Ptolemæorum bella deſcribunt.

Idem in CAP. V. *Danielis.*

Quo (*de Balthazare loquitur*) interfecto, à Dario rege Medorum, qui Cyri regis Perſarum avunculus fuit, & Cyro Perſa, quæ duo regna Eſaias aſcenſorem bigæ cameli & aſini vocat, deſtructum eſſe imperium Chaldæorum. Quod quidem & Xenophon in Cyri majoris ſcribit infantia, & Pompeius Trogus, & multi alii, qui barbaras ſcripſere hiſtorias.

Augu-

Auguſtinus LIB. IV. *De civitate Dei. cap.* 9.

Iuſtinus qui Græcam, vel potius peregrinam, Trogum Pompeium ſequutus, non Latine tantum, ſicut ille, verum etiam breviter ſcripſit hiſtoriam, opus librorum ſuorum ſic incipit. Principio rerum, *&c.*

Paulo poſt.

Qualibet autem fide rerum, vel iſte, vel Trogus ſcripſerit: nam quædam illos fuiſſe mentitos, aliæ fideliores litteræ oſtendunt: conſtat tamen, & inter alios ſcriptores, regnum Aſſyriorum à Nino rege fuiſſe longe lateque porrectum.

Oroſius LIB. I. CAP. VIII. *De fame Ægypti, cui Ioſeph ſubvenit.*

Pompeius hiſtoricus, ejusque breviator Iuſtinus docet.

Et CAP. X.

Ait enim Pompeius, ſive Iuſtinus hoc modo, Ægyptii cum ſcabiem & vitiliginem, *&c. quæ exſtant lib. XXXVI. Iuſtini.*

Tranſcripſit autem Oroſius ad verbum pleraque ex Iuſtino in ſuam Ormeſtam mundi : ita enim in Mss. inſcribitur ipſius hiſtoria. (vide C. Barthium Adverſ. 36. 17.

Iſidorus Libro de Natura rerum qui in Mss. P. Pithœi inſcribitur de Aſtronomia.

De monte Æthña Iuſtinus in libro hiſtoriarum

ita ſcripſit, Siciliæ tellus tenuis ac fragilis & cavernis quibusdam fiſtulisque ita penetrabilis, *&c. quæ exſtant lib. IV.*

Iornandes Libro de rebus Gethecis.

Ex quorum (*Gothorum*) nomine vel genere Trogus Pompeius, Parthorum dicit extitiſſe proſapiam.

Idem.

Tunc Cyrus rex Perſarum, poſt grande intervallum, & pene poſt ſexcentorum triginta annorum tempora, Pompeio Trogo teſtante, Getarum reginæ Thamiri, ſibi exitiale intulit bellum.

Martinus Polonus ſub Antonio Pio.

Eo tempore, floruit Pompeius Trogus, natione Hiſpanus, qui totius orbis hiſtorias à tempore Nini regis Aſſyriorum, uſque ad Monarchiam Cæſaris Latino ſermone deduxit, diſtinguens per libros XLIV. quorum abbreviationem fecit Iuſtinus ejus diſcipulus: Qui Iuſtinus philoſophus Antonio Pio librum de Chriſtiana religione compoſitum tradidit, & benignum eum Chriſtianis fecit.

Sarisberienſis *in Policratico, Iuſtinum ſæpe citat, ut in notis meis indicavi.*

ΕΙΣ ΤΡΩΓΟΝ
καὶ Ἰουστῖνον.

Τρωγὸν γῆρας ἔτρωγεν, Ἰουστῖνος δ' ἐλεήσας
Ἡμίτρωκτον ἀνὰ ζώγρεεν, ὡς τὸ ὅλον.
Γῆρας δὲ φθονέον τῷ ζωγρήσαντι, καὶ αὐτὸν
Τρῶξεν Ἰουστῖνον βιβλοφάγῳ μανίῃ.
Ἀλλὰ σὺ νῦν Βογγάρσι ἄμ' ἀμφοτέρους ἐλεαίρων,
Ὡς Πέλοπ' ὠμολιπῆ Ζεὺς, ἔθες ἀρτεμέας.

Ἰω. Αὐράτου.

Expreſſi verſus Aurati.

Trogum truncarat ſenium, miſeratus at illum
Iuſtinus, ſolido corpore reſtituit.
Sed qui reſtituit, ſenium dum rurſus & ipſi
Invidet, hunc carpſit bile papyrivora.
At tu nunc, Bongarſi, ambos miſeratus, utrunque
Reſtituis: truncum Iuppiter ut Pelopem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

IN

IVSTINVM.

IVſtinum longo caries exederat ævo:
Tentarantque diu vario medicamine, multi
Alte infoſſum ulcus nequiequam, explere cherurgi,
Vivebat mage morbus: & atrox fiſtula, ſubter
Dum latitat, duro formarat margine cancrum:
Cancrum incuratos ſerpentem impune per artus.
Sic ſæpe indocta crudeſcunt vulnera dextra.
Non tulit hanc ſpeciem, putrique latentia pelle
Iuſtini retegens Bongarſius ulcera Chiron:
Siccine opus tantum tabeſcet, vindice nullo?
Dixit, & aſcitis Phœbææ viribus artis,
Septica combuſſit, calloſaque labra recidit,
Explens carne ſinus rediviva, ut nulla cicatrix
(Tam felix medicus) ſpectetur corpore toto.
Ecquis adhuc ullum putet inſanabile vulnus?

R. MASSACVS.

PRÆ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

PRÆFATIO IVSTINI.

QVum multi ex Romanis, etiam Conſularis dignitatis viri, res Romanas Græco, peregrinoque ſermone in hiſtoriam contuliſſent: ſive æmulatione gloriæ, ſive varietate & novitate operis delectatus, vir priſcæ eloquentiæ Trogus Pompejus, Græcas, & totius orbis hiſtorias Latino ſermone compoſuit: ut cum noſtra Græce, Græca quoque noſtra lingua legi poſſent: prorſus rem magni & animi, & corporis aggreſſus. Nam cùm pleriſque auctoribus, ſingulorum regum vel populorum res geſtas ſcribentibus, opus ſuum ardui laboris videatur: nonne nobis Pompeius, Herculea audacia orbem terrarum aggreſſus videri debet: cujus libris omnium ſeculorum, regum, nationum, populorumque res geſtæ continentur? Et quæ hiſtorici Græcorum, prout commodum cuique fuit, inter ſe ſegregati occupaverunt, omiſſis quæ ſine fructu erant, ea omnia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nia Pompejus diviſa temporibus, & ſeri… rerum digeſta compoſuit. Horum igitu… quatuor & quadraginta voluminum (nam… totidem edidit) per otium, quo in Vrbe ver… ſabamur, cognitione quæque digniſſima ex… cerpſi: & omiſſis quæ nec cognoſcendi vo… luptate jucunda, nec exemplo erant neceſſa… ria, breve veluti florum corpuſculum feci:… ut haberent & qui Græca didiciſſent, qu… admonerentur; & qui non didiciſſent, qu… inſtruerentur. Quod ad te, non tam cogno… ſcendi, quam emendandi cauſa transmiſi:… ſimul ut & otii mei, Cujus & Cato red… dendam operam putat, apud te ratio conſta… ret. Sufficit enim mihi in tempore judicium… tuum, Apud poſteros, cum obtrectationi… invidia deceſſerit, induſtriæ teſtimonium… habituro.

IV-

IVSTINI HISTORIARVM EX TROGO POMPEIO.

LIBER I.

CAP. I.

PRINCIPIO rerum, gentium nationumque imperium penes reges erat: quos ad faſtigium hujus majeſtatis non ambitio popularis, ſed ſpectata inter bonos moderatio provehebat. Populus nullis legibus tenebatur: arbitria principum pro legibus erant. Fines imperii tueri magis, quam proferre, mos erat: intra ſuam cuique patriam regna finiebantur. Primus omnium Ninus, rex Aſſyriorum, veterem, & quaſi avitum gentibus morem nova imperii cupiditate mutavit. Hic primus intulit bella finitimis, & rudes adhuc ad reſiſtendum populos, terminos uſque Libyæ perdomuit. Fuere quidem temporibus antiquiores, Vexoris Ægypti, & Scythiæ rex Tanaus: quorum alter in Pontum, alter uſque Ægyptum exceſſit. Sed longinqua, non finitima bella gerebant: nec imperium ſibi, ſed populis ſuis gloriam quærebant; contentique victoria, imperio abſtinebant: Ninus magnitudinem quæſitę dominationis continua poſſeſſione firmavit. Domitis igitur proxi-

mis, cùm acceſſione virium fortior ad alios tra
ſiret, & Proxima quæque victoria inſtrumentu
*ſequentis eſſet, totius Orientis populos ſubeg
Poſtremum illi bellum cum Zoroaſtre, rege B
ctrianorum fuit, qui primus dicitur artes magic
inveniſſe, & mundi principia, ſyderumque m
tus diligentiſſime ſpectaſſe. Hoc occiſo, & ipſe d
ceſſit, relicto impubere adhuc filio Ninya, & ux
re Semiramide.

CAP. II. Hæc nec immaturo auſa trade
imperium, nec ipſa palam tractare, tot ac tant
gentibus vix patienter uni viro, nedum femin
parituris, ſimulat ſe pro uxore Nini, filium; pr
femina, puerum. Nam & ſtatura utrique medic
cris, & vox pariter gracilis, & lineamentorur
qualitas matri ac filio ſimilis. Igitur brachia a
crura velamentis, caput tiara tegit: & ne novo ha
bitu aliquid occultare videretur, eodem ornat
& populum veſtiri jubet: quem morem veſtis
exinde gens univerſa tenet. Sic primis initiis ſe
xum mentita, puer eſſe credita eſt. Magnas dein
de res geſſit: quarum amplitudine, ubi invidiam
ſuperatam putat, quæ ſit fatetur, quemve ſimu
laſſet. Nec hoc illi dignitatem regni ademit, ſe
admirationem auxit; quod mulier non femina
modo virtute, ſed etiam viros anteiret. Hæc Ba
bylonìam condidit, murumque urbi cocto later
circumdedit, harenæ vice, bitumine interſtrato
quæ materia in illis locis paſſim è terra exæſtuat.
Multa & alia præclara hujus reginæ fuere. Siqui-
dem non contenta acquiſitos viro regni terminos
tueri, Æthiopiam quoque imperio adjecit. Sed &
Indiæ bellum intulit; quò præter illam & Alexan-
drum Magnum nemo intravit. Ad poſtremum
cum concubitum filii petiſſet, ab eodem interfe-
cta eſt, duos & quadraginta annos poſt Ninum

regno

gno potita. Filius ejus Ninya contentus elabo-
to à parentibus imperio, belli ſtudia depoſuit,
: veluti ſexum cum matre mutaſſet, raro à viris
ſus, in feminarum turba conſenuit. Poſteri quo-
ue ejus, id exemplum ſequuti, reſponſa genti-
us per internuntios dabant. Imperium Aſſyrii,
ui poſtea Syri dicti ſunt, mille trecentis annis
enuere.

CAP. III. Poſtremus apud eos regnavit Sar-
anapalus, vir muliere corruptior. Ad hunc vi-
endum (quod nemini ante eum permiſſum fue-
at) præfectus ipſius, Medis præpoſitus, nomine
Arbactus, cum admitti magna ambitione ægre
obtinuiſſet; invenit eum inter ſcortorum greges
purpuram colo nentem, & muliebri habitu, cum
mollitia corporis, & oculorum laſcivia omnes fe-
minas anteiret, penſa inter virgines partientem.
Quibus viſis, indignatus tali feminæ tantum vi-
rorum ſubjectum, tractantique lanam, ferrum &
arma portantes parêre; progreſſus ad ſocios, quid
viderit refert: Negat ſe ei parêre poſſe, qui ſe fe-
minam malit eſſe, quam virum. Fit igitur conju-
ratio; bellum Sardanapalo infertur. quo ille audito,
non ut vir regnum defenſurus, ſed ut metu mortis
mulieres ſolent, primo latebras circumſpicit: mox
deinde cum paucis & incompoſitis, in bellum pro-
greditur. Victus, in regiam ſe recipit; & extructa
incenſaque pyra, & ſe & divitias ſuas in incen-
dium mittit: hoc ſolo imitatus virum. Poſt hunc
rex conſtituitur interfector ejus Arbactus, qui
præfectus Medorum fuerat. Is imperium ab Aſſy-
riis ad Medos transfert.

CAP. IV. Poſt multos deinde reges, per or-
dinem ſucceſſionis, regnum ad Aſtyagen deſcen-
dit. Hic per ſomnum vidit ex naturalibus filiæ,
quam unicam habebat, vitem enatam, cujus pal-

mite omnis Aſia obumbraretur. Conſulti hario
ex eadem filia nepotem ei futurum, cujus magn
tudo prænuntietur, regnique ei amiſſionem po
tendi, reſponderunt. Hoc reſponſo exterritus
neque claro viro, neque civi filiam, ne patern
maternaque nobilitas nepoti animos extollere
ſed ex gente, obſcura tunc temporis, Perſarum
Cambyſi mediocri viro in matrimonium tradi
dit. Ac ne ſic quidem ſomni metu depoſito, gra
vidam ad ſe filiam arceſſit, ut ſub avi potiſſimun
oculis partus necaretur. Natus infans datur occi
dendus Harpago, regis arcanorum participi. I
veritus, ſi ad filiam mortuo rege veniſſet impe
rium, quia nullum Aſtyages virilis ſexus genue
rat, ne illa necati infantis ultionem, quam à patr
non potuiſſet, à miniſtro exigeret; paſtori regi
pecoris puerum exponendum tradit. Forte eodem
tempore & ipſi paſtori filius natus erat. Ejus igitu
uxor, audita regii infantis expoſitione, ſummi
precibus rogat, ſibi afferri oſtendique puerum.
cujus precibus fatigatus paſtor, reverſus in ſilvam,
invenit juxta infantem canem feminam, paruulo
ubera præbentem, & à feris alitibusque defenden-
tem. Motus & ipſe miſericordia, qua motam
etiam canem viderat, puerum defert ad ſtabula,
eadem cane anxie proſequente. quem ubi in ma-
num mulier accepit, veluti ad notam puer alluſit:
tantusque in illo vigor, & dulcis quidam blandien-
tis infantis riſus apparuit, ut paſtorem uxor ultro
rogaret, [quo ſuum partum pro illo exponeret]
permitteret [que] ſibi, ſive fortunæ ipſius, ſive
ſpei ſuæ puerum nutrire. Atque ita permutata ſor-
te parvulorum, hic pro filio paſtoris educatur: ille
pro nepote regis exponitur. Nutrici Spacos po-
ſtea nomen fuit, quia canem Perſæ ſic vocant.

CAP. V. Puer deinde cum inter paſtores eſſet,

Cyri nomen accepit. Mox rex inter ludentes ſorte electus, cum per laſciviam contumaces flagellis cecidiſſet, à parentibus puerorum querela eſt regi delata, indignantibus à ſervo regio ingenuos homines ſervilibus verberibus affectos. Ille arceſſito puero & interrogato, cum, nihil mutato vultu, feciſſe ſe ut regem reſpondiſſet; admiratus conſtantiam, in memoriam ſomnii reſponſique revocatur. Atque ita cum & vultus ſimilitudo, & expoſitionis tempora, & paſtoris confeſſio convenirent, nepotem agnovit. Et quoniam defunctus ſibi ſomnio videretur, agitato inter paſtores regno; animum minacem duntaxat in illo fregit. Cæterum Harpago amico ſuo infeſtus, in ultionem ſervati nepotis, filium ejus interfecit, epulandumque patri tradidit. Sed Harpagus ad præſens tempus diſſimulato dolore, odium regis in vindictæ occaſionem diſtulit. Interjecto deinde tempore, cum adoleviſſet Cyrus, dolore orbitatis admonitus, ſcribit ei, ut ablegatus in Perſas ab avo fuerit: ut occidi eum parvulum avus juſſerit: ut beneficio ſuo ſervatus ſit: ut regem offenderit: ut filium amiſerit. Hortatur, exercitum paret, & pronam ad regnum viam ingrediatur, Medorum tranſitionem pollicitus. Epiſtola, quia palam ferri nequibat, regis cuſtodibus omnes aditus obſidentibus, exinterato lepori inſeritur, lepuſque in Perſas Cyro ferendus, fido ſervo traditur: addita retia, ut ſub ſpecie venatoris, dolus lateret.

CAP. VI. Lectis ille epiſtolis, eadem ſomnio aggredi juſſus eſt: ſed præmonitus, ut quem primum poſtera die obvium habuiſſet, ſocium cœptis aſſumeret. Igitur antelucano tempore ruri iter ingreſſus, obvium habuit ſervum de ergaſtulo cujuſdam Medi, nomine Sybarem. Hujus requiſita origine, ut in Perſis genitum audivit, demptis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

compedibus, aſſumptoque comite, Perſepolim regreditur. Ibi convocato populo, jubet omnes præſto cum ſecuribus adeſſe, & ſilvam viæ circumdatam excidere. Quod cum ſtrenue feciſſent, eoſdem poſtera die apparatis epulis invitat: deinde cum alacriores ipſo convivio factos videret, rogat, ſi conditio proponatur, utrius vitæ ſortem legant, heſterni laboris, an præſentium epularum: præſentium, ut acclamavere omnes; ait, Heſterno ſimilem labori omnem vitam acturos, quoad Medis pareant: ſe ſecutos, hodiernis epulis. Lætis omnibus, Medis bellum infert. Aſtyages meriti ſui in Harpagum oblîtus, ſummam belli eidem committit: qui exercitum acceptum ſtatim Cyro per deditionem tradidit, regiſque crudelitatem perfidia defectionis ulciſcitur. Quod ubi Aſtyages audivit, contractis undique auxiliis, ipſe in Perſas proficiſcitur: & repetito alacrius certamine, pugnantibus ſuis, partem exercitus à tergo ponit, & tergiverſantes, ferro agi in hoſtes jubet: ac denuntiat ſuis, ni vincerent, non minus fortes etiam poſt terga inventuros, quam à frontibus viros: proinde videant, fugientibus hæc, an illa pugnantibus acies rumpenda ſit. Ingens, poſt neceſſitatem pugnandi, animus exercitui ejus acceſſit. Pulſa itaque cum Perſarum acies paulatim cederet; matres & uxores eorum obviam occurrunt: orant in prælium revertantur: cunctantibus, ſublata veſte, obſcœna corporis oſtendunt, rogantes num in uteros matrum vel uxorum velint refugere. Hac repreſſi caſtigatione, in prælium redeunt: & facta impreſſione, quos fugiebant, fugere compellunt. In eo prælio Aſtyages capitur: cui Cyrus nihil aliud quam regnum abſtulit: nepotemque in illo magis, quam victorem egit: eumque maximæ genti Hyrcanorum præpoſuit. Nam in Medos reverti ipſe noluit.

Hic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Hic finis Medorum imperii fuit. Regnaverunt annos CCCL.

CAP. VII. Initio regni, Cyrus Sybarem cœptorum ſocium, quem juxta nocturnum viſum ergaſtulo liberaverat, comitemque in omnibus rebus habuerat, Perſis præpoſuit, ſororemque ſuam ei in matrimonium dedit. Sed civitates, quæ Medorum tributariæ fuerant, mutato imperio, etiam conditionem ſuam mutatam arbitrantes, à Cyro defecerunt: quæ res multorum bellorum Cyro cauſa & origo fuit. Domitis demum plerisque, cum adverſus Babylonios bellum gereret, Babyloniis rex Lydorum Crœſus, cujus opes & divitiæ inſignes ea tempeſtate erant, in auxilium venit; victusq; jam de ſe ſolicitus, in regnum refugit. Cyrus quoque poſt victoriam, compoſitis in Babylonia rebus, bellum transfert in Lydiam. Ibi fortuna prioris prælii (perculſum jam Crœſi exercitum, nullo negotio fundit: Crœſus ipſe capitur. Sed quanto bellum minoris periculi, tanto & mitior victoria fuit. Crœſo & vita, & patrimonii partes, & urbs Barce conceſſa ſunt: in qua etſi non regiam vitam, proximam tamen majeſtati regiæ degeret. Hæc clementia non minus victori, quam victo utilis fuit. Quippe ex univerſa Græcia, cognito quod illatum Crœſo bellum eſſet, auxilia velut ad commune extinguendum incendium confluebant. Tantus Crœſi amor apud omnes urbes erat: paſſurusque Cyrus grave bellum Græciæ fuit, ſi quid in Crœſum crudelius conſuluiſſet. Interjecto deinde tempore, occupato in aliis bellis Cyro, Lydi rebellavere: quibus iterum victis, arma & equi adempti, juſſique cauponas, & ludicras artes, & lenocinia exercere. Et ſic gens induſtria quondam, potens, & manu ſtrenua; effeminata mollicie luxuriaque, virtutem priſtinam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

perdidit; & quos ante Cyrum invictos bella præ‑ſtiterant, in luxuriam lapſos otium ac deſidia ſu‑peravit. Fuere Lydis multi ante Crœſum reges variis caſibus memorabiles; nullus tamen fortunæ Candauli comparandus. Hic uxorem, quam pro‑pter formæ pulchritudinem deperibat, prædicare omnibus ſolebat, non contentus voluptatum ſua‑rum tacita conſcientia, niſi etiam matrimonii re‑ticenda publicaret: prorſus quaſi ſilentium dam‑num pulchritudinis eſſet. Ad poſtremum ut affir‑mationi ſuæ fidem faceret, nudam ſodali ſuo Gy‑gi oſtendit. Quo facto, & amicum in adulterium uxoris ſolicitatum, hoſtem ſibi fecit: & uxorem, veluti tradito alii amore, à ſe alienavit. Namque brevi poſt tempore cædes Candauli, nuptiarum præmium fuit, & uxor mariti ſanguine dotata, re‑gnum viri & ſe pariter adultero tradidit.

CAP. VIII. Cyrus, ſubacta Aſia, & univer‑ſo Oriente in poteſtatem redacto, Scythis bellum infert. Erat eo tempore Scytharum regina Tamy‑ris, quæ non muliebriter adventu hoſtium terri‑ta, cum prohibere eos tranſitu Araxis fluminis poſſet, tranſire permiſit: & ſibi faciliorem pu‑gnam intra regni ſui terminos rata, & hoſtibus objectu fluminis fugam difficiliorem. Itaque Cy‑rus trajectis copiis, cum aliquantiſper in Scythiam proceſſiſſet, caſtrametatus eſt. Dein poſtera die, ſimulato metu, quaſi refugiens caſtra deſeruiſſet, ita vini affatim, & ea quæ epulis erant neceſſaria, reliquit. Quod cum nuntiatum reginæ eſſet, ado‑leſcentulum filium, ad inſequendum eum cum tertia parte copiarum mittit. Cum ventum ad Cyri caſtra eſſet, ignarus rei militaris adoleſcens, ve‑luti ad epulas, non ad prœlium veniſſet, omiſſis hoſtibus, inſuetos barbaros vino ſe onerare pati‑tur: priusque Scythæ ebrietate, quam bello vin‑

cuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

cuntur. Nam cognitis his, Cyrus reverſus per noctem, ſaucios opprimit, omnesque Scythas cum reginæ filio interficit. Amiſſo tanto exercitu, & quod gravius dolendum, unico filio, Tamyris orbitatis dolorem non in lacrymas effudit: ſed in ultionis ſolatia intendit; hoſtesque recenti victoria exultantes, pari inſidiarum fraude circumvenit. Quippe ſimulata diffidentia propter vulnus acceptum, refugiens, Cyrum ad anguſtias usque perduxit. Ibi compoſitis in montibus inſidiis, ducenta millia Perſarum cum ipſo rege trucidavit. In qua victoria etiam illud memorabile fuit, quod ne nuntius quidem tantæ cladis ſuperfuit. Caput Cyri amputatum, in utrem humano ſanguine repletum coniici regina jubet, cum hac exprobratione crudelitatis, Satia te, inquit, ſanguine quem ſitiſti, cujusque inſatiabilis ſemper fuiſti. Cyrus regnavit annos XXX. non initio tantum regni, ſed continuo totius temporis ſucceſſu, admirabiliter inſignis.

CAP. IX. Huic ſucceſſit filius Cambyſes, qui imperio patris Ægyptum adjecit: ſed offenſus ſuperſtitionibus Ægyptiorum, Apis, cæterorumque deorum ædes dirui jubet. Ad Ammonis quoque nobiliſſimum templum expugnandum, exercitum mittit: qui tempeſtatibus & harenarum molibus oppreſſus, interiit. Poſt hæc per quietem vidit fratrem ſuum Mergim regnaturum. Quo ſomnio exterritus, non dubitavit poſt ſacrilegia etiam parricidium facere. Erat enim difficile ut parceret ſuis, qui cum contemptu religionis, graſſatus etiam adverſus deos fuerat. Ad hoc tam crudele miniſterium, magum quendam ex amicis delegit, nomine Cometem. Interim ipſe, gladio ſua ſponte evaginato, in femore graviter vulneratus, occubuit; pœnasque luit, ſeu imperati parricidii, ſeu ſacri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ſacrilegii perpetrati. Quo nuntio accepto, magi ante famam amiſſi regis occupat facinus; proſtrato que Mergide, cui regnum debebatur, fratrem ſuum ſubiecit Oropaſten. Erat enim & oris, & corporis lineamentis perſimilis; ac nemine ſubeſſe dolum arbitrante, pro Mergide rex Oropaſta conſtituitur. Quæ res eo occultior fuit, quod apud Perſas perſona regis ſub ſpecie majeſtatis occulitur. Igitur magi, ad favorem populi conciliandum, tributa & militiæ vacationem in triennium permittunt: Vt regnum, quod fraude quæſierant, indulgentia & largitionibus confirmarent. Quæ res ſuſpecta primo Oſtani viro nobili, & in conjecturis ſagaciſſimo, fuit. Itaque per internuntios quærit de filia, quæ inter regias pellices erat, an Cyri regis filius rex eſſet. Illa nec ſe ipſam ſcire ait, nec ex alia poſſe cognoſcere: quia ſingulæ ſeparatim recludantur. Tum pertrectare dormienti caput jubet. nam mago Cambyſes aures utrasq; præciderat. Factus deinde per filiam certior, ſine auribus eſſe regem, optimatibus Perſarum rem indicat; & in cædem falſi regis impulſos, ſacramenti religione obſtringit. Septem tantum conſcii fuere hujus conjurationis, qui ex continenti, Ne dato in pœnitentiam ſpatio, res per quenquam narraretur, occultato ſub veſte ferro, ad regiam pergunt. Ibi obviis interfectis, ad Magos perveniunt: quibus ne ipſis quidem animus in auxilium ſui defuit: ſiquidem ſtricto ferro duos de conjuratis interficiunt. Ipſi tamen corripiuntur à pluribus: quorum alterum Gobryas medium amplexus, cunctantibus ſociis, ne ipſum pro mago transfoderent, quia res obſcuro loco gerebatur, vel per ſuum corpus adigi mago ferrum juſſit: fortuna tamen ita regente, illo incolumi Magus interficitur.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

CAP. X. Occiſis Magis, magna quidem gloria recepti regni principum fuit: ſed multo major in eo, quod cum de regno ambigerent, concordare potuerunt. Erant enim virtute & nobilitate ita pares, ut difficilem ex his populo electionem æqualitas faceret. Ipſi igitur viam invenerunt, qua de ſe judicium religioni & fortunę committerent. Pactique inter ſe ſunt, ut die ſtatuta omnes, equos ante regiam primo mane perducerent: & cujus equus inter ſolis ortum hinnitum primus edidiſſet, is rex eſſet. Nam & Solem Perſæ unum Deum eſſe credunt: & equos eidem Deo ſacratos ferunt. Erat inter conjuratos Darius Hyſtaſpis filius, cui de regno ſolicito equi cuſtos ait, ſi ea res victoriam moraretur, nihil negotii ſupereſſe: per noctem deinde equum pridie conſtitutam diem ad eundem locum ducit, ibique equæ admittit, ratus ex voluptate veneris futurum quod evenit. Poſtera die itaque, cum ad ſtatutam horam omnes conneniſſent, Darii equus, cognito loco, ex deſiderio feminæ hinnitum ſtatim edidit: & ſegnibus aliis, felix auſpicium domino primus emiſit. Tanta moderatio cæteris fuit, audito auſpicio, ut confeſtim equis deſilierint, & Darium regem ſalutaverint. Populus quoque univerſus, ſecutus judicium principum, eundem regem conſtituit. Sic regnum Perſarum, ſeptem nobiliſſimorum virorum virtute quæſitum, tam levi momento in unum collatum eſt. Incredibile prorſus, tanta patientia ceſſiſſe eo, quod ut eriperent Magis, mori non recuſaverint. Quanquam præter formam, virtutemque hoc imperio dignam, etiam cognatio Dario juncta cum priſtinis regibus fuit. Principio igitur regni, Cyri regis filiam in matrimonium recepit, regalibus nuptiis regnum firmaturus: ut non tam in extraneum tranſlatum, quàm in familiam Cyri

reverſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

reverſum videretur. Interjecto deinde tempo[re], cum Aſſyrii deſciviſſent, & Babyloniam occupaſſent, difficiliſque urbis expugnatio eſſet; æſtuante rege, unus de interfectoribus magorum, Zopyrus domi ſe verberibus lacerari toto corpore jubet: naſum, aures, & labia ſibi præcidi: atque it[a] regi inopinanti ſe offert. Attonitum, & quærentem Darium cauſas, auctoremque tam fœdæ lacerationis, tacitus quo propoſito fecerit, edocet: formatoque in futura conſilio, transfugæ titul[o] Babyloniam proficiſcitur. Ibi oſtendit populo laniatum corpus: queritur crudelitatem regis, à quo in regni petitione, non virtute, ſed auſpicio: non judicio hominum, ſed hinnitu equi ſuperatus ſit: Iubet illos ex amicis exemplum capere, quid hoſtibus cavendum ſit: Hortatur, non mœnibus magis quam armis confidant, patianturque ſe commune bellum recentiore ira gerere. Nota nobilitas viri pariter & virtus omnibus erat: nec de fide timebant, cujus veluti pignora, vulnera corporis, & injuriæ notos habebant. Conſtituitur ergo dux omnium ſuffragio: & accepta parva manu, ſemel atque iterum cedentibus conſulto Perſis, ſecunda prœlia facit: At poſtremo univerſum ſibi creditum exercitum Dario prodit, urbemque ipſam in poteſtatem ejus redigit. Poſt hæc Darius bellum Scythis infert, quod ſequenti volumine referetur.

LIBER

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

LIBER II.

CAP. I.

IN relatione rerum ab Scythis geſtarum, quæ ſatis amplæ magnificæque fuerunt, principium ab origine repetendum eſt. Non enim minus illuſtria initia, quam imperium habuere: nec virorum imperio magis, quam fœminarum virtutibus claruere. Quippe cum ipſi Parthos Bactrianosque, feminæ autem eorum Amazonum regna condiderint: prorſus ut res geſtas virorum mulierumque conſiderantibus incertum ſit, uter apud eos ſexus illuſtrior fuerit. Scytharum gens antiquiſſima ſemper habita: quanquam inter Scythas & Ægyptios diu contentio de generis vetuſtate fuerit: Ægyptiis prædicantibus, initio rerum, cum aliæ terræ nimio fervore ſolis arderent, aliæ rigerent frigoris immanitate, ita ut non modo primæ generare homines, ſed ne advenas quidem recipere ac tueri poſſent, priusquam adverſus calorem vel frigus velamenta corporis invenirentur, vel locorum vitia quæſitis arte remediis mollirentur; Ægyptum ita temperatam ſemper fuiſſe, ut neque hyberna frigora, nec æſtivi ſolis ardores incolas ejus premerent, ſolum ita fœcundum, ut alimentorum in uſum hominum nulla terra feracior fuerit. Iure igitur ibi primum homines natos videri debere, ubi educari facilime poſſent. Contra, Scythæ cœli temperamentum, nullum eſſe vetuſtatis argumentum putabant: quippe naturam, cum primum incrementa caloris ac frigoris, regionibus diſtinxit, ſtatim ad locorum patientiam, animalia quoque generaſſe: ſed & arborum atque frugum pro regionum conditione,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ditione, apte genera variata. Et quanto Scythis ſi cœlum aſperius quam Ægyptiis, tanto & corpora & ingenia eſſe duriora. Cæterum ſi mundi, quæ nunc partes ſunt, aliquando unitas fuit; ſive illuvies aquarum principio rerum terras obrutas tenuit: ſive ignis, qui & mundum genuit, cuncta poſſedit; utriusque primordii Scythas origine præſtare. Nam ſi ignis prima poſſeſſio rerum fuit, qui paulatim extinctus, ſedem terris dedit; nullam prius quam Septententrionalem partem, hyemis rigore ab igne ſecretam; adeo ut nunc quoque nulla magis rigeat frigoribus. Ægyptum vero, & totum Orientem, tardiſſime temperatum: quippe qui etiam nunc torrenti calore ſolis exæſtuet. Quod ſi omnes quondam terræ ſubmerſæ profundo fuerunt; profecto editiſſimam quamque partem decurrentibus aquis primum detectam; humilimo autem ſolo eandem aquam diutiſſime immoratam: & quanto prior quæque pars terrarum ſiccata ſit, tanto prius animalia generare cœpiſſe. Porro Scythiam adeo editiorem omnibus terris eſſe, ut cuncta flumina ibi nata in Mæotim, tum deinde in Ponticum & Ægyptium mare decurrant. Ægyptum autem, quæ tot regum, tot ſeculorum cura impenſaque munita ſit, & adverſum vim incurrentium aquarum tantis ſtructa molibus, tot foſſis conſciſſa, ut cum his arceantur, illis recipiantur aquæ; nihilominus coli, niſi excluſo Nilo, non potuerit, non poſſe videri hominum vetuſtate ultimam, quæ ſive ex aggerationibus regum, ſive Nili trahentis limum, terrarum recentiſſima videatur. His igitur argumentis ſuperatis Ægyptiis, antiquiores ſemper Scythæ viſi.

CAP. II. Scythia autem in Orientem porrecta, includitur ab uno latere Ponto, & ab altero montibus Riphæis: à tergo Aſia & Phaſi flumine. Multum

um in longitudinem & latitudinem patet. Hominibus inter ſe nulli fines. neque enim agrum exercent: nec domus illis ulla, aut tectum, aut ſedes ſt, armenta & pecora ſemper paſcentibus, & per ncultas ſolitudines errare ſolitis. Vxores liberosque ſecum in plauſtris vehunt, quibus, coriis, imrium hyemisque cauſa tectis, pro domibus utunur. Iuſtitia gentis ingeniis culta, non legibus. Nullum ſcelus apud eos furto gravius: quippe ſine tecti munimento pecora & armenta habentibus, quid ſalvum eſſet, ſi furari liceret? Aurum & argentum non perinde ac reliqui mortales appetunt. Lacte & melle veſcuntur. Lanæ iis uſus ac veſtium ignotus: & quanquam continuis frigoribus urantur, pellibus tamen ferinis aut murinis utuntur. Hæc continentia illis morum quoque juſtitiam edidit, nihil alienum concupiſcentibus. Quippe ibidem divitiarum cupido eſt, ubi & uſus. Atque utinam reliquis mortalibus ſimilis moderatio, & abſtinentia alieni foret: profecto non tantum bellorum per omnia ſecula terris omnibus continuaretur; neque plus hominum ferrum & arma, quam naturalis fatorum conditio raperet. Prorſus ut admirabile videatur, hoc illis naturam dare, quod Græci longa ſapientium doctrina, præceptisque philoſophorum conſequi nequeunt; cultosque mores incultæ barbariæ collatione ſuperari. Tanto plus in illis proficit vitiorum ignoratio, quam in his cognitio virtutis.

CAP. III. Imperium Aſiæ ter quæſivere, ipſi perpetuo ab alieno imperio aut intacti, aut invicti manſere. Darium regem Perſarum, turpi ab Scythia ſummoverunt fuga: Cyrum cum omni exercitu trucidaverunt: Alexandri Magni ducem Sopyriona pari ratione cum copiis univerſis deleverunt: Romanorum audivere, non ſenſere arma.

Par-

Parthicum & Bactrianum imperium ipſi condiderunt. Gens laboribus & bellis aſpera: vires corporum immenſæ: Nihil parare quod amittere timeant: nihil victores præter gloriam concupiſcunt. Primus Scythis bellum indixit Vexoris rex Ægyptius, miſſis primo lenonibus, qui hoſtibus parendi legem dicerent. Sed Scythæ jam ante de adventu regis à finitimis certiores facti, legatis reſpondent: tam opulenti populi ducem ſtolidè adverſus inopes occupaſſe bellum, quod magis domi fuerit illi timendum: quod belli certamen anceps, præmia victoriæ nulla, damna manifeſta ſint. Igitur non exſpectaturos Scythas dum ad ſe veniatur, cum tanto ſibi plura in hoſte concupiſcenda ſint; ultroque prædæ ituros obviam. Nec dicta, res morata: quos cum tanta celeritate venire rex addidiciſſet, in fugam vertitur, exercituque cum omni apparatu belli relicto, in regnum ſe recepit. Scythas ab Ægypto paludes prohibuere: inde reverſi, Aſiam perdomitam vectigalem fecere, modico tributo, magis in titulum imperii, quam in victoriæ præmium impoſito. Quindecim annis pacandæ Aſiæ immorati, uxorum flagitatione revocantur, per legatos denunciantibus, ni redeant, ſubolem ſe ex finitimis quæſituras, nec paſſuras ut in poſteritatem, Scytharum genus per fœminas intercidat. His igitur Aſia per mille quingentos annos vectigalis fuit. Pendendi tributi finem Ninus rex Aſſyriorum impoſuit.

CAP. IV. Sed apud Scythas medio tempore duo regii juvenes, Ylinos & Scolopitus, per factionem optimatum, domo pulſi, ingentem juventutem ſecum traxere; & in Cappadociæ ora, juxta amnem Thermodonta conſederunt, ſubjectosque Themiſcyreos campos occupavere. Ibi per multos annos ſpoliare finitimos aſſueti, con-

ſpiratione

ſpiratione populorum per inſidias trucidantur.
Horum uxores, cum viderent exſilio additam orbitatem, arma ſumunt: finesque ſuos, ſummovẽtes primo, mox etiam inferentes bella, defenduntur. Nubendi quoque finitimis animum omiſere; ſervitutem, non matrimonium appellantes. Singulare omnium ſeculorum exemplum auſæ, auxere rempublicam ſine viris: jam etiam cum contemptu virorum ſe tuentur. Et ne feliciores aliæ aliis viderentur; viros qui domi remanſerant, interficiunt. Vltionem quoque cæſorum conjugum, excidio finitimorum conſequuntur. Tum pace armis quæſita, ne genus interiret, concubitum finitimorum ineunt. Si qui mares naſcerentur, interficiebant. Virgines in eundem ipſis morem, non otio, neque lanificio; ſed armis, equis, venationibus exercebant, inuſtis infantum dexterioribus mammis, ne ſagittarum jactus impediretur: unde Amazones dictæ ſunt. Duæ his reginæ fuere, Martheſia & Lampeto, quæ in duas partes agmine diviſo, inclytæ jam opibus, vicibus gerebant bella, ſolæ, terminos alternis defendentes: & ne ſucceſſibus deeſſet auctoritas, genitas ſe Marte prædicabant. Itaque majore parte Europæ ſubacta, Aſiæ quoque nonnullas civitates occupavere. Ibi Epheſo, multisque aliis urbibus conditis, partem exercitus cum ingenti præda domum dimittunt. Reliquæ, quæ ad tuendum Aſiæ imperium remanſerant, concurſu barbarorum cum Martheſia regina interficiuntur. In hujus locum filia ejus Orithya regno ſuccedit: cui præter ſingularem belli ſcientiam, eximia ſervatæ in omne ævum virginitatis admiratio fuit. Hujus virtute tantum additum gloriæ & famæ Amazonum eſt, ut Herculi rex, cui XII. ſtipendia debebat, quaſi impoſſibile, imperaverit, ut arma reginæ

Ama-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Amazonum ſibi afferret. Eo igitur profectus longis novem navibus, comitante principum Græciæ juventute, inopinantes aggreditur. Duæ tum ſorores, Amazonum regna tractabant, Antiope & Orithya: ſed Orithya foris bellum gerebat. Igitur cum Hercules ad littus Amazonum applicuit; infrequens multitudo cum Antiopa regina, nihil hoſtile metuente, erat. Qua re effectum eſt, ut paucæ repentino numultu excitæ, arma ſumerent, facilemque victoriam hoſtibus darent. Multæ itaque cæſæ, captæque. In his duæ Antiopæ ſorores captæ ſunt, Menalippe ab Hercule, Hippolyte à Theſeo. Sed Theſeus obtenta in præmium captiva, eandem in matrimonium aſſumpſit, & ex ea genuit Hippolytum. Hercules poſt victoriam, Menalippen captivam ſorori reddidit, & pretium arma reginæ accepit. Atque ita functus imperio, ad regem revertitur. Sed Orithya, ubi comperit bellum ſororibus illatum, & raptorem eſſe Athenienſium principem; hortatur comites, fruſtraque & Ponti ſinum, & Aſiam edomitam eſſe dicit, ſi Græcorum non tam bellis, quam rapinis pateant. Auxilium deinde à Sagillo rege Scythiæ petit: Genus ſe Scytharum eſſe: cladem virorum, neceſſitatem armorum, belli cauſas oſtendit; aſſecutasque virtute, ne ſegniores viris fœminas habere Scythæ viderentur. Motus ille domeſtica gloria, mittit cum ingenti equitatu filium Panaſagorum in auxilium. Sed ante prœlium diſſenſione orta, ab auxiliis deſertæ, bello ab Athenienſibus vincuntur: receptaculum tamen habuere caſtra ſociorum, quorum auxilio intactæ ab aliis gentibus, in regnum revertuntur. Poſt Orithyam, Pentheſilea regno potita eſt, cujus Trojano bello inter fortiſſimos viros, cum auxilium adverſus Græcos ferret, magna virtutis documenta extitere. Interfecta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

[f]ecta demum Penthesilea, exercituque ejus ab[su]mpto; paucæ, quæ in regno remanſerant, ægre [s]e adverſus finitimos defendentes, uſque tempo[r]a Alexandri Magni duraverunt. Harum Mini[t]hya, ſive Thaleſtris regina, concubitu Alexan[d]ri per dies VIII. ad ſubolem ex eo generandam [o]btento, reverſa in regnum, brevi tempore cum [o]mni Amazonum nomine intercidit.

CAP. V. Scythæ autem tertia expeditione Aſia[n]a, cum annis octo à conjugibus & liberis abfuiſ[ſ]ent, ſervili bello domi excipiuntur. Quippe con[j]uges eorum longa exſpectatióne virorum feſſæ, nec jam teneri bello, ſed deletos ratæ, ſervis ad cuſtodiam pecorum relictis nubunt: qui reverſos cum victoria dominos, velut advenas, armati finibus prohibent. Quibus cum varia victoria fuiſſet, admonentur Scythæ mutare genus pugnæ, memores non cum hoſtibus, ſed cum ſervis prœliandum; nec armorum, ſed dominorum jure vincendos: verbera in aciem, non arma adferenda; omiſſoque ferro, virgas ac flagella, cæteraque ſervilis metus paranda inſtrumenta. Probato omnes conſilio, inſtructi ſicut præceptum erat, poſtquam ad hoſtem acceſſere, inopinantibus verbera intentant: adeoque illos perculerunt, ut quos ferro non poterant, metu verberum vincerent; fugamque non ut hoſtes victi, ſed ut fugitivi ſervi capeſſerent. Quicunque capi potuerunt, ſupplicia crucibus luerunt. Mulieres quoque male ſibi conſciæ, partim ferro, partim ſuſpendio vitam finierunt. Poſt hæc pax apud Scythas fuit, uſque tempora Iancyri regis. Huic Darius rex Perſarum, ſicut ſupra dictum eſt, cum filiæ ejus nuptias non obtinuiſſet, bellum intulit: & armatis ſeptingentis millibus hominum Scythiam ingreſſus, non facientibus hoſtibus pugnæ poteſtatem, metuens, ne in-

ne interrupto ponte Iſtri, reditus ſibi interclude-retur, amiſſis octoginta millibus hominum trepidus refugit: quæ jactura, abundante multitudine, inter damna numerata non eſt. Inde Aſiam & Macedoniam domuit: Ionas quoque navali prœlio ſuperat. Deinde cognito quod Athenienſes Ioniis auxilium contra ſe tuliſſent, omnem impetum belli in eos convertit.

Cap. VI. Nunc, quoniam ab bella Athenienſium ventum eſt, quæ non modo ultra ſpem gerendi, verum etiam ultra geſti fidem patrata ſunt; operaque Athenienſium effectu majora quam voto fuere, paucis urbis origo repetenda eſt; quia non, ut cæteræ gentes, à ſordidis initiis ad ſumma crevere. Soli enim, præterquam incremento, etiam origine gloriantur. quippe non advenæ, neque paſſim collecta populi colluvies originem urbi dedit: ſed eodem innati ſolo, quod incolunt; & quæ illis ſedes, eadem origo eſt. Primi, lanificii, & olei, & vini uſum docuere. Arare quoque, & ſerere frumenta, glandem veſcentibus monſtrarunt. Litteræ certe ac facundia, & hic civilis ordo diſciplinæ, veluti templum Athenas habent. Ante Deucalionis tempora regem habuere Cecropem: quem, ut omnis antiquitas fabuloſa eſt, biformem tradidere, quia primus marem fœminæ matrimonio junxit. Huic ſucceſſit Cranaus, cujus filia Athis regioni nomen dedit. Poſt hunc Amphictyon regnavit, qui primus Minervæ urbem ſacravit, & nomen civitati Athenas dedit. Hujus temporibus, aquarum illuvies majorem partem populorum Græciæ abſumpſit. Superfuerunt quos refugia montium receperunt, aut ad regem Theſſaliæ Deucalionem ratibus evecti ſunt; à quo propterea genus hominum conditum dicitur. Per ordinem deinde ſucceſſionis regnum ad Erichtheum deſcendit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

[..]ndix, ſub quo frumenti ſatio apud Eleuſin à Tri-
[..]plemo reperta eſt, in cujus muneris honorem
[..]ctes initiorum ſacratæ. Tenuit & Ægeus, Theſei
[..]ter, Athenis regnum, à quo per divortium dece-
[..]ns Medea, propter adultam privigni ętatem, Col-
[..]os cum Medio filio ex Ægeo ſuſcepto, conceſſit.
[..]ſt Ægeum Theſeus, ac deinceps Theſei filius
[..]emophoon, qui auxilium Græcis adverſus Tro-
[..]nos tulit, regnum poſſedit. Erant inter Athe-
[..]enſes & Dorienſes ſimultatium veteres offenſæ,
[..]as vindicaturi bello Dorienſes, de eventu prœ-
[..] oracula conſuluerunt. Reſponſum ſuperiores
[..]re, ni regem Athenienſium occidiſſent. Cum
[..]entum eſſet in bellum, militibus ante omnia, cu-
[..]odia regis præcipitur. Athenienſibus eo tempo-
[..] rex Codrus erat; qui & reſponſo Dei, & præ-
[..]eptis hoſtium cognitis, permutato regis habitu,
[..]annoſus, ſarmenta collo gerens, caſtra hoſtium
[..]ngreditur: ibi in turba obſiſtentium, à milite,
[..]uem falce aſtu convulneraverat, interficitur.
[..]ognito regis corpore, Dorienſes ſine prœlio
[..]iſcedunt. Atque ita Athenienſes virtute ducis,
[..]ro ſalute patriæ morti ſe offerentis, bello libe-
[..]antur.

CAP. VII. Poſt Codrum nemo Athenis re-
[..]navit: quod memoriæ nominis ejus tributum
[..]ſt. Adminiſtratio reipublicæ annuis magiſtrati-
[..]us permiſſa. Sed civitati nullæ tunc leges erant:
[..]uia libido regum pro legibus habebatur. Legitur
[..]taque Solon, vir juſtitiæ inſignis, qui velut no-
[..]am civitatem legibus conderet; qui tanto tem-
[..]eramento inter plebem ſenatumque egit (cum, ſi
[..]uid pro altero ordine tuliſſet, alteri diſplicitu-
[..]um videretur) ut ab utriſque parem gratiam tra-
[..]eret. Hujus viri inter multa egregia, illud me-
[..]morabile fuit. Inter Athenienſes & Megarenſes
de

de proprietate Salaminæ inſulæ, prope uſque in-teritum armis dimicatum fuerat. Poſt clades mul-tas capital eſſe apud Athenienſes cœpit, ſi quis le-gem de vindicanda inſula tuliſſet. Solicitus igitur Solon, ne aut tacendo, parum reipublicæ conſu-leret; aut cenſendo, ſibi: ſubitam dementiam ſi-mulat, cujus venia non dicturus modo prohibita, ſed & facturus erat. Deformis habitu, more vecor-dium in publicum evolat; factoque concurſu ho-minum, quo magis conſilium diſſimularet, inſo-litis ſibi verſibus ſuadere populo cœpit, quod ve-tabatur: omniumque animos ita cœpit, ut extem-plo bellum adverſus Megarenſes decerneretur, in-ſulaque devictis hoſtibus Athenienſium fieret.

CAP. VIII. Interea Megarenſes, memores illati Athenienſibus belli, & deſerti, ne fruſtra ar-ma moviſſe viderentur, matronas Athenienſium in Eleuſinis ſacris noctu oppreſſuri, naves con-ſcendunt. Qua re cognita, dux Athenienſium Pi-ſiſtratus juventutem in inſidiis locat, juſſis matro-nis ſolito clamore ac ſtrepitu, etiam in acceſſu ho-ſtium, ne intellectos ſe ſentiant, ſacra celebrare: egreſſosque navibus Megarenſes inopinantes ag-greſſus, delevit: ac protinus claſſe captiva inter-mixtis mulieribus, ut ſpeciem captarum matro-narum præberent, Megaram contendit. Illi cum & navium formam, & petitam prædam cogno-ſcerent, obvii ad portum procedunt, quibus cæ-ſis, Piſiſtratus paulum à capienda urbe abfuit. Ita Megarenſes ſuis dolis hoſti victoriam dedere. Sed Piſiſtratus, quaſi ſibi, non patriæ viciſſet, tyran-nidem per dolum occupat: quippe voluntariis verberibus domi affectus, laceratoque corpore, in publicum progreditur: advocata concione, vul-nera populo oſtendit: de crudelitate principum, à quibus hæc ſe paſſum ſimulabat, queritur: ad-

duntur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ntur vocibus lacrymæ, & invidioſa oratione
ltitudo credula accenditur: amore plebis invi-
m ſe ſenatui affirmat: obtinet ad cuſtodiam
rporis ſui ſatellitum auxilium; per quos occu-
ta tyrannide, per annos XXXIII. regnavit.

CAP. IX. Poſt ejus mortem Diocles, alter ex
iis, per vim ſtuprata virgine, à fratre puellæ in-
rficitur. Alter, Hippias nomine, cum imperium
ternum teneret, interfectorem fratris compre-
endi jubet: qui cum per tormenta conſcios cæ-
is nominare cogeretur, omnes amicos tyranni
ominavit: quibus interfectis, quærenti tyranno,
n adhuc aliqui conſcii eſſent; neminem ait ſupe-
eſſe, quem amplius mori geſtiat, quam ipſum ty-
annum. qua voce ejuſdem ſe tyranni victorem,
oſt vindictam pudicitiæ ſororis oſtendit. Hujus
rtute cum admonita civitas libertatis eſſet, tan-
em Hippias regno pulſus, in exilium agitur: qui
rofectus in Perſas, ducem ſe Dario, inferenti
thenienſibus bellum, ſicuti ſupra ſignificatum
t, adverſus patriam ſuam offert. Igitur Athe-
ienſes, audito Darii adventu, auxilium à Lace-
æmoniis, ſocia tum civitate, petiverunt. Quos
bi viderunt quatridui teneri religione, non exſpe-
tato auxilio, inſtructis decem milibus civium,
c Platæenſibus auxiliaribus mille, adverſus ſex-
enta millia hoſtium, in campos Marathonios in
rœlium egrediuntur. Miltiades & dux belli erat,
c auctor non expectandi auxilii; quem tanta fi-
ucia ceperat, ut plus præſidii in celeritate, quam
n ſociis duceret. Magna igitur in pugnam eunti-
us alacritas animorum fuit, adeo ut cum mille
aſſus inter duas acies eſſent, citato curſu ante ja-
tum ſagittarum ad hoſtem venerint nec audaciæ
jus, eventus defuit. Pugnatum eſt enim tanta
irtute, ut hinc viros, inde pecudes putares. Victi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Perſæ in naves confugerunt; ex quibus mul
ſuppreſſæ, multæ captæ ſunt. In eo prœlio tan
virtus ſingulorum fuit, ut cujus laus prima eſſe
difficile judicium videretur. Inter cæteros tam
Themiſtoclis adoleſcentis gloria emicuit, in qu
jam tunc indoles futuræ imperatoriæ dignitat
apparuit. Cynægiri quoque militis Athenienſ
gloria, magnis ſcriptorum laudibus celebrata e
qui poſt prœlii innumeras cædes, cum fugient
hoſtes ad naves egiſſet, onuſtam navem dext
manu tenuit, nec prius dimiſit, quam [manum
amitteret: tum quoque amputata dextra, nave
ſiniſtra comprehendit; quam & ipſam cum am
ſiſſet, ad poſtremum morſu navem detinuit. Ta
tam in eo virtutem fuiſſe, ut non tot cædibus f
tigatus; non duabus manibus amiſſis victus; tru
cus ad poſtremum, veluti & rabida fera, dent
bus dimicaverit. Ducenta millia Perſæ eo prælio
ſive naufragio amiſere. Cecidit & Hippias, tyra
nus Athenienſis, auctor & concitor ejus belli, di
patriæ ultoribus pœnas repetentibus.

Cap. X. Interea & Darius, cum bellum re
ſtauraret, in ipſo apparatu decedit, relictis mu
tis filiis, & in regno, & ante regnum ſuſceptis. E
his Artemenes maximus natu, ætatis privilegio
regnum ſibi vindicabat; quod jus, & ordo naſcen
di, & natura ipſa gentibus [dedit.] Porro Xerx
controverſiam non de ordine, ſed de naſcendi fe
licitate referebat. Namque Artemenem primum
quidem Dario, ſed privato proveniſſe: ſe regi pri
mum natum. Fratres itaque ſuos, qui ante geni
eſſent, privatum patrimonium, quod eo tempor
Darius habuiſſet, non regnum ſibi vindicare po
ſe: ſe eſſe quem primum in regno jam rex pate
ſuſtulerit. Huc accedere, quod Artemenes no
patre tantum, ſed & matre privatæ adhuc fortun

ay

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

quoque materno privato, procreatus ſit. ſe ero & matre regina natum; & patrem non niſi egem vidiſſe; avum quoque maternum Cyrum regem habuiſſe, non heredem, ſed conditorem anti regni: & ſi in æquo jure utrumque fratrem ater reliquiſſet, materno tamen ſe jure & avito incere. Hoc certamen concordi animo ad paruum ſuum Artaphernem, veluti ad domeſticum adicem, deferunt; qui domi cognita cauſa, Xerem præpoſuit: adeoque fraterna contentio fuit, t nec victor inſultaverit, nec victus doluerit; ipſoue litis tempore invicem munera miſerint; juanda quoq; inter ſe non ſolum, ſed credula conivia habuerint; judicium quoque ipſum ſine aritris, ſine convitio fuerit. Tanto moderatius tum atres inter ſe regna maxima dividebant, quam unc exigua patrimonia partiuntur. Igitur Xerxes ellum à patre cœptum adverſus Græciam, quinuennium inſtruxit. Quod ubi primum didicit)emaratus rex Lacedæmoniorum, qui apud Xerem exulabat, amicior patriæ poſt fugam, quam egi poſt beneficia, ne inopinato bello opprimeentur, omnia in tabellis ligneis magiſtratui perribit, eaſdemque cera ſuperinducta delet: ne aut riptura ſine tegmine indicium daret, aut recens era dolum proderet: fido deinde ſervo perferenas tradit, juſſo, magiſtratui Spartanorum tradee. Quibus perlatis, Lacedæmone quæſtioni res iu fuit, quod neque ſcriptum aliquid viderent, ec fruſtra miſſas ſuſpicarentur, tantoque rem ajorem, quanto ſit occultior, putabant: Hærenbus in conjectura viris, ſoror regis Leonidæ conlium ſcribentis invenit. Eraſa igitur cera, belli onſilia deteguntur, Iam Xerxes ſeptingenta mila de regno armaverat, & trecenta millia de auiliis: ut non immerito proditum ſit, flumina ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

exercitu ejus ſiccata, Græciamque omnem vix ca-
pere exercitum ejus potuiſſe. Naves quoque mil-
le ducentas numero habuiſſe dicitur. Huic tanto
agmini dux defuit. Cæterum ſi regem ſpectes; di-
vitias, non ducem laudes: quarum tanta copia in
regno ejus fuit, ut cum flumina multitudine con-
ſumerentur, opes tamen regiæ ſupereſſent. Ipſe
autem primus in fuga, poſtremus in prœlio ſem-
per viſus eſt; in periculis timidus; ſicubi metus
abeſſet, inflatus; denique ante experimentum bel-
li, fiducia virium, veluti naturæ ipſius dominus,
& montes in planum deducebat; & convexa val-
lium æquabat; & quædam maria pontibus ſterne-
bat: quædam ad navigationis commodum per
compendium ducebat.

CAP. XI. Cujus introitus in Græciam quam
terribilis, tam turpis ac fœdus diſceſſus fuit. Nam
cum Leonida rex Spartanorum cum quatuor mil-
libus militum anguſtias Thermopylarum occu-
paſſet, Xerxes contemptu paucitatis, eos pugnam
capeſſere jubet, quorum cognati Marathonia pu-
gna interfecti fuerant; qui dum ulciſci ſuos quæ-
runt, principium cladis fuere: ſuccedente deinde
inutili turba, major cædes editur. Triduo ibi cum
dolore & indignatione Perſarum dimicatum:
quarta die, quum nunciatum eſſet Leonidæ, à xx.
millibus hoſtium ſummum cacumen teneri, tunc
hortatur ſocios recedant, & ſe ad meliora patriæ
tempora reſervent: ſibi cum Spartanis fortunam
experiendam; plura ſe patriæ quam vitæ debere:
cæteros ad præſidia Græciæ ſervandos. Audito re-
gis imperio diſceſſere cæteri, ſoli Lacedæmonii
remanſerunt. Initio hujus belli ſciſcitantibus Del-
phis oracula, reſponſum fuerat, aut regi Spartano-
rum, aut urbi cadendum. Et idcirco rex Leonida
cum in bellum proficiſceretur, ita ſuos firmave-
rat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ut ire ſe parato ad moriendum animo ſcirent. Anguſtias propterea occupaverat, ut cum paucis aut majore gloria vinceret, aut minore damno reipublicæ caderet. Dimiſſis igitur ſociis, hortatur Spartanos, Meminerint, qualitercunque prælianti-bus, cadendum eſſe: caverent, ne fortius manſiſſe, quam dimicaſſe videantur; nec exſpectandum ut ab hoſte circumvenirentur, ſed dum nox occaſionem daret, ſecuris & lætis ſuperveniendum: nusquam victores honeſtius, quam in caſtris hoſtium perituros. Nihil erat difficile perſuadere perſuaſis mori: ſtatim arma capiunt; & ſexcenti viri, caſtra quingentorum millium irrumpunt; ſtatimque regis prætorium petunt, aut cum illo, aut ſi ipſi oppreſſi eſſent, in ipſius potiſſimum ſede morituri. Tumultus totis caſtris oritur. Spartani, poſteaquam regem non inveniunt, per omnia caſtra victores vagantur; cædunt, ſternuntque omnia: ut qui ſciant ſe pugnare non ſpe victoriæ, ſed in mortis ultionem. Prælium à principio noctis in majorem partem diei tractum. Ad poſtremum non victi, ſed vincendo fatigati, inter ingentes ſtratorum hoſtium catervas occiderunt. Xerxes duobus vulneribus terreſtri prælio acceptis, experiri maris fortunam ſtatuit.

CAP. XII. Sed Athenienſium dux Themiſtocles, cum animadvertiſſet Ionas, propter quos bellum Perſarum ſuſceperant, in auxilium regis claſſe veniſſe; ſolicitare eos in partes ſuas ſtatuit. Et cum colloquendi copiam non haberet, quo appliciturі erant, ſymbolos proponi, & ſaxis proſcribi curat: Quæ vos Iones dementia tenet? quod facinus agitatis? bellum inferre olim conditoribus veſtris, nuper etiam vindicibus, cogitatis? An ideo mœnia veſtra condidimus, ut eſſent qui noſtra delerent? quid ſi non hæc & Dario prius, & nunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Xerxi, belli cauſa nobiscum foret, quod vo[illegible] bellantes non deſtituimus? Quin vos in hæc noſtra caſtra ex iſta obſidione tranſitis? Aut ſi hoc parum tutum extat, vos commiſſo prælio ite ceſſim; inhibete remos, & à bello diſcedite. Ante navalis prælii congreſſionem miſerat Xerxes quatuor millia armatorum Delphos, ad templum Apollinis diripiendum: prorſus, quaſi non cum Græcis tantum, ſed & cum diis immortalibus bellum gereret: quæ manus tota imbribus & fulminibus deleta eſt; ut intelligeret, Quam nullæ eſſent hominum adverſus deos vires. Poſt hæc Theſpias, & Platæas, & Athenas vacuas hominibus incendit: & quoniam ferro in homines non poterat, in ædificia igne graſſatur. Namque Athenienſes poſt pugnam Marathoniam, præmonente Themiſtocle, victoriam illam de Perſis, non finem, ſed cauſam majoris belli fore, cc. naves fabricaverant. Adventante igitur Xerxe, conſulentibus Delphis oraculum, reſponſum fuerat; ſalutem muris ligneis tuerentur. Themiſtocles navium præſidium demonſtratum ratus, perſuadet omnibus, Patriam municipes eſſe, non mœnia; civitatemque non in ædificiis, ſed in civibus poſitam. Melius itaque ſalutem navibus, quam urbi commiſſuros. Hujus ſententiæ etiam Deum auctorem eſſe. Probato conſilio, conjuges liberosque cum pretioſiſſimis rebus, abditis inſulis, relicta urbe, demandant: ipſi naves armati conſcendunt. Exemplum Athenienſium & aliæ urbes imitatæ. Itaque cum adunata omnis ſociorum claſſis, & intenta in bellum navale eſſet; anguſtiasque Salaminii freti, ne circumveniri à multitudine poſſet, occupaſſent; diſſenſio inter civitatum principes oritur: qui cum deſerto bello ad ſua tuenda dilabi vellent, timens Themiſtocles, ne diſceſſu ſociorum

vires

vires minuerentur, per ſervum fidum Xerxi nunciat, uno in loco eum contractam Græciam capere facilime poſſe. Quod ſi civitates, quæ jam abire vellent, diſſipentur; majore labore ei ſingulas conſectandas. Hoc dolo impellit regem ſignum pugnæ dare. Græci quoque adventu hoſtium occupati, prœlium collatis viribus capeſſunt. Interea rex, velut ſpectator pugnæ, cum parte navium in littore remanet. Artemiſia autem regina Halicarnaſſi, quæ in auxilium Xerxi venerat, inter primos duces bellum acerrime ciebat: Quippe ut in viro muliebrem timorem, ita in muliere virilem audaciam cerneres. Cum anceps prœlium eſſet, Iones juxta præceptum Themiſtoclis, pugnæ ſe paulatim ſubtrahere cœperunt, quorum defectio animos cæterorum fregit. Itaque circumſpicientes fugam pelluntur Perſæ, & mox prœlio victi, in fugam vertuntur. In qua trepidatione multæ captæ naves, multæ merſæ; plures tamen non minus ſævitiam regis, quam hoſtem timentes, domum dilabuntur.

CAP. XIII. Hac clade perculſum, & dubium conſilii Xerxem Mardonius aggreditur. Hortatur in regnum abeat, ne quid ſeditionis moveat fama adverſi belli, & in majus, ſicuti mos eſt, omnia extollens: ſibi CCC, millia armatorum lecta ex omnibus copiis relinquat; qua manu aut cum gloria ejus perdomiturum ſe Græciam: aut ſi aliter eventus ferat, ſine ejuſdem infamia hoſtibus ceſſurum. Probato conſilio, Mardonio exercitus traditur: reliquas copias rex ipſe reducere in regnum parat. Sed Græci audita regis fuga, conſilium ineunt pontis interrumpendi, quem ille Abydo veluti victor maris fecerat; ut intercluſo reditu, aut cum exercitu deleretur: aut deſperatione rerum, pacem victus petere cogeretur. Sed Themi-

ſtocles, timens, Ne intercluſi hoſtes deſperationem in virtutem verterent, & iter, quod aliter non pateret, ferro patefacerent; ſatis multos hoſtes in Græcia remanere dictitans, nec augeri numerum retinendo oportere; cum vincere conſilio cæteros non poſſet, eundem ſervum ad Xerxem mittit, certioremque conſilii facit; & occupare tranſitum maturata fuga jubet. Ille perculſus nuntio, tradit ducibus milites perducendos; ipſe cum paucis Abydon contendit. Vbi cum ſolutum pontem hybernis tempeſtatibus offendiſſet, piſcatoria ſcapha trepidus trajecit. Erat res ſpectaculo digna, & æſtimatione ſortis humanæ, rerum varietate miranda, in exiguo latentem videre navigio, quem paulo ante vix æquor omne capiebat; carentem etiam omni ſervorum miniſterio, cujus exercitus propter multitudinem, terris graves erant. Nec pedeſtribus copiis, quas ducibus aſſignaverat, felicius iter fuit: ſiquidem quotidiano labori (Neque enim ulla eſt metuentibus quies) etiam fames acceſſerat. Multorum deinde dierum inopia contraxerat & peſtem; tantaque fœditas morientium fuit, ut viæ cadaveribus implerentur, alitesque & beſtiæ, illecebris ſolicitatæ exercitum ſequerentur.

Cap. XIV. Interim Mardonius in Græcia Olynthum expugnat. Athenienſes quoque in ſpem pacis, amicitiamqne regis ſolicitat, ſpondens incenſæ eorum urbis etiam in majus reſtitutionem. Poſteaquam nullo pretio libertatem videt his venalem, incenſis, quæ ædificare cœperant, copias in Bœotiam transfert. Eo & Græcorum exercitus, qui centum millium fuit, ſequutus eſt: ibique prœlium commiſſum. Sed Fortuna regis cum duce mutata non eſt. Nam victus Mardonius, veluti ex naufragio cum paucis profugit. Caſtra referta regalis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

regalis opulentiæ capta. Vnde primum Græcos, diviſo inter ſe auro Perſico, divitiarum luxuria cepit. Eodem forte die quo Mardoni copiæ deletę ſunt, etiam navali prœlio in Aſia ſub monte Mycale, adverſus Perſas dimicatum eſt. Ibi ante congreſſionem, cum claſſes ex adverſo ſtarent, fama ad utrumque exercitum venit, viciſſe Græcos, & Mardonii copias occidione occidiſſe. Tantam famæ velocitatem fuiſſe, ut cum matutino tempore prœlium in Bœotia commiſſum ſit, meridianis horis in Aſiam, per tot maria, & tantum ſpatii, tam brevi horarum momento, de victoria nunciatum ſit. Confecto bello, cum de præmiis civitatium ageretur, omnium judicio, Athenienſium virtus cæteris prælata. Inter duces quoque Themiſtocles princeps, civitatum teſtimonio judicatus, gloriam patriæ ſuæ auxit.

CAP. XV. Igitur Athenienſes aucti, & præmiis belli, & gloria, urbem ex integro condere moliuntur. Cum mœnia majora complexi fuiſſent, ſuſpecti eſſe Lacedæmoniis cœpere, recte reputantibus, quibus ruina urbis tantum incrementi dediſſet, quantum ſit datura munita civitas. Mittunt ergo legatos, qui monerent, ne munimenta hoſtibus & receptacula futuri belli exſtruant. Themiſtocles, ut vidit ſpei urbis invideri, non exiſtimans abrupte agendum, reſpondit legatis, ituros Lacedæmonem, qui de ea re pariter cum illis conſulant. Sic dimiſſis Spartanis, hortatur ſuos, opus maturent. Dein ipſe interjecto tempore in legationem proficiſcitur, & nunc in itinere infirmitate ſimulata, nunc tarditatem collegarum accuſans, ſine quibus, agi jure nihil poſſit, diem de die proferendo, ſpatium conſummando operi quærebat; cum interim nunciatur Spartanis, opus Athenis maturari; propter quod

denuo legatos mittunt ad inſpiciendam rem. Tum Themiſtocles per ſervum magiſtratibus ſcribit Athenienſium, legatos vinciant, pignusque teneant, ne in ſe gravius conſulatur. Adiit deinde concionem Lacedæmoniorum; indicat permunitas Athenas eſſe, & poſſe jam illatum bellum non armis tantum, ſed etiam muris ſuſtinere: Si quid ob eam rem de ſe crudelius ſtatuerent, legatos eorum in hoc pignus Athenis retentos. Graviter deinde caſtigat eos, Quod non virtute ſed imbecillitate ſociorum, potentiam quærerent. Sic dimiſſus, veluti triumphatis Spartanis, à civibus excipitur. Poſt hæc Spartani, ne vires otio corrumperent, & ut bis illatum à Perſis Græciæ bellum ulciſcerentur, ultro fines eorum depopulantur. Ducem ſuo, ſociorumque exercitui deligunt Pauſaniam, qui pro ducatu, regnum Græciæ affectans, proditionis præmium cum Xerxe, nuptias filiæ ejus paciſcitur, redditis captivis, ut fides regis aliquo beneficio obſtringeretur. Scribit præterea Xerxi, quoscunque ad ſe nuntios miſiſſet, interficeret; ne res loquacitate hominum proderetur. Sed dux Athenienſium Ariſtides, belli ſocius, collegæ conatibus obviam eundo, ſimul & in rem ſapienter conſulendo, proditionis conſilia diſcuſſit. Nec multo poſt accuſatus Pauſanias, damnatur. Igitur Xerxes, cum proditionis dolum publicatum videret, ex integro bellum inſtituit. Græci quoque ducem conſtituunt Cimonem Athenienſem filium Miltiadis, quo duce apud Marathonem pugnatum eſt, juvenem, cujus magnitudinem futuram pietatis documenta prodiderunt. Quippe patrem ob crimen peculatus in carcerem conjectum. ibique defunctum, tranſlatis in ſe vinculis ad ſepulturam redemit. Nec in bello judicium deligentium fefellit: ſiquidem non inferior

virtuti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

[vi]rtutibus patris, Xerxem terreſtri navalíque bello ſuperatum, trepidum recipere ſe in regnum coëgit.

LIBER III.

Cap. I.

Xerxes rex Perſarum, terror antea gentium, bello in Græciam infeliciter geſto, etiam ſuis contemptui eſſe cœpit. Quippe Artabanus præfectus ejus, deficiente quotidie regis majeſtate, in ſpem regni adductus, cum ſeptem robuſtiſſimis filiis regiam veſperi ingreditur, (nam amicitiæ jure ſemper illi patebat) trucidatoque rege, voto ſuo obſiſtentes filios ejus, dolo aggreditur. Securior de Artaxerxe, puero admodum, fingit regem à Dario, qui erat adoleſcens, quo maturius regno potiretur, occiſum; impellit Artaxerxem parricidium parricidio vindicare. Cum ventum ad domum Darii eſſet, dormiens inventus, quaſi ſomnum fingeret, interficitur. Dein cum unum ex regis filiis ſceleri ſuo ſupereſſe Artabanus videret, metueretque de regno certamina principum; aſſumit in ſocietatem conſilii Bacabaſum, qui præſenti ſtatu contentus, rem prodit Artaxerxi, ut pater ejus occiſus; ut frater falſa parricidii ſuſpicione oppreſſus; ut denique ipſi pararentur inſidiæ. His cognitis Artaxerxes, verens Artabani numerum filiorum, in poſterum diem paratum eſſe armatum exercitum jubet, recogniturus & numerum militum, & in armis induſtriam ſingulorum. Itaque cum inter cæteros & ipſe Artabanus armatus aſſiſteret, rex ſimulat ſe breviorem loricam habere: jubet Artabanum ſecum commutare: exuentem ſe, ac nudatum, gladio

dio trajicit: Tum & filios ejus corripi jubet. At-
que ita egregius adoleſcens, & cædem patris, & ſe
ab inſidiis Artabani vindicavit.

CAP. II. Dum hæc in Perſis geruntur, interea Græcia omnis, ducibus Lacedæmoniis & Athenienſibus, in duas diviſa partes, ab externis bellis, velut in viſcera ſua, arma convertit. Fiunt igitur de uno populo duo corpora; & eorundem caſtrorum homines, in duos hoſtiles exercitus dividuntur. Hinc Lacedæmonii communia quondam civitatium auxilia, ad vires ſuas trahebant: inde Athenienſes, & vetuſtate gentis, & geſtis rebus illuſtres, propriis viribus confidebant. Atque ita duo potentiſſimi Græciæ populi, inſtitutis Solonis, & Lycurgi legibus pares, ex æmulatione virium in bellum ruebant. Namque Lycurgus cum fratri ſuo Polybitæ Spartanorum regi ſucceſſiſſet, regnumque ſibi vindicare potuiſſet, Charillo, filio ejus, qui natus poſtumus fuerat, cum ad ætatem adultam perveniſſet, regnum ſumma fide reſtituit: ut intelligerent omnes, Quanto plus apud bonos pietatis jura, quam omnes opes valerent. Medio igitur tempore dum infans conualeſcit, tutelamque ejus adminiſtrat, non habentibus Spartanis leges inſtituit, non inventione earum magis, quam exemplo clarior: Siquidem nihil lege ulla in alios ſanxit, cujus non ipſe primus in ſe documenta daret. Populum in obſequia principum, principes ad juſtitiam imperiorum formavit. Parcimoniam omnibus ſuaſit, exiſtimans laborem militię, aſſidua frugalitatis conſuetudine faciliorem fore. Emi ſingula non pecunia, ſed compenſatione mercium juſſit. Auri argentique uſum, velut omnium ſcelerum materiam, ſuſtulit.

CAP. III. Adminiſtrationem reipublicæ per ordines diviſit: Regibus poteſtatem bellorum, magiſtra-

[...]atibus judicia per annuas ſucceſſiones; Senatui cuſtodiam legum; populo ſublegendi Senatum, vel creandi quos vellet magiſtratus, poteſtatem permiſit. Fundos omnium æqualiter inter omnes diviſit, ut æquata patrimonia neminem potentiorem altero redderent. Convivari omnes publice juſſit, ne cujus divitiæ vel luxuria in occulto eſſent. Iuventibus non amplius una veſte uti toto anno permiſit, nec quemquam cultius quam alterum progredi, nec epulari opulentius, ne imitatio in luxuriam verteretnr. Pueros puberes non in forum, ſed in agrum deduci præcepit, ut primos annos non in luxuria, ſed in opere, & laboribus agerent. Nihil eos ſomni cauſa ſubſternere, & vitam ſine pulmento degere, neque prius in urbem redire, quam viri facti eſſent, ſtatuit. Virgines ſine dote nubere juſſit, ut uxores eligerentur, non pecuniæ; ſeveriuſque matrimonia ſua viri coercerent, cum nullis dotis frænis tenerentur. Maximum honorem non divitum & potentium, ſed pro gradu ætatis ſenum eſſe voluit: Nec ſane uſquam terrarum locum honoratiorem ſenectus habet. Hæc quoniam primo, ſolutis antea moribus, dura videbat eſſe, auctorem eorum Apollinem Delphicum fingit, & inde ſe ea ex præcepto numinis detuliſſe, ut conſueſcendi tædium metus religionis vincat. Dein út æternitatem legibus ſuis daret, jurejurando obligat civitatem, nihil eos de ejus legibus mutaturos, priuſquam reverteretur: & ſimulat ſe ad oraculum Delphicum proficiſci, conſulturum, quid addendum mutandumque legibus videretur. Proficiſcitur autem Cretam, ibique perpetuum exilium egit, abjicique in mare oſſa ſua moriens juſſit, ne relatis Lacedæmonem, ſolutos ſe Spartani religione jurisjurandi in diſſolvendis legibus arbitrarentur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Cap. IV. His igitur moribus ita brevi civitas convaluit, ut cum Meſſeniis propter ſtupratas virgines ſuas, in ſolemni Meſſeniorum ſacrificio, bellum intuliſſent, graviſſima ſe exſecratione obſtrinxerint, non prius quam Meſſeniam expugnaſſent, reverſuros; tantum ſibi vel de viribus ſuis, vel de fortuna ſpondentes. Quæ res initium diſſenſionis Græciæ, & inteſtini belli cauſa & origo fuit. Itaque cum contra præſumptionem ſuam annis decem in obſidione urbis tenerentur, & querelis uxorum poſt tam longam viduitatem revocarentur: veriti, ne hac perſeverantia belli, gravius ſibi quam Meſſeniis nocerent: quippe illis quantum juventutis bello intercidat, mulierum fœcunditate ſuppleri; ſibi & belli damna aſſidua, & fœcunditatem uxorum, abſentibus viris, nullam eſſe: itaque legunt juvenes ex eo genere militum, qui poſt jusjurandum in ſupplementum venerant, quibus Spartam remiſſis promiſcuos omnium fœminarum concubitus permiſere: maturiorem futuram conceptionem rati, ſi eam ſingulæ per plures viros experirentur. Ex his nati, ob notam materni pudoris, Partheniæ vocati. qui cum ad annos xxx. perveniſſent, metu inopiæ, (nulli enim pater exiſtebat, cujus in patrimonium ſucceſſio ſperaretur) ducem Palantum aſſumunt, filium Araci, qui auctor Spartanis fuerat, juventutis ad generandam ſubolem domum remittendæ: ut ſicuti dudum patrem ejus naſcendi auctorem habuiſſent, ſic ipſum ſpei ac dignitatis ſuæ haberent. Itaque nec ſalutatis matribus, è quarum adulterio infamiam collegiſſe videbantur, ad ſedes inquirendas proficiſcuntur; diuque & per varios caſus jactati, tandem in Italiam deferuntur, & occupata arce Tarentinorum, expugnatis veteribus incolis, ſedes ibi conſtituunt. Sed poſt annos plurimos dux

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

dux eorum Palantus, per ſeditionem in exilium protarbatus, Brunduſium ſe contulit, quo expulſi ſedibus ſuis veteres Tarentini conceſſerant. His moriens perſuadet, ut oſſa ſua, poſtremasque reliquias conterant, & tacite ſpargi in foro Tarentinorum curent. Hoc enim modo recuperare illos patriam ſuam poſſe, Apollinem Delphis ceciniſſe. Illi arbitrantes eum in ultionem ſui, civium fata prodidiſſe, præceptis paruere: ſed oraculi diverſa ſententia fuerat. Perpetuitatem enim urbis, non amiſſionem hoc facto promiſerat. Ita ducis exulis conſilio, & hoſtium miniſterio, poſſeſſio Tarentina Partheniis in æternum fundata. ob cujus beneficii memoriam Palanto divinos honores decrevere.

CUP. V. Interea Meſſenii, cum virtute non poſſent, per inſidias expugnantur. Dein cum per annos LXXX. gravia ſervitutis verbera, plerunque & vincula, cæteraque captivitatis mala perpeſſi eſſent, poſt longam pœnarum patientiam, bellum reſtaurant. Lacedæmonii quoque eo conſpiratius ad arma concurrunt, quo adverſus ſervos dimicaturi videbantur. Itaque cum hinc injuria, inde indignitas animos acueret; Lacedæmonii de belli eventu oraculo Delphis conſulto, jubentur ducem belli ab Athenienſibus petere. Porro Athenienſes, cum reſponſum cognoviſſent, in contemptum Spartanorum Tyrtæum poëtam claudum pede miſere: qui tribus præliis fuſus, eo uſq; deſperationis Spartanos adduxit, ut ad ſupplementum exercitus, ſervos ſuos manumitterent, hisque interfectorum matrimonia pollicerentur; ut non numero tantum amiſſorum civium, ſed & dignitati ſuccederent. Sed reges Lacedæmoniorum, ne contra fortunam pugnando, majora detrimenta civitati infligerent, reducere exercitum voluerunt; ni

inter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

interveniſſet Tyrtæus, qui compoſita carmina exercitui pro concione recitavit; in quibus hortamenta virtutis, damnorum ſolatia, belli conſilia conſcripſerat. Itaque tantum ardorem militibus injecit, ut non de ſalute, ſed de ſepultura ſoliciti, teſſeras, inſculptis ſuis & patrum nominibus, dextro brachio deligarent; ut ſi omnes adverſum prælium conſumpſiſſet, & temporis ſpatio confuſa corporum lineamenta eſſent, ex indicio titulorum tradi ſepulturæ poſſent. Cum ſic animatum reges exercitum viderent, curant rem hoſtibus nunciari. Meſſeniis autem non timorem res, ſed æmulationem mutuam dedit. Itaque tantis animis concurſum eſt, ut raro unquam cruentius prælium fuerit. Ad poſtremum tamen victoria Lacedæmoniorum fuit.

CAP. XI. Interjecto tempore tertium quoque bellum Meſſenii reparavere: in cujus auxilium Lacedæmonii, inter reliquos ſocios etiam Athenienſes adhibuere: quorum fidem cum ſuſpectam haberent, ſupervacaneos ſimulantes, à bello eoſdem dimiſerunt. Hanc rem Athenienſes graviter ferentes, pecuniam quæ erat in ſtipendium Perſici belli ab univerſa Græcia collata, à Delo Athenas transferunt, ne deficientibus à fide ſocietatis Lacedæmoniis, prædæ ac rapinæ eſſet. Sed nec Lacedæmonii quievere: qui cum Meſſeniorum bello occupati eſſent, Peloponnenſes immiſere, qui bellum Athenienſibus facerent. Paruæ tunc temporis, claſſe in Ægyptum miſſa, vires Athenienſibus erant: Itaque navali prælio dimicantes, facile ſuperantur. Interjecto deinde tempore, poſt reditum ſuorum aucti & claſſis, & militum robore, prælium reparavere. Iam & Lacedæmonii, omiſſis Meſſeniis, adverſus Athenienſes arma verterant. Diu varia victoria fuit: ad poſtremum æquo

Marte

forte utrinque diſceſſum. Inde revocati Lacedæmonii ad Meſſeniorum bellum, ne medium tempus otioſum Athenienſibus relinquerent, cum Thebanis paciſcuntur, ut Bœotiorum imperium his reſtituerent, quod temporibus Perſici belli amiſerant, ut illi Athenienſium bella ſuſciperent. Tantus furor Spartanorum erat, ut duobus bellis implicitі, ſuſcipere tertium non recuſarent, dummodo inimicis ſuis hoſtes acquirerent. Igitur Athenienſes, adverſus tantam tempeſtatem, belli duos duces deligunt, Periclem ſpectatæ virtutis virum, & Sophoclem ſcriptorem tragœdiarum: qui diviſo exercitu, & Spartanorum agros vaſtaverunt, & multas Achaiæ civitates Athenienſium imperio adjecerunt.

CAP. VII. His malis fracti Lacedæmonii, in annos XXX. pepigerunt pacem: ſed tam longum otium inimicitiæ non tulerunt. Ita quintodecimo anno, rupto fœdere, cum contemptu deornm hominumque, fines Atticos populantur: Et ne prædam potius, quam pugnam expetiſſe viderentur, hoſtes ad prælium provocant. Sed Athenienſes, conſilio Periclis ducis, populationis injuriam differunt in tempus ultionis; Supervacuam pugnam exiſtimantes, cum ulciſci hoſtem ſine periculo poſſent. Deinde interjectis diebus, naves conſcendunt, & nihil ſentientibus Lacedæmoniis, totam Spartam deprædantur, multoque plura auferunt, quam amiſerant. Prorſus ut in comparatione damnorum, longe pluris fuerit ultio, quam injuria. Clara quidem hæc Periclis expeditio habita: ſed multo clarior privati patrimonii contemptus fuit. Hujus agros, in populatione cæterorum, intactos, hoſtes reliquerant, ſperantes acquirere ſe illi poſſe, aut periculum ex invidia, aut ex ſuſpicione proditionis infamiam. Quod ante proſpiciens Pericles,

&

& futurum populo prædixerat ; & ad invidia
petum declinandum , agros ipſos dono reipubli
dederat: Atque ita,unde periculum quæſitum fu
rat, ibi maximam gloriam invenit. Poſt hæc i
terjectis diebus, navali prælio dimicatum eſt: vi
Lacedæmonii fugerunt. Nec ceſſatum deince
eſt, quin aut terra, aut mari, varia præliorum fo
tuna invicem ſe trucidarent. Denique feſſi tot m
lis, pacem in annos quinquaginta fecere, qua
non niſi ſex annis ſervaverunt. Nam inducias qu
proprio nomine condixerant, ex ſociorum perſ
na rumpebant: quippe quaſi minus periurii co
traherent, ſi ferentes ſociis auxilia, potius quam
aperto prœlio dimicaſſent. Hinc bellum in Sic
liam tranſlatum: quod priuſquam expono, de Si
ciliæ ſitu pauca dicenda ſunt.

LIBER IV.

CAP. I.

SIciliam ferunt anguſtis quondam fau
cibus Italiæ adhæſiſſe; direptamqu
velut à corpore, majore impetu ſu
peri maris, quod toto vndarum one
re illuc vehitur. Eſt autem ipſa terr
tenuis ac fragilis ; & cavernis quibuſdam fiſtulis
que ita penetrabilis, ut ventorum tota ferme flati
bus pateat;nec non & ignibus generandis nutrien
diſque ſoli ipſius naturalis materia: quippe intrin
ſecus ſtratum ſulphure & bitumine traditur : qua
res facit,ut ſpiritu cum igne inter interiora luctan
te, frequenter & compluribus locis nunc flam-
mas, nunc vaporem , nunc fumum eructet. Ind
denique Ætnæ montis per tot ſecula durat incen-
dium. Et ubi acrior per ſpiramenta cavernarum

ventu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

[...]us incubuit, harenarum moles egeruntur. Proximum Italiæ promontorium, Rhegium dicitur, ideo quia Græce abrupta hoc nomine pronuntiantur. Nec mirum ſi fabuloſa eſt loci hujus antiquitas, in quem res tot coiere miræ. Primum quod nusquam aliâs tam torrens fretum, nec ſolum citato impetu, verum etiam ſævo; neque experientibus modo terribile, verumetiam procul videntibus. Vndarum porro in ſe concurrentium tanta pugna eſt, ut alias veluti terga dantes in imum deſidere, alias quaſi victrices in ſublime ferri videas: nunc hic fremitum ferventis æſtus, nunc illic gemitum in voraginem deſidentis exaudias. Accedunt vicini, & perpetui Ætnæ montis ignes, & inſularum Æolidum, veluti ipſis undis alatur incendium. Neque enim in tam anguſtis terminis aliter durare tot ſeculis tantus ignis potuiſſet, niſi humoris nutrimentis aleretur. Hinc igitur fabulæ Scyllam & Charybdin peperere; hinc latratus auditus; hinc monſtri credita ſimulacra, dum navigantes magnis vorticibus pelagi deſidentis exterriti, latrare putant vndas, quas ſorbentis æſtus vorago conlidit. Eadem cauſa etiam Ætnæ montis perpetuos ignes facit. Nam aquarum ille concurſus, raptum ſecum ſpiritum in imum fundum trahit, atque ibi ſuffocatum tamdiu tenet, donec per ſpiramenta [terræ diffuſus, nutrimenta] ignis incendat. Iam ipſa Italiæ Siciliæque vicinitas, [jam]promontoriorum altitudo ipſa ita ſimilis eſt, ut quantum nunc admirationis, tantum antiquis terroris dederit; credentibus, coëuntibus in ſe promontoriis, ac rurſum diſcedentibus, ſolida intercipi abſumique navigia. Neque hoc ab antiquis in dulcedinem fabulæ compoſitum, ſed metu & admiratione tranſeuntium. Ea eſt enim procul inſpicientibus natura loci, ut ſinum maris, non tranſi-

tranſitum putes; quò cùm acceſſeris, diſced[illegible] ſeiungi promontoria, quæ antea juncta fuerant arbitrere.

CAP. II. Siciliæ primo Trinacriæ nomen fuit; poſtea Sicania cognominata eſt. Hæc à principio patria Cyclopum fuit: quibus extinctis, Cocalus regnum inſulæ occupavit: poſt quem ſingulæ civitates in tyrannorum imperium conceſſerunt, quorum nulla terra feracior fuit. Horum ex numero Anaxilaus juſtitia cum cæterorum crudelitate certabat; cujus moderationis haud mediocrem fructum tulit: Quippe decedens cum filios paruulos reliquiſſet, tutelamque eorum Micalo spectatæ fidei ſervo, commiſiſſet; tantus amor memoriæ ejus apud omnes fuit, ut parere ſervo quam deſerere regis filios mallent; principesque civitatis obliti dignitatis ſuæ, regni majeſtatem adminiſtrari per ſervum paterentur. Imperium Siciliæ etiam Carthaginienſes tentavere; diuque varia victoria cum tyrannis dimicatum. Ad poſtremum amiſſo Hamilcare imperatore cum exercitu, aliquantiſper quieuere victi.

CAP. III. Medio tempore cum Rhegini diſcordia laborarent, civitasque per diſſenſionem diviſa in duas partes eſſet; veterani ex altera parte ab Himera in auxilium vocati, pulſis civitate, contra quos implorati fuerant; & mox cæſis, quibus tulerant auxilium, urbem cum conjugibus & liberis ſociorum occupavere; auſi facinus nulli tyranno comparandum: quippe ut Rheginis melius fuerit vinci, quam viciſſe. Nam ſive victoribus captivitatis jure ſerviſſent, ſive amiſſa patria exulare neceſſe habuiſſent; non tamen, inter aras & patrios lares trucidati, crudeliſſimis tyrannis patriam cum conjugibus ac liberis prædam reliquiſſent. Catinienſesquoque cum Syracuſanos graves

pateren

verentur, diffiſi viribus ſuis, auxilium ab Athe-
enſibus petivere: qui ſeu ſtudio majoris impe-
i, quò Aſiam Græciamque penitus occuparent;
u metu factæ pridem à Syracuſanis claſſis, ne
acedæmoniis illæ vires accederent; Lamponium
ucem cum claſſe in Siciliam misêre, ut ſub ſpecie
rendi Catinienſibus auxilii, tentarent Siciliæ im-
erium. Et quoniam prima initia, frequenter cæ-
s hoſtibus, proſpera fuerant; majore denuo claſ-
:, & robuſtiore exercitu, Lachete & Cariade du-
bus, Siciliam petivere: ſed Catinienſes, ſive me-
a Athenienſium, ſive tædio belli, pacem cum Sy-
acuſanis, remiſſis Athenienſium auxiliis, fe-
erunt.

CAP. IV. Interjecto deinde tempore, cum
des pacis à Syracuſanis non ſervaretur, denuo le-
atos Athenas mittunt, qui ſordida veſte, capillo
arbaque promiſſis, & omni ſqualoris habitu ad
niſericordiam commovendam acquiſito, con-
ionem deformes adeunt: adduntur precibus la-
rymæ: & ita miſericordem populum ſupplices
novent, ut damnarentur duces, qui ab his auxilia
leduxerant. Igitur claſſis ingens decernitur: cre-
ntur duces Nicias, & Alcibiades, & Lamachus;
antisque viribus Sicilia repetitur, ut ipſis terrori
ſſent, in quorum auxilia mittebantur. Brevi poſt
empore, revocato ad reatum Alcibiade, duo prę-
a pedeſtria ſecunda Nicias & Lamachus faciunt:
nunitionibus deinde circundatis, hoſtes etiam
narinis commeatibus in urbe clauſos interclu-
unt. Quibus rebus fracti Syracuſani, auxilium à
acedæmoniis petiverunt. Ab his mittitur Gylip-
us, ſolus, ſed in quo inſtar omnium auxiliorum
rat. Is audito genere belli, jam inclinato ſtatu,
uxiliis partim in Græcia, partim in Sicilia con-
ractis, opportuna bello loca occupat. Duobus
deinde

deinde prœliis victus, congreſſus tertio, occiſo L
macho, & hoſtes in fugam compulit, & ſocios ob o
ſidione liberavit. Sed cum Athenienſes à bell
terreſtri in navale ſe tranſtuliſſent, Gylippus claſ
ſem Lacedæmone cum auxiliis arceſſit: quo co
gnito, & ipſi Athenienſes in locum amiſſi duci
Demoſthenem & Eurymedonta, cum ſupplemen
to copiarum mittunt: Peloponneſii quoque com
muni civitatum decreto, ingentia Syracuſani
auxilia miſere; & quaſi Græciæ bellum in Sicilian
tranſlatum eſſet, ita ex utraque parte ſummis vi
ribus dimicabatur.

CAP. V. Prima igitur congreſſione navalis cer
taminis, Athenienſes vincuntur. Caſtra quoqu
cum omni publica ac privata pecunia amittunt
Super hæc mala, cum etiam terreſtri prælio vict
eſſent, tunc Demoſthenes cenſere cœpit, ut abi
rent Sicilia, dum res, quamvis afflictæ, nondum
tamen perditæ forent: neque in bello malè auſpi
cato amplius perſeverandum eſſe; domi graviora
& forſitan infeliciora bella, in quæ ſervare hos ur
bis apparatus oporteat. Nicias ſeu pudore mal
actæ rei, ſeu metu deſtitutæ ſpei civium, ſeu im
pellente fato, manere contendit. Reparatur igitu
navale bellum, & animi à prioris fortunæ procel
la, ad ſpem certaminis revocantur: ſed inſcitia du
cum, qui inter anguſtias maris tuentes ſe Syracu
ſanos aggreſſi fuerant, facile vincuntur. Eurym
don dux in prima acie fortiſſime dimicans, pri
mus cadit: triginta naves quibus præfuerat, in
cenduntur. Demoſthenes & Nicias, & ipſi victi
exercitum in terram deponunt, tutiorem fugan
rati itinere terreſtri. Ab his relictas centum tri
ginta naves Gylippus invaſit: ipſos deinde inſe
quitur: fugientes partim capit, partim cædit. De
monſthenes amiſſo exercitu, à captivitate, gladio

& vo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

oluntaria morte ſe vindicat: Nicias autem ne
emoſthenis quidem exemplo, ut ſibi conſule-
, admonitus, cladem ſuorum auxit dedecore
ptivitatis.

LIBER V.

CAP. I.

DVm Athenienſes in Sicilia bellum per biennium cupidius, quam felicius gerunt, interim concitor & dux ejus Alcibiades abſens Athenis inſimulatur, myſteria Cereris Initio-
m ſacra, nullo magis quam ſilentio ſolemnia,
untiaviſſe. Revocatusque à bello ad judicium,
e conſcientiam, ſive indignitatem rei non fe-
ns, tacitus in exilium Elidem profectus eſt. Inde
i non damnatum ſe tantum, verum etiam diris,
r omnium ſacerdotum religiones devotum co-
ovit, Lacedæmona ſe contulit: ibique regem
cedæmoniorum impellit, turbatis Athenienſi-
s adverſo Siciliæ prœlio, vltro bellum inferre.
uo facto, omnia Græciæ regna, velut ad extin-
endum commune incendium, concurrunt.
ntum odium Athenienſes immoderati imperii
idelitate contraxerant. Darius quoque rex Per-
um, memor paterni auitique in hanc urbem
ii, facta cum Lacedæmoniis per Tiſſafernem
efectum Lydiæ ſocietate, omnem ſumptum
li pollicetur. Et erat hic quidem titulus cum
æcis coëundi: re autem vera timebat, ne victis
henienſibus ad ſe Lacedæmonii arma transfer-
nt. Quis igitur miretur, tam florentes Athe-
enſium opes ruiſſe, cum ad opprimendam unam
bem, totius Orientis vires concurrerent? Non
tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

tamen inerti, neque incruento cecidere bello; prœliati ad ultimum, victores etiam interdum, conſumpti magis fortunæ varietate, quam victi ſunt. Principio belli omnes ab his etiam ſocii deſciverant, ut fit: Quo ſe fortuna, eodem etiam favor hominum inclinat.

CAP. II. Alcibiades quoque motum adverſus patriam bellum, non gregarii militis opera, ſed imperatoriis virtutibus adjuvat. Quippe acceptis quinque navibus in Aſiam contendit, & tributarias Athenienſium civitates, auctoritate nominis ſui, ad defectionem compellit. Sciebant enim domi clarum, nec exilio videbant factum minorem; nec tam ablatum Athenienſibus ducem, quam Lacedæmoniis traditum; partaque cum amiſſis imperia penſabant. Sed apud Lacedæmonios virtus Alcibiadis plus invidię quam gratiæ contraxit. Itaque cum principes velut æmulum gloriæ ſuæ interficiendum inſidiis mandaſſent, cognita re Alcibiades per uxorem Agidis regis, quam adulterio cognoverat, ad Tiſſafernem præfectum Darii regis profugit; cui ſe celeriter officii comitate, & obſequendi gratia inſinuavit. Erat enim & ætatis flore, & formæ veneratione, nec minus eloquentia, etiam inter Athenienſes, inſignis: ſed in conciliandis amicitiarum ſtudiis, quam in retinendis vir melior: quia morum vitia ſub umbra eloquentiæ primo latebant. Igitur perſuadet Tiſſaferni, ne tanta ſtipendia claſſi Lacedæmoniorum præberet. Vocandos enim in portionem muneris Ionios, quorum pro libertate, cum tributa Athenienſibus penderent, bellum ſuſceptum ſit. Sed nec auxiliis nimis enixe Lacedæmonios juvandos; Quippe memorem eſſe debere, alienam ſe victoriam, non ſuam inſtruere; Et eatenus bellum ſuſtinendum, ne inopia deſeratur. Nam re-

gen

n Perſarum , diſſentientibus Græcis , arbitrum
tis ac belli fore ; & quos ſuis non poſſit , ipſo-
m armis victurum. perfecto autem bello, ſtatim
cum victoribus dimicandum. Domeſticis itaq;
lis Græciam obterendam , ne externis vacet ;
æquandasq; vires partium, & inferiores auxilio
andos. Non enim quieturos poſt hanc victo-
m Spartanos , qui vindices ſe libertatis Græciæ
feſſi ſint. Grata oratio Tiſſaferni fuit. Itaque
mmeatus maligne prębere: claſſem regiam non
am mittere ; ne aut victoriam totam daret, aut
ceſſitatem deponendi belli imponeret.

CAP. III. Interea Alcibiades hanc operam
ibus venditabat : ad quem cum legati Athe-
nſium veniſſent , pollicetur his amicitiam re-
, ſi reſpub. à populo translata ad ſenatum foret:
rans, ut aut concordante civitate , dux belli ab
nnibus legeretur : aut diſcordia inter ordines
ta , ab altera parte in auxilium vocaretur. Sed
henienſibus , imminente periculo belli , Major
tis quam dignitatis cura fuit. Itaque permit-
te populo , imperium ad ſenatum tranfertur.
i cum inſita genti ſuperbia crudeliter in plebem
nſuleret , ſingulis tyrannidis ſibi impotentiam
dicantibus, ab exercitu Alcibiades exul revoca-
, duxque claſſi conſtituitur. Statim igitur A-
nas mittit, ex continenti ſe cum exercitu ven-
um, recepturumque à quadringintis jura popu-
ni ipſi redderent. Hac denuntiatione optimates
iti , primo urbem prodere Lacedæmoniis ten-
ere: dein cum id nequiſſent , in exilium profe-
ſunt. Igitur Alcibiades , inteſtino malo patria
rata, ſumma cura claſſem inſtruit ; atque ita in
lum adverſus Lacedæmonios pergit.

CAP. IV. Iam Mindarus & Pharnabazus, Lace-
moniorum duces , inſtructis navibus expecta-

 bant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

bant. Prælio commiſſo, victoria penes Athenienſes fuit. In eo bello major pars exercitus, & omnes ferme hoſtium duces cæſi: naves LXXX. captæ. Interjectis quoque diebus, cum bellum Lacedæmonii à mari in terram tranſtuliſſent, iterato vincuntur. His malis fracti, pacem petiere: Quam ne acciperent, opera eorum effectum eſt, quibus ea res quæſtum præſtabat. Interea & Syracuſanorum auxilia, illatum à Carthaginienſibus Siciliæ bellum, domum revocavit: quibus rebus deſtitutis Lacedæmoniis, Alcibiades cum claſſe victrici Aſiam vaſtat: multis locis prælia facit: ubique victor recipit civitates, quæ defecerant: nonnullas capit, & imperio Athenienſium adjicit: atque ita priſca navali gloria vindicata, adjecta etiam laude terreſtris belli, deſideratus civibus ſuis Athenas revertitur. His omnibus præliis ducentæ naves hoſtium, & præda ingens capta. Ad hunc redeuntis exercitus triumphum, effuſa omnis multitudo obviam procedit: & univerſos quidem milites, præcipue tamen Alcibiadem mirantur: in hunc oculos civitas univerſa, in hunc ſuſpenſa ora convertit: hunc quaſi de cœlo miſſum, & ut ipſam Victoriam contuentur; laudant quæ pro patria, nec minus admirantur quæ exul contra geſſerit, excuſantes ipſi, iratum provocatumque feciſſe. Enimvero tantum in uno viro fuiſſe momenti, ut maximi imperii ſubverſi, & rurſum recepti auctor eſſet; & unde ſtetiſſet, eo ſe victoria transferret: fieretque cum eo mira quædam fortunæ inclinatio. Igitur omnibus non humanis tantum, verum & divinis eum honoribus onerant: certant ſecum ipſi, utrum contumelioſius eum expulerint, an revocaverint honoratius. Ipſos illi deos gratulantes tulere obviam, quorum exſecrationibus erat devotus. Et cui paulo ante omnem hu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

…oam opem interdixerant, eum, ſi queant, in …elo poſuiſſe cupiunt. Explent contumelias ho…oribus, detrimenta muneribus, exſecrationes …ecibus. Non Siciliæ illis adverſa pugna in ore eſt, …d Græciæ victoria: non claſſes per illum amiſſæ, …d acquiſitæ: nec Syracuſarum, ſed Ioniæ, Helle…ontique meminerunt. Sic Alcibiades nunquam …ediocribus, nec in offenſa, nec in favore ſtudiis …orum exceptus eſt.

CAP. V. Dum hæc aguntur, à Lacedæmoniis …yſander claſſi belloque præficitur, & in locum …iſſafernis, Darius rex Perſarum filium ſuum Cy…um Ioniæ Lydiæque præpoſuit; qui Lacedæmo…ios auxiliis opibusque ad ſpem fortunæ prioris …rexit. Aucti igitur viribus, Alcibiadem cum cen…um navibus in Aſiam profectum, dum agros lon…a pace divites, ſecurius populatur, & prædæ dul…edine ſine inſidiarum metu ſparſos milites ha…et, repentino adventu oppreſſere: tantaque cædes …alantium fuit, ut plus vulneris eo prælio Athe…ienſes acciperent, quam ſuperioribus dederant: … tanta deſperatio apud Athenienſes erat; ut ex …ontinenti Alcibiadem ducem Conone muta…ent; arbitrantes victos ſe non fortuna belli, ſed …aude imperatoris: apud quem plus prior offenſa …aluiſſet, quam recentia beneficia. Viciſſe autem …um priore bello ideo tantum, ut oſtenderet hoſti…us, quem ducem ſpreviſſent, & ut carius eis …ſam victoriam venderet. Omnia enim credi…ilia in Alcibiade, vigor ingenii, & morum luxu…a faciebat. Veritus itaque multitudinis impe…um, denuo in voluntarium exilium proficiſcitur.

CAP. VI. Itaque Conon Alcibiadi ſuffectus, …abens ante oculos cui duci ſucceſſiſſet, claſſem …naxima induſtria exornat: ſed navibus exercitus …eerat fortiſſimis quibusque in Aſiæ populatione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

amiſſis. Armantur tamen ſenes, aut impuberes pueri, & numerus militum ſine exercitus robore expletur. Sed non magnam bello moram ætas fecit imbellis: cæduntur paſſim, aut fugientes capiuntur; tantaque ſtrages, aut occiſorum, aut captivorum fuit, ut Athenienſium deletum non imperium tantum, verum etiam nomen videretur. Quo prælio perditis & deſperatis rebus, ad tantam inopiam rediguntur, ut conſumpta militari ætate, peregrinis civitatem, ſervis liberatem, damnatis impunitatem darent. Ex qua colluvione hominum, conſcripto exercitu, domini antea Græciæ, vix libertatem tuebantur. Iterum tamen fortunam maris experiendam decernunt. tanta virtus animorum erat, ut cum paulo ante ſalutem deſperaverint, nunc non deſperent victoriam. Sed neque is miles erat, qui nomen Athenienſium tueretur; neque eæ vires, quibus vincere conſuerant; neque ea ſcientia militaris in his, quos vincula, non caſtra continuerant. Itaque omnes aut capti, aut occiſi. Cum dux Conon eo prælio ſuperfuiſſet ſolus, crudelitatem civium metuens, cum octo navibus ad regem Cyprium concedit Euagoram.

CAP. VII. At dux Lacedæmoniorum rebus feliciter geſtis, fortunæ hoſtium inſultat; captivas naves cum præda bellica, in triumphi modum ornatas, mittit Lacedæmona: ac tributarias Athenienſium civitates, Quas metus dubiæ belli fortunæ in fide tenuerat, voluntarias recepit; nec aliud ditionis Athenienſium præter urbem ipſam reliquit. Quæ cuncta cum Athenis nunciata eſſent, omnes relictis domibus, per urbem diſcurrere pavidi: alius alium ſciſcitari; auctorem nuntii requirere: non pueros imprudentia; non ſenes debilitas; non mulieres ſexus imbecillitas domi tenet: adeo ad omnem ætatem tanti mali ſenſus pene-

netraverat. In foro deinde coëunt, atque ibi per-
ti nocte fortunam publicam queſtibus iterant.
lii fratres, aut filios, aut parentes deflent, cog-
atos alii, alii amicos cognatis chariores, & cum
ivatis caſibus querelam publicam miſcent: jam
ipſos, jam ipſam patriam perituram, miſerio-
mque incolumium, quam amiſſorum fortunam
dicantes: ſibi quisque ante oculos obſidionem,
mem, & ſuperbum victoremque hoſtem propo-
ntes: jam ruinam urbis & incendia, jam om-
um captivitatem & miſerrimam ſervitutem re-
rdantes: feliciores prorſus priores urbis ruinas
icentes, quæ incolumibus filiis parentibusque,
ctorum tantum ruina taxatæ ſint. Nunc autem
on claſſem, in quam, ſicuti pridem, confugiant,
pereſſe; non exercitum, cujus virtute ſervati
lchriora poſſent mœnia extruere.

CAP. VIII. Sic defletæ ac prope perditæ urbi
oſtes ſuperveniunt, & obſidione circundata ob-
ſſos fame urgent. Sciebant enim neque ex adve-
is copiis multum ſupereſſe, & ne novæ advehi
oſſent, providerant: quibus malis Athenienſes
acti, poſt longam famem, & aſſidua ſuorum fu-
era, pacem petivere: quæ an dari deberet, diu in-
r Spartanos, ſociosque deliberatum. Cum multi
lendum Athenienſium nomen, urbemque in-
ndio conſumendam cenſerent; negarunt ſe
partani, ex duobus Græciæ oculis alterum erutu-
os: pacem polliciti, ſi demiſſa Pyræum verſus
uri brachia dejicerent, navesque quæ reliquæ fo-
nt, traderent; resque publica ex ſemetipſis xxx.
ctores acciperet. In has leges traditam ſibi ur-
em, Lacedæmonii formandam Lyſandro tradi-
erunt. Inſignis hic annus & expugnatione Athe-
arum, & morte Darii regis Perſarum, & exilio
ionyſii Siciliæ tyranni fuit. Mutato ſtatu Athe-

 narum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

narum, etiam civium conditio mutatur. Triginta rectores reipublicæ conſtituuntur, qui fiunt tyranni: quippe à principio tria millia ſibi ſatellitum ſtatuunt, quantum ex tot cladibus prope nec civium ſuperfuerat: & quaſi parvus hic ad continendam civitatem exercitus eſſet, ſeptingentos milites à victoribus accipiunt. Cædes deinde civium ab Alcibiade auſpicantur, ne iterum rempublicam ſub obtentu liberationis invaderet. Quem cum profectum ad Artaxerxem Perſarum regem comperiſſent, citato itinere miſerunt, qui eum interciperent: à quibus occupatus, cum occidi aperte non poſſet, vivus in cubiculo in quo dormiebat, crematus eſt.

Cap. IX. Liberati hoc ultoris metu tyranni, miſeras urbis reliquias cædibus & rapinis exhauriunt. Quod cum diſplicere uni ex numero ſuo Therameni didiciſſent, ipſum quoque ad terrorem omnium interficiunt. Fit igitur ex urbe paſſim omnium fuga; repleturque Græcia Athenienſium exulibus: quod etiam ipſum auxilium cum miſeris eriperetur, (nam Lacedæmoniorum edicto, civitates, exules recipere prohibebantur) omnes ſe Argos & Thebas contulere: ibi non ſolum tutum exilium egerunt, verum etiam ſpem recuperandæ patriæ receperunt. Erat inter exules Thraſybulus, vir ſtrenuus, & domi nobilis, qui audendum aliquid pro patria & pro ſalute communi, etiam cum periculo ratus; adunatis exulibus, caſtellum Phylen Atticorum finium occupat: nec deerat quarundam civitatium tam crudelibus caſus miſerantium favor. Itaque Iſmenias Thebanorum princeps, etſi publicis non poterat, privatis tamen viribus adjuvabat: & Lyſias Syracuſanus orator, exul tunc, quingentos milites ſtipendio ſuo inſtructos, in auxilium patriæ communis

eloquen-

oquentiæ miſit. Fit itaque aſperum prælium: ſed m hinc pro patria ſummis viribus, inde pro ena dominatione ſecurius pugnaretur, tyranni ncuntur: victi in urbem refugerunt, quam exuſtam cædibus ſuis, etiam armis ſpoliant. De de cum omnes Athenienſes proditionis ſuſpeos haberent, demigrare eos ex urbe jubent, & brachiis muri quæ diruta fuerant, habitare, traneis militibus imperium tuentes. Poſt hæc hraſybulum corrumpere, imperii ſocietatem llicentes, conantur: quod cum non contigiſſet, xilia à Lacedæmoniis petivere: quibus accitis, rato præliantur. In eo bello Critias & Hipolochus, omnium tyrannorum ſæviſſimi, caunt.

CAP. X. Cæteris victis, cum exercitus eorum, quibus major pars Athenienſium erat, fuget, magna voce Thraſybulus exclamat: Cur ſe ctorem fugiant, potius quam ut vindicem comunis libertatis adjuvent? Civium illam memierint aciem, non hoſtium eſſe; nec ſe ideo arma pîſſe, ut aliqua victis adimat, ſed ut adempta reituat: xxx. ſe dominis, non civitati bellum inrre. Admonet deinde cognationis, legum, ſaorum communium; tum vetuſti per tot bella ommilitii: orat miſereantur exulum civium, ſi m patienter ipſi ſerviant: reddant ſibi patriam, ccipiant libertatem. His vocibus tantum promoum eſt, ut reverſus in urbem exercitus, xxx. tynnos emigrare Eleuſina juberet, ſubſtitutis deem qui rempubl. regerent: qui, nihil exemplo rioris dominationis territi, eandem viam crudetatis aggreſſi ſunt. Dum hæc aguntur, nuntiatur acedæmone, in bellum Athenienſes exarſiſſe: ad uod comprimendum, Pauſanias rex mittitur: ui miſericordia exulis populi permotus, patriam

miſeris civibus reſtituit, & decem tyrannos ex urbe Eleuſina migrare ad cæteros jubet. Quibus rebus cum pax ſtatuta eſſet, interjectis diebus, repente tyranni non minus reſtitutos exules, quam ſe in exilium actos indignantes, quaſi vero aliorum libertas, ſua ſervitus eſſet; bellum Athenienſibus inferunt: ſed ad colloquium, veluti dominationem recepturi, progreſſi, per inſidias comprehenſi, ut pacis victimæ trucidantur: populus quem emigrare juſſerant, in urbem revocatur. Atque ita per multa membra civitas diſſipata, in unum tantum corpus redigitur; & ne qua diſſenſio ex ante actis naſceretur, omnes jurejurando obſtringuntur, diſcordiarum oblivionem fore. Interea Thebani Corinthiique legatos ad Lacedæmonios mittunt; qui ex manubiis, portionem prædæ communis belli periculique peterent. quibus negatis, non quidem aperte bellum adverſus Lacedæmonios decernunt: ſed tacitis animis tantam iram concipiunt, ut ſubeſſe bellum intelligi poſſet.

CAP. XI. Eodem fere tempore Darius rex Perſarum moritur, Artaxerxe & Cyro filiis relictis. Regnum Artaxerxi, Cyro civitates, quarum præfectus erat, teſtamento legavit. Sed Cyro judicium patris, injuria videbatur. Itaque occulte adverſus fratrem bellum parabat. quod cum nuntiatum Artaxerxi eſſet, accerſitum ad ſe fratrem, & innocentiam diſſimulatione belli ſimulantem, compedibus aureis vinxit; interfeciſſetque, ni mater prohibuiſſet. Dimiſſus igitur Cyrus, jam non occulte bellum, ſed palam; nec per diſſimulationem, ſed aperta profeſſione parare cœpit: auxilia undique contrahit. Lacedæmonii memores Athenienſi bello enixe ſe ejus opera adiutos, velut ignorantes contra quem bellum pararetur, decernunt

unt auxilia Cyro mittenda, ubi res ejus exegiſſet: uærentes apud Cyrum gratiam, &apud Artaxerem, ſi viciſſet, veniæ patrocinia, cum nihil aderſus eum aperte decreviſſent. Sed cum in bello rs prælii utrunque fratrem pugnæ obtuliſſet, ior Artaxerxes à fratre vulneratur; quem cum qui fuga periculo ſubtraxiſſet, Cyrus à cohorte gia oppreſſus, interficitur. Sic victor Artaxerxes, præda fraterni belli, & exercitu potitur. In eo ælio decem millia Græcorum in auxilio Cyri ere: quæ & in cornu, in quo ſteterant, vicerunt; poſt mortem Cyri, neque armis à tanto exercivinci, neque dolo capi potuerunt; revertentesue inter tot indomitas nationes, & barbaras gens, per tanta itineris ſpatia virtute ſe uſque termios patriæ defenderunt.

LIBER VI.

CAP. I.

LAcedæmonii more ingenii humani, quo plura habent, eo ampliora cupientes, non contenti acceſſione Athenienſium opum vires ſibi duplicatas, totius Aſiæ imperium affectare eperunt; ſed major pars ſub regno Perſarum erat. aque Hercyllides dux in hanc militiam electus, um videret ſibi adverſus duos præfectos Artaerxis regis, Pharnabazum & Tiſſafernem, maxiarum gentium viribus ſuccinctos, dimicanum, pacificari cum altero ſtatuit. Aptior viſus iſſafernes, vir & induſtria potior, & militibus yri quondam regis inſtructior, in colloquium ocatur, & ſtatutis conditionibus, ab armis diittitur. Hanc rem Pharnabazus apud commu-

nem regem criminatur, ut Lacedæmonios Aſiam ingreſſos non repulerit armis, ſed impenſis regiis aluerit; merceturque ab his ut differant bella, quam gerant, tanquam non ad unius ſummam imperii detrimentum omne perveniat. Indignum ait bella non perfici, ſed redimi; hoſtem precio, non armis ſummoveri. His vocibus regem Tiſſaferni alienatum hortatur, ut in locum ejus, navalis belli ducem eligat Conona Athenienſem, qui amiſſa bello patria Cypri exulabat: quippe Athenienſibus, etſi fractæ ſint opes, manere tamen navalem uſum, nec ſi eligendus ſit ex univerſis, meliorem alium eſſe. Acceptis igitur quingentis talentis, juſſus eſt Conona claſſi præficere.

CAP. II. His cognitis, Lacedæmonii & ipſi à rege Ægypti Hercynione auxilia navalis belli per legatos petunt, à quo centum triremes, & ſexcenta millia modiorum frumenti miſſa: à ceteris quoque ſociis ingentia auxilia contracta ſunt. Sed tanto exercitui, & contra tantum ducem, deerat dignus imperator. Itaque poſtulantibus ſociis Ageſilaum ducem, regem tunc Lacedæmoniorum: propter reſponſum oraculi Delphici, diu Lacedæmonii, an eum ſummæ rei præponerent, deliberaverunt: quibus futurus imperii finis denuntiabatur, cum regium claudicaſſet imperium: erat enim pede claudus. Ad poſtremum ſtatuerunt, melius eſſe inceſſu regem, quam imperio regnum claudicare. Poſteaquam Ageſilaum cum ingentibus copiis in Aſiam miſere: non facile dixerim quod aliud par ducum tam bene comparatum fuerit: quippe ætas, virtus, conſilium, ſapientia utrique prope una: gloria quoque rerum geſtarum eadem: quibus cum paria omnia fortuna dederit; invictum tamen ab altero utrunque ſervavit. Magnus igitur amborum apparatus belli, magnæ res geſtæ fuerunt.

uerunt. Sed Cononem ſeditio militum invadit, uos præfecti regis fraudare ſtipendio ſoliti erant, o inſtantius debita poſcentibus, quo graviorem b magno duce militiam præſumebant. Itaque onon diu rege per epiſtolas fruſtra fatigato, ad ſtremum ipſe ad eum pergit: à cujus aſpectu & olloquio prohibitus eſt, quod eum more Perſaum adorare nollet: agit tamen cum eo per internuntios, & queritur opulentiſſimi regis bella inoa dilabi, & qui exercitum parem hoſtibus haeat, pecunia vinci, qua præſtet; inferioremque um ea parte virium inveniri, qua longe ſuperior t. Poſtulat dari ſibi miniſtrum impenſæ, quia plubus id mandare pernicioſum ſit. Dato ſtipendio, l claſſem remittitur: nec moram agendis rebus cit: multa fortiter, multa feliciter agit: agros hoiles vaſtat: urbes expugnat; & quaſi tempeſtas ædam cuncta proſternit. Quibus rebus territi acedæmonii, ad patriæ ſubſidium, revocandum Aſia Ageſilaum decernunt.

CAP. III. Interim Piſandrus ab Ageſilao prociſcente dux patriæ relictus, ingentem claſſem mmis viribus inſtruit, fortunam belli tentatus. Nec non & Conon tunc primum cum hoium exercitu concurſurus, magna cura ordinat os. Summa igitur non tam ducum in eo prælio, am militum æmulatio fuit. Nam & ipſe dux onon non tam Perſis, quam patriæ ſtudebat; ſicut afflictis Athenienſium rebus, auctor amiſ- dominationis fuerat: ſic volebat idem haberi dditæ, patriamque vincendo recipere, quam vius amiſerat: eo ſpecioſius, quod ne ipſorum uidem Athenienſium, ſed alieni imperii viribus micet, pugnaturus periculo regis, victurus præio patriæ; gloriamque diverſis artibus, quam iores civitatis ſuæ duces conſecuturus: quippe

illos

illos vincendo Perſas, patriam defendiſſe: ſe Perſas victores faciendo, reſtituturum patriam eſſe. Porro Piſandrus pro conjunctione Ageſilai, etiam virtutum æmulator erat; contendebatque ne à rebus geſtis ejus, & gloriæ ſplendore decederet; neve tot bellis ac ſeculis quæſitum imperium, brevis momenti culpa ſubverteret. Eadem militum & omnium regum cura erat, quos major ſolicitudo cruciabat, non tam ne ipſi quæſitas opes amitterent, quam ne priſtinas Athenienſes reciperent. Sed quanto majus prælium fuit, tanto & clarior victoria Cononis. Victi Lacedæmonii fugam capeſſunt; præſidia hoſtium Athenis deducuntur: populo reſtituta dignitate conditio ſervilis eripitur: multæ quoque civitates recipiuntur.

Cap. IV. Hoc initium Athenienſibus reſumendæ potentiæ, & Lacedæmoniis habendæ finis fuit. Namque velut cum imperio etiam virtutem perdidiſſent, contemni à finitimis cœpere. Primi igitur Thebani auxiliantibus Athenienſibus, bellum his intulere: quæ civitas ex infimis incrementis, virtute Epaminondæ ducis, ad ſpem imperii Græciæ erecta eſt. Fit itaque terreſtre prælium, eadem Lacedæmoniorum fortuna, qua pugnatum adverſus Conona navali prælio fuerat. In eo bello Lyſander, quo duce Athenienſes victi à Lacedæmoniis fuerant, interficitur. Pauſanias quoq; alter dux Lacedęmoniorum proditionis accuſatus, in exilium abiit. Igitur Thebani potiti victoriam, univerſum exercitum ad urbem Lacedæmoniorum ducunt, facilem expugnationem rati, quoniam deſerti à ſociis omnibus erant: quod metuentes Lacedæmonii, regem ſuum Ageſilaum ex Aſia, qui ibi magnas res gerebat, ad defenſionem patriæ arceſſunt. Occiſo enim Lyſandro, nullius alterius fiduciam ducis habebant. Cujus quoniam

niam ſerus adventus erat, conſcripto exercitu, obviam hoſti procedunt. Sed victis, adverſus paulo ante victores, nec animus, neque vires pares fuere. Prima igitur congreſſione funduntur. Deletis jam ſuorum copiis, ſupervenit rex Ageſilaus, qui reſtituto prælio, non difficulter, recenti & multis expeditionibus indurato milite, hoſtibus victoriam eripuit; ipſe tamen graviter ſauciatur.

CAP. V. Quibus rebus cognitis, Athenienſes verentes, ne iterum Lacedæmoniis victoribus, in priſtinam ſortem ſervitutis redigerentur, exercitum contrahunt, eumque in auxilium Bœotiorum per Iphicratem, viginti quidem annos natum, ſed magnæ indolis juvenem, duci jubent. Hujus adoleſcentis ſupra ætatem virtus admirabilis fuit; nec unquam ante eum Athenienſes, inter tot tantosque duces, aut ſpei majoris, aut indolis maturioris imperatorem habuerunt; in quo non imperatoriæ tantum, verum & oratoriæ artes fuere. Conon quoque, audito reditu Ageſilai, & ipſe ex Aſia ad depopulandos Lacedæmoniorum agros revertitur: atque ita, undique belli formidine circumſtrepente, clauſi Spartani ad ſummam deſperationem rediguntur. Sed Conon vaſtatis hoſtium terris, Athenas pergit: ubi magno civium gaudio exceptus, plus tamen triſtitiæ ipſe ex incenſa, & diruta à Lacedæmoniis patria, quam lætitiæ ex recuperata poſt tantum temporis, cepit. Itaque quæ incenſa fuerant, prædarum ſumptu & exercitu Perſarum reſtituit: quæ diruta, reficit. Fatum illud Athenarum fuit, ut ante à Perſis crematæ, manibus eorum; & nunc à Lacedæmoniis dirutæ, ex ſpoliis Lacedæmoniorum reſtituerentur: verſa quoque vice, nunc haberent ſocios, quos tunc hoſtes habuerant; & hoſtes

nunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nunc paterentur, cum quibus juncti tunc arctiſſi-
mis ſocietatis vinculis fuerant.

Cap. VI. Dum hæc geruntur, Artaxerxes re
Perſarum, legatos in Græciam mittit, per quos ju-
bet omnes ab armis diſcedere: qui aliter feciſſet
eum ſe pro hoſte habiturum: civitatibus liberta-
tem ſuaque omnia reſtituit: quod non Græciæ la-
boribus, aſſiduiſque bellorum internecivis odiis
conſulens fecit, ſed ne occupato ſibi Ægyptio bel-
lo, quod propter auxilia, adverſus præfectos ſuos
Lacedæmoniis miſſa, ſuſceperat, exercitus ſui in
Græcia detinerentur. Feſſi igitur tot bellis Græci
cupide paruere. Hic annus non eo tantum inſignis
fuit, quod repente pax tota Græcia facta eſt: ſed
etiam eo quod eodem tempore urbs Romana à
Gallis capta eſt. Sed Lacedæmonii ſecuris inſi-
diantes, abſentiam Arcadum ſpeculati, caſtellum
eorum expugnant, occupatoque præſidium im-
ponunt. Itaque armato inſtructoque exercitu Ar-
cades adhibitis in auxilium Thebanis, amiſſa bello
repetunt. In eo prælio Archidamus dux Lacedæ-
moniorum vulneratur: qui cum cædi ſuos jam ut
victos videret, per præconem corpora interfecto-
rum ad ſepulturam poſcit. Hoc eſt enim ſignum
apud Græcos victoriæ traditæ. Qua confeſſione
contenti Thebani, ſignum parcendi dedere.

Cap. VII. Paucis deinde poſt diebus, neutris
quicquam hoſtile facientibus, cum quaſi tacito
conſenſu induciæ eſſent, Lacedæmoniis alia bella
adverſus finitimos gerentibus, Thebani Epami-
nonda duce, occupandæ urbis eorum ſpem cepe-
runt. Igitur principio noctis, taciti Lacedæmona
proficiſcuntur: non tamen aggredi incautos po-
tuerunt. Quippe ſenes, & cetera imbellis ætas,
cum adventum hoſtium præſenſiſſent, in ipſis
portarum anguſtiis armati occurrunt; & adver-

ſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ſus quindecim millia militum, non amplius centum jam effœtæ ætatis viri, pugnæ ſe offerunt. Tantum animorum viriumque, patriæ & penatium conſpectus ſubminiſtrat; tantoque præſentia, quam recordatione ſui, majores ſpiritus largiuntur. Nam ut videre, inter quæ, & pro quibus ſtarent, aut vincendum ſibi, aut moriendum cenſuerunt. Pauci igitur ſuſtinuere ſenes aciem, cui par ante diem univerſa juventus eſſe non potuit. In eo prælio duo duces hoſtium cecidere. Cum interim, Ageſilai adventu nunciato, Thebani receſſere: nec bellum diu dilatum: ſiquidem Spartanorum juventus, ſenum virtute & gloria incenſa, teneri non potuit, quin ex continenti, acie decerneret. Cum victoria Thebanorum eſſet, Epaminondas, dum non ducis tantum, verum etiam fortiſſimi militis officio fungitur, graviter vulneratur. Quo audito, his ex dolore metus, & illis ex gaudio ſtupor injicitur; atque ita veluti ex placito conſenſu à prælio diſceditur.

CAP. VIII. Poſt paucos deinde dies Epaminondas decedit, cum quo vires quoque reipubl. ceciderunt. Nam ſicuti telo ſi primam aciem præfregeris, reliquo ferro vim nocendi ſuſtuleris: ſic illo velut mucrone teli ablato duce Thebanorum, rei quoque publicæ vires hebetatæ ſunt: ut non tam illum amiſiſſe, quam cum illo interiiſſe omnes viderentur. Nam neque hunc ante ducem ullum memorabile bellum geſſere; nec poſtea virtutibus, ſed cladibus inſignes fuere: ut manifeſtum ſit, patriæ gloriam & natam, & extinctam cum eo fuiſſe. Fuit autem incertum, vir melior, an dux eſſet. Nam & imperium non ſibi ſemper, ſed patriæ quæſivit; & pecuniæ adeo parcus fuit, ut ſumptus funeri defuerit. Gloriæ quoq; non cupidior quam pecuniæ: quippe recuſanti, omnia imperia inge-
ſta

ſta ſunt: honoresque ita geſſit, ut ornamentum non accipere,ſed dare ipſi dignitati videretur. Iam litterarum ſtudium, jam philoſophiæ doctrina tanta, ut mirabile videretur, unde tam inſignis militiæ ſcientia homini inter literas nato. Neque ab hoc vitæ propoſito mortis ratio diſſenſit. Nam ut relatus in caſtra ſemianimis, vocem ſpiritumque collegit, id unum à circumſtantibus requiſivit, num cadenti ſibi ſcutum ademiſſet hoſtis. Quod ut ſervatum audivit, allatumque, velut laborum gloriæque ſocium oſculatus eſt. Iterum quæſivit, utri viciſſent. Vt audivit Thebanos, Bene habere ſe rem, dixit: atque ita velut gratulabundus patriæ, exſpiravit.

CAP. IX. Hujus morte etiam Athenienſium virtus intercidit. Siquidem amiſſo cui æmulari conſueverant, in ſegnitiam torporemque reſoluti, non ut olim in claſſem exercitusque, ſed in dies feſtos apparatusque ludorum, reditus publicos effundunt; & cum actoribus nobiliſſimis poëtisque theatra celebrant, frequentius ſcenam quam caſtra viſentes; verſificatoresque meliores, quam duces laudantes. Tunc vectigal publicum, quo antea milites & remiges alebantur, cum urbano populo dividi cœptum eſt. Quibus rebus effectum eſt, ut inter otia Græcorum, ſordidum & obſcurum antea, Macedonum nomen emergeret: & Philippus obſes triennio Thebis habitus, Epaminondæ & Pelopidæ virtutibus eruditus, regnum Macedoniæ, Græciæ & Aſiæ cervicibus, velut jugum ſervitutis imponeret.

LIBER

LIBER VII.

Cap. I.

MAcedonia ante nomine Emathionis regis, cujus prima virtutis experimenta in illis locis extant, Emathia cognominata eſt. Hujus ſicuti incrementa modica, ita termini perangu-
i fuere. Populus Pelaſgi, regio Bœotia diceba-
r. Sed poſtea virtute regum, & gentis induſtria,
bactis primo finitimis, mox populis nationibus-
ue, imperium uſque extremos Orientis termi-
os prolatum. In regione Pæonia, quæ nunc por-
o eſt Macedoniæ, regnaſſe fertur Pelegon pater
ſteropæi, cujus Trojano bello, inter clariſſimos
ndices urbis, nomen accepimus. Ex alio latere in
uropa regnum Europus nomine tenuit. Sed &
aranus cum magna multitudine Græcorum, ſe-
es in Macedonia reſponſo oraculi juſſus quære-
, cum in Emathiam veniſſet, urbem Ædeſſam,
on ſentientibus oppidanis, propter imbrium &
ebulæ magnitudinem, gregem caprarum, im-
rem fugientium, ſecutus, occupavit; revocatus-
ue in memoriam oraculi, quo juſſus erat, duci-
us capris imperium quærere, regni ſedem ſta-
uit; religioſeque poſtea obſervavit, quocunque
gmen moveret, ante ſigna easdem capras habe-
, cœptorum duces habiturus, quas regni habue-
t auctores. Vrbem Ædeſſam ob memoriam
uneris Ægeas, populum Ægeatas, vocavit. Pul-
o deinde Mida (nam is quoque portionem Ma-
edoniæ tenuit) aliiſque regibus pulſis, in locum
mnium ſolus ſucceſſit; primusque adunatis gen-
bus variorum populorum, veluti unum corpus
Macedoniæ fecit; creſcentique regno, valida in-
crementorum fundamenta conſtituit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

CAP. II Poſt hunc Perdicca regnavit, cujus
vita illuſtris, & mortis poſtrema, veluti ex ora
lo præcepta, memorabilia fuere: ſiquidem ſe
moriens, Argæo filio monſtravit locum, quo co
di vellet; ibique non ſua tantum, ſed & ſucced
tium ſibi regum oſſa poni juſſit; præfatus, quo
ibi conditæ poſterorum reliquiæ forent, regn
in familia manſurum: creduntque hac ſuper
tione extinctam in Alexandro ſtirpem, quia
cum ſepulturæ mutaverit. Argæus moderate,
cum amore popularium adminiſtrato regno, ſu
ceſſorem filium Philippum reliquit: qui imm
tura morte raptus, Europum parvulum admod
inſtituit heredem. Sed Macedonibus aſſidua c
tamina cum Thracibus & Illyriis fuere: quoru
armis veluti quotidiano exercitio indurati, glo
bellicæ laudis finitimos terrebant. Igitur Illy
infantiam regis pupilli contemnentes, bello M
cedonas aggrediuntur: qui prælio pulſi, rege ſ
in cunis prolato, & pone aciem poſito, acrius c
tamen repetivere: tanquam ideo victi fuiſſent a
tea, quod bellantibus ſibi regis ſui auſpicia defu
ſent; futuri vel propterea victores, quod ex ſupe
ſtitione animum vincendi ceperant: ſimul & m
ſeratio eos infantis tenebat, quem, ſi victi fore
captivum de rege facturi videbantur. Conſer
itaq; prælio, magna cæde Illyrios fudere, oſten
runtque hoſtibus ſuis, priore bello regem Mac
donibus, non virtutem defuiſſe. Huic Amynt
ſuccedit, & propria virtute, & Alexandri filii eg
gia indole inſigniter clarus: cui Alexandro ta
omnium virtutum natura ornamenta extitere,
etiam Olympio certamine, vario ludicrorum g
nere contenderit.

CAP. III. Cum interim Darius rex Perſ
rum, turpi ab Scythia fuga ſummotus, ne ub

qu

ue deformis militiæ damnis haberetur, mittit um parte copiarum Megabazum ad ſubigendam hraciam, ceteraq; ejus tractus regna: quibus pro nobili momento erat acceſſura Macedonia. Qui revi tempore exſecuto regis imperio, legatis ad myntam regem Macedoniæ miſſis, obſides in gnus futuræ pacis dari ſibi poſtulabat. Sed legati enigne excepti, inter epulas ebrietate creſcente, ogant Amyntam, ut apparatui epularum adjiciat us familiaritatis, adhibitis in convivium ſuis ac lii uxoribus: id apud Perſas haberi pignus ac edus hoſpitii. Quæ ut venerunt, petulantius Per-s eas contrectantibus, filius Amyntæ Alexander ogat patrem, reſpectu ætatis ac gravitatis ſuæ biret convivio, pollicitus ſe hoſpitum temperatu-um jocos. Quo digreſſo, mulieres quoque paulu-im è convivio evocat, cultius exornaturus, gra-oresque reducturus. In quarum locum matro-ali habitu exornatos juvenes ſupponit; eosque etulantiam legatorum, ferro, quod ſub veſte ge-ebant, compeſcere jubet. Atque ita interfectis mnibus, ignarus rei Megabazus, cum legati on redirent, mittit eo cum exercitus parte Bu-arem, ut in bellum facile & mediocre: dedi-natus ipſe ire, ne dehoneſtaretur prælio tam fœ-æ gentis. Sed Bubares ante bellum, amore fi-æ Amyntæ captus, omiſſo bello nuptias facit, epoſitisque hoſtilibus animis, in affinitatis jura ccedit.

CAP. IV. Poſt diſceſſum à Macedonia Buba-s, Amyntas rex decedit, cujus filio & ſucceſſori lexandro, cognatio Bubaris non Darii tantum mporibus pacem præſtitit: verum etiam Xer-em adeo conciliavit, ut cum Græciam veluti empeſtas quædam occupaſſet, inter Olympum Iæmumque montes totius regionis eum impe-

rio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

rio donaverit. Sed nec virtute minus, quam Perſarum liberalitate regnum ampliavit. Per ordinem deinde ſucceſſionis, regnum Macedoniæ ad Amyntam fratris ejus Menelai filium pervenit. Hic quoque inſignis induſtria; & omnibus imperatoriis virtutibus inſtructus fuit: qui ex Eurydice tres filios ſuſtulit, Alexandrum, Perdiccam, & Philippum Alexandri Magni Macedonis patrem, & filiam Euryonem: Ex Cygnæa autem Archelaum, Archideum, Menelaum. Cum Illyriis deinde, & cum Olynthiis gravia bella geſſit. Inſidiis autem Eurydices uxoris, quæ nuptias generi pacta, occidendum virum, regnumque adultero tradendum ſuſceperat, occupatus fuiſſet, ni filia pellicatum matris, & ſceleris conſilia prodidiſſet. Functus itaque tot periculis, ſenex deceſſit, regno, maximo ex filiis Alexandro, tradito.

CAP. V. Igitur Alexander inter prima initia regni, bellum ab Illyriis pacta mercede, & Philippo fratre dato obſide, redemit. Interjecto quoq; tempore per eundem obſidem cum Thebanis gratiam pacis reconciliat: quæ res Philippo maxima incrementa egregiæ indolis dedit. Siquidem Thebis triennio obſes habitus, prima pueritiæ rudimenta, in urbe ſeveritatis antiquæ, & in domo Epaminondæ, ſummi & philoſophi & imperatoris, depoſuit. Nec multo poſt Alexander inſidiis Eurydices matris appetitus occumbit: cui Amynta in ſcelere deprehenſæ propter communes liberos, ignarus eiſdem quandoque exitioſam fore, pepercerat. Frater quoque ejus Perdicca pari inſidiarum fraude decipitur. Indignum prorſus, libidinis cauſa liberos à matre vita privatos, quam ſcelerum ſuorum ſuppliciis liberorum contemplatio vindicaverat. Perdiccæ hoc indignior cædes videbatur, quod ei apud matrem miſericordiam nec parvu-

lu

quidem filius conciliaverat. Itaque Philippus non regem, ſed tutorem pupilli egit. At ubi viora bella imminebant, ſerumque auxilium in ectatione infantis erat, compulſus à populo num ſuſcepit.

CAP. VI. Vt eſt ingreſſus imperium, magna llo ſpes omnibus fuit; & propter ipſius inge- m, quod magnum ſpondebat virum; & pro- vetera Macedoniæ fata: quæ cecinerant uno, Amyntæ filiis regnante, florentiſſimum fore cedoniæ ſtatum; cui ſpei ſcelus matris hunc duum fecerat. Principio regni, cum hinc cæ- fratrum indigne peremptorum, inde hoſtium ltitudo: hinc inſidiarum metus, inde inopia tinuis bellis exhauſti regni, immaturam æta- tyronis urgerent; bella, quæ velut conſpira- ne quadam ad opprimendam Macedoniam, ltarum gentium ex diverſis locis uno tempore fluebant, quoniam omnibus par eſſe non po- at, diſpenſanda ratus; alia interpoſita pactione nponit, alia redimit, facilimis quibusque ag- ſſis, quorum victoria & militum trepidos ani- s firmaret, & contemptum ſibi hoſtium de- ret. Primum illi cum Athenienſibus certamen : quibus per inſidias victis, metu belli gravio- , cum interficere omnes poſſet, incolumes ſine tio dimiſit. Poſt hæc bello in Illyrios tranſlato, lta millia hoſtium cædit. Vrbem nobiliſſimam iſſam capit. Hinc Theſſaliam, non prædæ cu- itate, ſed quod exercitui ſuo robur Theſſalo- n equitum adjungere geſtiebat, nihil minus m bellum metuentem, improviſus expugnat: mque corpus equitum pedeſtriumque copia- n invicti exercitus fecit. Quibus rebus feliciter venientibus, Olympiadem, Neoptolemi regis loſſorum filiam uxorem ducit; conciliante

nuptias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nuptias fratre patruele, altore virginis Arruba regè Moloſſorum, qui ſororem Olympiadis Troadam in matrimonium habebat: quæ cauſa illi exitii, malorumque omnium initium fuit. Nam dum regni incrementa affinitate Philippi acquiſiturum ſperat, proprio regno ab eodem privatus, in exilio conſenuit. His ita geſtis, Philippus jam non contentus ſummovere bella, ultro etiam quietos laceſſit. Cum Methonam urbem oppugnaret, in prętereuntem de muris ſagitta jacta, dextrum oculum regis effodit. Quo vulnere nec ſegnior in bellum, nec iracundior adverſus hoſtes factus eſt: adeo ut interjectis diebus, pacem deprecantibus dederit; nec moderatus tantum, verum etiam mitis adverſus victos fuerit.

LIBER VIII.

CAP. I.

GRæciæ civitates dum imperare ſingulæ cupiunt, imperium omnes perdiderunt: quippe in mutuum exitium ſine modo ruentes, omnibu[s] perire quod ſingulæ amitterent, no[n] niſi oppreſſæ ſenſerunt. Siquidem Philippus re[x] Macedoniæ, velut è ſpecula quadam, liberta[ti] omnium inſidiatus, dum contentiones civitatiu[m] alit, auxilium inferioribus ferendo, victos parite[r] victoreſque ſubire regiam ſervitutem coegit. Cauſa & origo hujus mali Thebani fuere: qui cum rerum potirentur, ſecundam fortunam imbecill[o] animo ferentes, victos armis Lacedæmonios & Phocenſes, quaſi parva ſupplicia cędibus & rapinis luiſſent, apud commune Græciæ concilium ſuperbe accuſaverunt. Lacedæmoniis crimini da-

tum

n, quod arcem Thebanam induciarum tempore occupaſſent: Phocenſibus, quod Bœotiam populati eſſent: prorſus quaſi poſt arma & bella, locum legibus reliquiſſent. Cum judicium arbitrio victorum exerceretur, tanta pecunia damnantur, quanta exſolui non poſſet. Igitur Phocenſes, cum agris, liberis, conjugibusque privarentur, deſperatis rebus, Philomelo quodam duce, velut deo iraſcentes, templum ipſum Apollinis Delphis occupavere. Inde auro, & pecunia divites, conducto mercenario milite, bellum Thebanis intulerunt. Factum Phocenſium, tametſi omnes execrarentur propter ſacrilegium, plus tamen invidiæ Thebanis, à quibus ad hanc neceſſitatem compulſi fuerant, quam ipſis intulit. Itaque auxilia his & ab Athenienſibus, & à Lacedæmoniis miſſa. Prima igitur congreſſione Philomelus Thebanos caſtris exuit. Sequenti prælio primus inter confertiſſimos dimicans cecidit, & ſacrilegii pœnas impio ſanguine luit. In hujus locum dux Onomarchus creatur.

CAP. II. Adverſus quem Thebani Theſſalique non ex civibus ſuis, ne victoris potentiam ferre non poſſent, ſed Philippum Macedoniæ regem ducem eligunt; & externæ dominationi, quam in ſuis timuerunt, ſponte ſuccedunt. Igitur Philippus, quaſi ſacrilegii, non Thebanorum ultor eſſet, omnes milites coronas laureas ſumere jubet, atque ita veluti deo duce in prælium pergit. Phocenſes inſignibus dei conſpectis, conſcientia delictorum territi, abjectis armis fugam capeſſunt, pœnasque violatæ religionis ſanguine & cædibus ſuis pendunt. Incredibile quantum ea res apud omnes nationes Philippo gloriæ dedit. Illum vindicem ſacrilegii, illum ultorem religionum: quod orbis viribus expiari debuit, ſolum qui pia-

cula

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

cula exigeret extitiſſe dignum. Itaque diis proximus habetur, per quem deorum majeſtas vindicata ſit. Sed Athenienſes audito belli eventu, ne in Græciam Philippus tranſiret, anguſtias Thermopylarum pari ratione ſicuti antea advenientibus Perſis occupavere; ſed nequaquam ſimili aut virtute, aut cauſa: ſiquidem tunc pro libertate Græciæ, nunc pro ſacrilegio publico; tunc à rapina hoſtium templa vindicaturi, nunc adverſus vindices, templorum raptores defenſuri: aguntque propugnatores ſceleris, cujus turpe erat alios vindices fuiſſe: immemores prorſus, quod in dubiis rebus ſuis, illo deo etiam conſiliorum auctore uſi fuerant: quod illo duce tot bella victores inierant: tot urbes auſpicato condiderant: tantum imperium terra marique quæſierant: quod nihil ſine majeſtate numinis ejus aut privatæ unquam, aut publicæ rei geſſerant. Tantum facinus admiſiſſe ingenia omni doctrina exculta, pulcherrimis legibus inſtitutisque formata, ut quid poſthac ſuccenſere jure barbaris poſſent, non haberent.

CAP. III. Sed nec Philippus melioris fidei adverſus ſocios fuit: quippe veluti timens, ne ab hoſtibus ſacrilegii ſcelere vinceretur, civitates quarum paulo ante dux fuerat, quæ ſub auſpiciis ejus militaverant, quæ gratulatæ illi ſibique victoriam fuerant, hoſtiliter occupatas diripuit: conjuges liberosque omnium ſub corona vendidit: non deorum immortalium templis, non ædibus ſacris, non diis penatibus publicis privatisque, ad quos paulo ante ingreſſus hoſpitaliter fuerat, pepercit: prorſus ut non tam ſacrilegii ultor extitiſſe, quam ſacrilegiorum licentiam quæſiſſè videretur. Inde veluti rebus egregie geſtis, in Cappadociam trajicit: ubi bello pari perfidia geſto, captisque per dolum

um & occiſis finitimis regibus, univerſam pro-
ciam imperio Macedoniæ adjungit. Deinde ad
lendam invidiæ famam, qua inſignis præter
eros tunc temporis habebatur, per regna mit-
& opulentiſſimas civitates, qui opinionem ſe-
nt, regem Philippum magna pecunia locare, &
ros per civitates, & fana, & templa facienda;
it per præcones ſuſceptores ſolicitarent: Qui
n in Macedoniam veniſſent, variis dilationibus
trati, vim regiæ majeſtatis timentes, taciti pro-
ſcebantur. Poſt hæc Olynthios aggreditur:
eperant enim per miſericordiam, poſt cædem
ius, duos fratres ejus, quos Philippus ex noverca
itos, veluti participes regni interficere geſtie-
. Ob hanc igitur cauſam urbem antiquam &
bilem exſcindit, & fratres olim deſtinato ſup-
io tradit: prædaque ingenti pariter & parrici-
voto fruitur. Inde quaſi omnia, quæ agitaſſet
mo, ei licerent, auraria in Theſſalia, argenti
talla in Thracia occupat. Et ne quod jus vel fas
iolatum prætermitteret, piraticam quoque ex-
ere inſtituit. His ita geſtis forte evenit, ut eum
res duo, reges Thraciæ, non contemplatione
itiæ ejus, ſed invicem metuentes ne alterius
bus accederet, diſceptationum ſuarum judi-
n eligerent. Sed Philippus, more ingenii ſui,
udicium veluti ad bellum, inopinantibus fra-
us, inſtructo exercitu ſupervenit: & regno
unque non judicis more, ſed fraude latronis ac
ere ſpoliavit.

CAP. IV. Dum hæc aguntur, legati Atheni-
ium petentes pacem ad eum venerunt. Quibus
litis, & ipſe legatos Athenas cum pacis condi-
nibus miſit: ibique ex commodo utrorumque
facta. Ex cæteris quoque Græciæ civitatibus,
n pacis amore, ſed belli metu legationes venere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Siquidem crudeſcente ira, Theſſali, Bœotii
orant, ut profeſſum adverſum Phocenſes duc
Græciæ exhibeat: Tanto odio Phocenſium ard
tes, ut obliti cladium ſuarum, perire ipſi, qu
non perdere eos præoptarent; expertamque P
lippi crudelitatem pati, quam parcere hoſtibus
mallent. Contra Phocenſium legati, adhib
Lacedæmoniis & Athenienſibus, bellum dep
cabantur, cujus ab eo dilationem ter jam er
rant. Fœdum prorſus miſerandumque ſpecta
lum, Græciam etiam nunc & viribus, & digni
orbis terrarum principem; regum certè gentiu
que ſemper victricem, & multarum adhuc urbi
dominam, alienis excubare ſedibus; aut rog
tem bellum, aut deprecantem: in alterius ope o
nem ſpem poſuiſſe orbis terrarum vindices; eoq
diſcordia ſua, civilibusque bellis redactos, ut a
lentur ultro ſordidam paulo ante clientelæ
partem: & hæc potiſſimum facere Thebanos L
cedæmonioſque, antea inter ſe imperii, nunc G
ciæ imperantis æmulos. Philippus, venditatio
gloriæ ſuæ, tantarum urbium faſtidium agi
atque utros potius dignetur, æſtimat. Secreto i
tur auditis utriſque legationibus, his veniam b
pollicetur, jurejurando adactis, reſponſum ne
ni prodituros: illis contra venturum ſe, auxiliu
que laturum. Vtroſque vetat parare bellum,
metuere. Sic variato reſponſo ſecuris omnib
Thermopylarum anguſtias occupat.

CAP. V. Tunc primum Phocenſes capto
fraude Philippi animadvertentes, trepidi ad arr
confugiunt. Sed neque ſpacium erat inſtruen
belli, nec tempus ad contrahenda auxilia: & P
lippus excidium minabatur, ni fieret deditio. V
cti igitur neceſſitate, pacta ſalute ſe dederunt. S
pactio ejus fidei fuit, cujus antea fuerat deprec

b

lli promiſſio. Igitur cæduntur paſſim rapiuntur-
te; non liberi parentibus, non conjuges maritis,
on deorum ſimulacra templis ſuis relinquuntur.
num tantum miſeris ſolatium fuit, quod, cum
hilippus portione prædæ ſocios fraudaſſet, nihil
rum ſuarum apud inimicos viderunt. Reverſus
regnum, ut pecora paſtores nunc in hybernos,
unc in æſtivos ſaltus traiiciunt, ſic ille populos
urbes, ut illi vel replenda, vel derelinquenda
uæque loca videbantur, ad libidinem ſuam trans-
rt. Miſeranda ubique facies, & excidio ſimilis
at: Non quidem pavor ille hoſtilis, nec diſcurſus
er urbem militum erat: non tumultus armorum;
on bonorum atque hominum rapina: ſed taci-
us mœror & luctus, verentibus ne ipſæ lachrymę
ro contumacia haberentur. Creſcit diſſimulatio-
e ipſa dolor, hoc altius demiſſus, quo minus pro-
teri licet. Nunc ſepulcra majorum, nunc veteres
enates, nunc tecta, in quibus geniti erant, in qui-
usque genuerant, conſiderabant: miſerantes
unc vicem ſuam, quod in eam diem vixiſſent;
unc filiorum, quod non poſt eam diem nati
ſſent.

CAP. VI. Alios populos in finibus ipſis, ho-
ibus opponit: alios in extremis [regni terminis]
atuit: quoſdam bello captos in ſupplementis ur-
ium dividit. Atque ita ex multis gentibus na-
onibusque unum regnum populumque conſti-
uit. Compoſitis ordinatisque Macedoniæ rebus,
ardanos, cæterosque finitimos fraude captos ex-
ugnat. Sed nec à proximis manus abſtinet. Si-
uidem Arrybam regem Epiri, uxori ſuæ Olym-
iadi arctiſſima cognatione junctum, pellere re-
no ſtatuit; atque Alexandrum privignum ejus,
xoris Olympiadis fratrem, puerum honeſtæ pul-
hritudinis, in Macedoniam nomine ſororis ar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ceſſit, omnique ſtudio ſolicitatum ſpe regni, ſim
lato amore ad ſtupri conſuetudinem perpulit, m
jora in eo obſequia habiturus, ſive conſcient
pudore, ſive regni beneficio. Cum igitur ad vigi
annos perveniſſet, ereptum Arrybę regnum pue
admodum tradit, ſceleſtus in utroque. Nam n
in eo jus cognationis ſervavit, cui ademit r
gnum; & eum cui dedit, impudicum fecit ar
quam regem.

LIBER IX.

CAP. I.

IN Græciam Philippus cum veniſſe
ſolicitatus paucarum civitatium c
reptione; & ex præda modicarum u
bium, quantæ opes univerſarum e
ſent, animo proſpiciens, bellum to
Græciæ inferre ſtatuit. Ad cujus emolumentu
egregie pertinere ratus, ſi Byzantium, nobilem
maritimam urbem, receptaculum terra mariq
copiis ſuis futuram, in poteſtatem redegiſſet; ea
dem claudentem ſibi portas, obſidione cinx
Hæc namque urbs condita primo à Pauſania re
Spartanorum, & per VII. annos poſſeſſa fuit: d
inde variante victoria, nunc Lacedæmoniorum
nunc Athenienſium juris habita eſt. Quæ incer
poſſeſſio effecit, ut nemine quaſi ſuam auxiliis ju
vante, libertatem conſtantius tueretur. Igitur Ph
lippus longa obſidionis mora exhauſtus, pecuni
commercium de piratica mutuatur. Captis itaqu
centum ſeptuaginta navibus, mercibuſque diſtr
ctis, anhelantem inopiam paululum recreavi
Deinde, ne unius urbis oppugnatione tantus ex
ercitus tereretur, profectus cum fortiſſimis, mult

Cher

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ersonenſium urbes expugnat. Filiumque A-
andrum decem & octo annos natum, ut ſub
litia patris tyrocinii rudimenta deponeret, ad
arceſſit. In Scythiam quoque prædandi cauſa
ofectus eſt, more negotiantium, impenſas belli
o bello refecturus.

CAP. II. Erat eo tempore rex Scytharum A-
eas, qui cum bello Iſtrianorum premeretur,
xilium à Philippo per Apolloninenſes petit, in
ceſſionem eum regni Scythiæ adoptaturus.
m interim Iſtrianorum rex decedens, & metu
lli, & auxiliorum neceſſitate Scythas ſoluit. Ita-
e Atheas remiſſis Macedonibus renuntiari Phi-
po jubet, neque auxilium ejus ſe petiſſe, neque
optionem mandaſſe. Nam neque vindicta Ma-
donum egere Scythas, quibus meliores forent:
que heredem ſibi incolumi filio deeſſe. His au-
tis Philippus legatos ad Atheam mittit, impen-
obſidionis portionem petentes, ne inopia de-
ere bellum cogatur. Quod eo promptius eum
ere debere, quod miſſis à ſe in auxilium ejus
ilitibus, ne ſumptum quidem viæ, non modo
ficii pretia dederit. Atheas inclementiam cœli,
terræ ſterilitatem cauſatus, quæ non patrimo-
is ditet Scythas, ſed vix alimentis exhibeat, re-
ondit nullas ſibi opes eſſe, quibus tantum regem
pleat; & Turpius putare parvo defungi, quam
tum abnuere: Scythas autem virtute animi, &
ritia corporis, non opibus cenſeri. Quibus de-
ſus Philippus, ſoluta obſidione Byzantii, Scythi-
bella aggreditur, præmiſſis legatis, quo ſecurio-
s faceret, qui nuntient Atheæ, dum Byzantium
bſidet, voviſſe ſe ſtatuam Herculi, ad quam in
tio Iſtri ponendam ſe venire, pacatum acceſſum
religionem dei petens, amicus ipſe Scythis ven-
rus. Ille, ſi voto fungi vellet, ſtatuam ſibi mitti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

jubet; non modo ut ponatur, verum etiam ut in
violata maneat, pollicetur: Exercitum autem fi
nes ingredi negat ſe paſſurum. Ac ſi invitis Scythi
ſtatuam ponat; eo digreſſo ſublaturum, verſu
rumque æs ſtatuæ in aculeos ſagittarum. His u
trinque irritatis animis, prælium committitur
Cum virtute & numero præſtarent Scythæ, aſt
Philippi vincuntur. Viginti millia puerorum a
fœminarum capta, pecoris magna vis, auri argen
tique nihil. Ea primum fides, inopiæ Scythica
fuit. Viginti millia nobilium equarum ad genu
faciendum in Macedoniam miſſa.

CAP. III. Sed revertenti ab Scythia, Tribal
li Philippo occurrunt: negant ſe tranſitum datu
ros, ni portionem accipiant prædæ. Hinc jur
gium, & mox prælium; in quo ita in femore vul
neratus eſt Philippus, ut per corpus ejus equus in-
terficeretur. Cum omnes occiſum putarent, præ-
da amiſſa eſt. Ita Scythica, velut devota, ſpolia
pene luctuoſa Macedonibus fuere. Vbi vero ex
vulnere primum convaluit, diu diſſimulatum bel-
lum Athenienſibus infert: quorum cauſæ The-
bani ſe junxere, metuentes, ne victis Athenienſi-
bus, veluti vicinum incendium belli ad ſe tranſi-
ret. Facta igitur inter duas paulo ante infeſtiſſimas
civitates ſocietate, legationibus Græciam fati-
gant; Communem hoſtem putant communibus
viribus ſummovendum: neque enim ceſſaturum
Philippum, ſi proſpere prima ſucceſſerint, niſi
omnem Græciam domuerit. Motæ quædam ci-
vitates Athenienſibus ſe jungunt: quaſdam autem
ad Philippum belli metus traxit. Prælio commiſ-
ſo, cum Athenienſes longe majore militum nu-
mero præſtarent, aſſiduis bellis indurata virtute
Macedonum vincuntur: non tamen immemores
priſtinæ gloriæ cecidere: quippe adverſis vulneri-
bus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

is, omnes loca quæ tuenda à ducibus accepe-
nt, morientes corporibus texerunt. Hic dies
iverſæ Græciæ & gloriam dominationis, & ve-
tiſſimam libertatem finivit.

CAP. IV. Hujus victoriæ callide diſſimulata
itia eſt. Denique non ſolita ſacra Philippus illa
fecit: non in convivio riſit: non ludos inter
alas adhibuit: non coronas aut unguenta ſum-
t; & quantum in illo fuit ita vicit, ut victorem
mo ſentiret. Sed nec regem ſe Græciæ, ſed du-
m appellari juſſit. Atque ita inter tacitam læti-
am & dolorem hoſtium temperavit, ut neque
ud ſuos exultaſſe, neque apud victos inſultaſſe
deretur. Athenienſibus, quos paſſus infeſtiſſi-
os fuerat, & captivos gratis remiſit; & bello
nſumptorum corpora ſepulturæ reddidit; reli-
iasque funerum ut ad ſepulchra majorum de-
rrent, ultro hortatus eſt. Super hæc Alexandrum
lium cum amico Antipatro, qui pacem cum his
micitiamque jungerent, Athenas miſit. Theba-
orum porro non ſolum captivos, verumetiam
terfectorum ſepulturam vendidit. Principes ci-
tatis alios ſecuri percuſſit: alios in exilium rede-
t, bonaque omnium occupavit. Pulſos deinde
er injuriam, in patriam reſtituit; ex horum nu-
ero CCC. exules, judices rectoresque civitati de-
it: apud quos cum potentiſſimi quique rei ejus
ſius criminis poſtularentur, quod per injuriam
e in exilium egiſſent, hujus conſtantiæ fuerunt, ut
mnes ſe auctores faterentur, meliusque cum re-
ublica actum cum damnati eſſent, quam cum re-
tituti, contenderent. Mira prorſus audacia: de
udicibus vitæ necisque ſuæ, quemadmodum poſ-
unt, ſententiam ferunt; contemnuntque abſolu-
ionem quam dare inimici poſſunt: & quoniam
ebus nequeunt ulciſci, verbis uſurpant libertatem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

CAP. V. Compoſitis in Græcia rebus, P
lippus omnium civitatium legatos ad formand
rerum præſentium ſtatum evocari Corinthum
bet. Ibi pacis legem univerſæ Græciæ pro me
tis ſingularum civitatium ſtatuit; conciliumq
omnium, veluti unum ſenatum, ex omnibus
git. Soli Lacedæmonii, & legem, & regem conte
pſerunt: ſervitutem non pacem rati, quæ non ip
civitatibus conveniret, ſed à victore ferretur. A
xilia deinde ſingularum civitatium deſcribuntu
ſive adjuvandus ea manu rex oppugnante aliq
foret, ſeu duce illo bellum inferendum. Neq
enim dubium erat, imperium Perſarum his app
ratibus peti. Summa auxiliorum ducenta mil
peditum fuere, & equitum quindecim millia. Ext
hanc ſummam & Macedoniæ exercitus erat,
confinis domitarum gentium barbaries. Init
veris tres duces in Aſiam Perſarum juris præmi
tit, Parmenionem, Amyntam, & Attalum, cuj
ſororem nuper expulſa Alexandri matre Olyn
piade, propter ſtupri ſuſpicionem, in matrimo
nium receperat.

CAP. VI. Interea dum auxilia à Græcia coeun
nuptias Cleopatræ filiæ, & Alexandri, quem r
gem Epiri fecerat, celebrat. Dies erat pro magn
tudine duorum regum, & collocantis filiam, &
uxorem ducentis, apparatibus inſignis. Sed ne
ludorum magnificentia deerat: ad quorum ſpe
ctaculum Philippus cum ſine cuſtodibus, mediu
inter duos Alexandros, filium generumque con
tenderet, Pauſanias nobilis ex Macedonibus ado
leſcens, nemini ſuſpectus, occupatis anguſtiis
Philippum in tranſitu obtruncat; diemque læti
tiæ deſtinatum, fœdum luctu funeris facit. Hi
Pauſanias primis pubertatis annis ſtuprum per in-
juriam paſſus ab Attalo fuerat: cujus indignitat

hæc

ec etiam fœditas acceſſerat: nam perductum in
nvivium, ſolutumque mero Attalus, non ſuæ
ntum, verum & convivarum libidini, velut
ortum vile ſubjecerat, ludibriumque omnium
ter æquales reddiderat. Hanc rem ægre ferens
uſanias, querelam Philippo ſæpe detulerat. Cum
riis fruſtrationibus non ſine riſu differretur, &
onoratum inſuper ducatu adverſarium cerneret;
am in ipſum Philippum vertit; ultionemque
uam ab adverſario non poterat, ab iniquo judice
xegit.

CAP. VII. Creditum eſt etiam immiſſum ab
lympiade matre Alexandri fuiſſe; nec ipſum A-
xandrum ignarum paternæ cædis extitiſſe: quip-
e non minus Olympiadem repudium, & præla-
um ſibi Cleopatram, quam ſtuprum Pauſaniam
oluiſſe. Alexandrum quoque, regni æmulum
ratrem ex noverca ſuſceptum timuiſſe: eoque
ctum, ut in convivio antea primum cum Attalo,
nox cum ipſo patre jurgaret: adeo ut etiam ſtri-
to gladio eum Philippus conſectatus ſit, ægreque
filii cęde amicorum precibus exoratus. Quam-
brem Alexander ad avunculum ſe in Epirum
um matre, inde ad regem Illyriorum contulerat:
ixque revocanti mitigatus eſt patri, precibusque
ognatorum ægre redire compulſus. Olympias
uoque fratrem ſuum Alexandrum Epiri regem
n bellum ſubornabat, perviciſſetque ni filiæ nu-
ptiis pater generum occupaſſet. His ſtimulis ira-
um utrique Pauſaniam de impunitate ſtupri ſui
querentem, ad tantum facinus impuliſſe credun-
ur. Olympias certe fugienti percuſſori, equos
quoque præparatos habuit. Ipſa deinde, audita
regis nece, cum titulo officii ad exequias cucur-
riſſet, in cruce pendentis Pauſaniæ capiti, eadem
nocte qua venit, coronam auream impoſuit: quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nemo alius audere, niſi hæc, ſuperſtite Phili filio, potuiſſet. Paucos deinde poſt dies, refix corpus interfectoris ſuper reliquias mariti crer vit;& tumulum ei eodem fecit in loco,parenta eidem quotannis, incuſſa populo ſuperſtitio curavit. Poſt hæc Cleopatram,à qua pulſa Phil pi matrimonio fuerat,in gremio ejus prius filia terfecta, finire vitam ſuſpendio coëgit ſpecta loque pendentis ultionem potita eſt, ad quam parricidium feſtinaverat. Noviſſime gladium,q rex percuſſus eſt, Apollini ſub nomine Myrt conſecravit: hoc enim nomen ante Olympia parvulæ fuit. Quæ omnia ita palam facta ſunt, timuiſſe videatur, ne facinus ab ea commiſſu non probaretur.

Cap. VIII. Deceſſit Philippus xl. & vii. ann rum, cum annis xxv. regnaſſet. Genuit ex Lar ſæa ſaltatrice filium Aridæum, qui poſt Alexa drum regnavit. Habuit & alios multos ex var matrimoniis regio more ſuſceptos, qui partim eo, partim ferro periere. Fuit rex armorum qua conviviorum apparatibus ſtudioſior;cui maxim opes erant inſtrumenta bellorum: divitiaru quæſtu, quam cuſtodia ſolertior: Itaque inter qu tidianas rapinas ſemper inops erat. Miſericordia eo & perfidia pari jure dilectæ. Nulla apud eu turpis ratio vincendi. Blandus pariter, & inſidioſ alloquio; qui plura promitteret, quam præſtare in ſeria & jocos artifex. Amicitias utilitate, no fide colebat. Gratiam fingere in odio, inſtruer inter concordantes odia, apud utrumque gratiar quærere, ſolemnis illi conſuetudo. Inter hæc elo quentia, & inſignis oratio, acuminis & ſolerti plena; ut nec ornatui facilitas,nec facilitati inven tionum deeſſet ornatus. Huic Alexander filiu ſucceſſit, & virtute & vitiis patre major. Itaqu

vincend

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

incendi ratio utrique diverſa. Hic aperte, ille artibus bella tractabat. Deceptis ille gaudere hoſtius, hic palam fuſis. Prudentior ille conſilio, hic nimo magnificentior. Iram pater diſſimulare, plerumque etiam vincere: hic ubi exarſiſſet, ec dilatio ultionis, nec modus erat. Vini nimis terque avidus: ſed ebrietatis diverſa vitia. Patri nos erat etiam de convivio in hoſtem procurrere, manum conſerere, periculis ſe temere offerre: Alexander non in hoſtem, ſed in ſuos ſæviebat. Quamobrem Philippum ſæpe vulneratum prælia emiſere: hic amicorum interfector convivio frequenter exceſſit. Regnare ille cum amicis nolebat, hic in amicos regna exercebat. Amari pater malle, hic metui. Literarum cultus utrique ſimilis. Solertiæ pater majoris, hic fidei. Verbis atque oratione Philippus, hic rebus moderatior. Parcendi victis filio animus & promptior, & honeſtior. Frugalitati pater, luxuriæ filius magis deditus erat. Quibus artibus orbis imperii fundamenta pater jecit, operis totius gloriam filius conſummavit.

LIBER X.

CAP. I.

ARtaxerxi regi Perſarum ex pellicibus cxv. filii fuere, ſed tres tantum juſto matrimonio ſuſcepti: Darius, Ariarates, & Ochus. Ex his Darium contra morem Perſarum, apud quos rex non niſi morte mutatur, per indulgentiam pater regem vivus fecit; Nihil ſibi ablatum exiſtimans, quod in filium contuliſſet; ſinceriusque gaudium ex procreatione capturus, ſi inſignia majeſtatis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

jeſtatis ſuæ vivus in filio conſpexiſſet. Sed Dariu[s] poſt nova paternæ pietatis exempla, interficiend[i] patris conſilium cepit. Sceleratus, ſi ſolus parrici[-] dium cogitaſſet; tanto ſceleratior, quod in ſocie[-] tatem facinoris aſſumptos, quinquaginta fratre[s] fecit parricidas. Oſtenti prorſus genus, ubi in tan[-] to populo non ſolum ſociari, verumetiam ſilen[ti] parricidium potuit; ut ex quinquaginta liberis ne[-] mo inventus ſit, quem aut paterna majeſtas, aut veneratio ſenis, aut indulgentia patris, à tanta im[-] manitate revocaret. Adeone vile paternum no[-] men apud tot numero filios fuit, ut quorum præ[-] ſidio tutus etiam adverſus hoſtes eſſe debuerat, eorum inſidiis circumuentus, tutior ab hoſtibus quam à filiis fuerit?

Cap. II. Cauſa parricidii ſceleratior ipſo par[-] ricidio fuit. Occiſo quippe Cyro fraterno bello, cujus mentio ſupra habita eſt, Aſpaſiam pellicem ejus rex Artaxerxes in matrimonium receperat. Hanc patrem cedere ſibi, ſicuti regnum, Darius poſtulaverat: qui pro indulgentia ſua in liberos primo facturum ſe dixerat: mox pœnitentia du[-] ctus, ut honeſte negaret, quod temere promiſe[-] rat, Solis eam ſacerdotio præfecit, quo perpetua illi ab omnibus viris pudicitia imperabatur. Hinc exacerbatus juvenis, in jurgia primo patris erupit: mox facta cum fratribus conjuratione, dum patri inſidias parat, deprehenſus cum ſociis, pœnas parricidii diis paternæ majeſtatis ultoribus dedit. Conjuges quoque omnium cum liberis, ne quod veſtigium tanti ſceleris extaret, interfectæ. Poſt hæc Artaxerxes morbo ex dolore contracto dece[-] dit, rex quam pater felicior.

Cap. III. Hereditas regni Ocho tradita, qui timens parem conjurationem, regiam cognato[-] rum cæde & ſtrage principum replet, nulla non ſan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nguinis, non ſexus, non ætatis miſericordia permotus: ſcilicet ne innocentior fratribus parricidis aberetur. Atque ita veluti purificato regno, bellum Caduſiis infert. In eo cum adverſus provocatorem hoſtium Codomannus quidam, omnium avore proceſſiſſet, hoſte cæſo, victoriam ſuis pariter, & prope amiſſam gloriam reſtituit. Ob hæc decora idem Codomannus præficitur Armeniis. Interjecto deinde tempore, poſt mortem Ochi regis, ob memoriam priſtinæ virtutis, rex à populo conſtituitur, Darii nomine, ne quid regiæ majeſtati deeſſet, honoratus; bellumque cum Alexandro Magno, diu variante fortuna, magna virtute geſſit. Poſtremo victus ab Alexandro, & à cognatis occiſus, vitam pariter cum Perſarum regno finivit.

LIBER XI.

CAP. I.

IN exercitu Philippi, ſicuti variæ gentes erant, ita eo occiſo, diverſi motus animorum fuere. Alii quippe injuſta ſervitute oppreſſi, ad ſpem ſe libertatis erigebant: alii tædio longinquæ militiæ, remiſſam ſibi expeditionem gaudebant: nonnulli facem nuptiis filiæ accenſam, rogo patris ſubditam dolebant. Amicos quoque, tam ſubita mutatione rerum, haut mediocris metus ceperat, reputantes nunc provocatam Aſiam: nunc Europam nondum perdomitam; nunc Illyrios & Thracas, & Dardanos, ceteraſque barbaras gentes fidei dubiæ, & mentis infidæ: qui omnes populi ſi pariter deficiant, reſiſti nullo modo poſſe. Queis rebus veluti medela quædam interventus

Alexan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Alexandri fuit; qui pro concione, ita vulgus omne conſolatus, hortatusque pro tempore eſt, ut & metum timentibus demeret, & ſpe omnes impleret. Erat hic annos xx. natus: in qua ætate ita moderate de ſe multa pollicitus eſt, ut appareret plura eum experimentis reſervare. Macedonibus immunitatem cunctarum rerum, præter militiæ vacationem dedit: quo facto tantum ſibi favorem omnium conciliavit, ut corpus hominis, non virtutem regis mutaſſe ſe dicerent.

CAP. II. Prima illi cura paternarum exequiarum fuit: in quibus ante omnia, cædis conſcios ad tumulum patris occidi juſſit: ſoli Alexandro Lynciſtarum fratri pepercit, ſervans in eo auſpicium dignitatis ſuæ: nam regem eum primus ſalutaverat. Æmulum quoque imperii Caranum fratrem ex noverca ſuſceptum, interfici curavit. Inter initia multas gentes, rebellantes compeſcuit: orientes nonnullas ſeditiones extinxit. Quibus rebus erectus, citato gradu in Græciam contendit. ubi exemplo patris Corinthum evocatis civitatibus, dux in locum ejus ſubſtituitur. Inchoatum deinde à patre Perſicum bellum aggreditur, in cujus apparatu occupato nuntiatur, Athenienſes, & Lacedæmonios ab eo ad Perſas defeciſſe, auctoremque ejus defectionis magno auri pondere à Perſis corruptum, Demoſthenem oratorem extitiſſe; qui Macedonum deletas omnes cum rege copias à Triballis affirmaverit, producto in concionem auctore, qui in eo prælio, in quo rex ceciderit, ſe quoque vulneratum diceret. Qua opinione mutatos omnium ferme civitatium animos eſſe: præſidia Macedonum obſideri. Quibus motibus occurſurus, tanta celeritate inſtructo paratoque exercitu Græciam oppreſſit, ut quem venire non ſenſerant, videre ſe vix crederent.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

CAP. III. In tranſitu hortatus Theſſalos fue-
beneficiorumque Philippi patris, maternæque
cum his ſub Æacidarum gente neceſſitudinis
monuerat. Cupide hæc Theſſalis audientibus,
emplo patris dux univerſæ gentis creatus erat,
vectigalia omnia, reditusque ſuos ei tradide-
t. Sed Athenienſes, ſicuti primi defecerant, ita
mi pœnitere cœperunt: contemptum hoſtis in
mirationem vertentes, pueritiamque Alexan-
ſpretam antea, ſupra virtutem veterum ducum
tollentes. Miſſis itaque legatis, bellum depre-
ntur: quibus auditis & graviter increpatis, A-
ander bellum remiſit. Inde Thebas exercitum
nvertit, eadem indulgentia uſurus, ſi parem
enitentiam inveniſſet. Sed Thebani armis, non
ecibus nec deprecatione uſi ſunt. Itaque victi,
aviſſima quæque ſupplicia miſerrimæ captivita-
experti ſunt. In conſilio cum de excidio urbis
liberaretur, Phocenſes, & Platæenſes, & The-
ienſes, & Orchomenii, Alexandri ſocii, victo-
æque participes, excidia urbium ſuarum, cru-
litatemque Thebanorum referebant: ſtudia in
erſas non præſentia tantum, verum & vetera ad-
erſus Græciæ libertatem increpantes. Quamob-
m odium eos omnium populorum eſſe: quod
l ex eo manifeſtari, quod jurejurando ſe omnes
bſtrinxerint, ut victis Perſis Thebas diruerent.
djiciunt & ſcelerum priorum fabulas, quibus
mnes ſcenas repleverint, ut non præſenti tan-
um perfidia, verum & vetere infamia inviſi fo-
ent.

CAP. IV. Tunc Cleadas unus ex captivis, da-
a poteſtate dicendi, non à rege defeciſſe, quem
terfectum audierint, ſed à regis heredibus: quic-
uid in eo ſit admiſſum, credulitatis, non perfidiæ
ulpam eſſe; cujus tamen jam magna ſe ſupplicia
pepen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

pependiſſe, deleta juventute: nunc ſenum feminarumque ſicuti infirmum, ita innoxium reſtare vulgus, quod ipſum ſtupris contumeliiſque ita vexatum eſſe, ut nihil amarius unquam ſint paſſi, nec jam pro civibus ſe, qui tam pauci remanſerint, orare; ſed pro innoxio patriæ ſolo, & pro urbe, quæ non viros tantum, verum & deos genuerit. Privata etiam regem ſuperſtitione deprecatur, geniti apud ipſos Herculis, unde originem gens Æacidarum trahat; actaque Thebis à patre ejus Philippo pueritia: rogat urbi parcat, quæ majores ejus partim apud ſe genitos, deos adoret: partim educatos, ſummæ majeſtatis reges viderit. Sed potentior fuit ira, quam preces. Itaque urbs diruitur: agri inter victores dividuntur: captivi ſub corona venduntur. quorum pretium non ex ementium commodo, ſed ex inimicorum odio extenditur. Miſeranda res Athenienſibus viſa. Itaque portas refugiis profugorum contra interdictum regis apperuere. Quam rem ita graviter tulit Alexander, ut ſecunda legatione denuo bellum deprecantibus, ita demum remiſerit, ut oratores & duces, quorum fiducia toties rebellent, ſibi dedantur: paratiſque Athenienſibus, ne cogantur ſubire bellum, eo res deducta eſt, ut retentis oratoribus, duces in exilium agerentur: qui ex continenti ad Darium profecti, non mediocre momentum Perſarum viribus acceſſere.

Cap. V. Proficiſcens ad Perſicum bellum, omnes novercæ ſuæ cognatos, quos Philippus in excelſiorem dignitatis locum provehens, imperiis præfecerat, interfecit. Sed nec ſuis, qui apti regno videbantur, pepercit, ne qua materia ſeditionis, procul ſe agente, in Macedonia remaneret: & reges ſtipendiarios conſpectioris ingenii, ad commili-

itium ſecum trahit: ſegniores ad tutelam regni nquit. Adunato deinde exercitu naves onerat: le conſpecta Aſia, incredibili ardore mentis enſus, duodecim aras deorum in belli vota uit. Patrimonium omne ſuum, quod in Maonia Europaque habebat, amicis dividit, ſibi am ſufficere præfatus. Priusquam ulla navis litre excederet, hoſtias cædit, petens victoriam lo, quo toties à Perſis petitæ Græciæ ultor ctus ſit: quibus longa jam ſatis, & matuimperia contigiſſe, quorumque tempus eſſe res excipere melius acturos. Sed nec exercitus s alia, quam regis animorum præſumptio fuit: ippe obliti omnes conjugum, liberorumque, & ginquæ domo militiæ, Perſicum aurum, & ius Orientis opes, jam quaſi ſuam prædam duant: nec belli periculorumque, ſed divitiarum minerant. Cum delati in continentem eſſent, mus Alexander jaculum velut in hoſtilem term jecit; armatusque de navi tripudianti ſimilis ſiluit; atque ita hoſtias cædit, precatus ne ſe rem illæ terræ invitæ accipiant. In Ilio quoque ad mulos heroum, qui Trojano bello ceciderant, rentavit.

CAP. VI. Inde hoſtem petens, milites à polatione Aſiæ prohibuit parcendum ſuis rebus æfatus, nec perdenda ea quæ poſſeſſuri venet. In exercitu ejus fuere peditum XXX. duo mil, equitum quatuor millia quingenti, naves cenm LXXXII. Hac tam parva manu univerſum rrarum orbem utrum ſit admirabilius, vicerit aggredi auſus fuerit, incertum eſt: cum ad tam riculoſum bellum exercitum legeret, non juves robuſtos, nec primum florem ætatis, ſed veranos; plerosque etiam emeritæ militiæ, qui m patre patruisque militaverant, elegit: ut non

tam

tam milites, quam magiſtros militiæ electos pu
res. Ordines quoque nemo niſi ſexagenarius
xit: ut ſi principia caſtrorum cerneres, ſenat
te alicujus priſcæ reipub. videre diceres. Itaque n
mo in prælio fugam, ſed victoriam cogitavit: n
in pedibus cuiquam ſpes, ſed in lacertis fuit. Co
tra rex Perſarum Darius, fiducia virium, nil al
agere, affirmans ſuis, occulta conſilia victor
furtivæ convenire: nec hoſtem regni finibus arc
re, ſed in intimum regnum accipere: glorioſi
ratus repellere bellum, quam non admittere. Pr
ma igitur congreſſio in campis Adraſtiis fuit.
acie Perſarum ſexcenta millia militum fuere, qu
non minus arte Alexandri, quam virtute Mac
donum ſuperata, terga verterunt. Magna itaq
cædes Perſarum fuit. De exercitu Alexandri n
vem pedites, centum viginti equites cecidere; quo
rex impenſe, ad ceterorum exemplum humato
ſtatuis equeſtribus donavit, cognatiſque eoru
immunitates dedit. Poſt victoriam major par
Aſiæ ad eum defecit. Geſſit & plura bella cum pra
fectis Darii, quos jam non tam armis, quam te
rore nominis ſui vicit,

CAP. VII. Dum hæc aguntur, interim ind
cio captivi ad eum defertur, inſidias ei ab Alexa
dro Lynciſtarum, genero Antipatri, qui præpoſ
tus Macedoniæ erat, parari. Ob quam cauſam ti
mens, ne quis interfecto eo in Macedonia motu
oriretur, in vinculis eum habuit. Poſt hæc Go
dien urbem petit, quæ poſita eſt inter Phrygia
majorem & minorem: cujus urbis potiundæ no
tam propter prædam cupido eum cepit, ſed quo
audierat in ea urbe, in templo Iovis jugum Gor
dii poſitum; cujus nexum ſi quis ſoluiſſet, eum
tota Aſia regnaturum, antiqua oracula ceciniſſe
Hujus rei cauſa & origo illa fuit. Gordius cum i

hi

regionibus bubus conductis araret, aves eum nis generis circumvolare cœperunt. Profectus conſulendos augures vicinæ urbis, obviam in ta habuit virginem eximię pulchritudinis: per-ntatus eam, quem potiſſimum augurem con-eret: illa audita cauſa conſulendi, gnara artis diſciplina parentum, regnum ei portendi, re-ondit: polliceturque ſe & matrimonii, & ſpei ciam. Tam pulchra conditio, prima regni feli-as videbatur. Poſt nuptias, inter Phrygas orta litio eſt. Conſulentibus de fine diſcordiarum, acula reſponderunt, regem diſcordiis opus eſſe, erato quærentibus de perſona regis, jubentur m regem obſervare, quem reverſi primum in mplum Iovis euntem plauſtro reperiſſent. Ob-us illis Gordius fuit, ſtatimque eum regem con-lutant. Ille plauſtrum, quo vehenti regnum de-tum fuerat, in templo Iovis poſitum, majeſtati giæ conſecravit. Poſt hunc filius Mida regnavit, ui ab Orpheo ſacrorum ſolemnibus initiatus, hrygiam Religionibus implevit: quibus tutior mni vita, quam armis fuit. Igitur Alexander ca-ta urbe cum in templum Iovis veniſſet, jugum lauſtri requiſivit: quo exhibito, cum capita lora-nentorum intra nodos abſcondita reperire non oſſet, violentius oraculo uſus, gladio loramenta ædit: atque ita reſolutis nexibus, latentia in no-is capita invenit.

CAP. VIII. Hæc illi agenti, nuntiatur, Da-ium cum ingenti exercitu adventare. Itaque ti-nens anguſtias, magna celeritate Taurum tranſ-endit: in qua feſtinatione quingenta ſtadia curſu ecit. Cum Tarſum veniſſet, captus Cydni flumi-nis amœnitate, per mediam urbem influentis, rojectis armis, plenus pulueris ac ſudoris, in ræfrigidam undam ſe projecit. Tum repente tan-

tus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

tus nervos ejus occupavit rigor, ut intercluſa vo
non ſpes modo remedii, ſed nec dilatio peric
inveniretur. Vnus erat ex medicis, nomine Ph
lippus, qui ſolus remedium polliceretur: ſed
ipſum, parmenionis pridie à Cappadocia miſ
epiſtolæ, ſuſpectum faciebant: qui ignarus inf
mitatis Alexandri ſcripſerat, à Philippo medic
caveret: nam corruptum illum à Dario ingen
pecunia eſſe. Tutius tamen eſt ratus, dubiæ ſe f
dei medici credere, quam indubitato morbo p
rire. Accepto igitur poculo, epiſtolas medico tr
didit; atque ita inter bibendum oculos in vultu
legentis intendit. Vt ſecurum conſpexit, lætior f
ctus eſt, ſanitatemque quarta die recepit.

Cap. IX. Interea Darius cum quadringen
tis millibus peditum, ac centum millibus equitum
in aciem procedit. Movebat hæc multitudo ho
ſtium, reſpectu paucitatis ſuæ, Alexandrum: ſe
interdum reputabat, quantas res cum iſta paucita
te geſſiſſet: quantosque populos fudiſſet. Itaqu
cum ſpes metum vinceret, periculoſius differr
bellum ratus, ne deſperatio ſuis creſceret, circum
vectus ſuos, ſingulas gentes diverſa oratione allo
quitur: Illyrios & Thracas opum ac divitiarum
oſtentatione: Græcos veterum bellorum memo-
ria, internecivique cum Perſis odii accendebat:
Macedones autem nunc Europæ victæ admonet,
nunc Aſiæ expetitæ: nec inventos illis toto orbe
pares viros gloriatur. Ceterum & laborum finem
hunc, & gloriæ cumulum fore. Atque inter hæc
identidem conſiſtere aciem jubet, ut hac mora
conſueſcant oculis turbam hoſtium ſuſtinere. Nec
Darii Regis opera in ordinanda acie defuit. Quip-
pe omiſſis ducum officiis, ipſe omnia circumire,
ſingulos hortari, veteris gloriæ Perſarum, impe-
riique perpetuæ à diis immortalibus datæ poſſeſ-
ſionis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nis admonere. Poſt hæc prælium ingentibus
mis committitur. In eo uterque rex vulnera-
. Tamdiu certamen anceps fuit, quoad fugeret
rius. Exinde cædes Perſarum ſecuta eſt. Cæſa
t peditum unum & ſexaginta millia, equitum
cem millia: capta quadraginta millia. Ex Ma-
lonibus cecidere pedeſtres CXXX. equites CL. In
tris Perſarum multum auri, ceterarumque
um inventum. Inter captivos caſtrorum, ma-
, & uxor eademque ſoror, & filiæ duæ, Darii
re. Ad quas viſendas hortandasque cum Ale-
nder veniſſet, conſpectis armatis invicem ſe
plexæ, velut ſtatim morituræ complorationem
derunt. Provolutæ deinde genibus Alexandri,
n mortem, ſed dum Darii corpus ſepeliant, di-
ionem mortis deprecantur. Motus tanta mu-
rum pietate Alexander, & Darium vivere di-
: & timentibus mortis metum dempſit: easque
beri ut reginas præcepit: Filias quoq; non ſordi-
us dignitate patris ſperare matrimonium juſſit.
CAP. X. Poſt hæc opes Darii, divitiarumque
paratum contemplatus, admiratione tantarum
rum capitur. Tunc primum luxurioſa convivia,
magnificentiam epularum ſectari: tunc Barſe-
n captivam diligere propter formæ pulchritudi-
m cæpit. A qua poſtea ſuſceptum puerum Her-
lem vocauit. Memor tamen adhuc Darium vi-
re, Parmenionem ad occupandam Perſicam
aſſem, aliosque amicos ad recipiendas Aſiæ ci-
tates miſit: quæ ſtatim audita fama victoriæ,
ſis Darii præfectis cum auri magno pondere
adentibus ſe, in poteſtatem victorum venerunt.
unc in Syriam proficiſcitur: ubi obvios cum in-
lis multos Orientis reges habuit. Ex his pro me-
tis ſingulorum alios in ſocietatem recepit: aliis
gnum ademit, ſuffectis in loca eorum novis
regibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

regibus. Inſignis præter cæteros fuit Abdalo-
mus, rex ab Alexandro Sidoniæ conſtitutus. Quem Alexander, cum operam oblocare ad puteos exhauriendos, hortosque irrigandos ſolitus eſſet, miſere vitam exhibentem, regem fecerat, ſpretis nobilibus, ne generis id, non dantis beneficium putarent. Tyriorum civitas cum coronam auream magni ponderis, per legatos, in titulum gratulationis Alexandro miſiſſet, grate munere accepto, Tyrum ſe ire velle ad vota Herculi reddenda, dixit. Cum legati rectius id eum in Tyro vetere & antiquiore templo facturum dicerent, deprecantes ejus introitum ita exarſit, ut urbi excidium minaretur; confeſtimque exercitu inſulæ applicato, non minus animoſis Tyriis fiducia Carthaginienſium, bello excipitur. Augebat enim Tyriis animos Didonis exemplum, quæ Carthagine condita, tertiam partem orbis quæſiſſet; turpe ducentes, ſi fœminis ſuis plus animi fuiſſet in imperio quærendo, quam ſibi in tuenda libertate. Amota igitur imbelli ætate Carthaginem, & acceſſitis mox auxiliis, non magno poſt tempore per proditionem capiuntur.

Cap. XI. Inde Rhodum Alexander, Ægyptum, Ciliciamque ſine certamine recipit. Ad Jovem deinde Hammonem pergit, conſulturus et de eventu futurorum, & de origine ſua. Namque mater ejus Olympias confeſſa viro ſuo Philippo fuerat, Alexandrum non ex eo ſe, ſed ex ſerpente ingentis magnitudinis concepiſſe. Denique Philippus ultimo prope vitæ ſuæ tempore, filium ſuum non eſſe palam prædicaverat. Qua ex cauſa Olympiadem, velut ſtupri compertam, repudio dimiſerat. Igitur Alexander cupiens originem divinitatis acquirere, ſimul & matrem infamia liberare, per præmiſſos ſubornat antiſtites, quid ſibi re-

ſpon

nderi velit. Ingredientem templum, ſtatim antes ut Hammonis filium ſalutant. Ille lætus dei ptione, hoc ſe patre cenſeri jubet. Rogat dein an omnes interfectores parentis ſui ſit ultus: ondetur patrem ejus nec poſſe interfici, nec ri: regis Philippi peractam plene ultionem eſſe. tiam interrogationem poſcenti, victoriam nium bellorum, poſſeſſionemque terrarum reſpondetur. Comitibus quoque ſuis reſpon, ut Alexandrum pro deo, non pro rege cont. Hinc illi aucta inſolentia, mirusque ani increvit tumor, exempta comitate, quam & ecorum literis, & Macedonum inſtitutis didit. Reverſus ab Hammone Alexandriam conit, & coloniam Macedonum caput eſſe Ægypti et.

CAP. XII. Darius cum Babyloniam profuet, per epiſtolas Alexandrum deprecatur, rendarum ſibi captivarum poteſtatem faciat, ue eam rem, magnam pecuniam pollicetur. Alexander in pretium captivarum regnum oe, non pecuniam petit. Interjecto tempore, e epiſtolæ Darii Alexandro redduntur, quibus e matrimonium & regni portio offertur. Sed xander ſua ſibi dari reſcripſit; juſſitque ſupplin venire, & regni arbitria victori permittere. m ſpe pacis amiſſa, bellum Darius reparat: n quadringentis millibus peditum, & centum llibus equitum obviam vadit Alexandro. In itie nuntiatur, uxorem ejus ex colliſione abjecti tus deceſſiſſe, ejusque mortem illacrymatum xandrum, exequiasque benigne proſecutum, ue eum non amoris, ſed humanitatis cauſa iſſe. Nam ſemel tantum eam Alexandro viſam , cum matrem filiasque ejus parvulas frequen conſolaretur. Tunc Darius ſe ratus vere victum,

ctum, cum poſt tot prælia, etiam beneficiis
hoſte ſuperaretur, gratumque ſibi eſſe, ſi vin
nequeat, quod à tali potiſſimum vinceretur. S
bit itaque & tertias epiſtolas, & gratias agit, q
nihil in ſuos hoſtile fecerit. Offert deinde m
rem partem regni uſque flumen Euphraten,
alteram filiam uxorem; pro reliquis captivis
ginta millia talentum. Ad hæc Alexander, Gra
rum actionem ab hoſte ſupervacaneam eſſe
ſpondit; nec à ſe quicquam factum in hoſtis a
lationem, nec quod in dubios belli exitus, au
leges pacis ſibi lenocinia quæreret: ſed animi m
gnitudine, qua didicerit adverſus vires hoſtiu
non adverſus calamitates contendere; pollice
que præſtaturum ſe ea Dario, ſi ſecundus ſibi,
par haberi velit. Cæterum neque mundum p
duobus ſolibus regi: neque orbem ſumma duo
gna ſalvo ſtatu terrarum habere: proinde aut
ditionem ea die, aut in poſteram, aciem par
nec polliceatur ſibi aliam: quam ſit expertus,
ctoriam.

CAP. XIII. Poſtera die aciem producu
tum repente ante prælium, confectum curis A
xandrum ſomnus arripuit. Cum ad pugnam ſo
rex deeſſet, à Parmenione ægre excitatus, q
rentibus ſomni cauſas omnibus inter pericu
cum etiam in otio ſemper parcior fuerit: Mag
ſe æſtu liberatum ait, ſomnumque ſibi à repent
ſecuritate datum, quod liceat cum omnibus I
rii copiis confligere: veritum ſe longam belli m
ram, ſi Perſæ exercitum diviſiſſent. Ante præli
utraque acies hoſtibus ſpectaculo fuit. Macedo
multitudinem hominum, corporum magnitu
nem, armorumque pulchritudinem mirabantu
Perſæ à tam paucis victa ſuorum tot millia, ſ
pebant. Sed nec duces circumire ſuos ceſſaba

Dar

us vix denis armatis ſingulos hoſtes,ſi diviſio
t,evenire dicebat. Alexander Macedonas mo-
t,ne multitudine hoſtium , nec corporis ma-
udine, vel coloris novitate moverentur: tan-
meminiſſe jubet, cum iisdem ſe tertio pu-
e; nec meliores factos putarent fuga, cum in
n ſecum tam triſtem memoriam cędium ſua-
, & tantum ſanguinis duobus præliis fuſi fer-
& quemadmodum Dario majorem turbam
inum eſſe,ſic virorum ſibi. Hortatur ſpernant
aciem auro & argento fulgentem, in qua
prædæ , quam periculi ſit; Cum victoria
armorum decore, ſed ferri virtute quæra-

AP. XIV. Poſt hæc prælium committitur.
edones in ferrum cum contemptu toties à ſe
hoſtis ruebant : contra Perſæ mori, quam
i præoptabant. Raro ullo prælio tantum ſan-
is fuſum eſt. Darius cum vinci ſuos videret,
i voluit & ipſe ; ſed à proximis fugere com-
us eſt. Suadentibus deinde quibusdam, ut pons
ni fluminis, ad iter hoſtium impediendum,
ccluderetur; Non ita ſe ſaluti ſuæ velle con-
um ait, ut tot millia ſociorum hoſti objiciat:
ere & aliis fugæ viam patere, quæ patuerit ſibi.
xander autem periculoſiſſima quæque aggre-
batur; & ubi confertiſſimos hoſtes acerrime
nare conſpexiſſet, eo ſe ſemper ingerebat, pe-
laque ſua eſſe, non militum volebat. Hoc præ-
Aſiæ imperium rapuit, quinto poſt acceptum
num anno; cujus tanta felicitas fuit, ut poſt
: nemo rebellare auſus ſit: patienterque Perſæ
t imperium tot annorum, jugum ſervitutis ac-
erint. Donatis refectisque militibus XXXIV.
bus prædam recognovit. In urbe deinde Suſa
millia talentum invenit. Expugnat & Perſe-

 polim,

polim, caput Perſici regni, urbem multis ann
luſtrem, refertamque orbis terrarum ſpoliis,
interitu ejus primum apparuere. Inter hæc D
admodum Græci occurrunt Alexandro, qui
nam captivitatis truncata corporis parte tuler
rogantes, ut ſicuti Græciam, ſe quoque ab hoſt
crudelitate vindicaret. Data poteſtate redeu
agros accipere maluerunt, ne non tam gaud
parentibus, quam deteſtandum ſui conſpec
reportarent.

CAP. XV. Interea Darius in gratiam vict
à cognatis ſuis, aureis compedibus catenisqu
vico Parthorum Thara vincitur. Credo ita
immortalibus judicantibus, ut in terra eorum,
ſucceſſuri imperio erant, Perſarum regnum
retur. Alexander quoque citato curſu poſtera
ſupervenit: ibique cognovit Darium clauſo v
culo per noctem exportatum. Iuſſo itaque exe
tu ſubſequi, cum ſex millibus equitum, fugient
inſequitur: in itinere multa & periculoſa pr
facit. Emenſus deinde multa millia paſſuum, c
nullum Darii indicium reperiſſet, reſpirandi eq
data poteſtate, unus ex militibus, dum ad fon
proximum pergit, in vehiculo Darium, mu
quidem vulneribus confoſſum, ſed ſpirantem
huc invenit: qui applicito captivo, cum civem
voce cognoviſſet, id ſaltem præſentis fortunæ
latium habere ſe dixit, quod apud intellectur
locuturus eſſet, nec incaſſum poſtremas vo
emiſſurus. Perferri hæc Alexandro jubet, ſe n
lis in eum meritorum officiis, maximorum illi d
bitorem mori, quod in matre liberisque ſuis,
gium ejus, non hoſtilem animum expertus, f
cius hoſtem quam cognatos ſortitus ſit: quip
matri & liberis ſuis ab eodem hoſte vitam datam
ſibi à cognatis ereptam, quibus & vitam, & reg

ded

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

lerit : Quamobrem gratiam illis eam futuram,
m ipſe victor volet. Alexandro referre ſe, quam
m moriens poteſt, gratiam : precari ſuperum
rumque numina, & regales deos, uti illi terra-
n omnium victori contingat imperium. Pro ſe
am magis, quam gravem ſepulturæ veniam
re. Quod ad ultionem pertineat, jam non
m, ſed exempli, communemque omnium re-
n eſſe cauſam, quam negligere, illi & indeco-
n & periculoſum eſſe : quippe cum in altero
itiæ ejus, in altero etiam utilitatis cauſa verſe-
. In quam rem unicum pignus fidei regiæ, dex-
m ſe ferendam Alexandro dare. Poſt hæc por-
a manu exſpiravit. Quæ ubi Alexandro nun-
a ſunt, viſo corpore defuncti, tam indignam
faſtigio mortem lacrymis proſecutus eſt; cor-
que regio more ſepeliri, & reliquias ejus, ma-
um tumulis inferri juſſit.

LIBER XII.

CAP. I.

ALexander in perſequendo Dario amiſſos milites, magnis funerum impenſis extulit; reliquis expeditionis ejus ſociis, tredecim millia talentum diviſit. Equorum major pars æſtu
iſſa, inutileſque etiam qui ſuperfuerant, facti.
unia omnis centum nonaginta millia talen-
n Ecbatana congeſta, eique Parmenio præpoſi-
t Dum hęc aguntur, epiſtolę Antipatri Macedo-
ei redduntur, quibus bellum Agidis regis Spar-
orum in Gręcia; bellum Alexandri regis Epiri in
ia; bellum Sopyrionis præfecti ejus in Scythia,
tinebatur. Quibus varie affectus, plus tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

lætitiæ cognitis mortibus duorum æmulorum gum, quam doloris amiſſi cum Sopyrione ex citus, ſuſcepit. Namque poſt profectionem A xandri, Græcia ferme omnis in occaſionem re perandæ libertatis, ad arma concurrerat, aucto tatem Lacedæmoniorum ſecuta, qui Philippi lexandrique pacem ſoli ſpreverant, & leges reſp rant. Dux hujus belli Agis rex Lacedæmonio fuit; quem motum Antipater contractis militib in ipſo ortu oppreſſit. Magna tamen utrinque c des fuit. Agis rex cum ſuos terga dantes vider dimiſſis ſatellitibus, ut Alexandro felicitate, n virtute inferior videretur, tantam ſtragem h ſtium edidit, ut agmina interdum fugaret. Ad p ſtremum, etſi à multitudine victus, gloria tam omnes vicit.

CAP. II. Porro Alexander rex Epiri, in I liam à Tarentinis, auxilia adverſus Bruttios dep cantibus, ſolicitatus, ita cupide profectus fue veluti in diviſione orbis terrarum, Alexandro O lympiadis ſororis ſuæ filio Oriens, ſibi Occide ſorte contigiſſet; non minorem rerum materia in Italia, Africa, Siciliaque, quam ille in Aſia, in Perſis habiturus. Huc accedebat, quod ſic Alexandro Magno Delphica oracula inſidias Macedonia, ita huic reſponſum Dodonæi Io urbem Pandoſiam, amnemque Acheruſium pr dixerat. Quæ utraque cum in Epiro eſſent, ign rus eadem & in Italia eſſe, ad declinanda fatoru pericula, peregrinam militiam cupidius elegera Igitur, cum in Italiam veniſſet, primum illi b lum cum Appulis fuit: quorum cognito urbis f to, brevi poſt tempore pacem & amicitiam cu rege eorum fecit. Erat namque tunc temporis ur Appulis Brunduſium, quam Ætoli, ſequuti tu fama rerum in Troia geſtarum clariſſimum

nob

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

iliſſimum ducem Diomedem, condiderant: pulſi ab Appulis, conſulentes oracula, reſponſi acceperant, locum quem repetiſſent, perpetuo eſſuros. Hac igitur ex cauſa, per legatos cum i comminatione, reſtitui ſibi ab Appulis urm poſtulaverant. Sed ubi Appulis oraculum inuit, interfectos legatos in urbe ſepelierant, peruam ibi ſedem habituros. Atque ita defuncti onſo, diu urbem poſſederunt. Quod factum n cognoviſſet Alexander, antiquitatis fata veatus, bello Appulorum abſtinuit. Geſſit & n Bruttiis Lucaniſque bellum; multaſque urcepit: tum & cum Metapontinis, & Pedicu- & Romanis, fœdus amicitiamque fecit. Sed uttii Lucanique, cum auxilia à finitimis conxiſſent, acrius bellum repetivere. Ibi rex juxta em Pandoſiam, & flumen Acheronta, non us fatalis loci cognito nomine quam occideret, erficitur; morienſque, non in patria fuiſſe ſibi iculoſam mortem, propter quam patriam fuat, intellexit. Corpus ejus Thurii publice remptum ſepulturæ tradiderunt. Dum hæc agunr in Italia, Sopyrion quoque, præfectus Ponti Alexandro Magno relictus, ocioſum ſe ratus, ihil & ipſe geſſiſſet, adunato xxx millium exeru, Scythis bellum intulit: Cæſusque cum omnis copiis, pœnas temere illati belli genti innoe, luit.

CAP. III. Hæc cum nuntiata in Parthis Aandro eſſent, ſimulato mœrore, propter Alendri cognationem, exercitui ſuo triduum lum indixit. Omnibus deinde, velut perpetrato lo, reditum in patriam exſpectantibus, conjuſque ac liberos ſuos animo jam quodammodo mplectentibus, ad concionem exercitum vocat: nihil actum tot egregiis præliis ait, ſi incolumis

Orientalis barbaria relinquatur; nec ſe corpus,
regnum Darii petiſſe; perſequendosque eſſe e
qui à regno defecerint. Hac oratione velut ex i
tegro incitatis militum animis, Hyrcaniam, M
dosque ſubegit. Ibi ei occurrit Thaleſtris ſive M
nithæa Amazonum regina cum CCC. mulieribu
XXV. dierum inter confertiſſimas gentes itine
confecto, ex rege liberos quæſitura: cujus co
ſpectus adventusque admirationi omnibus fuit,
propter inſolitum fœminis habitum, & propt
expetitum concubitum. Ob hoc tredecim dieb
otio à rege datis, ut viſa eſt uterum impleſſe, d
ceſſit. Poſt hæc Alexander habitum regum Per
rum, & diadema inſolitum antea regibus Mac
donicis, velut in leges eorum quos vicerat tran
ret, aſſumit. Quæ ne invidioſius in ſe uno conſp
cerentur, amicos quoque ſuos longam veſtem a
ratam purpureamque ſumere jubet. Vt luxu
quoque, ſicuti cultum Perſarum imitaretur, in
pellicum regiarum greges electæ pulchritudin
nobilitatisque, noctium vices dividit. His reb
ingentes epularum apparatus adjicit, ne jejuna
deſtructa luxuria videretur, conviviumque jux
regiam magnificentiam ludis exornat: immemo
prorſus, tantas opes amitti his moribus, non qua
ri ſolere.

CAP. IV. Inter hæc indignatio omnium tot
caſtris erat, à Philippo illum patre tantum dege
neraviſſe, ut etiam patriæ nomen ejuraret, mores
que Perſarum aſſumeret, quos propter tales more
vicerat. Sed ne ſolus vitiis eorum, quos armis ſub
egerat, ſuccubuiſſe videretur; militibus quoqu
ſuis permiſit, ſi quarum captivarum conſuetudin
tenerentur, ducere uxores: exiſtimans minoren
in patriam reditus cupiditatem futuram, habenti
bus in caſtris imaginem quandam larium, ac do-
meſtica

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ticæ ſedis : ſimul & laborem militiæ mollio-
a fore dulcedine uxorum. In ſupplementa quo-
e militum , minus exhauriri poſſe Macedo-
m , ſi veteranis patribus tyrones filii ſuccede-
t , militaturi in vallo , in quo eſſent nati ; con-
ntioreſque futuri , ſi non ſolum tyrocinia, ve-
n & incunabula in ipſis caſtris poſuiſſent. Quæ
nſuetudo in ſucceſſores quoq; Alexandri man-
Igitur & alimenta pueris ſtatuta ; & inſtru-
nta armorum equorumque juvenibus data; &
tribus , pro numero filiorum , præmia ſtatuta.
quorum patres occidiſſent,nihilominus pupilli
pendia patrum trahebant ; quorum pueritia in-
varias expeditiones , militia erat. Itaque à par-
la ætate periculis laboribuſque indurati , invi-
us exercitus fuere : neque caſtra aliter quam pa-
am , neque pugnam aliud unquam quam victo-
m duxere. Hæc ſuboles nomen habuit Epigoni.
rthis deinde domitis , præfectus his ſtatuitur ex
bilibus Perſarum Andragoras: unde poſtea ori-
nem Parthorum reges habuere.

CAP. V. Interea Alexander non regio , ſed
ſtili odio ſævire in ſuos cœpit. Maxime indi-
abatur carpi ſe ſermonibus ſuorum , Philippi
tris, patriæque mores ſubvertiſſe. Propter quæ
imina, Parmenion quoque ſenex, dignitate regi
oximus , cum Philota filio , de utroque prius
uæſtionibus habitis, interficitur. Fremere itaque
mnes univerſis caſtris cœpere , innoxii ſenis fi-
ique caſum miſerantes; interdum ſe quoque non
lebere melius ſperare dicentes. Quæ cum nuntia-
a Alexandro eſſent , verens ne hæc opinio etiam
n Macedoniam divulgaretur , & ne victoriæ glo-
ia ſævitiæ macula infuſcaretur,ſimulat ſe ex ami-
cis quoſdam in patriam victoriæ nuntios miſſu-
um. Hortatur milites ſuis ſcribere , rariorem ha-

bituros occaſionem, propter militiam remo rem. Datos faſces epiſtolarum tacite ad ſe de jubet: ex quibus cognito de ſe ſingulorum j cio, in unam cohortem eos qui de rege du opinati fuerant, contribuit, aut conſumptu eos, aut in ultimis terris in colonias diſtrib rus. Inde Drancas, Evergetas, Parymas, P pammenos, Adaſpios, cæterosque populos, in radice Caucaſi morabantur, ſubegit. Int unus ex amicis Darii Beſſus, vinctus perduci qui regem non ſolum prodiderat, verum & in fecerat. Quem in ultionem perfidiæ excruci dum fratri Darii tradidit; reputans non tam ſtem ſuum fuiſſe Darium, quam amicum ejus quo eſſet occiſus. Et ut his terris nomen relinq ret, urbem, Alexandriam ſuper amnem Tana condidit, intra diem ſeptimum decimum m VI. millium paſſuum conſummato, translatis trium civitatium populis, quas Cyrus condider In Bactrianis quoque Sogdianiſque XII. urb condidit, diſtributis his, quoscunque in exerci ſeditioſos habebat.

CAP. VI. His ita geſtis ſollemni die amicos convivium vocat; Vbi orta inter ebrios rerum Philippo geſtarum mentione, præferre ſe pa ipſe, rerumque ſuarum magnitudinem extolle cœlo tenus cœpit, aſſentante majore convivaru parte. Itaque cum unus è ſenibus Clitus, fiduc amicitiæ regiæ, cujus palmam tenebat, mem riam Philippi tueretur, laudaretque ejus res geſta adeo regem offendit, ut telo à ſatellite rapto, eu dem in convivio trucidaverit. Qua cæde exultan mortuo patrocinium Philippi, laudemque pate næ militiæ objectabat. Poſtquam ſatiatus cæd animus conquievit, & in iræ locum ſucceſſit æſti matio, modo perſonam occiſi, modo cauſam

occi

idendi conſiderans, pigere eum facti cœpit: ppe paternas laudes tam iracunde accepiſſe ſe, m nec convitia debuiſſet; amicumque ſenem innoxium à ſe occiſum inter epulas & pocula, ebat. Eodem igitur furore in pœnitentiam, quo dem in iram verſus, mori voluit. Primum in us progreſſus, amplecti mortuum, vulnera trare, & quaſi audienti confiteri dementiam; artum telum in ſe vertit: peregiſſetque facinus, amici interveniſſent. Manſit hæc voluntas oriendi etiam ſequentibus diebus. Acceſſerat m pœnitentiæ, nutricis ſuæ & ſororis Cliti redatio; cujus abſentis eum maxime pudebat: n fœdam illi alimentorum ſuorum mercedem ditam, ut in cujus manibus pueritiam egerat, c juvenis, & victor, pro beneficiis funera reteret. Reputabat deinde, quantum in exercitu , quantum apud devictas gentes fabularum at: invidiæ, quantum apud cæteros amicos men & odium ſui fecerit: quam amarum & triſte diderit convivium ſuum; non armatus in acie, m in convivio terribilior. Tunc Parmenion & lotas, tunc Amyntas conſobrinus, tunc noca fratresque interfecti: tunc Attalus, Eurylos, Pauſanias, aliique Macedoniæ extincti prines, occurrebant. Ob hæc illi quatriduo perſeata inedia eſt, donec exercitus univerſi preciexoratus eſt, precantis ne ita mortem unius eat, ut univerſos perdat, quos in ultimam detos Barbariam, inter infeſtas, & irritatas bello tes, deſtituat. Multum profuere Calliſthenis loſophi preces, condiſcipulatu apud Ariſtoten familiaris illi, & tunc ab ipſo rege ad prodenmemoriæ acta ejus accitus. Revocato igitur ad lum animo, Choraſmos & Dahas in deditiom accepit.

CAP. VII. Deinde, quod primo ex Per
ſuperbiæ regiæ more diſtulerat, ne omnia par
invidioſiora eſſent, non ſalutari, ſed adorar
jubet. Acerrimus inter recuſantes Calliſth
fuit. Quæ res & illi, & multis principibus M
donum exitio fuit: ſiquidem ſub ſpecie inſi
rum omnes interfecti. Retentus tamen eſt à
cedonibus mos ſalutandi regis, exploſa adora
ne. Poſt hæc Indiam petit, ut Oceano, ultimo
Oriente finiret imperium. Cui gloriæ, ut et
exercitus ornamenta convenirent, phaleras eq
rum, & arma militum, argento inducit; exe
tumque ſuum, ab argenteis clypeis, Argyraſp
appellavit. Cum ad Nyſam urbem veniſſet, o
danis non repugnantibus, fiducia religionis Li
patris, à quo condita urbs erat, parci juſſit: la
non militiam tantum, verum & veſtigia ſe de
quutum. Tunc ad ſpectaculum ſacri montis du
exercitum, naturalibus bonis, vite, hederaque n
aliter veſtiti, quam ſi manu cultus, colentium
induſtria exornatus eſſet. Sed exercitus ejus,
ad montem acceſſit, repentino impetu mentis i
ſacros dei vlulatus inſtinctus, cum ſtupore re
ſine noxa diſcurrit: ut intelligeret, non tam
pido ſe parcendo, quam exercitui ſuo conſului
Inde montes Dædalos, regnaque Cleofidis reg
petit. Quæ cum ſe dediſſet ei, concubitu red
ptum regnum ab Alexandro recepit; illecel
conſecuta, quod virtute non potuerat: filium
ab eo genitum, Alexandrum nominavit, qui p
ſtea regnum Indorum potitus eſt. Cleofis regi
propter proſtratam pudicitiam, ſcortum regi
ab Indis exinde appellata eſt. Peragrata India, c
ad ſaxum miræ aſperitatis & altitudinis, in qu
multi populi confugerant, perveniſſet, cogno
Herculem ab expugnatione ejuſdem ſaxi ter
mo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ıtu prohibitum: Captus itaque cupidine, Her-
s acta ſuperare, cum ſummo labore ac periculo
itus ſaxo, omnes ejus loci gentes in deditionem
ipit.

CAP. VIII. Vnus ex regibus Indorum fuit,
rus nomine, viribus corporis, & animi magni-
line pariter inſignis, qui bellum jampridem, au-
a Alexandri opinione, in adventum ejus para-
. Commiſſo itaque prælio, exercitum ſuum
cedonas invadere jubet; ſibi regem eorum pri-
um hoſtem depoſcit. Nec Alexander pugnæ
ram fecit: ſed prima congreſſione vulnerato
ıo, cum præceps ad terram decidiſſet, concur-
ſatellitum ſervatur. Porus multis vulneribus
rutus capitur. Qui victum ſe adeo doluit, ut
n veniam ab hoſte accepiſſet, neque cibum ſu-
re voluerit; neque vulnera curari paſſus ſit;
eq; ſit ab eo obtentum, ut vellet vivere. Quem
xander ob honorem virtutis, incolumem in re-
um remiſit. Duas ibi urbes condidit: unam Ni-
am, alteram ex nomine equi Bucephalen voca-
. Inde Adreſtas, Geſteanos, Præſidas, Ganga-
as, cæſis eorum exercitibus, expugnat. Cum ad
phites veniſſet, ubi eum hoſtium ducenta mil-
equitum opperiebantur, exercitus omnis, non
nus victoriarum numero, quam laboribus feſ-
, lachrymis eum deprecatur, finem tandem
li faceret; aliquando patriæ, reditusque memi-
ſet; reſpiceret militum annos, quibus vix ætas
reditum ſufficeret: oſtendere alius caniciem,
ıs vulnera, alius ætate conſumpta corpora, alius
atricibus exhauſta: ſolos ſe eſſe qui duorum
gum, Philippi Alexandrique, continuam mili-
m pertulerint. Tandem orare, ut reliquias ſal-
n ſuas paternis ſepulchris reddat, quorum non
diis deficiatur, quam annis: Ac ſi non militi-
bus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

bus, vel ipſe ſibi parcat, ne fortunam ſuam ni onerando fatiget. Motus his tam juſtis precib velut in finem victoriæ, caſtra ſolito magnific tiora fieri juſſit, quorum molitionibus & ho terreretur, & poſteris admiratio ſui relinque tur. Nullum opus milites lætius fecere. Itaque ſis hoſtibus, cum gratulatione in eadem rev terunt.

Cap. IX. Inde Alexander ad amnem Ac nem pergit: per hunc in Oceanum devehitur. Hiacenſanas Sileosque quos Hercules condidit deditionem accepit. Hinc in Ambros & Suga bros navigat. Quæ gentes eum armatis LXXX. n libus peditum, & LX. millibus equitum excipiu Cum prælio victor eſſet, exercitum ad urbem rum ducit. Quam deſertam à defenſoribus, cum muro, quem primus ceperat, animadvertiſſet, urbis planiciem ſine ullo ſatellite deſiliit. Itaq cum eum hoſtes ſolum conſpexiſſent, clam edito, undique concurrunt, ſi poſſint in uno pite orbis bella finire, & ultionem tot gentib dare. Nec minus Alexander conſtanter reſtit & unus adverſus tot millia præliatur. Incredi le dictu eſt, ut eum non multitudo hoſtium, n vis magna telorum, non tantus laceſſentium c mor terruerit; ſolus tot millia ceciderit ac fu verit. Vbi vero obrui multitudine ſe vidit, tru co ſe, qui tum propter murum ſtabat, app cuit: cujus auxilio tutus, cum diu agmen ſuſ nuiſſet, tandem cognito periculo ejus, amici eum deſiliunt; ex quibus multi cæſi: prælium que tamdiu anceps fuit, quoad omnis exer tus, muris dejectis, in auxilium veniret. In prælio ſagitta ſub mamma trajectus, cum ſa guinis fluxu deficeret, genu poſito tam diu pr liatus eſt, donec eum, à quo vulneratus fuera

occ

cideret. Curatio vulneris gravior ipſo vulnere
t.

CAP. X. Itaque ex magna deſperatione tan-
m ſaluti redditus, Polyperchonta cum exercitu
bylonìam mittit. Ipſe cum lectiſſima manu na-
bus conſcenſis, Oceani littora peragrat. Cum
niſſet ad urbem Ambigeri regis, oppidani invi-
um ferro audientes, ſagittas veneno armant: at-
ie ita gemino mortis vulnere, hoſtem à muris
mmoventes, plurimos interficiunt. Cum inter
ultos vulneratus etiam Ptolemæus eſſet, mori-
rusque jamiam videretur, per quietem regi
onſtrata in remedia veneni herba eſt, qua in
otu accepta, ſtatim periculo liberatus eſt; major-
ue pars exercitus hoc remedio ſervata. Expugna-
deinde urbe, reverſus in naves, Oceano liba-
nenta dedit, proſperum in patriam reditum pre-
atus: ac veluti curru circa metam acto, poſitis
nperii terminis, quatenus aut terrarum ſolitu-
ines prodire paſſæ ſunt, aut mare navigabile fuit,
ecundo æſtu oſtio fluminis Indi invehitur. Ibi
n monumenta rerum à ſe geſtarum, urbem Bar-
en condidit; araſque ſtatuit, relicto ex numero
micorum, littoralibus Indis præfecto. Inde iter
erreſtre facturus, cum arida loca medii itineris
icerentur, puteos opportunis locis fieri præcipit,
uibus ingenti dulci aqua inventa, Babyloniam
edit. Ibi multæ devictæ gentes, prçfectos ſuos ac-
uſaverunt; quos ſine reſpectu amicitiæ, Alexan-
ler in conſpectu legatorum necari juſſit. Filiam
oſt hæc Darii regis, Statiram, in matrimonium
ecepit: ſed & optimatibus Macedonum lectas ex
omnibus gentibus nobiliſſimas virgines tradidit,
it communi facto crimen regis levaretur.

CAP. XI. Hinc ad concionem exercitum vo-
cat: & promittit ſe æs alienum omnium pro-

pria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

pria impenſa ſoluturum, ut prædam præmia
integra domos ferant. Inſignis hæc munificen
non ſumma tantum, verumetiam titulo mun
fuit, nec à debitoribus magis, quam à credit
bus gratius excepta: quoniam utriſque exac
pariter ac ſolutio difficilis erat. xx. millia talent
in hos ſumtus expenſa. Dimiſſis veteranis, exe
tum junioribus ſupplet. Sed retenti veteranor
diſceſſum ægre ferentes, miſſionem & ipſi fla
tabant: nec annos, ſed ſtipendia ſua numerari
bebant: pariter in militiam lectos, pariter ſac
mento ſolvi, æquum cenſentes: nec jam precib
ſed convitio agebant, jubentes eum ſolum cu
patre ſuo Hammone inire bella, quatinus mili
ſuos faſtidiat. Contra ille nunc caſtigare milite
nunc lenibus verbis monere, ne glorioſam mi
tiam ſeditionibus infuſcarent. Ad poſtremu
cum verbis nihil proficeret; ad corripiendos ſe
tionis auctores, è tribunali in concionem arm
tam inermis ipſe deſiliit, & nemine prohibent
XIII. correptos, manu ſua ipſe ad ſupplicia duxi
Tantam vel illis moriendi patientiam metus reg
vel huic exigendi ſupplicii conſtantiam diſcipli
militaris dabat.

CAP. XII. Inde ſeparatim auxilia Perſaru
in concione alloquitur. Laudat perpetuam ill
rum, tum in ſe, tum in priſtinos reges fidem; ſ
in illos beneficia commemorat; ut nunquam qu
ſi victos, ſed veluti victoriæ ſocios habuerit: d
nique ſe in illorum, non illos in gentis ſuæ more
tranſiſſe: affinitatibus connubiorum victos vict
ribus miſcuiſſe: Nunc quoque ait, cuſtodiam co
poris ſui non Macedonibus tantum ſe, verum &
illis crediturum. Atque ita mille ex his juvenes i
numerum ſatellitum legit: auxiliorum quoqu
portionem, formatam in diſciplinam Macedo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

m, exercitui ſuo miſcet. Quam rem ægre Ma-
lones tulerunt, jactantes, hoſtes ſuos in offi-
m ſuum à rege ſubjectos. Tunc univerſi flen-
, regem adeunt, orant ſuppliciis ſuis potius ſa-
et ſe, quam contumeliis. Qua modeſtia obti-
erunt, ut undecim millia militum veteranorum
uctoraret. Sed & ex amicis dimiſſi ſenes, Po-
erchon, Clytus, Gorgias, Polydamas, Ama-
s, Antigenes. Dimiſſis his, Craterus præponi-
, juſſus præeſſe Macedonibus in Antipatri lo-
m; Antipatrumque cum ſupplemento tyronum
locum ejus evocat: ſtipendia revertentibus,
luti militantibus data. Dum hæc aguntur, unus
amicis ejus Ephæſtion decedit, dotibus primo
rmæ pueritiæque, mox obſequiis regi percha-
s: quem contra decus regium, Alexander diu
xit: tumulumque ei XII. millium talentorum
cit; eumque poſt mortem coli ut deum juſſit.

CAP. XIII. Ab ultimis littoribus Oceani Ba-
loniam revertenti, nuntiatur legationes Cartha-
nienſium, ceterarumque Africæ civitatium, ſed
Hiſpaniarum, Siciliæ, Galliæ, Sardiniæ, non-
ullas quoque ex Italia, ejus adventum Babylo-
æ opperiri. Adeo univerſum terrarum orbem
ominis ejus terror invaſerat, ut cunctæ gentes,
eluti deſtinato ſibi regi adularentur. Hac igitur
causa Babyloniam feſtinanti, veluti conventum
rrarum orbis acturo, quidam ex magis præ-
xit, ne urbem introiret, teſtatus hunc locum
fatalem fore. Ob hoc omiſſa Babylonia, in
urſiam urbem trans Eufraten, deſertam olim,
onceſſit. Ibi ab Anaxarcho philoſopho compul-
us eſt rurſum Magorum prædicta contemnere, ut
lſa & incerta; & ſi fatis conſtent, ignota morta-
bus: at ſi naturæ debeantur, immutabilia. Rever-
us igitur Babyloniam, multis diebus otio datis,
inter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

intermiſſum olim convivium ſolemniter inſtit
totusque in lætitiam effuſus, cum diei noct
pervigilem iunxiſſet, recedentem jam è convi
medicus Theſſalus, inſtaurata comeſſatione
ipſum & ſodales ejus invitat. Accepto poculo,
dia potione repente veluti telo confixus, in
muit: elatusque è convivio ſemianimis, tanto
lore cruciatus eſt, ut ferrum in remedia poſce
tactumque hominum velut vulnera indoleſce
Amici cauſam morbi, intemperiem ebrieta
diſſeminaverunt: re autem vera inſidiæ f
runt, quarum infamiam ſucceſſorum potentia
preſſit.

Cap. XIV. Auctor inſidiarum Antipater fu
qui cum cariſſimos amicos ejus interfectos vi
ret: Alexandrum Lynciſtarum generum ſuum
ciſum: Se magnis rebus in Græcia geſtis, non ta
gratum apud regem, quam invidioſum eſſe: à m
tre quoque ejus Olympiade variis ſe criminatio
bus vexatum: Huc accedebant ante paucos die
ſupplicia in præfectos devictarum nationum cr
deliter habita. Ex quibus rebus ſe quoque à Mac
donia non ad ſocietatem militiæ, ſed ad pœna
evocatum arbitrabatur. Igitur ad occupandum r
gem, Caſſandrum filium dato veneno ſuborna
qui cum fratribus Philippo & Iolla miniſtrare re
ſolebat: cujus veneni tanta vis fuit, ut non ær
non ferro, non teſta contineretur, nec aliter ferr
niſi in ungula equi potuerit: præmonito filio, n
alii quam Theſſalo, & fratribus crederet. Hac ig
tur ex cauſa, apud Theſſalum, paratum, repetitun
que convivium eſt. Philippus & Iollas præguſta
ac temperare potum regis ſoliti, in aqua frigid
venenum habuerunt, quam præguſtatæ jam po
tioni ſupermiſerunt.

Cap. XV. Quarto die Alexander indubita

tam

n mortem ſentiens, agnoſcere ſe fatum domus
ijorum ſuorum ait: nam pleroſque Æacidarum
ra trigeſimum annum defunctos. Tumultuan-
deinde milites, inſidiis periſſe regem ſuſpican-
, ipſe ſedavit; eosque omnes cum prolatus in
tiſſimum urbis locum eſſet, ad conſpectum
ım admiſit, oſculandamq; dextram ſuam flen-
us porrexit. Cum lacrymarent omnes, ipſe non
e lacrymis tantum, verum etiam ſine ullo tri-
oris mentis argumento fuit, ut quosdam impa-
ntius dolentes conſolatus ſit: quibusdam man-
a ad parentes eorum dederit: adeo, ſicuti in
ſtem, ita & in mortem invictus animus fuit.
miſſis militibus, amicos circumſtantes percon-
ur, videanturne ſimilem ſibi reperturi regem?
centibus cunctis, tum ipſe, ut hoc neſciat, ita
ıd ſcire, vaticinarique ſe, ac pene oculis videre
cit, quantum ſit in hoc certamine ſanguinis fu-
a Macedonia; quantis cædibus, quo cruore,
ortuo ſibi parentatura. Ad poſtremum, corpus
ım in Hammonis templo condi jubet. Cum
icere eum amici viderent, quærunt, quem im-
ii faciat heredem: Reſpondit, Digniſſimum.
nta illi magnitudo animi fuit, ut cum Hercu-
n filium, cum fratrem Aridæum, cum Roxa-
n uxorem prægnantem relinqueret; oblitus ne-
ſitudinum, digniſſimum nuncuparet heredem.
orſus quaſi nefas eſſet, viro forti alium quam
um fortem ſuccedere; aut tanti regni opes aliis,
am probatis relinqui. Hac voce veluti bellicum
er amicos ceciniſſet, aut malum diſcordiæ mi-
ſet, ita omnes in æmulationem conſurgunt, &
nbitione vulgi tacitum favorem militum quæ-
nt. Sexta die præcluſa voce, exemptum digito
ulum Perdiccæ tradidit: quæ res gliſcentem
nicorum diſſenſionem ſedavit. Nam etſi non
voce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

voce nuncupatus heres, judicio tamen electus
videbatur.

Cap. XVI. Deceſſit Alexander, menſem un
annos tres & triginta natus; vir ſupra human
potentiam magnitudine animi præditus. Qu
cte eum mater Olympias concepit, viſa per
tem eſt cum ingenti ſerpente volutari: nec de
ſomnio eſt. nam profecto majus humana m
litate opus utero tulit: quam cum Æacida
gens ab ultima ſæculorum memoria, & regna
tris, fratris, mariti, ac deinceps majorum omn
illuſtraverint: nullius tamen nomine, quam
clarior fuit. Prodigia magnitudinis ejus in ipſ
tu nonnulla apparuere. nam ea die qua natu
duæ aquilæ tota die præpetes ſupra culmen
mus patris ejus ſederunt, omen duplicis imp
Europæ Aſiæque præferentes. Eadem quoqu
nuntium pater ejus duarum victoriarum acc
alterius, belli Illyrici; alterius, certaminis Oly
ci, in quod quadrigarum currus miſerat:
omen univerſarum terrarum victoriam in
portendebat. Puer acerrimis litterarum ſtu
eruditus fuit. Exacta pueritia, per quinquenn
ſub Ariſtotele doctore inclyto omnium phil
phorum, crevit. Accepto deinde imperio, rege
terrarum omnium ac mundi appellari juſſit:
tamque fiduciam ſui militibus fecit, ut illo p
ſente nullius hoſtis arma, nec inermes, timue
Itaque cum nullo hoſtium unquam congre
eſt, quem non vicerit: nullam urbem obſ
quam non expugnaverit: nullam gentem a
quam non calcaverit. Victus denique ad po
mum eſt, non virtute hoſtili, ſed inſidiis ſuor
& fraude civili.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

CAP. I.

EXtincto in ipſo ætatis ac victoriarum
flore Alexandro Magno, triſte apud
omnes, tota Babylone ſilentium fuit.
Sed nec devictæ gentes fidem nuntio
habuerunt, quod ut invictum regem,
immortalem eſſe crediderant; recordantes,
oties præſenti morte ereptus eſſet: quam ſæpe
o amiſſo, repente ſe non ſoſpitem tantum ſuis,
rum etiam victorem obtuliſſet. Vt vero mortis
is fides adfuit, omnes barbaræ gentes paulo
te ab eo devictæ, non ut hoſtem, ſed ut paren-
n luxerunt. Mater quoque Darii regis, quam
iſſo filio, à faſtigio tantæ majeſtatis in captivi-
em redactam, indulgentia victoris, in eam diem
æ non pœnituerat, audita morte Alexandri,
ortem ſibi ipſa conſcivit; non quod hoſtem filio
æferret: ſed quod pietatem filii in eo, quem ut
ſtem timuerat, experta eſſet. Contra Macedo-
s verſa vice, non ut civem, ac tantæ majeſtatis
gem, verum ut hoſtem amiſſum, gaudebant: ſe-
ritatem nimiam, & aſſidua belli pericula exe-
antes. Huc accedebat, quod principes regnum
imperia, vulgus militum theſauros & grande
ndus auri, velut inopinatam prædam, ſpecta-
nt: illi ſucceſſionem regni, hi opum ac divitia-
m hereditatem cogitantes. Erant enim in the-
uris quinquaginta millia talentum, & in annuo
ectigali tributo, tricena millia. Sed nec amici A-
xandri fruſtra regnum ſpectabant. nam ejus vir-
tis ac venerationis erant, ut ſingulos reges puta-
s. Quippe ea formæ pulchritudo, & proceritas
rporis, & virium ac ſapientiæ magnitudo in
nnibus fuit, ut qui eos ignoraret, non ex una
gente,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

gente, ſed ex toto terrarum orbe electos d[illegible]
caret. Neque enim unquam ante Maced[illegible]
vel ulla gens alia, tam clarorum virorum [illegible]
ventu floruit: quos primo Philippus, mox [illegible]
xander tanta cura legerat, ut non tam ad ſo[illegible]
tem belli, quam in ſucceſſionem regni, electi [illegible]
rentur. Quis igitur miretur, talibus miniſtris [illegible]
bem terrarum victum, cum exercitus Ma[illegible]
num tot, non ducibus, ſed regibus regeretur [illegible]
nunquam ſibi reperiſſent pares, ſi non in[illegible]
concurriſſent: multosque Macedonia pro[illegible]
Alexandros habuiſſet, niſi fortuna eos æmu[illegible]
ne virtutis in pernicem mutuam armaſſet.

CAP. II. Ceterum occiſo Alexandro, n[illegible]
læti, ita & ſecuri fuere, omnibus unum lo[illegible]
competentibus: nec minus milites, quam inv[illegible]
ſe timebant, quorum & libertas ſolutior, & [illegible]
incertus erat. Inter ipſos vero Æqualitas di[illegible]
diam augebat, nemine tantum ceteros exced[illegible]
ut ei aliquis ſe ſummitteret. Armati itaque i[illegible]
giam coeunt, ad formandum rerum præſen[illegible]
ſtatum. Perdicca cenſet Roxanis exſpectari [illegible]
tum, quæ exacto menſe octavo, matura ja[illegible]
Alexandro erat; & ſi puerum peperiſſet, hunc [illegible]
ri ſucceſſorem patri. Meleager negat differen[illegible]
partus dubios conſilia: nec expectandum dum [illegible]
ges naſcerentur, cum jam genitis uti liceret [illegible]
puer illis placeat, eſſe Pergami filium Alexa[illegible]
natum ex Barſine, nomine Herculem: ſeu [illegible]
lent juvenem, eſſe in caſtris fratrem Alexandr[illegible]
ridæum, comem & cunctis non ſuo tantum [illegible]
rum & patris Philippi nomine acceptiſſimum [illegible]
terum Roxanen eſſe originis Perſicæ: nec eſſe [illegible]
ut Macedonibus ex ſanguine eorum, quorum [illegible]
gna deleverint, reges conſtituantur: quod [illegible]
ipſum Alexandrum voluiſſe dicit. Denique [illegible]

rien[illegible]

..tem nullam de eo mentionem habuiſſe. Prole-
..us recuſabat regem Aridæum, non propter
..ernas modo ſordes, quod ex Lariſſæo ſcorto
..eretur: ſed etiam propter valetudinem majo-
.., quam patiebatur; ne ille nomen regis, alius
..erium teneret: melius eſſe ex his legi, qui pro
..te regi ſuo proximi fuerint, qui provincias
..nt, quibus bella mandentur, quam ſub perſo-
..egis indignorum ſubjiciantur imperio. Vicit
..licce ſententia, conſenſu univerſorum. Placuit
..ae Roxanis exſpectari partum; & ſi puer na-
..uiſſet, tutores Leonatum, Perdiccam, Crate-
.. & Antipatrum conſtituunt, confeſtimque in
..rum obſequia jurant.

..AP. III. Cum equites quoque idem feciſ-
.. pedites indignati, nullas ſibi conſiliorum par-
..elictas, Aridæum Alexandri fratrem regem
..llant, ſatellitesque illi ex turba ſua legunt, &
..ine Philippi patris vocari jubent. Quæ cum
..ciata equitibus eſſent, legatos ad mitigandos
..m animos, duos ex proceribus, Attalum &
..eagrum mittunt, qui potentiam ex vulgi adu-
..ne quærentes, omiſſa legatione, militibus
..entiunt. Statim & ſeditio crevit, ubi caput
..onſilium habere cœpit. Tunc ad delendum
..tatum cuncti armati in regiam irrumpunt:
.. cognito, equites trepidi ab urbe diſcedunt,
..isque poſitis, & ipſi pedites terrere cœperunt.
..ec procerum inter ſe odia ceſſabant. Attalus
..terficiendum Perdiccam ducem partis alte-
.., mittit: ad quem armatum, & ultro vocan-
.., cum accedere percuſſores auſi non fuiſſent;
..a conſtantia Perdiccæ fuit, ut ultro ad pedites
..ret, & in concionem vocatos edoceret, quod
..us molirentur: reſpicerent contra quos ar-
..umpſiſſent: non illos Perſas, ſed Macedonas;

non hoſtes, ſed cives eſſe; pleroſque etiam cog-
tos eorum, certe commilitones, eorundem
ſtrorum ac periculorum ſocios: edituros dei
egregium hoſtibus ſuis ſpectaculum, ut quor
armis victos ſe doleant, eorum mutuis cædi
gaudeant, parentaturosque ſanguine ſuo mani
hoſtium à ſe interfectorum.

Cap. IV. Hæc cum pro ſingulari facun
ſua Perdicca peroraſſet, adeo movit pedites,
probato conſilio ejus, dux ab omnibus legere
Tum equites in concordiam revocati, in A
dæum regem conſentiunt. Servata eſt portio
gni Alexandri filio, ſi natus eſſet. Hæc ageba
poſito in medio corpore Alexandri, ut maje
ejus teſtis decretorum eſſet. His ita compoſi
Macedoniæ & Græciæ Antipater præponitur: r
giæ pecuniæ cuſtodia Cratero traditur: caſt
rum, exercitus, & rerum cura Meleagro, & P
diccæ aſſignatur: juberurque Aridæus rex, c
pus Alexandri in Hammonis templum deduc
Tunc Perdicca infenſus ſeditionis auctoribus,
pente ignaro collega, luſtrationem caſtrorum p
pter mortem regis, in poſterum edicit. Poſtqu
armatum exercitum in campo conſtituit, conſ
tientibus univerſis, evocatos dum tranſit, de ſi
gulis manipulis ſeditioſos, ſupplicio tradi occu
jubet. Reverſus inde, inter principes provinc
dividit, ſimul ut & removeret æmulos, & mu
imperii, beneficii ſui faceret. Primo, Ptolem
Ægyptus, & Africæ Arabiæque pars ſorte ve
quem ex gregario milite Alexander virtutis ca
provexerat: cui ad tradendam provinciam Cl
menes, qui Alexandriam ædificaverat, datur. Co
finem huic provinciæ Syriam Laumedon Mi
lenæus, Ciliciam Philotas, Philo Illyrios accipiu
Mediæ majori Acropatos, minori ſocer Perd

cæ pr

[p]ræponitur. Suſiana gens Scyno, Phrygi ama-
[A]ntigono Philippi filio aſſignatur. Lyciam &
[Pam]philiam Nearchus, Cariam Caſſander, Ly-
[dia]m Menander ſortiuntur. Leonato minor Phry-
[gia e]venit: Thracia & regiones Pontici maris Ly-
[sima]cho: Cappadocia cum Paphlagonia Eumeni
[dat]a. Summus caſtrorum tribunatus Seleuco An-
[tioch]i filio ceſſit. Stipatoribus regis ſatellitibusque
[Caſſa]nder filius Antipatri præficitur. In Bactriana
[ulteri]ore, & Indiæ regionibus, priores præfecti re-
[tenti]. Terras inter amnes Hydaſpem & Indum,
[Tax]es habebat. In colonias in Indis conditas,
[Pytho]n Agenoris filius mittitur. Parapammenos,
[fines] Caucaſi montis, Extarches accepit. Aracoſſi
[Gedr]oſique Sibyrtio traduntur: Drancæ & Arei
[Stasa]nori. Bactrianos Amyntas ſortitur, Sogdia-
[nos S]cythæus, Nicanor Parthos, Philippus Hyr-
[canos], Phratafernes Armenios, Tleptolemus Per-
[sas, P]euceſtes Babylonios, Archos Pelaſgos, Ar-
[cesila]us Meſopotamiam. Cum hæc diviſio, velùti
[fatale] munus ſingulis contigiſſet, ita magna incre-
[mentor]um materia plurimis fuit. Siquidem non
[mult]o poſt tempore, quaſi regna, non præfectu-
[ras di]viſiſſent: ſic reges ex præfectis facti, magnas
[opes] non ſibi tantum paraverunt, verumetiam
[poste]ris reliquerunt.

[C]AP. V. Dum hæc in Oriente aguntur, in
[Græc]ia Athenienſes & Ætoli bellum, quod jam
[vivo] Alexandro moverant, ſummis viribus in-
[stru]bant. Cauſæ belli erant, quod reverſus ab In-
[dia A]lexander, epiſtolas in Græciam ſcripſerat,
[quib]us omnium civitatium exules, præter cædis
[dam]nati, reſtituebantur. Quæ recitatæ præſente
[unive]rſa Græcia, in mercatu Olympiaco, magnos
[motu]s fecerunt; quod plurimi non legibus pulſi
[patri]a, ſed per factionem principum fuerant, ve-
rentibus

rentibus iisdem principibus, ne revocati pot
tiores in republica fierent. Palam igitur jam t
multæ civitates, libertatem bello vindicand
fremebant. Principes tamen omnium Atheni
ſes & Ætoli fuere. Quod cum nuntiatum A
xandro eſſet, mille naves longas ſociis impe
præceperat, quibus in Occidente bellum gere
excurſurusque cum valida manu fuerat ad At
nas delendas. Igitur Athenienſes, contracto x
millium exercitu, & CC. navibus, bellum c
Antipatro, cui Græcia ſorte evenerat, geru
eumque detrectantem prælium, & Heracleæ
bis mœnibus tuentem ſe, obſidione cingunt. I
dem tempore, Demoſthenes Athenienſis orat
pulſus patria, ob crimen accepti ab Harpalo au
qui crudelitatem Alexandri fugerat, quod civ
tem in ejusdem Alexandri bellum impelleret, f
te Megaris exulabat: qui ut miſſum ab Atheni
ſibus Hyperidem legatum cognovit, qui Pelop
nenſes in ſocietatem armorum ſolicitaret, ſeq
tus eum, Sicyona, Argos & Corinthum, ceter
que civitates, eloquentia ſua Athenienſibus i
xit. Ob quod factum, miſſa ab Athenienſibus
viam nave, ab exilio revocatur. Interim in o
dione Antipatri, Leoſthenes dux Athenienſiu
telo è muris in tranſeuntem jacto, occiditur. Q
res tantum animorum Antipatro dedit, ut eti
vallum reſcindere auderet. Auxilium deind
Leonato per legatos petit: qui cum venire c
exercitu nuntiatus eſſet, obvii ei Athenienſes c
inſtructis copiis fuere, ibique equeſtri prælio, g
vi vulnere ictus extinguitur. Antipater, tam
auxilia ſua videret victa, morte tamen Leonati
tatus eſt: quippe & æmulum ſublatum, & vi
ejus acceſſiſſe ſibi gratulabatur. Statim igitur ex
citu ejus recepto, cum par hoſtibus etiam pr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

eretur, ſolutus obſidione, in Macedoniam con-
t. Græcorum quoque copiæ, finibus Græciæ
e pulſo, in urbes dilapſæ.

CAP. VI. Interea Perdicca, bello Ariarathi
Cappadocum illato, prælioque victor, nihil
mii præter vulnera & pericula retulit. Quippe
es ab acie in urbem recepti, occiſis conjugi-
& liberis, domos quisque ſuas cum omnibus
is incenderunt. Eodem congeſtis etiam ſervi-
& ſemetipſos præcipitant, ut nihil hoſtis vi-
ſuarum rerum, præter incendii ſpectaculo
retur. Inde, ut viribus auctoritatem regiam
ireret, ad nuptias Cleopatræ ſororis Alexan-
Magni, & alterius Alexandri quondam uxo-
non aſpernante Olympiade matre ejus, inten-
ſed prius Antipatrum, ſub affinitatis obtentu,
re cupiebat. Itaque fingit ſe in matrimonium
m ejus petere, quo facilius ab eo ſupplemen-
tyronum ex Macedonia obtineret. Quem
m præſentiente Antipatro, dum duas eodem
pore uxores quærit, neutram obtinuit. Poſt
bellum inter Antigonum & Perdiccam ori-
Antigono Craterus & Antipater auxilium fe-
nt; qui facta cum Athenienſibus pace, Poly-
honta Græciæ & Macedoniæ prȩponunt. Per-
a, alienatis rebus, Aridæum, & Alexandri
gni filium in Cappadocia, quorum cura illi
ndata fuerat, de ſumma belli in conſilium ad-
t. Quibusdam placebat bellum in Macedo-
n transferri, ad ipſum fontem & caput regni,
& Olympias eſſet mater Alexandri, non me-
re momentum partium, & civium favor,
pter Alexandri Philippique nomina: ſed in
viſum eſt ab Ægypto incipere, ne in Macedo-
n profectis, Aſia à Ptolemæo occuparetur. Eu-
i, præter provincias quas acceperat, Paphla-

 gonia,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

gonia, & Caria, & Lycia, & Phrygia adjiciun
Ibi Craterum & Antipatrum opperiri jube
adjutores ei dantur cum exercitibus frater Per
cæ Alcetas, & Neoptolemus: Clito cura cl
traditur: Cilicia Philotæ adempta, Philoxeno
tur: ipſe Perdicca Ægyptum cum ingenti exer
petit. Sic Macedonia, in duas partes diſcurre
bus ducibus, in ſua viſcera armatur: ferrum
ab hoſtili bello in civilem ſanguinem vertit, ex
plo furentium, manus ac membra ſua, ipſa ca
ra. Sed Ptolemæus in Ægypto, ſollerti induſt
magnas opes parabat: quippe & Ægyptios i
gni moderatione in favorem ſui ſolicitaverat
reges finitimos beneficiis obſequiiſque devi
rat: terminos quoque imperii, acquiſita Cy
urbe, ampliaverat; factusque jam tantus erat
non tam timeret hoſtes, quam timendus
hoſtibus eſſet.

CAP. VII. Cyrene autem condita fui
Ariſtæo, cui nomen Battos propter linguæ c
gationem fuit. Hujus pater Cirnus, rex Thera
nis inſulæ, cum ad oraculum Delphos, propter
decus adoleſcentis filii nondum loquentis, d
deprecaturus veniſſet, reſponſum accepit, qu
bebatur filius ejus Battus Africam petere, &
bem Cyrenem condere, uſum linguæ ibi acce
rus. Cum reſponſum ludibrio ſimile videre
propter ſolitudinem Theramenis inſulæ, ex
coloni ad urbem condendam in Africam tam
ſtæ regionis proficiſci jubebantur, res omiſſa
Interjecto deinde tempore, velut contumaces
ſtilentia Deo parere compelluntur: quorum
inſignis paucitas fuit, ut vix unam navem c
plerent. Cum veniſſent in Africam, pulſis acc
montem Cyran, & propter amœnitatem loci
propter fontis ubertatem, occupavere. Ibi Ba

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

eorum , linguæ nodis ſolutis , loqui primum pit: quę res animos eorum , ex promiſſis Dei parte percepta , in reliquam ſpem condendæ is accendit. Poſitis igitur caſtris , opinionem eris fabulæ accipiunt , Cyrenem , eximiæ pulitudinis virginem, à Theſſaliæ monte Pelio ab olline raptam, perlatamque in ejusdem montis a, cujus collem occupaverant, à Deo repletam, attuor pueros peperiſſe, Nomium , Ariſtæum, thocum , Argæum : miſſos à patre Speo rege eſſaliæ, qui perquirerent virginem , loci amœate captos in iisdem terris cum virgine reſeſe. Ex his pueris tres adultos in Theſſaliam reſos, avita regna recepiſſe. Ariſtæum in Arcadia regnaſſe, eumque primum, & apium, & mellis m , & lactis ad coagula hominibus tradidiſſe, titialesq; ortus ſideris primum inveniſſe. Qui auditis , Battus virginis nomine ex reſponſis ito, urbem Cyrenem condidit.

CAP. VIII. Igitur Ptolemæus hujus urbis aus viribus , bellum in adventum Perdiccæ para. Sed Perdiccæ plus odium arrogantiæ , quam es hoſtium nocebant ; quam exoſi etiam ſocii, Antipatrum gregatim profugiebant. Neoptonus quoque in auxilium Eumeni relictus , non um transfugere , verumetiam prodere partium ercitum voluit. Quam rem cum præſenſiſſet menes, cum proditore decernere prælio neceſſe buit. Victus Neoptolemus ad Antipatrum & lyperchonta profugit; hisque perſuadet, ut conuatis manſionibus , læto ex victoria & ſecuro a ſua , Eumeni ſuperveniant. Sed res Eumem non latuit: Itaque inſidiæ in inſidiatores ver- & qui ſecurum aggreſſuros ſe putabant, ſecuris itinere , & pervigilio noctis fatigatis occurſum . In eo prælio Polyperchon occiditur. Neopto-

lemus quoque cum Eumene congreſſus, diu m
tuis vulneribus acceptis colluctatus eſt; in ſum
victus, occumbit. Victor igitur duobus præ
continuis Eumenes, afflictas partes tranſitione
ciorum paululum ſuſtentavit. Ad poſtremum
men Perdicca occiſo, ab exercitu hoſtis c
Phytone, & Illyrio, & Alceta fratre Perdic
appellatur: bellumque adverſus eos Antigono
cernitur.

LIBER XIV.

CAP. I.

EVmenes, ut Perdiccam occiſum
hoſtem à Macedonibus judicatum
bellumque Antigono decretum c
gnovit; ultro ea militibus ſuis indi
vit, ne fama aut rem in majus ext
leret, aut militum animos rerum novitate ter
ret; ſimul, ut circa ſe animati eſſent, cognoſcere
ſumpturus conſilium ex motu univerſorum. Co
ſtanter tamen præfatus eſt, ſi cui hæc terrori
ſent, habere eum diſcedendi poteſtatem. Qua v
ce adeo cunctos in ſtudium partium ſuarum i
duxit, ut ultro illum omnes hortarentur, reſciſ
roſque ſe ferro decreta Macedonum affirmaren
Tunc exercitu in Ætoliam promoto, pecunias
vitatibus imperat; recuſantes dare, hoſtiliter di
pit. Inde Sardis profectus eſt ad Cleopatram, ſor
rem Alexandri Magni, ut ejus voce centurion
principeſque confirmarentur, exiſtimaturos i
majeſtatem regiam verti, unde ſoror Alexand
ſtaret. Tanta veneratio magnitudinis Alexand
erat, ut etiam per veſtigia mulierum, favor ſacra
ejus nominis quæreretur. Cum reverſus in caſt

eſſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

..., epiſtolæ totis caſtris abjectæ inveniuntur: ...us iis, qui Eumenis caput ad Antigonum de...ſſent, magna præmia definiebantur. His cogni... Eumenes vocatis ad concionem militibus, ...no gratias agit, quod nemo inventus eſſet, qui ... cruenti præmii fidei ſacramento antepone... deinde callide ſubnectit, confictas has à ſe epi...s ad experiundos ſuorum animos eſſe. Cæte... ſalutem ſuam in omnium poteſtate eſſe; nec ...igonum, nec quemquam ducum ſic velle vin..., ut ipſe in ſe exemplum peſſimum ſtatuat. ... facto, & in præſenti labantium animos de...uit; & in futurum providit, ut ſi quid ſimile ...diſſet, non ſe ab hoſte corrumpi, ſed ab duce ...ari arbitrarentur. Omnes igitur operam ſuam ...tim ad cuſtodiam ſalutis ejus offerunt.

CAP. II. Cum interim Antigonus cum exer...ſupervenit, caſtriſque poſitis, poſtera die in ...m procedit. Nec Eumenes moram prælio fe...qui victus, in munitum quoddam caſtellum ...ugit: ubi cum videret ſe fortunam obſidionis ...urum, majorem exercitus partem dimiſit, ne ...conſenſu multitudinis hoſti traderetur, aut ...dio ipſa multitudine gravaretur. Legatos de... ad Antipatrum, quod ſolus par Antigoni vi...s videbatur, ſupplices mittit: à quo cum auxi...umeni miſſa Antigonus didiciſſet, ab obſidio... ceſſit. Erat quidem ſolutus ad tempus metu ...tis Eumenes: ſed nec ſalutis, dimiſſo exerci... magna ſpes erat. Omnia igitur circumſpicien... ptimum viſum eſt, ad Alexandri Magni Ar...ſpidas, invictum exercitum, & tot victoria... præfulgentem gloria, decurrere. Sed Argy...ides poſt Alexandrum omnes duces faſtidie..., ſordidam militiam ſub aliis, poſt tanti regis ...oriam, exiſtimantes. Itaque Eumenes blan-

dimentis agere; ſuppliciter ſingulos alloqui; n
commilitones ſuos, nunc patronos appellans,
riculorum Orientalium ſocios: nunc refugia ſ
tis ſuæ, & unica præſidia commemorans: ſ
eſſe quorum virtute Oriens ſit domitus; ſolos
militiam Liberi patris, qui Herculis monume
ſuperarint: per hos Alexandrum, magnum fact
per hos, divinos honores, & immortalem glori
conſequutum: orat ut non tam ducem ſe, qu
commilitonem recipiant, unumque ex corp
ſuo eſſe velint. Receptus hac lege, paulatim
perium, primum monendo ſingulos, mox
perperam facta erant, blande corrigendo, uſurp
nihil in caſtris ſine illo agi, nihil adminiſtrari
ſolertia illius poterat.

Cap. III. Ad poſtremum cum Antigon
venire cum exercitu nuntiatum eſſet, comp
eos in aciem deſcendere. Ibi dum ducis imp
contemnunt, hoſtium virtute ſuperantur. In
prælio non gloriam tantum tot bellorum, c
conjugibus & liberis, ſed & præmia longa mil
parta, perdiderunt. Sed Eumenes, qui auctor
dis erat, nec aliam ſpem ſalutis reliquam ha
bat, victos hortabatur: Nam & virtute eos ſu
riores fuiſſe affirmabat: quippe ab his quin
millia hoſtium cæſa: & ſi in bello perſtent, ul
hoſtes pacem petituros. Damna, quibus ſe vic
putent, duo millia mulierum, & paucos infan
& ſervitia eſſe, quæ melius vincendo poſſint
parare, quam deſerendo victoriam. Porro Ar
raſpides neque fugam ſe tentaturos dicunt, p
damna matrimoniorum, & poſt conjuges an
ſas, neque bellum geſturos contra liberos ſu
ultroque eum conviciis agitant, quod ſe poſt
annos emeritorum ſtipendiorum, redeuntes
mum cum præmiis tot bellorum, ab ipſa miſſi

ru

ſus in novam militiam, immenſaque bella re-
caverit, & à laribus jam quodammodo ſuis, &
ipſo limine patriæ abductos, inanibus promiſſis
ceperit: nunc quoque amiſſis omnibus felicis
litiæ quæſtibus, ne victos quidem in miſera &
pi ſenecta quieſcere ſinat. Ignaris deinde duci-
i, confeſtim ad Antigonum legatos mittunt,
entes ut ſua reddi jubeat. Is redditurum ſe pol-
ctur, ſi Eumenem ſibi tradant. Quibus cognitis,
menes cum paucis fugere tentavit: ſed retra-
s, deſperatis rebus, cum concurſus multitudi-
factus eſſet, petit ut poſtremum ſibi alloqui
ercitum liceret.

CAP. IV. Iuſſus ab univerſis dicere, facto ſi-
tio, laxatisque vinculis, prolatam, ſicut erat
enatus, manum oſtendit: Cernitis milites, in-
it, habitum atque ornamenta ducis veſtri, quæ
hi non hoſtium quisquam impoſuit: nam hoc
am ſolatio foret. Vos me ex victore victum, vos
ex imperatore captivum feciſtis; quater intra
nc annum in mea verba jurejurando obſtricti
is. Sed iſta omitto. Neque enim miſeros con-
ia decent. Vnum oro, ſi propoſitorum Anti-
ni in meo capite ſumma conſiſtit, inter vos me
litis mori. Nam neque illius intereſt, quemad-
odum aut ubi cadam; & ego fuero ignominia
ortis liberatus. Hoc ſi impetro, ſolvo vos jure-
rando, quo toties vos ſacramento mihi devovi-
s. Aut ſi ipſos pudet roganti vim adhibere, fer-
m huc date; & permittite quod vos facturos pro
peratore juraſtis, imperatorem pro vobis ſine
ligione jurisjurandi facere. Cum non obtineret,
eces in iram vertit. At vos, ait, devota capita,
ſpiciant dii perjuriorum vindices; talesque vobis
itus dent, quales vos ducibus veſtris dediſtis.
empe vos iidem paulo ante & Perdiccę ſanguine

eſtis aſperſi, & in Antipatrum eadem moliti. I
ſum denique Alexandrum, ſi fas fuiſſet eum m
tali manu cadere, interempturi; quod maxim
erat, ſeditionibus agitaſtis. Vltima nunc ego
fidorum victima, has vobis diras atque infe
dico; ut inopes extorresque omne ævum in
caſtrenſi exilio agatis, devorentque vos arma
ſtra, quibus plures veſtros, quam hoſtium d
abſumpſiſtis. Plenus deinde iræ, cuſtodes
præcedere ad Antigoni caſtra cœpit. Sequitur
ercitus prodito imperatore ſuo, & ipſe captiv
triumphumque de ſe ipſo ad victoris ſui caſtra
cit; omnia auſpicia regis Alexandri, & tot be
rum palmas laureasque una ſecum victori trac
tes: & ne quid deeſſet pompæ, elephanti quoq
& auxilia Orientalia ſubſequuntur. Tanto p
chrior hæc Antigono, quam Alexandro tot vic
riæ fuerunt; ut cum ille Orientem vicerit,
etiam eos à quibus Oriens victus fuerat, sup
verit. Igitur Antigonus domitores illos orbis,
ercitui ſuo dividit, redditis eorum quæ in vic
ria ceperat. Eumenem vero, verecundia prio
amicitiæ, in conſpectum ſuum venire prohi
tum, aſſignari cuſtodibus præcepit.

CAP. V. Interea Eurydice, uxor Aridæi
gis, ut Polyperchonta à Græcia redire in Mace
niam cognovit, & ab eo arceſſitam Olympiad
muliebri æmulatione perculſa, abutens valetud
viri, cujus officia ſibi vindicabat, ſcribit regis n
mine Polyperchonti, Caſſandro exercitum trac
in quem regni adminiſtrationem rex tranſtule
eadem & in Aſiam Antigono per epiſtolas nu
tiat. Quo beneficio devinctus Caſſander, nihil n
ex arbitrio muliebris audaciæ gerit. Deinde p
fectus in Græciam, multis civitatibus bellum
fert: quarum excidio, veluti vicino incendio t

Spartani, urbem quam ſemper armis, non mu- defenderant, tum contra reſponſa fatorum & erem majorum gloriam, armis diffiſi, muro- n præſidio includunt. Tantum eos degenera- ſe à majoribus, ut, cum multis ſæculis murus i civium virtus fuerit, tunc cives ſalvos ſe fore n exiſtimaverint, niſi intra muros laterent. m hæc aguntur, Caſſandrum à Græcia turba- Macedoniæ ſtatus domum revocavit. Nam- e Olympias mater Alexandri Magni regis, cum ro in Macedoniam, proſequente Æacida rege oloſſorum, veniret, prohiberique finibus ab Eu- lice & Aridæo rege cœpiſſet; ſeu memoria ma-, ſeu magnitudine filii, & indignitate rei, moti cedones, ad Olympiadem tranſiere: cujus juſſu Eurydice, & rex occiditur, ſex annis poſt exandrum potitus regno.

CAP. VI. Sed nec Olympias diu regnavit. m cum principum paſſim cædes, muliebri ma-, quam regio more feciſſet, favorem ſui in um vertit. Itaque audito Caſſandri adventu, iſa Macedonibus, cum nuru Roxane, & nepo- Hercule, in Pydnam urbem concedit. Profici- nti Deidamia Æacidæ regis filia, & Theſſaloni- privigna, & ipſa clara Philippi patris nomine, ltæque aliæ principum matronæ, ſpecioſus gis quam utilis grex, comites fuere. Hæc cum ntiata Caſſandro eſſent, ſtatim citato curſu dnam venit, & urbem obſidione cingit. Cum ne, ferroque urgeretur Olympias, longæ obſi- nis tædio, pacta ſalute, victori ſe tradidit. Sed ſander ad concionem vocato populo, ſciſcita- us quid de Olympiade fieri velint, ſubornat entes interfectorum, qui ſumpta lugubri veſte, delitatem mulieris accuſarent, à quibus accenſi cedones, ſine reſpectu priſtinæ majeſtatis, oc-

occidendam decernunt: immemores prorſus, quo
per filium ejus, virumque, non ſolum vitam ip
inter finitimos tutam habuiſſent: verum etia
tantas opes imperiumque orbis quæſiſſent. S
Olympias ubi obſtinatos venire ad ſe armatos v
dit, veſte regali, duabus ancillis innixa, ultro o
viam procedit. Qua viſa, percuſſores attoniti fo
tuna majeſtatis prioris, & tot in ea memoriæ o
currentibus regum ſuorum nominibus, ſubſti
runt; donec à Caſſandro miſſi ſunt, qui eam co
foderent, non refugientem gladium, nec vulner
aut muliebriter vociferantem; ſed virorum mo
fortium, pro gloria veteris proſapiæ, morti ſu
cumbentem, Vt Alexandrum poſſes etiam in m
riente matre cognoſcere. Inſuper exſpirans, c
pillis & veſte crura contexiſſe fertur, ne quid po
ſet in corpore ejus indecorum videri. Poſt ha
Caſſander Theſſalonicen, regis Aridæi filiam, ux
rem ducit: filium Alexandri cum matre, in arce
Amphipolitanam cuſtodiendos mittit.

LIBER XV.

Cap. I.

PErdicca, & fratre ejus, Eumene,
Polyperchonte, ceteriſque ducib
diverſæ partis occiſis, finitum cert
men inter ſucceſſores Alexandri M
gni videbatur; cum repente inter i
ſos victores nata diſcordia eſt: quippe poſtulan
bus Ptolemæo, & Caſſandro, & Lyſimacho,
pecunia in præda capta, provinciæque dividere
tur; Antigonus negavit ſe in ejus belli præmia ſ
cios admiſſurum, in cujus periculum ſolus deſce
derit. Et ut honeſtum adverſus ſocios bellum ſ

ſcip

pere videretur, divulgat, ſe Olympiadis mortem
Caſſandro interfectæ, ulciſci velle, & Alexandri
is ſui filium cum matre obſidione Amphipoli-
a liberare. His cognitis, Ptolemæus & Caſſan-
, inita cum Lyſimacho & Seleuco ſocietate,
lum terra marique enixe inſtruunt. Tenebat
olemæus Ægyptum cum Africæ parte majore,
Cypro, & Phœnice. Caſſandro parebat Mace-
nia cum Græcia. Aſiam & partes Orientis oc-
paverat Antigonus, cujus filius Demetrius, pri-
a belli congreſſione, à Ptolemæo apud Galamam
citur. In quo prælio major Ptolemæi mode-
ionis gloria, quam ipſius victoriæ fuit. Siqui-
m & amicos Demetrii non ſolum cum ſuis re-
s, verum etiam additis inſuper muneribus, di-
ſit; & ipſius Demetrii privatum omne inſtru-
entum, ac familiam reddidit, adjecto honore
borum, Non ſe propter prædam; ſed propter
nitatem iniſſe bellum; indignatum quod Anti-
nus devictis diverſæ factionis ducibus, ſolus
mmunis victoriæ præmia corripuiſſet.

CAP. II. Dum hæc aguntur, Caſſander ab
ollonia rediens, incidit in Abderitas, qui pro-
r ranarum muriumque multitudinem relicto
triæ ſolo, ſedes quærebant: veritus ne Macedo-
am occuparent, facta pactione, in ſocietatem eos
epit; agroſque iis ultimos Macedoniæ aſſignat.
inde, ne Hercules Alexandri filius, qui fere an-
s quattuordecim exceſſerat, favore paterni no-
nis in regnum Macedoniæ vocaretur, occidi
m tacite cum matre Barſine jubet, corporaque
rum terra obrui, ne cædes ſepultura prodere-
r: & quaſi parum facinoris in ipſo primum re-
, mox in matre ejus Olympiade, ac filio admi-
ſſet; alterum quoque filium cum matre Roxane,
ri fraude interficit; ſcilicet quaſi regnum Mace-
doniæ,

doniæ, quod affectabat, aliter conſequi, quam ſ
lere non poſſet. Interea Ptolemæus cum Dem
trio, navali prælio iterato, congreditur; & am
claſſe, hoſtique conceſſa victoria, in Ægyptum
fugit. Demetrius filium Ptolemæi Leontiſcum
fratrem Menelaum, amicosque ejus cum priv
inſtrumenti miniſterio, pari provocatus an
munere, Ægyptum remittit: & ut appareret
non odio, ſed dignitatis gloria accenſos, do
muneribusque inter ipſa bella contendebant. Ta
to honeſtius tunc bella gerebantur, quam nu
amicitiæ coluntur. Hac victoria elatus Antig
nus, regem ſe cum Demetrio filio appellari à p
pulo jubet. Ptolemæus quoque, ne minoris ap
ſuos auctoritatis haberetur, rex ab exercitu c
gnominatur. Quibus auditis, Caſſander & Ly
machus, & ipſi regiam ſibi majeſtatem vindi
verunt. Hujus honoris ornamentis tamdiu o
nes abſtinuerunt, quamdiu filii regis ſui ſupere
potuerunt. Tanta in illis verecundia fuit, ut cu
opes regias haberent, regum tamen nominib
æquo animo caruerint, quoad Alexandro juſt
heres fuit. Sed Ptolemæus & Caſſander, cete
que factionis alterius duces, Cum carpi ſe ſingul
ab Antigono viderent; dum privatum ſingul
rum, non commune univerſorum bellum ducu
nec auxilium ferre alter alteri volunt, quaſi vict
ria unius, non omnium foret, per epiſtolas ſe i
vicem confirmantes, tempus, locum coeundi co
dicunt, bellumque communibus viribus inſtruu
Cui cum Caſſander intereſſe propter finitimu
bellum non poſſet, Lyſimachum cum ingentibu
copiis in auxilium ſociis mittit.

Cap. III. Erat hic Lyſimachus illuſtri qu
dem Macedoniæ loco natus, ſed virtutis exper
mentis omni nobilitate clarior; quæ tanta in il

fuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

it, ut animi magnitudine, philoſophia ipſa, vi-
umque gloria omnes, per quos Oriens domitus
t, vicerit. Quippe cum Alexander Magnus Cal-
thenem philoſophum, propter ſalutationis Per-
cæ interpellatum morem, inſidiarum, quæ ſibi
ratæ fuerant, conſcium fuiſſe iratus finxiſſet;
ımque truncatis crudeliter omnibus membris,
ſciſisque auribus, ac naſo, labiisque, deforme
miſerandum ſpectaculum reddidiſſet; inſuper
ım cane in cavea clauſum, ad metum cætero-
m circumferret: tunc Lyſimachus audire Cal-
thenem, & præcepta ab eo virtutis accipere ſoli-
s, miſertus tanti viri, non culpæ; ſed libertatis
ænas pendentis, venenum ei in remedia calami-
tum dedit. Quod adeò ægrè Alexander tulit, ut
ım obiici ferociſſimo leoni juberet. Sed cum ad
nſpectum ejus concitatus leo impetum feciſſet,
anum amiculo involutam Lyſimachus in os
onis immerſit, arreptaque lingua, feram exani-
avit. Quod cum nunciatum regi eſſet, admi-
tio in ſatisfactionem ceſſit; carioremque eum
opter conſtantiam tantæ virtutis habuit. Lyſi-
achus quoque magno animo, Regis, veluti pa-
ntis contumeliam tulit. Denique omni ex animo
ıjus facti memoria exturbata, poſtea in India in-
ſtanti regi quoſdam palantes hoſtes, cum à ſa-
litum turba, equi ſui celeritate deſertus eſſet, ſo-
s ei per immenſas harenarum moles curſus co-
es fuit. Quod idem antea Philippus frater ejus
m facere voluiſſet, inter manus regis exſpirave-
t. Sed Lyſimachum deſiliens equo Alexander,
ſtæ cuſpide ita in fronte vulneravit, ut ſanguis
ter cludi non poſſet, quam diadema ſibi demp-
m rex, alligandi vulneris cauſa, capiti ejus im-
neret. Quod auſpicium, primum regalis maje-
tis Lyſimacho fuit. Sed & poſt mortem Alex-
andri,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

andri, cum inter ſucceſſores ejus Provinciæ div
derentur, ferociſſimæ gentes, quaſi omnium fo
tiſſimo aſſignatæ ſunt: adeo etiam conſenſu un
verſorum palmam virtutis inter cæteros tulit.

Cap. IV. Priusquam bellum inter Ptolemæun
ſociosque ejus, adverſus Antigonum committ
retur, repente ex Aſia majore digreſſus Seleucu
novus Antigono hoſtis acceſſerat. Hujus quoq
& virtus clara, & origo admirabilis fuit. Siqu
dem mater ejus Laudice, cum nupta eſſet Anti
cho, claro inter Philippi duces viro, viſa eſt ſi
per quietem ex concubitu Apollinis concepiſſ
gravidamque factam, munus concubitus, anulu
à deo accepiſſe, in cujus gemma ancora ſculp
eſſet: juſſaque donum filio, quem peperiſſet, dar
Admirabilem fecit hunc viſum & anulus, qui p
ſtera die, ejusdem ſculpturæ, in lecto inventus e
& figura ancoræ, quæ in femore Seleuci nata cu
ipſo parvulo fuit. Quamobrem Laudice anulu
Seleuco eunti cum Alexandro Magno ad Perſica
militiam, edocto de origine ſua, dedit. Vbi po
mortem Alexandri, occupato regno Orientis, u
bem condidit, ibique geminæ originis mem
riam conſecravit. Nam & urbem ex Antiochi p
tris nomine Antiochiam vocavit; & campos vic
nos urbi, Apollini dicavit. Originis ejus arg
mentum etiam in poſteris manſit: Siquidem fi
nepotesque ejus, ancoram in femore, veluti n
tam generis naturalem habuere. Multa in Orient
poſt diviſionem inter ſocios regni Macedonic
bella geſſit. Principio Babyloniam cepit: inde a
ctis ex victoria viribus, Bactrianos expugnavi
Tranſitum deinde in Indiam fecit, quæ poſt mo
tem Alexandri, veluti cervicibus jugo ſervitut
excuſſo, præfectos ejus occiderat. Auctor libe
tatis Sandrocottus fuerat: ſed Titulum libertat
po

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ſt victoriam in ſervitutem verterat. Siquidem
cupato regno, populum quem ab externa do-
natione vindicaverat, ipſe ſervitio premebat.
it hic quidem humili genere natus, ſed ad regni
teſtatem majeſtate numinis impulſus. Quippe
m procacitate ſua Alexandrum regem offen-
ſet, interfici à rege juſſus, ſalutem pedum cele-
ate quæſierat: ex qua fatigatione, cum ſomno
ptus jaceret, leo ingentis formæ ad dormientem
ceſſit, ſudoremque profluentem lingua ei deter-
, expergefactumque blande reliquit. Hoc prodi-
 primum ad ſpem regni impulſus, contractis
tonibus, Indos ad novitatem regni ſolicitavit.
olienti deinde bellum adverſus præfectos Alex-
dri, elephantus ferus infinitæ magnitudinis ul-
 ſe obtulit, & veluti domita manſuetudine,
m tergo excepit; duxque belli, & prælator inſi-
is fuit. Sic acquiſito regno, Sandrocottus ea
npeſtate, qua Seleucus futurę magnitudinis fun-
menta jaciebat, Indiam poſſidebat: cum quo
ta pactione Seleucus, compoſitisque in Oriente
bus, in bellum Antigoni deſcendit. Adunatis
tur omnium ſociorum copiis, prælium com-
ttitur: in eo Antigonus occiditur; Demetrius fi-
s ejus in fugam vertitur. Sed ſocii profligato ho-
li bello, denuo in ſemetipſos arma verterunt: &
m de præda non convenirent, iterum in duas
ctiones deducuntur. Seleucus Demetrio, Ptole-
æus Lyſimacho junguntur. Caſſandro defuncto
ilippus filius ſuccedit. Sic, quaſi ex integro, nova
acedoniæ bella naſcuntur.

LIBER

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

LIBER XVI.

CAP. I.

POſt Caſſandri regis, filiique ejus Pl
lippi continuas mortes, Theſſaloni
regina uxor Caſſandri, non mag
poſt tempore, ab Antipatro fili
cum vitam etiam per ubera mater
deprecaretur, occiditur. Cauſa parricidii fuit, qu
poſt mortem mariti, in diviſione inter fratres r
gni, propenſior fuiſſe pro Alexandro videbat
Quod facinus eo gravius omnibus viſum eſt, qu
nullum maternæ fraudis veſtigium fuit. Qua
quam in parricidio, nulla ſatis juſta cauſa ad ſce
ris patrocinia prætexi poteſt. Ob hæc igitur Ale
ander in ultionem maternæ necis, geſturus cu
fratre bellum, auxilium à Demetrio petit: nec D
metrius, ſpe invadendi Macedonici regni, mora
fecit. Cujus adventum verens Lyſimachus, pe
ſuadet genero ſuo Antipatro, ut malit cum frat
in gratiam reverti; quam paternum hoſtem
Macedoniam admitti. Inchoatam igitur inter fr
tres reconciliationem cum præſenſiſſet Dem
trius, per inſidias Alexandrum interfecit; occ
patoque Macedoniæ regno, cædem apud exerc
tum excuſaturus, in concionem vocat. Ibi prio
rem ſe petitum ab Alexandro allegat; nec feciſſe ſ
ſed occupaſſe inſidias. Regem autem ſe Maced
niæ vel ætatis experimentis, vel cauſis juſtiore
eſſe. Patrem enim ſuum & Philippo regi, & Ale
andro Magno ſocium in omni militia fuiſſe: lib
rorum deinde Alexandri miniſtrum, & ad perſ
quendos defectores ducem extitiſſe. Contra An
tipatrum avum horum adoleſcentium, amario
rem ſemper miniſtrum regni, quam ipſos reg
fuiſſ

ſe. Caſſandrum vero patrem extinctorem regiæ domus, non feminis, non pueris peperciſſe; nec ceſſaſſe, quoad omnem ſtirpem regiæ ſubolis deleret. Horum ſcelerum ultionem, quia nequiſſet ab ipſo Caſſandro exigere, ad liberos ejus tranſlatam. Quamobrem etiam Philippum, Alexandrumque, ſi quis manium ſenſus eſt, non interfectores ſuos, ac ſtirpis ſuæ, ſed ultores eorum, Macedoniæ regnum tenere malle. Per hæc mitigato populo, rex Macedoniæ appellatur. Lyſimachus quoque cum bello Doricetis regis Thracum premeretur, ne eodem tempore & adverſus eum dimicare neceſſe haberet, tradita ei altera parte Macedoniæ, quæ Antipatro ejus genero obvenerat, pacem cum eo fecit.

CAP. II. Igitur Demetrius, totis Macedoniæ regni viribus inſtructus, cum Aſiam occupare ſtatuiſſet, iterato Ptolemæus, Seleucus, & Lyſimachus, experti priore certamine quantæ vires eſſent concordiæ, pacta ſocietate adunatiſque exercitibus, bellum adverſus Demetrium transferunt in Europam. His comitem ſe, & belli ſocium jungit Pyrrhus rex Epiri, ſperans non difficilius Demetrium amittere Macedoniam poſſe, quam acquiſierat. Nec ſpes fruſtra fuit: quippe exercitu ejus corrupto, ipſoque in fugam acto, regnum Macedoniæ occupavit. Dum hæc aguntur, Lyſimachus generum ſuum Antipatrum, regnum Macedoniæ ademptum ſibi ſoceri fraude querentem, interfecit; filiamque ſuam Eurydicen querelarum ſociam in cuſtodiam tradit: atque ita univerſa Caſſandri domus Alexandro Magno, ſeu necis ipſius, ſeu ſtirpis extinctæ pœnas partim cæde, partim ſupplicio, partim parricidio luit. Demetrius quoque à tot exercitibus circumventus, Cum poſſet honeſte mori, turpiter ſe dedere Seleuco maluit.

Finito

Finito bello, Ptolemæus cum magna rerum geſ
rum gloria moriturus, contra jus gentium, m
nimo natu ex filiis, ante infirmitatem regnu
tradiderat, ejusque rei populo rationem reddi
rat: cujus non minor favor in accipiendo, qua
patris in tradendo regno fuerat. Inter cetera p
tris & filii mutuæ pietatis exempla, etiam ea
amorem populi juveni conciliaverat, quod pa
regno ei publice tradito, privatus officium r
inter ſatellites fecerat, omnique regno pulchri
regis eſſe patrem duxerat.

CAP. III. Sed inter Lyſimachum, & Py
rhum regem, ſocios paulo ante adverſus Dem
trium, aſſiduum inter pares diſcordiæ malu
bellum moverat. Victor Lyſimachus, pulſo Py
rho Macedoniam occupaverat. Inde Thraciæ,
deinceps Heracleæ bellum intulerat: cujus ur
& initia & exitus admirabiles fuere; quippe Bœ
tiis peſtilentia laborantibus, oraculum Delphis r
ſponderat, coloniam in Ponti regione ſacra
Herculi conderent. Cum propter metum lon
ac periculoſæ navigationis, mortem in patria o
nibus præoptantibus, res omiſſa eſſet, bellum i
Phocenſes intulerunt: quorum cum adverſa pr
lia paterentur, iterato ad oraculum decurrunt;
ſponſum, idem belli quod peſtilentiæ, remediu
fore. Igitur conſcripta colonorum manu, in Po
tum delati, urbem Heracleam condiderunt.
quoniam fatorum auſpiciis in eas ſedes del
erant, brevi tempore magnas opes paravere. M
ta deinde hujus urbis adverſus finitimos bel
multæ etiam domeſticæ diſſenſiones fuere. In
cetera magnifica, vel præcipue illud memorab
fuit. Cum rerum potirentur Athenienſes, vict
que Perſis, Græciæ & Aſiæ tributum in tutela
claſſis deſcripſiſſent, omnibus cupide ad præ

diu

m ſalutis ſuæ conferentibus ; ſoli Heraclienſes amicitiam regum perſicorum, collationem abnrant. Miſſus itaque ab Athenienſibus Lamaus cum exercitu ad extorquendum quod negaur, dum relictis in littore navibus, agros Heraunſium populatur, claſſem cum majore parte rcitus, naufragio repentinæ tempeſtatis amiſit. que cum neque mari poſſet amiſſis navibus, ue terra auderet, cum parva manu inter tot fiſſimas gentes, reverti ; Heraclienſes honeſtion beneficii, quam ultionis occaſionem rati, inctos commeatibus, auxiliisque dimittunt : e agrorum ſuorum populationem impenſam timantes, ſi quos hoſtes habuerant, amicos didiſſent.

CAP. IV. Paſſi ſunt inter plurima mala, etiam nnidem : ſiquidem cum plebs etiam novas taas, & diviſionem agrorum divitum impotenflagitaret, diu re in ſenatu tractata, cum exitus non inveniretur ; ad poſtremum adverſus plen nimio otio laſcivientem, auxilia à Timotheo enienſium duce, mox ab Epaminonda Theorum petivere. Vtrisque negantibus, ad Clearm, quem ipſi in exilium egerant, decurrunt. nta calamitatium neceſſitas fuit, ut cui patriam r dixerant, eum ad tutelam patriæ revocat. Sed Clearchus exilio facinoroſior redditus, diſſenſionem populi occaſionem invadendæ nnidis exiſtimans, primo tacitus cum Mithrie civium ſuorum hoſte colloquitur ; & inita etate paciſcitur, ut revocatus in patriam proa ei urbe, præfectus ejus conſtitueretur. Poſtea em inſidias, quas civibus paraverat, in ipſum hridatem verterat. Namque cum velut arbiter lis diſcordiæ, de exilio reverſus eſſet, ſtatuto npore, quo urbem Mithridati traderet, ipſum

cum

cum amicis ſuis cepit; captumque, accepta inge
ti pecunia, dimiſit. Atque ut in illo ſubitum ſe
ſocio fecit hoſtem: ſic ex defenſore ſenatoriæ ca
ſæ, repente patronus plebis evaſit; & adverſus a
ctores potentiæ ſuæ, à quibus revocatus in p
triam, per quos in arce collocatus fuerat, non
lum plebem accendit, verumetiam nefandiſſi
quæque tyrannicæ crudelitatis exercuit. Igi
populo ad concionem vocato, neque ſe affuturu
amplius graſſanti in populum ſenatui, ait; int
ceſſurum etiam, ſi in priſtina ſævitia perſever
quod ſi pares ſe crudelitati ſenatorum arbitrare
tur, abiturum cum militibus ſuis, neque civilib
diſcordiis interfuturum. Sin vero diffidant vi
bus propriis, vindictæ ſe civium non defuturu
Proinde conſulant ſibi ipſis: jubeant abire ſe, ſi n
lint, vel cauſæ populari ſocium remanere. His v
bis ſolicitata plebs, ſummum ad eum imperiu
defert: & dum ſenatus potentiæ iraſcitur, in ſerv
tutem ſe tyrannicæ dominationis cum conjugib
& liberis tradit. Igitur Clearchus LX. ſenator
comprehenſos (nam ceteri in fugam dilapſi erar
in vincula compingit. Lætari plebs, quod à du
potiſſimum ſenatorum, ſenatus deleretur, ver
que vice, auxilium eorum in exitium converſu
eſſe. Quibus dum mortem paſſim omnibus min
tur, cariora eorum pretia facit: ſiquidem Clea
chus magna pecunia (quaſi minis populi occul
eos ſubtracturus) accepta, ſpoliatos fortunis, vi
quoque ſpoliavit.

CAP. V. Cognito deinde, quod bellum ſi
ab iis qui profugerant, miſericordia in auxiliu
ſolicitatis civitatibus, pararetur, ſervos eorum m
numittit. Et ne quid mali afflictis honeſtiſſim
domibus deeſſet, uxores eorum, filiaſque nube
ſervis ſuis, propoſita recuſantibus, morte con

pelli

t; ut eos ſibi fidiores, & dominis infeſtiores
leret. Sed matronis tam lugubres nuptiæ, gra-
es repentinis funeribus fuere. Itaque multæ ſe
nuptias, multæ in ipſis nuptiis, occiſis prius
is maritis, interficiunt, & ſe tam funeſtis ca-
tatibus, virtute ingenui pudoris, eripiunt.
lium deinde committitur: quo victor tyran-
captivos ſenatores in triumphi modum per
civium trahit. Reverſus in urbem, alios vin-
torquet alios, alios occidit: nullus locus urbis
udelitate tyranni vacat. Accedit ſævitiæ inſo-
a, crudelitati arrogantia: interdum enim ex
ceſſu continuæ felicitatis obliviſcitur ſe homi-
: interdum Iovis ſe filium dicit. Eunti per
icum, aurea aquila velut argumentum gene-
præferebatur: veſte purpurea, & cothurnis re-
tragicorum, & aurea corona utebatur: fi-
quoque ſuum Ceraunon vocat, ut deos non
dacio tantum, verumetiam nominibus illu-
Hæc illum facere, duo nobiliſſimi juvenes
on & Leonides indignantes, patriam libera-
in necem tyranni conſpirant. Erant hi diſci-
Platonis philoſophi; qui virtutem, ad quam
idie præceptis magiſtri erudiebantur, patriæ
bere cupientes, quinquaginta cognatos, veluti
tes, in inſidiis locant. Ipſi more jurgantium,
rannum veluti ad regem in arcem conten-
: qui jure familiaritatis admiſſi, dum alterum
tem dicentem intentus audit tyrannus, ab
o obtruncatur. Sed & ipſi, ſociis tardius auxi-
ferentibus, à ſatellitibus obruuntur. Quare
m eſt, ut tyrannus quidem occideretur, ſed
a non liberaretur. Nam frater Clearchi Saty-
eadem via tyrannidem invadit; multisque an-
per gradus ſucceſſionis, Heraclienſes ſub re-
tyrannorum fuere.

L I-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

LIBER XVII.

CAP. I.

PEr idem ferme tempus in Helleſponti
Cherſoneſi regionibus terræmotus fu
maxime tamen Lyſimachia urbs a
duos & viginti annos à Lyſimacho r
condita, everſa eſt. Quod portentum dira Lyſim
cho, ſtirpique ejus, ac regni ruinam, cum clade v
xatarum regionum portendebat. Nec oſtentis
des defuit: nam brevi poſt tempore, Agathocl
filium ſuum, quem in ſucceſſionem regni ordi
verat, per quem multa bella proſpere geſſerat, n
ſolum patrium, verum etiam humanum ul
morem, peroſus, miniſtra Arſinoë noverca, ve
no interfecit. Hæc illi prima mali labes, hoc i
tium impendentis ruinæ fuit. Nam parricidiu
principum ſequutæ cædes ſunt, luentium ſuppli
quod occiſum juvenem dolebant. Itaque & hi
cædibus ſuperfuerant, & hi qui exercitibus p
erant, certatim ad Seleucum deficiunt; eumq; p
num jam ex æmulatione gloriæ, bellum Lyſim
cho inferre compellunt. Vltimum hoc certam
commilitonum Alexandri fuit, &, velut ad exe
plum fortunæ, par reſervatum. Lyſimachus qu
tuor & LXX annos natus erat. Seleucus ſeptem
LXX. Sed in hac ætate utrique animi juven
erant, imperiique cupiditatem inſatiabilem ge
bant. Quippe cum orbem terrarum duo ſoli te
rent, anguſtiis ſibimet incluſi videbantur, vi
que finem non annorum ſpatio, ſed imperii t
minis metiebantur.

CAP. II. In eo bello Lyſimachus amiſſis a
variis caſibus xv liberis, non inſtrenue morie
poſtremus domus ſuæ ruinæ cumulus acce
Lætus tanta victoria Seleucus, & quod majus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ria putabat, ſolum ſe de cohorte Alexandri re-
mſiſſe; victoremque victorum extitiſſe, non
nanum eſſe opus, ſed divinum munus gloria-
Ignarus prorſus, non multo poſt fragilitatis
manæ ſe ipſum exemplum futurum.. Quippe
menſes admodum ſeptem Ptolemæo, cujus
rem Lyſimachus in matrimonio habuerat,
inſidias circumventus occiditur; regnumque
cedoniæ, quod Lyſimacho eripuerat, cum
pariter amittit. Igitur Ptolemæus cum & in
iam memoriæ magni Ptolemæi patris, & in
rem ultionis Lyſimachi ambitioſus apud po-
res eſſet, primo Lyſimachi filios conciliare
ſtatuit; nuptiaſque Arſinoes ſororis ſuæ, ma-
eorum petit, puerorum adoptione promiſſa,
um in locum patris eorum ſucceſſiſſet, nihil
noliri vel verecundia matris, vel appellatione
is auderent. Fratris quoque regis Ægypti con-
liam per epiſtolas deprecatur; profeſſus de-
ere ſe offenſam erepti paterni regni, neque
lius à fratre quæſiturum, quod honeſtius à
rno hoſte perceperit. Omnique arte adulatur
neni, & Antigono Demetrii filiis, Antiocho
Seleuci, cum quibus bellum habiturus erat,
ertius ſibi hoſtis accederet. Sed nec Pyrrhus
Epiri omiſſus, ingens momentum futurus,
parti ſocius acceſſiſſet, qui & ipſe ſpoliare ſin-
s cupiens, omnibus ſe partibus venditabat.
ue Tarentinis adverſus Romanos laturus au-
um, ab Antigono naves, ad exercitum in Ita-
deportandum, mutuo petit; ab Antiocho pe-
iam, qui opibus quam militibus inſtructior
; à Ptolemæo Macedonum militum auxilia.
Ptolemæus, cui nulla dilationis ex infirmita-
irium venia eſſet, quinque millia peditum,
itum quatuor millia, elephantos quinqua-
ginta,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ginta, non amplius, quam in biennii uſum ded
Ob hæc Pyrrhus, filia Ptolemæi in matrimoniu
accepta, vindicem eum regni reliquit: ne abdu
in Italiam juventute, prædam hoſtibus regn
relinqueret.

CAP. III. Sed quoniam ad Epiri mention
ventum eſt, de origine regni ejus pauca narran
ſunt. Moloſſorum primum in ea regione regn
fuit. Poſt Pyrrhus Achillis filius, amiſſo per
ſentiam Trojanis temporibus paterno regno,
his locis conſedit, qui Pyrrhidæ primo, po
Epirotæ dicti ſunt. Sed Pyrrhus cum in templ
Dodonæi Iovis ad conſulendum veniſſet, ibi
naſſam neptem Herculis rapuit: ex cujus ma
monio octo liberos ſuſtulit. Ex his nonnullas
gines nuptum finitimis regibus tradidit, opes
affinitatium auxilio magnas paravit: atque ita
leno filio Priami regis, ob induſtriam ſingular
regnum Chaonum, & Andromachen Hecto
quam & ipſe matrimonio ſuo in diviſione T
janæ prædæ acceperat, uxorem tradidit: brevi
poſt tempore, Delphis inſidiis Oreſtæ filii A
memnonis, inter altaria dei interiit. Succeſſor h
Pialis filius fuit. Per ordinem deinde, regnum
Arrybam deſcendit: cui, quoniam pupillu
unicus ex gente nobili ſupereſſet, intentiore o
nium cura ſervandi ejus educandique, public
tores conſtituuntur: Athenas quoque erudi
gratia miſſus; Quanto doctior majoribus ſuis,
to & gratior populo fuit. Primus itaque leges
ſenatum, annuosque magiſtratus, & reipub.
mam compoſuit: & ut à Pyrrho ſedes, ſic
cultior populo ab Arryba ſtatuta. Hujus f
Neoptolemus fuit: ex quo nata eſt Olympias,
ter Alexandri Magni, & Alexander, qui poſt
regnum Epiri tenuit: & in Italia bello geſto

ctiis interiit. Poſt ejus mortem frater Æaci-
regno ſucceſſit, qui aſſiduis adverſus Mace-
das bellorum certaminibus populum fatigando,
nſam civium contraxit: ac propterea in exi-
actus, Pyrrhum filium vivum, admodum
vulum in regno reliquit. Qui & ipſe cum à po-
propter odium patris ad necem quæreretur,
m ſubtractus in Illyrios defertur: traditusque
eroæ, Glauci regis uxori nutriendus, quæ &
generis Æacidarum erat. Ibi eum, ſeu miſe-
rdia fortunæ ejus, ſeu infantilibus blandimen-
inductus rex, adverſum Caſſandrum Macedo-
regem, qui eum ſub belli comminatione de-
cebat, diu protexit, addito in auxilium etiam
ptionis officio. Quibus rebus moti Epirotæ,
in miſericordiam verſo, annorum XI. eum
regnum revocaverunt, datis tutoribus, qui re-
n uſque adultam ejus ætatem tuerentur. Ado-
ns deinde multa bella geſſit; tantusque rerum
leſſu haberi cœptus eſt, ut Tarentinos ſolus
rſus Romanos tueri poſſe videretur.

LIBER XVIII.

CAP. I.

IGitur Pyrrhus rex Epiri, cum itera-
ta Tarentinorum legatione, additis
Samnitium & Lucanorum precibus,
& ipſis auxilio adverſus Romanos
indigentibus fatigaretur, non tam
licium precibus, quam ſpe invadendi Italiæ
rii inductus, venturum ſe cum exercitu pol-
ur. In quam rem inclinatum ſemel animum,
ipitem agere cœperant exempla majorum: ne
nferior patruo ſuo Alexandro videretur, quo

defenſore iidem Tarentini adverſus Bruttios
fuerant; aut minores animos Magno Alexand
habuiſſe, qui tam longa à domo militia Orient
ſubegit. Igitur relicto cuſtode regni filio Pto
mæo, annos XV nato, exercitum in portu Tar
tino exponit, duobus parvulis filiis, Alexandro
Heleno, in ſolatia longinquæ ſecum expeditio
adductis. Cujus audito adventu, Conſul Ron
nus Valerius Lævinus, feſtinans ut prius cum
congrederetur quam auxilia ſociorum conve
rent, exercitum in aciem educit: Nec rex, tam
numero militum inferior eſſet, certamini mor
fecit. Sed Romanos vincentes jam, inuſitata a
elephantorum forma ſtupere primo, mox ced
prælio coegit; victoresque jam nova Macedon
monſtra repente vicerunt. Nec hoſtibus incru
ta victoria fuit. Nam & ipſe Pyrrhus graviter v
neratus eſt; & magna pars militum ejus cæſa; r
joremque gloriam ejus victoriæ, quam lætiti
habuit. Hujus pugnæ eventum multæ civita
ſecutæ, Pyrrho ſe tradunt. Inter ceteras etiam l
cri, prodito præſidio Romano, ad Pyrrhum d
ciunt. Ex ea præda Pyrrhus CC captivos mil
Romam gratis remiſit, ut cognita virtute e
Romani cognoſcerent etiam liberalitatem. In
jectis deinde diebus, cum ſociorum exercitus
perveniſſet, iterato prælium cum Romanis fa
in quo par fortuna priori bello fuit.

CAP. II. Interea Mago, dux Carthagini
ſium, in auxilium Romanorum cum CXX. na
bus miſſus, ſenatum adiit, ægre tuliſſe Cartha
nienſes, affirmans, quod bellum in Italia à pr
grino rege paterentur. Ob quam cauſam miſſ
ſe, ut quoniam externo hoſte oppugnarentur,
ternis auxiliis juvarentur. Gratiæ à ſenatu C
thaginienſibus actæ, auxiliaque remiſſa. Sed M

go

Punico ingenio, poſt paucos dies tacitus, quaſi
ficator Carthaginienſium, Pyrrhum adiit ſpe-
turus conſilia ejus de Sicilia, quo eum arceſſiri
a erat. Nam Romanis eadem cauſa mittendi
lii Carthaginienſibus fuerat, ut Romano bel-
e in Siciliam tranſire poſſet Pyrrhus, in Italia
eretur. Dum hæc aguntur, legatus à ſenatu
nano Fabricius Luſcinus miſſus, pacem cum
ho compoſuit. Ad quam confirmandam, Cy-
Romam cum ingentibus à Pyrrho donis miſ-
neminem, cujus domus muneribus pateret,
nit. Huic continentiæ Romanorum ſimile
nplum, iiſdem ferme temporibus fuit. Nam
à ſenatu in Ægyptum legati, cum ingentia
ì Ptolemæo rege miſſa munera ſpreviſſent, in-
ſtis diebus ad cœnam invitatis, aureę coronæ
æ ſunt, quas illi honoris cauſa receptas, po-
die ſtatuis regis impoſuerunt. Igitur Cyneas
turbatam cum Romanis pacem ab Appio
dio renuntiaſſet, interrogatus à Pyrrho, qua-
oma eſſet, reſpondit, Regum urbem ſibi vi-
Poſt hæc legati Siculorum ſuperveniunt, tra-
es Pyrrho totius inſulæ imperium, quæ aſſi-
Carthaginienſium bellis vexabatur. Itaque
o Locris Alexandro filio, firmatiſque ſocio-
civitatibus valido præſidio, in Siciliam exer-
m trajecit.

AP. III. Et quoniam ad Carthaginienſium
ionem ventum eſt, de origine eorum pauca
da ſunt, repetitis Tyriorum paulo altius re-
quorum caſus etiam dolendi fuerunt. Tyrio-
gens condita à Phœnicibus fuit, qui terræ-
vexati, relicto patriæ ſolo, Aſſyrium ſta-
primo, mox mari proximum littus inco-
nt, condita ibi urbe, quam à piſcium uber-
Sidona appellaverunt: nam piſcem Phœnices

ſidon vocant. Poſt multos deinde annos à re
Aſcaloniorum expugnati, navibus appulſi, Tyr
urbem ante annum Trojanæ cladis condideru
ibi Perſarum bellis diu varieque fatigati, victo
quidem fuere: ſed attritis viribus, à ſervis ſuis m
titudine abundantibus, indigna ſupplicia perp
ſunt: qui conſpiratione facta, omnem liberum p
pulum cum dominis interficiunt: atque ita po
urbe, lares dominorum occupant, rempub. in
dunt, conjuges ducunt, & quod ipſi non erant
beros procreant. Vnus ex tot millibus ſervor
fuit, qui miti ingenio, ſenis domini, parvuli
filii ejus fortuna moveretur; dominosque non
ci feritate, ſed piæ miſericordiæ humanitate re
ceret. Itaque cum velut occiſos alienaſſet, ſer
que de ſtatu reipub. deliberantibus placuiſſet
gem ex ſuo corpore creari, eumque potiſſim
quaſi acceptiſſimum diis, qui ſolem orien
primus vidiſſet, rem ad Stratonem (hoc enim
nomen erat) dominum occulte latentem det
Ab eo formatus, cum medio noctis omne
unum campum proceſſiſſent, ceteris in Orien
ſpectantibus, ſolus Occidentis regionem intu
tur. Id primum aliis videri furor, in Occid
ſolis ortum quærere: ubi vero dies adventare
pit, editiſſimisque culminibus urbis oriens ſp
dere, exſpectantibus aliis, ut ipſum ſolem aſp
rent, hic primus omnibus fulgorem ſolis in ſu
mo faſtigio civitatis oſtendit. Non ſervilis i
nii ratio viſa; requirentibusque auctorem, do
mino confitetur. Tunc intellectum eſt: Quan
ingenua ſervilibus ingenia præſtarent; maliti
ſervos, non ſapientia vincere. Igitur venia
filioque data eſt; & velut numine quodam r
vatos arbitrantes, regem Stratonem creave
Poſt cujus mortem regnum ad filium, ac de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nepotes tranſiit. Celebre hoc ſervorum facinus, uendumque exemplum toto orbe terrarum . Itaque Alexander Magnus, cum interjecto pore in Oriente bellum gereret, velut ultor licæ ſecuritatis, expugnata eorum urbe, om- qui prælio ſuperfuerant, ob memoriam veteris is crucibus affixit: genus tantum Stratonis in- atum ſervavit, regnumque ſtirpi ejus reſtituit, nuis & innoxiis incolis inſulæ attributis, ut, irpato ſervili germine, genus urbis ex integro deretur.

CAP. IV. Hoc igitur modo Tyrii Alexandri piciis conditi, Parcimonia & labore quærendi convaluere. Ante cladem dominorum cum pibus, & multitudine abundarent, miſſa in icam juventute, Vticam condidere: cum inte- rex Tyro decedit, filio Pygmalione, & Eliſſa , inſignis formæ virgine, heredibus inſtitutis. populus Pygmalioni admodum puero regnum idit. Eliſſa quoque Acerbæ avunculo ſuo, ſa- doti Herculis, qui honos ſecundus à rege erat, it. Huic magnæ, ſed diſſimulatæ opes erant: umque metu regis non tectis, ſed terræ credi- at: quam rem etſi homines ignorabant, fama nen loquebatur. Qua incenſus Pygmalion, itus juris humani, avunculum ſuum, eundem- generum, ſine reſpectu pietatis occidit. Eliſſa fratrem propter ſcelus averſata, ad poſtremum imulato odio, mitigatoque interim vultu, fu- n tacito molitur, aſſumptis quibusdam princi- us in ſocietatem, quibus par odium in regem , eandemque fugiendi cupiditatem arbitraba- . Tunc fratrem dolo aggreditur, fingit ſe ad n migrare velle, ne amplius ei mariti domus, pidæ oblivionis, gravem luctus imaginem re- varet, neve ultra amara admonitio oculis ejus

occurrat. Non invitus Pygmalion verba ſoro
audivit, exiſtimans cum ea & aurum Acerba
ſe venturum. Sed Eliſſa miniſtros migration
rege miſſos, navibus cum omnibus opibus
prima veſpera imponit, provectaque in alt
compellit eos onera harenæ pro pecunia inv
cris involuta, in mare dejicere. Tunc deflens i
lugubrique voce Acerbam ciet; orat, ut libens
ſuas recipiat, quas reliquerat; habeatque infer
quas habuerat cauſam mortis. Tunc ipſos mi
ſtros aggreditur: ſibi quidem ait optatam
mortem: ſed illis acerbos cruciatus, & dira
plicia imminere, qui Acerbæ opes, quarum
parricidium rex fecerit, avaritiæ tyranni ſubtr
rint. Hoc metu omnibus injecto, comites ſ
accepit. Iunguntur & ſenatorum in eam noct
præparata agmina; atque ita ſacris Herculis, c
ſacerdos Acerbas fuerat, repetitis, exilio ſ
quærunt.

Cap. V. Primus illis appulſus terræ, Cy
inſula fuit: ubi ſacerdos Iovis, cum conjuge &
beris, deorum monitu, comitem ſe Eliſſæ ſoci
que præbuit, pactus ſibi poſterisque perpetu
honorem ſacerdotii. Conditio pro manif
omine accepta. Mos erat Cypriis, virgines
nuptias ſtatutis diebus dotalem pecuniam qu
turas, in quæſtum ad littus maris mittere, pr
liqua pudicitia libamenta Veneri ſoluturas.
rum igitur ex numero LXXX admodum virg
raptas, navibus imponi Eliſſa jubet; ut & juve
matrimonia, & urbs ſubolem habere poſſet. D
hæc aguntur, Pygmalion cognita ſororis f
cum impio bello fugientem perſequi pararet,
precibus matris, & deorum minis victus, quie
cui cum inſpirati vates canerent, non impun
turum, ſi incrementa urbis toto orbe auſpica

interpellaſſet, hoc modo ſpatium reſpirandi
entibus datum. Itaque Eliſſa delata in Africæ
um, incolas loci ejus, adventu peregrinorum,
tuarumque rerum commercio gaudentes, in
citiam ſolicitat: deinde empto loco, qui corio
is tegi poſſet, in quo feſſos longa navigatione
os, quoad proficiſceretur, reficere poſſet; co-
n in tenuiſſimas partes ſecari jubet, atque ita
us loci ſpacium quam petierat, occupat: un-
oſtea ei loco Byrſæ nomen fuit. Confluenti-
deinde vicinis locorum, qui ſpe lucri multa
pitibus venalia inferebant; ſedesque ibi ſta-
ntibus, ex frequentia hominum velut inſtar ci-
tis effectum eſt. Vticenſium quoque legati,
a ut conſanguineis attulerunt; hortatique ſunt,
em ibi conderent, ubi ſedes ſortiti eſſent. Sed
Afros detinendi advenas amor cepit. Itaque
ſentientibus omnibus, Carthago conditur, ſta-
o annuo vectigali pro ſolo urbis. In primis fun-
nentis caput bubulum inventum eſt: quod au-
ium quidem fructuoſæ terræ, ſed laborioſæ,
etuoque ſervæ urbis fuit: propter quod in
m locum urbs tranſlata. Ibi quoque equi ca-
repertum, bellicoſum potentemque populum
rum ſignificans, urbi auſpicicatam ſedem de-
Tunc ad opinionem novæ urbis concurren-
s gentibus, brevi & populus, & civitas magna
a.

CAP. VI. Cum ſucceſſu rerum florentes Car-
inis opes eſſent, rex Maxitanorum Hiarbas
m Pœnorum principibus ad ſe arceſſitis,
æ nuptias ſub belli denuntiatione petit: quod
i reginæ referre metuentes, Punico cum ea
nio egerunt; nuntiantes regem aliquem poſce-
ui cultiores victus eum, Afrosque perdoceat:
quem inveniri poſſe, qui ad Barbaros & fera-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

rum more viventes tranſire à conſanguineis vel
Tunc à regina caſtigati, Si pro ſalute patriæ aſ
riorem vitam recuſarent, cui etiam ipſa vita
res exigat, debeatur: regis mandata aperuere,
centes, Quæ præcipiat aliis, ipſi facienda eſſe
velit urbi conſultum eſſe. Hoc dolo capta,
Acerbæ viri nomine cum multis lacrymis &
mentatione flebili invocato, ad poſtremum i
ram ſe quo ſuæ urbis fata vocarent, reſpondit.
hoc trium menſium ſumpto ſpatio, pyra in u
ma parte urbis exſtructa, velut placatura viri m
nes, inferiasque ante nuptias miſſura, multas h
ſtias cædit, & ſumpto gladio pyram conſcen
atque ita ad populum reſpiciens, ituram ſe ad
rum, ſicut præceperant, dixit, vitamque gladio
nivit. Quandiu Carthago invicta fuit, pro
culta eſt. Condita eſt urbs hæc LXXII. annis a
quam Roma; cujus virtus ſicut bello clara fuit,
domi ſtatus variis diſcordiarum caſibus agita
eſt. Cum inter cetera mala, etiam peſte labo
rent, cruenta ſacrorum religione, & ſcelere p
remedio uſi ſunt. Quippe homines, ut victim
immolabant; & impuberes (quæ ætas etiam h
ſtium miſericordiam provocat) aris admoveba
pacem deorum ſanguine eorum expoſcentes, p
quorum vita dii rogari maxime ſolent.

CAP. VII. Itaque adverſis tanto ſcelere n
minibus, cum in Sicilia diu feliciter dimicaſſe
tranſlato in Sardiniam bello, amiſſa majore ex
citus parte, gravi prælio victi ſunt. Propter qu
ducem ſuum Maleum, cujus auſpiciis & Sici
partem domuerant, & adverſus Afros magnas
geſſerant, cum parte exercitus, quæ ſuperfuer
exulare juſſerunt. Quam rem ægre ferentes m
tes, legatos Carthaginem mittunt, qui redit
primo, veniamque infelicis militiæ petant; t

den

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nuntient,quod precibus nequeant,armis ſe con-
ſecuturos. Cum & preces & minæ legatorum
ſpretæ eſſent , interjectis diebus , conſcenſis navi-
bus, armati ad urbem veniunt: ibi deos homines-
que teſtari, non ſe expugnatum , ſed reciperatum
patriam venire; oſtenſurosque civibus ſuis , non
virtutem ſibi priore bello , ſed fortunam defuiſſe:
prohibitis commeatibus,obſeſſaque urbe, in ſum-
mam deſperationem Carthaginienſes adduxerunt.
Interea Cartalo Malei exſulis ducis filius , cum
præter caſtra patris à Tyro, quo decimas Herculis
ferre, ex præda Sicilienſi, quam pater ejus cepe-
rat, à Carthaginienſibus miſſus fuerat , revertere-
tur, arceſſitusque à patre eſſet,prius publicæ ſe re-
ligionis officia exſecuturum quam privatæ pieta-
tis reſpondit. Quam rem etſi indigne ferret pater,
non tamen vim afferre religioni auſus eſt. Inter-
jectis deinde diebus, Cartalo petito commeatu
à populo , cum reverſus ad patrem eſſet ; ornatus-
que purpura , & infulis ſacerdotii , omnium ſe
oculis ingereret , tunc in ſecretum abducto pater
ait: Auſusne es, nefandiſſimum caput, iſta purpu-
ra & auro ornatus, in conſpectum tot miſerorum
civium venire ? & mæſta ac lugentia caſtra , cir-
cumfluentibus quietæ felicitatis inſignibus , velut
exultabundus intrare? Nusquam ne te aliis jactare
potuiſti? Nullus locus aptior, quam ſordes patris,
& exilii infelicis ærumnæ fuerunt ? Quid , quod
paulo ante vocatus,non dico patrem,ducem certe
civium tuorum ſuperbe ſpreviſti? Quid porro tu in
purpura iſta coronisque aliud , quam victoriarum
mearum titulos geris ? Quoniam igitur tu in pa-
tre nihil niſi exſulis nomen agnoſcis ; ego quoque
imperatorem me magis , quam patrem judicabo;
ſtatuamque in te exemplum , ne quis poſthac in-
felicibus miſeriis patris illudat. Atque ita eum cum

ornatu ſuo, in altiſſimam crucem in conſpectu urbis ſuffigi juſſit. Poſt paucos deinde dies Carthaginem capit: evocatoque populo ad concionem, exilii injuriam queritur: belli neceſſitatem excuſat: contentumque victoria ſua, punitis auctoribus miſerorum civium, injurioſi exilii omnibus ſe veniam dare dicit. Atque ita decem ſenatoribus interfectis, urbem legibus ſuis reddidit. Nec multo poſt ipſe affectati regni accuſatus, duplicis & in filio & in patria parricidii pœnas dedit. Huic Mago imperator ſucceſſit, cujus induſtria & opes Carthaginienſium, & imperii fines, & bellicæ gloriæ laudes creverunt.

LIBER XIX.

CAP. I.

Mago Carthaginienſium imperator, cum primus omnium, ordinata diſciplina militari, imperium Pœnorum condidiſſet, viresque civitatis non minus bellandi arte quam virtute firmaſſet, diem fungitur, relictis duobus filiis Hasdrubale & Hamilcare: qui per veſtigia paternæ virtutis decurrentes, ſicuti generi, ita & magnitudini patris ſucceſſerunt. His ducibus Sardiniæ bellum illatum: adverſus Afros quoque vectigal pro ſolo urbis multorum annorum repetentes, dimicatum: ſed Afrorum ſicuti cauſa juſtior, ita & fortuna ſuperior fuit; bellumque cum his ſolutione pecuniæ non armis finitum. In Sardinia quoque Hasdrubal graviter vulneratus imperio Hamilcari fratri tradito interiit: cujus mortem, cum luctus civitatis, tum & dictaturæ undecim, & triumphi quattuor inſignem fecere: hoſtibus quoque

que

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

e crevere animi, veluti cum duce vires Pœno-
n cecidiſſent. Itaque Siciliæ populis propter
duas Carthaginienſium injurias, ad Leonidam
trem regis Spartanorum concurrentibus, grave
lum natum: in quo & diu, & varia victoria
liatum fuit. Dum hæc aguntur, legati à Dario
ſarum rege Carthaginem venerunt, afferentes
ctum, quo Pœni humanas hoſtias immolare, &
ina veſci prohibebantur; mortuorumque cor-
a cremare potius, quam terra obruere à rege
ebantur: petentes ſimul auxilia adverſus Græ-
m, cui illaturus bellum Darius erat. Sed Car-
ginienſes auxilia negantes, propter aſſidua fini-
orum bella, cæteris, ne per omnia contumaces
erentur, cupide paruere.

CAP. II. Interea Hamilcar bello Sicilienſi in-
ficitur, relictis tribus filiis, Imilcone, Hanno-
Giſcone. Hasdrubali quoque par numerus fi-
rum fuit, Annibal, & Hasdrubal, & Sappho.
r hos res Carthaginienſium ea tempeſtate gere-
ntur. Itaque & Mauris bellum illatum, & ad-
ſus Numidas pugnatum, & Afri compulſi ſti-
dium urbis conditæ Carthaginienſibus remit-
e. Deinde cum familia tanta imperatorum gra-
liberæ civitati eſſet, omniaque ipſi agerent ſi-
l & judicarent, centum ex numero ſenatorum
ices deliguntur, qui reverſis à bello ducibus,
ionem rerum geſtarum exigerent, ut hoc metu
in bello imperia cogitarent, ut domi judicia le-
que reſpicerent. In Sicilia in locum Hamilca-
imperator Imilco ſuccedit: qui cum navali ter-
rique bello ſecunda prælia feciſſet, multasque
itates cepiſſet, repente peſtilentis ſideris vi ex-
itum amiſit. Quæ res cum nuntiata Cartha-
i eſſet, mœſta civitas fuit: omnia ululatibus
n ſecus ac ſi urbs ipſa capta eſſet, perſonabant:

clauſæ

clauſæ privatæ domus, clauſa deorum templa, i
termiſſa omnia ſacra, omnia privata officia da
nata. Cuncti deinde ad portum congregantu
egredientesque paucos è navibus, qui cladi ſup
fuerant, de ſuis percontantur. Vt verò dubia an
ſpe, & ſuſpenſo metu incerta orbitatis exſpect
tione, caſus ſuorum miſeris eluxit, tunc toto l
tore plangentium gemitus, tunc infelicium m
trum ululatus, & flebiles querelæ audiebantur.

Cap. III. Inter hæc procedit inops è na
ſua imperator, ſordida ſervilique tunica diſcinct
ad cujus conſpectum plangentium agmina ju
guntur. Ipſe quoque manus ad cœlum tenden
nunc ſortem ſuam, nunc publicam fortunam d
flet: nunc deos accuſat, qui tanta belli decora,
tot ornamenta victoriarum, quę ipſi dederant, a
ſtulerint: qui captis tot urbibus, totiesque hoſtib
terreſtri navalique prælio victis, exercitum vict
rem non bello; ſed peſte deleverint. Deferre ſe t
men civibus ſuis non modica ſolatia, quod mal
eorum hoſtes gaudere, non gloriari poſſent. Qui
pe cum neque eos qui mortui ſunt, à ſe occiſo
neque eos qui reverſi ſunt, à ſe fugatos poſſint d
cere. Prædam quam relictis à ſe caſtris abſtulerin
non eſſe talem, quam velut ſpolium victi hoſt
oſtentent: ſed quam poſſeſſione vacua, fortuit
dominorum mortibus, ſicuti caduca occuparin
Quod ad hoſtes pertinet; victores ſe receſſiſſe; quo
ad peſtem, victos. Nihil tamen ſe gravius ferr
quam quod inter fortiſſimos viros mori non po
tuerit, ſervatusque ſit non ad vitæ jucunditaten
ſed ad ludibrium calamitatis. Quanquam ubi m
ſeras copiarum reliquias Carthaginem reduxeri
ſe quoque ſequuturum commilitones ſuos: oſte
ſurumque patriæ, non ideo ſe in eam diem vixiſſ
quoniam velit vivere: ſed ne hos, quibus nefand

s pepercerat, inter hoſtium exercitus relictos, orte ſua proderet. Tali vociferatione per urbem reſſus, ut ad limina domus ſuæ venit, proſecu- m multitudinem velut poſtremo alloquio dimi- d obſeratisque foribus, ac nemine ad ſe, ne filiis dem admiſſis: mortem ſibi conſcivit.

LIBER XX.

CAP. I.

DIonyſius è Sicilia Carthaginienſibus pulſis, occupatoque totius inſulæ imperio, grave otium regno ſuo, periculoſamque deſidiam tanti exercitus ratus, copias in Italiam trajecit: ſimul militum vires continuo labore acuerentur, & ni fines proferrentur. Prima militia adverſus æcos, qui proxima Italici maris littora tenebant : quibus devictis, finitimos quosq; aggreditur, nesque Græci nominis Italiam poſſidentes, ho- ſibi deſtinat: quæ gentes non partem, ſed uni- ſam ferme Italiam ea tempeſtate occupaverant. nique multæ urbes adhuc poſt tantam vetuſta- n veſtigia Græci moris oſtentant. Namque Tu- rum populi, qui oram inferi maris poſſident, à dia venerunt: & Venetos, quos incolas ſupe- maris videmus, capta & expugnata Troja, An- ore duce, miſit: Adria quoque Illyrico mari xima, quæ & Adriatico mari nomen dedit, æca urbs eſt: Arpos Diomedes exciſo Ilio, nau- gio in ea loca delatus, condidit. Sed & Piſæ in uribus Græcos auctores habent: & in Tuſcis, rquinii à Theſſalis & Spinambris: Peruſi- quoque originem ab Achæis ducunt. Quid ten urbem dicam? Quid Latinos populos, qui Ænea conditi videntur? Iam Faliſci, Nolani, Abellani,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Abellani, nonne Chalcidenſium coloni ſunt? Quid tractus omnis Campaniæ? Quid Brutti Sabinique? Quid Samnites? Quid Tarentini quos Lacedæmone profectos, Spuriosque vocatos accepimus? Thurinorum urbem condidiſſe Philocteten ferunt, ibique ad huc monumentum ejus viſitur: & Herculis ſagittæ in Apollinis templo, quæ fatum Trojæ fuere.

CAP. II. Metapontini quoque in templo Minervæ ferramenta, quibus Epeus, à quo conditi ſunt, equum Trojanum fabricavit, oſtentant. Propter quod omnis illa pars Italiæ, major Græcia appellata eſt. Sed principio originum Metapontini cum Sybaritanis & Crotonienſibus pellere ceteros Græcos Italia ſtatuerunt. Cum primum urbem Sirim cepiſſent, in expugnatione ejus quinquaginta juvenes amplexos Minervæ ſimulachrum, ſacerdotemque deæ velatum ornamentis, inter ipſa altaria trucidaverunt. Ob hæc cum peſte & ſeditionibus vexarentur, priores Crotonienſes Delphicum oraculum adierunt. Reſponſum his eſt, finem mali fore, ſi violatum Minervæ numen, & interfectorum manes placaſſent. Itaque cum ſtatuas juvenibus juſtæ magnitudinis, & imprimis Minervæ fabricare cœpiſſent, Metapontini cognito oraculo deorum, occupandam manium & deæ pacem rati, juvenibus modica & lapidea ſimulacra ponunt, & deam panificiis placant. Atque ita peſtis utrobique ſedata eſt, cum alteri magnificentia, alteri velocitate certaſſent. Recuperata ſanitate, non diu Crotonienſes quievere. Itaque indignantes, in oppugnatione Siris auxilium contra ſe à Locrenſibus latum, bellum his intulerunt. Quo metu territi Locrenſes, ad Spartanos decurrunt: auxilium ſupplices deprecantur. Illi longinqua militia gravati, auxilium à

Caſtor

ſtore & Polluce petere eos jubent. Neque le-
ti reſponſum ſociæ urbis ſpreverunt: profecti-
que in proximum templum, facto ſacrificio, auxi-
lium deorum implorant. Litatis hoſtiis, obtento-
que, ut rebantur, quod petebant, haud ſecus læti,
quam ſi deos ipſos ſecum advecturi eſſent: pulvi-
naria iis in navi componunt, fauſtisque profecti
ominibus, ſolatia ſuis pro auxiliis deportant.

CAP. III. His cognitis, Crotonienſes & ipſi
legatos ad oraculum Delphos mittunt, victoriæ
facultatem, bellique proſperos eventus deprecan-
tes. Reſponſum, prius votis hoſtes, quam armis
vincendos. Cum voviſſent Apollini decimas præ-
dæ, Locrenſes & voto hoſtium, & reſponſo dei
cognito, nonas voverunt; tacitamque eam rem
habuere, ne votis vincerentur. Itaque cum in
aciem proceſſiſſent, & Crotonienſium centum vi-
ginti millia armatorum conſtitiſſent, Locrenſes
paucitatem ſuam circumſpicientes (nam ſola
quindecim millia militum habebant) omiſſa ſpe
victoriæ, in deſtinatam mortem conſpirant; tan-
tusque ardor ex deſperatione ſingulos cepit, ut vi-
ctores ſe putarent, ſi non inulti morerentur. Sed
dum mori honeſte quærunt, feliciter vicerunt:
nec alia cauſa victoriæ fuit, quam quod deſpera-
verunt. Pugnantibus Locris, aquila ab acie nun-
quam receſſit, eosque tam diu circumvolavit,
quoad vincerent. In cornibus quoque duo juve-
nes diverſo à ceteris armorum habitu, eximia
magnitudine, & albis equis, & coccineis paluda-
mentis, pugnare viſi ſunt, nec ultra apparuerunt,
quam pugnatum eſt. Hanc admirationem auxit
incredibilis famæ velocitas. Nam eadem die, qua
in Italia pugnatum eſt, & Corintho, & Athenis,
& Lacedæmone nuntiata eſt victoria.

CAP. IV. Poſt hæc Crotonienſibus nulla vir-
tutis

tutis exercitatio, nulla armorum cura fuit. Od
rant enim quæ infeliciter ſumpſerant; mutaſſen
que vitam luxuria, ni Pythagoras philoſoph
fuiſſet. Hic Sami Demarato locuplete negotiato
natus, magnisque ſapientiæ incrementis ornatu
Ægyptum primo, mox Babyloniam ad perdiſce
dos ſiderum motus, originemque mundi ſpectar
dam profectus, ſummam ſcientiam conſequut
erat. Inde regreſſus, Cretam & Lacedæmon
ad cognoſcendas Minois & Lycurgi inclytas
tempeſtate leges, contenderat. Quibus omn
bus inſtructus, Crotonam venit, populumque
luxuriam lapſum, auctoritate ſua ad uſum fr
galitatis revocavit. Laudabat quotidie virtute
& vitia luxuriæ, caſusque civitatium ea pe
perditarum enumerabat; tantumque ſtudium a
frugalitatem multitudinis provocavit, ut aliqu
ex his luxuriatos incredibile videretur. Matr
narum quoque ſeparatam à viris doctrinam, &
puerorum à parentibus frequenter habuit. D
cebat nunc has pudicitiam, & obſequia in viro
nunc illos modeſtiam, & litterarum ſtudium
Inter hæc velut Genitricem virtutum frugalit
tem omnibus ingerebat, conſecutusque diſput
tionum aſſiduitate erat, ut matronæ auratas v
ſtes, ceteraque dignitatis ſuæ ornamenta, vel
inſtrumenta luxuriæ deponerent, eaque omn
delata in Iunonis ædem ipſi deæ conſecrarent
præ ſe ferentes, Vera ornamenta matronaru
pudicitiam, non veſtes eſſe. In juventute qu
que quantum profligatum ſit, victi feminaru
contumaces animi manifeſtant. Sed ccc ex j
venibus cum ſodalitii jure ſacramento quoda
nexi, ſeparatam à ceteris civibus vitam exe
cerent, quaſi cœtum clandeſtinæ conjuration
haberent, civitatem in ſe converterunt, qu
co

, cum in unam domum conveniſſent, cre-
e voluit. In quo tumultu LX ferme periere:
ri in exilium profecti. Pythagoras autem cum
os XX Crotonæ egiſſet, Metapontum migra-
ibique deceſſit: cujus tanta admiratio fuit,
x domo ejus templum facerent; eumque pro
colerent.

AP. V. Igitur Dionyſius tyrannus, quem
a à Sicilia exercitum in Italiam trajeciſſe, bel-
que Græcis intuliſſe memoravimus, expugna-
Locris, Crotonienſes vix vires longo otio ex
oris belli clade reſumentes, aggreditur: qui
ius cum paucis tanto exercitui ejus, quam
ea cum tot millibus Locrenſium paucitati re-
erunt. Tantum virtutis paupertas adverſus
olentes divitias habet, tantoque inſperata in-
dum ſperatâ victoria certior eſt. Sed Diony-
n gerentem bellum, legati Gallorum, qui an-
nenſes Romam incenderant, ſocietatem ami-
amque petentes adeunt; gentem ſuam inter
tes ejus poſitam eſſe, magnoque uſui ei futu-
n vel in acie bellanti, vel de tergo intentis in
lium hoſtibus affirmant. Grata legatio Dio-
io fuit. Ita pacta ſocietate, & auxiliis Gal-
um auctus, bellum velut ex integro reſtaurat.
autem Gallis cauſa in Italiam veniendi, ſe-
que novas quærendi, inteſtina diſcordia, &
duæ domi diſſenſiones fuere: quarum tæ-
, cum in Italiam veniſſent, ſedibus Tuſcos
pulerunt; & Mediolanum, Comum, Brixiam,
ronam, Vergamum, Tridentum, Vicen-
m condiderunt. Tuſci quoque, duce Rhæ-
, avitis ſedibus amiſſis, Alpes occupavere: &
nomine ducis gentes Rhætorum condiderunt.
d Dionyſium in Siciliam adventus Cartha-
ienſium revocavit: qui reparato exercitu,
bellum

bellum quod lue deſeruerant, auctis viribus re tebant. Dux belli Hanno Carthaginienſis er cujus inimicus Suniatus, potentiſſimus ea tem ſtate Pœnorum, cum odio ejus, Græcis litte Dionyſio adventum exercitus, & ſegnitiem du familiariter prænuntiaſſet, comprehenſis epiſto proditionis damnatur: facto ſenatus conſulto, quis poſtea Carthaginienſis, aut literis Græcis, ſermoni ſtuderet; ne aut loqui cum hoſte, ſcribere ſine interprete poſſet. Nec multo p Dionyſius, quem paulo ante non Sicilia, non I lia capiebat, aſſiduis belli certaminibus victus f ctusque, inſidiis ad poſtremum ſuorum inte ficitur.

LIBER XXI.

CAP. I.

EXtincto in Sicilia Dionyſio tyra no, in locum ejus milites maximu natu ex filiis ejus, nomine Dion ſium, ſuffecere; & naturæ jus ſec ti, & quod firmius futurum eſſe r gnum, ſi penes unum remanſiſſet, quam ſi porti nibus inter plures filios divideretur, arbitraba tur. Sed Dionyſius inter initia regni, avuncul fratrum ſuorum, velut æmulos imperii ſui, ho tatoresque puerorum ad diviſionem regni, tolle geſtiebat. Quare pauliſper diſſimulatum animu prius ad favorem popularium conciliandum i tendit; excuſatius facturus quod ſtatuerat, ſi pro batus ante omnibus foret. Igitur nexorum tri millia è carcere dimittit: tributa populo per trien nium remittit; & quibuſcumque delinimentis po teſt, animos omnium ſolicitat. Tunc ad deſtina tum facinus converſus, non cognatos tantum fra

trun

m, ſed etiam ipſos interficit : ut quibus conſor-
a regni debebat, ne ſpiritus quidem conſor-
m relinqueret, tyrannidem in ſuos priusquam
teros auſpicatus.

Ap. II. Sublatis deinde æmulis, in ſegni-
a lapſus, ſaginam corporis ex nimia luxuria,
lorumque valetudinem contraxit ; adeo ut
ſolem, non pulverem, non denique ſplendo-
ferre lucis ipſius poſſet. Propter quæ dum
emni ſe putat, ſævitia graſſatur ; nec ut pater
erem nexis, ſed cædibus civitatem replet. Ob
o non contemptior omnibus, quam inviſior
Itaque cum bellum adverſus eum Syracuſani
eviſſent, diu dubitavit, imperium deponeret,
ello reſiſteret. Sed à militibus prædam & ur-
direptionem ſperantibus, deſcendere in prœ-
n cogitur. Victus, cum iterato non felicius for-
am tentaſſet, legatos ad Syracuſanos mittit,
ndens ſe depoſiturum tyrannidem, ſi mitte-
t ad eum, quibus cum ſibi de pace conveniret.
uam rem miſſos primores, in carcere retinet;
e ita incautis omnibus, nec quicquam hoſtile
uentibus, exercitum ad delendam civitatem
xit. Fit igitur in ipſa urbe anceps prœlium : in
o oppidanis multitudine ſuperantibus, Dio-
ius pellitur : qui cum obſidionem arcis time-
, cum omni regio apparatu in Italiam profugit
tus. Exul à Locrenſibus ſociis exceptus, velut
regnaret, arcem occupat ; ſolitamque ſibi ſæ-
am exercet. Conjuges principum ad ſtuprum
jubebat: virgines ante nuptias abducebat, ſtu-
asque ſponſis reddebat : locupletiſſimos quoſ-
aut civitate pellebat, aut occidi imperabat, bo-
ue eorum invadebat.

Cap. III. Dein cum rapinæ occaſio deeſſet,
verſam civitatem callido commento circum-
venit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

venit, Cum Rheginorum tyranni Leophronis
lo Locrenſes premerentur, voverant, ſi victo
forent, ut die feſto Veneris virgines ſuas proſti
rent. Quo voto intermiſſo, cum adverſa b
cum Lucanis gererent, in concionem eos Dio
ſius vocat: hortatur ut uxores filiasque ſua
templum Veneris, quam poſſint ornatiſſimas m
tant: ex quibus ſorte ductæ centum, voto pub
fungantur, religionisque gratia, uno ſtent in
panari menſe, omnibus ante juratis viris, ne q
ullam attaminet: Quæ res ne virginibus, voto
vitatem ſolventibus, fraudi eſſet, decretum fa
rent; ne qua virgo nuberet, priusquam illæ ma
tis traderentur. Probato conſilio, quo & ſuper
tioni & pudicitiæ virginum conſulebatur, cer
tim omnes feminæ impenſius exornatæ, in te
plum Veneris conveniunt: quas omnes Dion
ſius immiſſis militibus ſpoliat, ornamentaque m
tronarum in prædam ſuam vertit. Quarund
viros ditiores interficit, quasdam ad proden
virorum pecunias torquet. Cum his artibus
annos ſex regnaſſet, conſpiratione Locrorum
vitate pulſus, in Siciliam redit. Ibi Syracuſas ſe
ris omnibus, poſt longam intercapedinem pa
per proditionem recepit.

Cap. IV. Dum hæc in Sicilia geruntur, i
terim in Africa princeps Carthaginienſium Ha
no opes ſuas, quibus vires reipubl. ſuperabat,
occupandam dominationem intendit, regnumq
invadere, interfecto ſenatu, conatus eſt. Cui ſ
leri ſolemnem nuptiarum diem filiæ ſuæ legit,
religione votorum, nefanda commenta facilius
gerentur. Itaque plebi epulas in publicis portic
bus, ſenatui in domo ſua parat, ut poculis vene
infectis, ſecretius ſenatum, & ſine arbitris inter
ceret, orbamque rempubl. facilius invaderet. Q

re m

magiſtratibus per miniſtros prodita, ſcelus de-
natum, non vindicatum eſt, ne in viro tam po-
iti plus negotii faceret res cognita, quam cogi-
a. Contenti itaque cohibuiſſe, decreto modum
ptiarum ſumptibus ſtatuunt; idque obſervari
n ab uno, ſed ab univerſis jubent, ne perſona
ignata, non vitia correcta viderentur. Hoc con-
o præventus, iterum ſervitia concitat, ſtatuta-
e rurſus cædium die, cum denuo ſe proditum
leret, timens judicium, munitum quoddam ca-
llum cum viginti millibus ſervorum armatis
cupat. Ibi dum Afros, regemque Maurorum
ncitat, capitur, virgisque cæſus, effoſſis oculis,
manibus cruribusque fractis, velut à ſingulis
embris pœnæ exigerentur, in conſpectu populi
ciditur: corpus verberibus lacerum in crucem
itur. Filii quoque, cognatique omnes, etiam in-
xii, ſupplicio traduntur, ne quisquam aut ad
itandum ſcelus, aut ad mortem ulciſcendam,
tam nefaria domo ſupereſſet.

CAP. V. Interea Dionyſius Syracuſis rece-
us, cum gravior crudeliorque indies civitati eſ-
, iterata conſpiratione obſidetur. Tunc depoſito
perio, arcem Syracuſanis cum exercitu tradi-
t; receptoque privato inſtrumento, Corinthum
exilium proficiſcitur. Ibi humilima quæque
tiſſima exiſtimans, in ſordidiſſimum vitæ ge-
us deſcendit: non contentus in publico vagari,
d potare: nec conſpici in popinis, lupanaribusq;,
d totis diebus deſidere: cum perditiſſimo quo-
e de minimis rebus diſceptare, pannoſusque &
ualidus incedere: riſum libentius præbere, quam
ptare: in macello perſtare; quod emere non po-
rat, oculis devorare: apud Ædiles adverſus leno-
s jurgari; omniaque ita facere, ut contemnen-
s magis, quam metuendus videretur. Noviſſi-
me,

me, ludimagiſtrum profeſſus, pueros in trivi
cebat, ut aut à timentibus ſemper in publico
retur, aut à non timentibus facilius contemn
tur. Nam licet tyrannicis vitiis ſemper abu
ret: tamen ſimulatio hæc vitiorum, non na
erat; magisque hæc arte, quàm amiſſo regal
dore faciebat, expertus quàm inviſa tyranno
forent etiam ſine opibus nomina. Laboraba
que invidiam præteritorum, contemptu præ
tium demere: neque honeſta, ſed tuta conſilia
cumſpeciebat. Inter has tamen diſſimulatio
artes, inſimulatus eſt affectatæ tyrannidis;
aliter quàm dum contemnitur, liberatus eſt.

CAP. VI. Inter hæc Carthaginienſes t
ſucceſſu rerum Alexandri Magni exterriti, ve
tes ne Perſico regno & Africam vellet adjung
mittunt ad ſpeculandos ejus animos Hamilca
cognomento Rhodanum, virum ſolertia fa
diaque præter ceteros inſignem. Augebant e
metum & Tyrus urbs, auctor originis ſuæ, ca
& Alexandria æmula Carthaginis, in term
Africæ & Ægypti condita: & felicitas regis, a
quem nec cupiditas, nec fortuna ullo modo
minabantur. Igitur Hamilcar per Parmenio
aditu regis obtento, profugiſſe ſe ad regem ex
ſum patria fingit, militemque ſe expeditioni
fert. Atque ita conſiliis ejus exploratis, in ta
lis ligneis, vacua deſuper cera inducta, civibus
omnia perſcribebat. Sed Carthaginienſes
mortem regis reverſum in patriam, quaſi urb
regi venditaſſet, non ingrato tantum, ver
etiam & crudeli animo, necaverunt.

LIBER XXII.

CAP. I.

AGathocles Siciliæ tyrannus, qui magnitudini prioris Dionyſii ſucceſſit, ad regni majeſtatem ex humili & ſordido genere pervenit. Quippe in Sicilia patre figulo natus, non honeſtio-
pueritiam, quàm principia originis habuit.
idem forma, & corporis pulchritudine egre-
, diu vitam ſtupri patientia exhibuit. Annos
de pubertatis egreſſus, libidinem à viris ad fe-
as tranſtulit. Poſt hæc apud utrumque ſexum
ſus, vitam latrociniis mutavit. Interjecto
pore, cum Syracuſas conceſſiſſet, accitusque
vitatem inter incolas eſſet, diu ſine fide fuit;
niam nec in fortunis quod amitteret, nec in
cundia quod inquinaret, habere videbatur: in
na gregariam militiam ſortitus, non minus
ſeditioſa, quam antea turpi vita, in omne fa-
s promptiſſimus erat. Nam & manu ſtre-
, & in concionibus perfacundus habebatur.
i itaque centurio, ac deinceps tribunus mili-
factus eſt. Primo bello adverſus Ætneos ma-
xperimenta ſui Syracuſanis dedit. Sequenti
panorum, tantam de ſe ſpem omnibus fecit,
locum demortui ducis Damaſconis ſuffice-
. Cujus uxorem adulterio cognitam, poſt
tem viri in matrimonium recepit. Nec con-
us quod ex inope repente dives factus eſſet,
icam adverſus patriam exercuit. Saluti ei
quod ſocii capti tortique, de illo negaverunt.
ccupare imperium Syracuſarum voluit: bis
ilium actus eſt.

AP. II. A Murgantinis apud quos exula-

bat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

bat, odio Syracuſanorum, primò prætor,
dux creatur. In eo bello & urbem Leontinc
capit, & patriam ſuam Syracuſas obſidere c
ad cujus auxilium Hamilcar dux Pœnorun
ploratus, depoſitis hoſtilibus odiis, præſidia
tum mittit. Ita uno eodemque tempote Sy
ſæ, & ab hoſte, civili amore defenſæ; & à
hoſtili odio impugnatæ ſunt. Sed Agathocles,
videret fortius defendi urbem quam oppug
precibus per internuntios Hamilcarem exor
inter ſe & Syracuſanos pacis arbitria ſuſcipia
culiaria in ipſum officia ſua repromittens. Qu
impletus Hamilcar, ſocietatem cum eo, met
tentiæ ejus jungit: ut quantum virium Agat
adverſus Syracuſanos dediſſet, tantum ipſe a
crementa domeſticæ potentiæ reciperaret. I
non pax tantum Agathocli conciliatur: ve
etiam prætor Syracuſis conſtituitur. Tunc
milcari, expoſitis ignibus cereis tactisque, i
ſequia Pœnorum jurat. Deinde acceptis a
quinque millibus Afrorum, potentiſſimos q
que ex principibus interficit: atque ita veluti
ſtatum formaturus, populum in theatrun
concionem vocari jubet, contracto in gym
ſenatu, quaſi quædam prius ordinaturus.
compoſitis rebus, immiſſis militibus popu
obſidet; ſenatum trucidat: cujus peracta cæd
plebe quoque locupletiſſimos & promptiſſ
interficit.

CAP. III. His ita geſtis, militem legit, e
citumque conſcribit: quo inſtructus, finit
civitates nihil hoſtile metuentes, ex improviſ
greditur. Pœnorum quoque ſocios, permit
Hamilcare, fœde vexat: propter quod que
Carthaginem ſocii non tam de Agathocle, q
de Hamilcare detulerunt: hunc ut dominu

ty-

nnum, illum ut proditorem arguentes : à quo
tiſſimo hoſti, fortunæ ſociorum , interpoſita
one , donatæ ſint: ſicut ab initio Syracuſæ in
us ſocietatis ſint traditæ , urbs ſemper Pœnis
ta, & de imperio Siciliæ Carthaginis æmula :
t inſuper civitates ſociorum eidem titulo pacis
ctas. Denunciare igitur ſe , hæc brevi ad ipſos
ndatura , ac propediem ſenſuros , quantum
um non Siciliæ magis , quam ipſi Africæ attu-
t. His querelis ſenatus in Hamilcarem accen-
r. Sed quoniam in imperio eſſet , tacita de eo
agia tulerunt, & ſententias priusquam recita-
ur , in urnam conjectas obſignari juſſerunt,
alter Hamilcar Giſgonis filius , à Sicilia re-
eretur. Sed hæc callida commenta pœnorum,
ntentias , inaudita mors Hamilcaris Præve-
iberatusque eſt fati munere, quem ſui per in-
m cives inauditum damnaverant. Quæ res
hocli adverſus Pœnos occaſionem movendi
dedit. Prima igitur illi cum Hamilcare Giſgo-
lio, prœlii congreſſio fuit : à quo victus, ma-
mole reparaturus bellum , Syracuſas conceſ-
Sed ſecundi certaminis eadem fortuna , quæ
ioris, fuit.

AP. IV. Cum igitur victores Pœni Syracu-
bſidione cinxiſſent, Agathocles cum ſe neque
us parem, neque ad obſidionem ferendam in-
tum videret ; ſuper hæc à ſociis crudelitate
offenſis, deſertus eſſet, ſtatuit bellum in Afri-
transferre : mira prorſus audacia , ut quibus
lo urbis ſuæ par non erat, eorum urbi bellum
ret ; & qui ſua tueri non poterat , impug na-
iena ; victusque victoribus inſultaret. Hu us
ilii non minus admirabile ſilentium , qu m
mentum fuit, populo hoc ſolum profeſſus, in-
ſſe ſe victoriæ viam : animos illi tantum in

brevem obſidionis patientiam firmarent: v
cui ſtatus præſentis fortunæ diſpliceret, dare ſ
diſcedendi liberam poteſtatem. Cum mille ſexc
ti diſceſſiſſent, ceteros ad obſidionis neceſſitat
frumento & ſtipendio inſtruit: quinquaginta t
tum ſecum talenta ad præſentem uſum aufert,
tera ex hoſte melius, quam ex ſociis paratur
Omnes deinde ſervos, militaris ætatis, liber
donatos ſacramento adegit, eosque & major
partem ferme militum navibus imponit; ra
exæquata utriusque ordinis conditione, mutu
inter eos virtutis æmulationem futuram: cete
omnes ad tutelam patriæ reliquit.

CAP. V. Septimo igitur imperii anno, co
tibus duobus adultis filiis, Archagatho & He
clida, nullo militum ſciente quo veheretur, c
ſum in Africam dirigit. Cum omnes aut in It
liam prædatum ſe, aut in Sardiniam ituros cre
rent, tum primum, expoſito in Africæ littore e
ercitu, conſilium ſuum omnibus aperit. Quo
loco Syracuſæ poſitæ ſint, oſtendit: quibus al
nullum auxilium ſupereſſet, quam ut hoſtibus
ciant, quæ ipſi patiantur. Quippe aliter domi,
ter foris bella tractari. Domi ea ſola auxilia e
quæ patriæ vires ſubminiſtrent: foris hoſt
etiam ſuis viribus vinci deficientibus ſociis,
odio diuturni imperii externa auxilia circum
cientibus. Huc accedere, quod urbes, caſtella
Africæ non muris cinctæ, non in montibus p
ſitæ ſint, ſed in planis campis, ſine ullis munim
tis jaceant: quas omnes metu excidii facile ad b
ſocietatem perlici poſſe. Majus igitur Cartha
nienſibus ab ipſa Africa, quam ex Sicilia exar
rum bellum, coituraque auxilia omnium adv
ſus unam urbem, nomine quam opibus ampl
rem, & quas non attulerit vires inde ſumpturu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ec in repentino Pœnorum metu, modicum mo-
entum victoriæ fore, qui tanta audacia hoſtium
culſi, trepidaturi ſint. Acceſſura & villarum in-
dia, caſtellorum, urbiumque contumacium
eptionem, tum ipſius Carthaginis obſidionem.
ibus omnibus non ſibi tantum in alios, ſed &
s in ſe ſentient patere bella. His non ſolum Pœ-
s vinci, ſed & Siciliam liberari poſſe. Nec enim
raturos in ejus obſidione hoſtes, cum ſua ur-
antur. Nusquam igitur alibi facilius bellum, ſed
prędam uberiorem inveniri poſſe. Nam capta
thagine, omnem Africam Siciliamque præ-
m victorum fore. Gloriam certe tam honeſtæ
itiæ tantam in omne ævum futurum, ut termi-
i nullo tempore oblivione poſſit; ut dicatur eos
s mortalium eſſe, qui bella, quæ domi ferre
poterant, ad hoſtes tranſtulerint, victique vi-
res inſecuti ſint, & obſeſſores urbis ſuæ obſe-
int. Omnibus igitur forti ac læto animo bellum
undum, quo nullum aliud poſſit aut præmium
oribus uberius, aut victis monumentum illu-
us dare.

CAP. VI. His quidem adhortationibus animi
itum erigebantur: ſed terrebat eos portenti re-
o, quod navigantibus eis, ſol defecerat. Cujus
rationem non minore cura rex, quam belli
debat, affirmans, ſi prius quam proficiſceren-
, factum eſſet, crediturum adverſum profectu-
prodigium eſſe: nunc quia egreſſis acciderit,
ad quos eatur portendere. Porro defectus na-
alium ſiderum ſemper præſentem rerum ſta-
n mutare; certumque eſſe florentibus Cartha-
ienſium opibus, adverſisque rebus, ſuis com-
tationem ſignificari. Sic conſolatis militibus,
verſas naves, conſentiente exercitu, incendi
et, ut omnes ſcirent, auxilio fugæ adempto, aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

vincendum, aut moriendum eſſe. Deinde cu
omnia, quacunque ingrederentur, proſternere
villas caſtellaque incenderent, obvius eis fuit cu
xxx millibus Pœnorum Hanno: ſed prœlio co
miſſo, duo de Siculis, tria millia de Pœnis cu
ipſo duce cecidere. Hac victoria & Siculoru
animi eriguntur, & Pœnorum franguntur. A
thocles victis hoſtibus, urbes caſtellaque expugn
prædas ingentes agit, hoſtium multa millia tru
dat. Caſtra deinde quinto lapide à Carthagine
tuit, ut damna cariſſimarum rerum, vaſtitate
que agrorum, & incendia villarum, de muris
ſius urbis ſpecularentur. Interea ingens tota Afr
deleti Pœnorum exercitus fama, occupatarumq
urbium, divulgatur. Stupor itaque omnes &
miratio inceſſit, unde tanto imperio tam ſubitu
bellum, præſertim ab hoſte jam victo. admira
deinde paulatim in contemptum Pœnorum ver
tur. Nec multo poſt non Afri tantum, verum
tiam urbes nobiliſſimæ novitatem ſequutæ,
Agatholem defecere; frumentoque & ſtipend
victorem inſtruxere.

CAP. VII. His Pœnorum malis etiam de
tus in Sicilia cum imperatore exercitus, velut q
dam ærumnarum cumulus acceſſit. Nam p
profectionem à Sicilia Agathoclis, in obſidio
Syracuſarum Pœni ſegniores redditi, ab Anta
dro fratre regis Agathoclis occidione cæſi nunti
bantur. Itaque cum domi foriſque eadem fortu
Carthaginienſium eſſet, jam non tributariæ ta
tum ab his urbes, verumetiam ſocii reges defic
bant, amicitiarum jura non fide, ſed ſucce
ponderantes. Erat inter ceteros, rex Cyrenaru
Aphellas, qui ſpe improba, regnum totius Afri
amplexus, ſocietatem cum Agathocle per legat
junxerat; pactuſque cum eo fuerat, ut Siciliæ il

ſ

i Africæ imperium, victis Carthaginienſibus, deret. Itaque cum ad belli ſocietatem cum inıti exercitu ipſe veniſſet, Agathocles blando alquio, & humili adulatione, cum ſæpius ſimul enaſſent, adoptatusque filius ejus ab Aphella ſet, incautum interficit: occupatoque exercitu ıs, iterato Carthaginienſes omnibus viribus belm cientes, magno utriusque exercitus ſanguine, avi prœlio ſuperat. Hoc certaminis diſcrimine nta deſperatio illata Pœnis eſt, ut niſi in exerci Agathoclis orta ſeditio fuiſſet, tranſiturus ad m Bomilcar, rex Pœnorum, cum exercitu fue. Ob quam noxam in medio foro à Pœnis paoulo ſuffixus eſt: ut idem locus monumentum pliciorum ejus eſſet, qui ante fuerat ornamenm honorum. Sed Bomilcar magno animo crulitatem civium tulit; adeo ut de ſumma cruce, luti de tribunali, in Pœnorum ſcelera concionatur: objectans illis, nunc Hannonem falſa affeati regni invidia circumventum: nunc Gisgonis nocentis exilium: nunc in Hamilcarem patruum um tacita ſuffragia, quod Agathoclem ſociũ illis cere, quam hoſtem maluerit. Hæc cum in maxia populi concione vociferatus eſſet, expiravit.

CAP. VIII. Interea Agathocles profligatis Africa rebus, tradito Archagatho filio exercitu, Siciliam recurrit: nihil actum in Africa exiſtians, ſi amplius Syracuſę obſiderentur. Nam poſt cciſum Hamilcarem, Gisgonis filium, novus eò Pœnis miſſus exercitus fuerat. Statim igitur prio adventu ejus, omnes Siciliæ urbes auditis reıs, quas in Africa geſſerat, certatim ſe ei tradunt: que ita pulſis è Sicilia Pœnis, totius inſulæ imerium occupavit. In Africam deinde reverſus, ditione militum excipitur. Nam ſtipendiorum lutio in adventum patris dilata à filio fuerat. Igi-

tur ad conditionem vocatos, blandis verbis præmulſit: ſtipendia illis non à ſe flagitanda eſſe, ſed ab hoſte quærenda: communem victoriam, communem prædam futuram. Paulum modo annitentur, dum belli reliquiæ peraguntur, cum ſciant Carthaginem captam, ſpes omnium expleturam. Sedato militari tumultu, interjectis diebus, ad caſtra hoſtium exercitum ducit: ibi inconſultiùs prœlium committendo, majorem partem exercitus perdidit. Cum itaque in caſtra fugiſſet, verſamque in ſe invidiam temere commiſſi belli videret, priſtinamque offenſam non depenſi ſtipendii metueret; concubia nocte ſolus à caſtris cum Archagatho filio profugit. Quod ubi milites cognovere, haud ſecus quam ſi ab hoſte capti eſſent trepidavere: Bis ſe à rege ſuo in mediis hoſtibus relictos eſſe proclamantes; ſalutemque ſuam deſertam ab eo eſſe, quorum ne ſepultura quidem relinquenda fuerit. Cum perſequi regem vellent, a Numidis excepti, in caſtra revertuntur; comprehenſo tamen reductoque Archagatho, qui à patre noctis errore diſceſſerat. Agathocles autem navibus, quibus reverſus à Sicilia fuerat, cum cuſtodibus earundem Syracuſas defertur. Exemplum flagitii ſingulare, rex exercitus ſui deſertor, filiorumque pater proditor. Interim in Africa poſt fugam regis, milites pactione cum hoſtibus facta, interfectis Agathoclis liberis, Carthaginienſibus ſe tradidere. Archagathus cum occideretur ab Archeſilao amico antea patris, rogavit eum quidnam liberis ejus facturum Agathoclem putet, per quem ipſe liberis careat? Tunc reſpondit, ſatis habere ſe, quod ſuperſtites eos eſſe Agathoclis liberis ſciat. Poſt hæc Pœni ad perſequendum belli reliquias, duces in Siciliam miſerunt, cum quibus Agathocles pacem æquis conditionibus fecit.

LIBER

LIBER XXIII.

CAP. I.

AGathocles rex Siciliæ pacificatus cum Carthaginienſibus, partem civitatium à ſe fiducia virium diſſidentem armis ſubegit. Dein quaſi anguſtis inſulæ terminis clauderetur, cujus imperii tem primis incrementis ne ſperaverat quidem, Italiam tranſcendit; exemplum Dionyſii ſecu- p, qui multas civitates Italiæ ſubegerat. Primi tur hoſtes illi Bruttii fuere, qui & fortiſſimi n, & opulentiſſimi videbantur, ſimul & ad in- ias vicinorum prompti. Nam multas civitates æci nominis Italia expulerant: auctores quoque s Lucanos bello vicerant, & pacem cum his, uis legibus fecerant. Tanta feritas animorum t, ut nec origini ſuæ parcerent. Namque Lu- ni iiſdem legibus liberos ſuos, quibus & Sparta- inſtituere ſoliti erant. Quippe ab initio puber- is, in ſilvis inter paſtores habebantur, ſine mi- terio ſervili, ſine veſte quam induerent, vel cui ubarent; ut à primis annis duritiæ parcimo- eque, ſine ullo uſu urbis, aſſueſcerent. Cibus præda venatica, potus aut lactis, aut fontium uor erat. Sic ad labores bellicos indurabantur. orum igitur ex numero quinquaginta primo ex ris finitimorum prædari ſoliti, confluente dein- multitudine, ſolicitati præda, cum plures facti ent, infeſtas regiones reddebant. Itaque fatiga- querelis ſociorum Dionyſius Siciliç tyrannus, centos Afros ad compeſcendos eos miſerat, orum caſtellum proditum ſibi per Bruttiam lierem, expugnaverunt; ibique civitatem, con- rrentibus ad opinionem novæ urbis paſtoribus,

ſtatuerunt; Bruttiosque ſe ex nomine mulieris
caverunt. Primum illis cum Lucanis, originis
auctoribus, bellum fuit. Qua victoria erecti, c
pacem æquo jure feciſſent, ceteros finitimos
mis ſubegerunt; tantasquę opes brevi cenſe
ſunt, ut pernicioſi etiam regibus haberentur.
nique Alexander rex Epiri, quum in auxili
Gręcarum civitatum, cum magno exercitu, in
liam veniſſet, cum omnibus copiis ab his dele
eſt. Quare feritas eorum ſucceſſu felicitatis inc
ſa, diu terribilis finitimis fuit. Ad poſtremum i
ploratus Agathocles, ſpe ampliandi regni, à Sic
in Italiam trajecit.

CAP. II. Principio adventus opinionis e
concuſſi, legatos ad eum, ſocietatem amicitia
que petentes miſerunt. Quos Agathocles ad c
nam invitatos, ne exercitum trajici viderent,
poſterum ſtatuta his die, conſcenſis navibus f
ſtratus eſt. Sed fraudis haud lætus eventus fuit:
quidem reverti eum in Siciliam, interjectis pau
diebus, vis morbi coëgit, quo toto corpore co
prehenſus, per omnes nervos articulosque hum
re peſtifero graſſante, velut inteſtino ſingulor
membrorum bello impugnabatur. Ex qua deſpe
tione bellum inter filium nepotemq; ejus, regnu
jam quaſi mortui vindicantibus, oritur: occiſo
lio, regnum nepos occupavit. Igitur Agathocl
cum morbi cura, & ægritudo graviores eſſent,
nter ſe alterum alterius malo creſceret; deſpera
rebus, uxorem ſuam Texenam, genitosque ex
duos parvulos, cum omni pecunia, & familia, r
galique inſtrumento, quo præter illum nemo r
gum ditior fuit, navibus impoſitos Ægyptum, u
de uxorem acceperat, remittit; timens ne præd
nem regni ſui, hoſtem paterentur. Quamqua
uxor diu, ne ab ægro divelleretur, deprecata e

diſceſſus ſuus adjungi nepotis parricidio poſ-
; & tam cruente hæc deſeruiſſe virum, quam
impugnaſſe avum videretur; Nubendo ſe non
ſperæ tantum, ſed omnis fortunæ iniſſe ſocie-
em: nec invitam periculo ſpiritus ſui emptu-
n, ut extremos viri ſpiritus exciperet; & exſe-
arum officium, in quod, profecta ſe, nemo ſit
ceſſurus, obſequio debitæ pietatis impleret.
ſcedentes parvuli, flebili ululatu amplexi pa-
m tenebant. Ex altera parte uxor maritum non
plius viſura, oſculis fatigabat. Nec minus ſenis
rymæ miſerabiles erant. Flebant hi morientem
rem; ille exules liberos: hi diſceſſu ſuo ſolitu-
nem patris, ægri ſenis; ille in ſpem regni ſuſce-
ps relinqui in egeſtate lugebat. Inter hæc regia
nis aſſiſtentium fletibus tam crudelis diſcidii
pleta, reſonabat. Tandem finem lacrymis ne-
ſitas profectionis impoſuit, & mors regis profi-
centes filios inſequuta eſt. Dum hæc aguntur,
rthaginienſes cognitis quę in Sicilia agebantur,
caſionem totius inſulæ occupandæ datam ſibi
ſtimantes, magnis viribus eo trajiciunt; mul-
que civitates ſubigunt.

CAP. III. Eo tempore & Pyrrhus adverſus
manos bellum gerebat; qui imploratus à Sicu-
in auxilium, ſicuti dictum eſt, cùm Syracuſas
niſſet, multaſque civitates ſubegiſſet, rex Sici-
, ſicut Epiri appellatur. Quarum rerum felici-
e lætus, Heleno filio Siciliæ, velut avitum (nam
ceptus ex filia Agathoclis regis erat) Alexan-
o autem Italiæ regnum deſtinat. Poſt hæc mul-
ſecunda prœlia cum Carthaginienſibus facit.
erjecto deinde tempore, legati ab Italicis ſociis
nere, nuntiantes Romanis reſiſti non poſſe, de-
ionemque futuram, niſi ſubveniat. Anxius tam
biguo periculo, incertuſque quid ageret, vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

quibus primum ſubveniret, in utrumque pronu
conſultabat. Quippe inſtantibus hinc Carthagi-
nienſibus, inde Romanis, periculoſum videbatur
exercitum in Italiam non trajicere: periculoſius
à Sicilia deducere; ne aut illi non lata ope, aut h
deſerti amitterentur. In hoc æſtu periculorum, tu-
tiſſimus portus conſiliorum viſus eſt, omnibus vi-
ribus decernere in Sicilia; & profligatis Carthagi-
nienſibus, victorem exercitum transponere in Ita-
liam. Itaque conſerto prælio, cum ſuperior fuiſ-
ſet, quoniam tamen à Sicilia abiret, pro victo fu-
gere viſus eſt: ac propterea ſocii ab eo defecerunt,
& imperium Siciliæ tam cito amiſit, quam facile
quæſierat. Sed nec in Italia meliore felicitate uſus,
in Epirum revertitur. Admirabilis utriusque rei
caſus, in exemplum fuit. Nam ſicut ante ſecunda
fortuna, rebus ſupra vota fluentibus, Italiæ Sici-
liæque imperium, & tot de Romanis victorias ad-
ſtruxerat: ita nunc adverſa, velut in oſtentationem
fragilitatis humanæ, deſtruens quæ cumulaverat,
Sicilienſi ruinæ naufragium maris, & fœdam ad-
verſus Romanos pugnam, turpemque ab Italia
diſceſſum adjecit.

Cap. IV. Poſt profectionem à Sicilia Pyr-
rhi, magiſtratus Hiero creatur: cujus tanta mo-
deratio fuit, ut conſentiente omnium civitatium
favore, dux adverſus Carthaginienſes primum,
mox rex crearetur. Hujus futuræ majeſtatis, ipſa
infantis educatio quaſi prænuntia fuit: quippe ge-
nitus erat patre Hieroclyto, nobili viro, cujus ori-
go à Gelo, antiquo Siciliæ tyranno, manabat: ſed
maternum illi genus ſordidum, atque adeo pudi-
bundum fuit. Nam ex ancilla natus, ac propterea
à patre, velut dehoneſtamentum generis, expoſi-
tus fuerat. Sed parvulum, & humanæ opis egen-
tem, apes, congeſto circa jacentem melle, multis
diebus

ibus aluere. Ob quam rem reſponſo aruſpicum monitus pater, qui regnum infanti portendi ca-bant, parvulum recolligit, omniqueſtudio ad m majeſtatis, quæ promittebatur, inſtituit. dem in ludo inter coæquales diſcenti, lupus ta-am, in turba puerorum repente conſpectus, eri-t. Adoleſcenti quoque prima bella ineunti, uila in clypeo, noctua in haſta conſedit. Quod entum & conſilio cautum, & manu prom-m, regemque futurum ſignificabat. Denique erſus provocatores ſæpe pugnavit, ſemperque toriam reportavit. A Pyrrho rege multis mili-bus donis donatus eſt. Pulchritudo ei corporis gnis, vires quoque in homine admirabiles fue-in alloquio blandus, in negotio juſtus, in impe-moderatus: prorſus ut nihil ei regium deeſſe, ter regnum, videretur.

LIBER XXIV.

CAP. I.

DVm hæc in Sicilia geruntur, interim in Græcia diſſidentibus inter ſe bello Ptolemæo Cerauno, & Antiocho, & Antigono regibus: omnes ferme Græciæ civitates, ducibus Spartanis t occaſione data, ad ſpem libertatis erectæ, is invicem legatis, per quos in ſocietatis fœ-alligarentur, in bellum prorumpunt: & ne Antigono, ſub cujus regno erant, bellum ce-viderentur, ſocios ejus Ætolos aggrediun-caufas belli prætendentes, quod conſenſu Græ-ſacratum Apollini Cirræum campum, per vim paſſent. Huic bello ducem deligunt Arean; dunato exercitu, urbes, ſataque in his cam-

pis

pis poſita, depopulatur: quæ auferri non poteran
incendit. Quod cum è montibus conſpicati Æto
lorum paſtores eſſent, congregati admodum
quingenti, ſparſos hoſtes, ignorantesque quan
manus eſſet, quoniam conſpectum illis metus &
incendiorum fumus abſtulerat, conſectantur, tru
cidatisque admodum novem millibus, prædone
in fugam verterunt. Reparantibus deinde Sparta
nis bellum, auxilium multæ civitates negaverun
exiſtimantes, dominationem eos, non liberta
tem Græciæ, quærere. Interea inter reges bel
lum finitur: nam Ptolemæus pulſo Antigono
cum regnum totius Macedoniæ occupaſſet, pa
cem cum Antiocho facit; affinitatemque cum
Pyrrho, data ei in matrimonium filia ſua
jungit.

CAP. II. Exinde externo metu depoſito, im
pium & facinoroſum animum ad domeſtica ſce
lera convertit, inſidiasque Arſinoë ſorori ſuæ in
ſtruit: quibus & filios ejus vita, & ipſam Caſſan
dreæ urbis poſſeſſione privaret. Primus ei dolu
fuit, ſimulato amore, ſororis matrimonium pete
re. aliter enim ad ſororis filios, quorum regnum
occupaverat, quam concordiæ fraude pervenir
non poterat. Sed nota ſcelerata Ptolemæi volunta
ſorori erat. Itaque non credenti, mandat velle ſ
cum filiis ejus regni conſortium jungere: cum qui
bus non ideo ſe armis contendiſſe, quoniam eri
pere his regnum; ſed quod id facere ſui muneri
vellet. In hoc mitteret arbitrum jurisjurandi: quo
præſente apud deos patrios, quibus vellet obſecra
tionibus, ſe obligaret. Incerta Arſinoë quid ageret
ſi mitteret, decipi periurio: ſi non mitteret, provo
care rabiem fraternæ crudelitatis timebat. Itaqu
plus liberis, quam ſibi timens, quos matrimonio
ſuo protecturam ſe arbitrabatur, mittit ex amici

ſui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ad Chodionem: quo perducto in ſanctiſſimum
as templum, veterrimæ Macedonum religio-
a Ptolemæus ſumptis in manus altaribus, con-
tens ipſa ſimulacra, & pulvinaria deorum, in-
itis, ultimisque execrationibus adjurat, ſe ſin-
a fide matrimonium ſororis petere; nuncupa-
umque ſe eam reginam; neque in contumeliam
ſe aliam uxorem, aliosve, quam filios ejus li-
os habiturum. Arſinoë poſtquam & ſpe imple-
ſt, & metu ſoluta, ipſa cum fratre colloquitur:
us vultus, & blandientes oculi, cum fidem non
orem, quam jusjurandum promitterent, recla-
ante Ptolemæo filio fraudem ſubeſſe, in matri-
nium fratris concedit.

CAP. III. Nuptiæ magno apparatu, lætitiaque
nium celebrantur. Ad concionem quoque vo-
o exercitu, capiti ſororis diadema imponit, re-
amque eam appellat. Quo nomine in lætitiam
ſa Arſinoë, quia quod morte Lyſimachi prio-
mariti amiſerat, receperat; ultro virum in ur-
n ſuam Caſſandream invitat, cujus urbis cupi-
ate fraus ſtruebatur. Prægreſſa igitur virum,
m feſtum urbi in adventum ejus indicit: do-
os, templa, ceteraque omnia exornari jubet:
s ubique hoſtiasque diſponi: filios quoque
os, Lyſimachum ſexdecim annos natum, Phi-
um triennio minorem, utrumque forma inſi-
em, coronatos occurrere jubet. Quos Ptole-
eus ad celandam fraudem, cupide & ultra mo-
m veræ affectionis amplexus, oſculis diu fati-
. Vbi ad portam ventum eſt, occupari arcem
bet; pueros interfici. Qui cum ad matrem con-
giſſent, in gremio ejus, inter ipſa oſcula truci-
ntur. Proclamante Arſinoë, quod tantum nefas
t nubendo, aut poſt nuptias contraxiſſet, pro
iis ſæpe ſe percuſſoribus obtulit: frequenter cor-

pore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

pore ſuo puerorum corpora amplexata protexit vulneraque excipere quæ liberis intendebantur voluit. Ad poſtremum etiam ſpoliata funeribus filiorum, ſciſſa veſte, & crinibus ſparſis, cum duobus ſervulis ex urbe protracta, Samothraciam in exilium abiit; eo miſerior, quod mori cum filiis ei non licuit. Sed nec Ptolemæo inulta ſcelera fuerunt. Quippe diis immortalibus tot perjuria, & tam cruenta parricidia vindicantibus, brevi poſt à Gallis ſpoliatus regno, captusque, vitam ferro, ut meruerat, amiſit.

CAP. IV. Namque Galli, abundanti multitudine, cum eos non caperent terræ quæ genuerant, trecenta millia hominum ad ſedes novas quærendas, velut ver ſacrum miſerunt. Ex his portio in Italia conſedit, quæ & urbem Romanam captam incendit; & portio Illyricos ſinus, ducibus avibus (nam augurandi ſtudio Galli præter ceteros callent) per ſtrages Barbarorum penetravit, & in Pannonia conſedit: gens aſpera, audax, bellicoſa, quæ prima poſt Herculem, cui ea res virtutis admirationem & immortalitatis fidem dedit, Alpium invicta juga, & frigore intractabilia loca tranſcendit: ibi domitis Pannoniis, per multos annos cum finitimis varia bella geſſerunt. Hortante deinde ſucceſſu, diviſis agminibus, alii Græciam, alii Macedoniam: omnia ferro proterentes, petivere. Tantusque terror Gallici nominis erat, ut etiam reges non laceſſiti, ultro pacem ingenti pecunia mercarentur. Solus rex Macedoniæ Ptolemæus, adventum Gallorum intrepidus audivit; hisque cum paucis & incompoſitis, quaſi bella non difficilius, quam ſcelera patrarentur, parricidiorum furiis agitatus, occurrit. Dardanorum quoque legationem, viginti milia armatorum in auxilium offerentem, ſprevit; addita inſuper contumelia;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ælia; actum de Macedonia dicens, ſi cum to-
Orientem ſoli domuerint, nunc in vindictam
em Dardanis egeant: milites ſe habere filios
um, qui ſub Alexandro rege ſtipendia, toto
terrarum victores, fecerint. Quæ ubi Darda-
regi nuntiata ſunt, inclytum illud Macedoniæ
num brevi, immaturi juvenis temeritate caſu-
dixit.

AP. V. Igitur Galli, duce Belgio, ad tentan-
Macedonum animos, legatos ad Ptolemæum
unt, offerentes pacem, ſi emere velit: ſed Pto-
æus inter ſuos, belli metu pacem Gallos petere
atus eſt. Nec minus ferociter ſe legatis, quam
amicos jactavit; aliter ſe pacem daturum ne-
do, niſi principes ſuos obſides dederint, &
a tradiderint. non enim fidem ſe, niſi inermi-
habiturum. Renuntiata legatione, riſere Galli,
que acclamantes, brevi ſenſurum, ſibi an illi
ſulentes, pacem obtulerint. Interjectis diebus,
lium conſeritur, victique Macedones cædun-
Ptolemæus multis vulneribus ſaucius capitur:
t ejus amputatum, & lancea fixum, tota acie
errorem hoſtium circumfertur. Paucos ex
cedonibus fuga ſervavit: ceteri aut capti, aut
ſi. Hæc cum nuntiata per omnem Macedo-
n eſſent, portæ urbium clauduntur; luctu om-
replentur. nunc orbitatem amiſſorum filio-
dolebant: nunc excidia urbium metuebant:
c Alexandri, Philippique regum ſuorum no-
a, ſicuti numina, in auxilium vocabant. ſub
ſe non ſolum tutos, verum etiam victores or-
errarum extitiſſe, ut tuerentur patriam ſuam,
m gloria rerum geſtarum cœlo proximam
lidiſſent; ut opem afflictis ferrent, quos furor &
eritas Ptolemæi regis perdidiſſet, orabant. De-
antibus omnibus, non votis agendum, Soſthe-
nes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nes unus de Macedonum principibus, ratus contracta juventute, & Gallos victoria exultante compeſcuit; & Macedoniam ab hoſtili populatio ne defendit. Ob quę virtutis beneficia, multis no bilibus regnum Macedoniæ affectantibus, ignobi lis ipſe præponitur: & cum rex ab exercitu appella tus eſſet, ipſe non in regis, ſed ducis nomen jura milites compulit.

Cap. VI. Interea Brennus, quo duce porti Gallorum in Græciam ſe effuderat, audita victo ria ſuorum, qui Belgio duce Macedones viceran indignatus parta victoria opimam prædam, & Orientis ſpoliis onuſtam tam facile relictam eſſe ipſe adunatis CL millibus peditum, & XV millibu equitum, in Macedoniam irrumpit. Cum agro villasque popularetur, occurrit ei cum inſtructo exercitu Macedonum Soſthenes: ſed pauci à plu ribus, trepidi à valentibus facile vincuntur. Itaqu cum victi ſe Macedones intra muros urbium con didiſſent; victor Brennus, nemine prohibente totius Macedoniæ agros deprædatur. Inde qua terrena jam ſpolia ſorderent, animum ad deorun immortalium templa convertit, ſcurriliter joca tus, locupletes deos largiri hominibus oportere Statim igitur Delphos iter vertit, prædam religio ni, aurum offenſæ deorum immortalium præfe rens; quos nullis opibus egere, ut qui eas largiri ho minibus ſoleant, affirmabat. Templum auten Apollinis Delphis poſitum eſt in monte Parnaſo, in rupe undique impendente: ibi civitatem fre quentia hominum facit: qui ad affirmationen majeſtatis undique concurrentes, in eo ſaxo con ſedere: atque ita templum & civitatem non muri ſed præcipitia; nec manu facta, ſed naturalia præ ſidia defendunt: prorſus ut incertum ſit, utrum munimentum loci, an majeſtas dei plus hic ad-

mira-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ctionis habeat. Media ſaxi rupes in formam ri receſſit. Quamobrem & hominum cla-, & ſi quando accedit tubarum ſonus, perſo-ibus & reſpondentibus inter ſe rupibus, mul-c audiri, ampliorque quàm editur, reſonare .Quæ res majorem majeſtatis terrorem igna-ei, & admirationem, ſtupentibus plerum-affert. In hoc rupis anfractu, media ferme tis altitudine, planicies exigua eſt, atque in rofundum terræ foramen, quod in oracula : ex quo frigidus ſpiritus, vi quadam velut o in ſublime expulſus, mentes vatum in ve-liam vertit; impletasque deo, reſponſa conſu-bus dare cogit. Multa igitur ibi & opulenta re-populorumque viſuntur munera; quæque nificentia ſui, reddentium vota gratam vo-atem, & deorum reſponſa manifeſtant.

CAP. VII. Igitur Brennus cum in conſpectu ha-et templum, diu deliberavit, an confeſtim rem rederetur: an vero feſſis via militibus, noctis ium ad reſumendas vires daret. Emanus & eſſalorus duces, qui ſe ad prædæ ſocietatem xerant, amputari moras jubent, dum imparati tes, & recens adventus ſui, terrori eſſet: inter-a nocte & animos hoſtibus, forſitan & auxilia eſſura; & vias quę tunc pateant, obſtructum iri. Gallorum vulgus ex longa inopia, ubi primum o, ceterisque commeatibus referta rura inve-, non minus abundantia, quam victoria lætum agros ſe ſparſerat; deſertisque ſignis ad occu-nda omnia pro victoribus vagabantur. Quæ res ationem Delphis dedit. Prima namque opinio adventus Gallorum prohibiti agreſtes oraculis untur, meſſes, vinaque villis efferre: Cujus rei utare præceptum non prius intellectum eſt, am vini, ceterarumque copiarum abundantia velut-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

velut mora Gallis objecta, auxilia finitim[illegible] convenere. Prius itaque urbem ſuam Delphi[illegible] cti viribus ſociorum, permunivere, quam [illegible] vino velut prædæ incubantes, ad ſigna rev[illegible] rentur. Habebat Brennus lecta ex omni exe[illegible] peditum ſexaginta quinque millia: Delphe[illegible] ſociorumque non niſi quatuor millia mil[illegible] erant; quorum contemptu Brennus ad ac[illegible] dos ſuorum animos, prædæ ubertatem omn[illegible] oſtendebat, ſtatuasque cum quadrigis, qua[illegible] ingens copia procul viſebatur, ſolido auro [illegible] eſſe: plusque in pondere, quam in ſpecie ha[illegible] prædæ affirmabat.

CAP. VIII. Hac aſſeveratione incitati G[illegible] ſimul & heſterno mero ſaucii, ſine reſpectu [illegible] riculorum in bellum ruebant. Contra Delphi [illegible] in deo, quam in viribus reponentes, cum c[illegible] temptu hoſtium reſiſtebant; ſcandentesque [illegible] los è ſummo montis vertice, partim ſaxo, [illegible] tim armis obruebant. In hoc partium certa[illegible] ne, repente univerſorum templorum antiſti[illegible] ſimul & ipſi vates, ſparſis crinibus, cum inſig[illegible] bus atque infulis, pavidi vecordesque in prim[illegible] pugnantium aciem procurrunt: adveniſſe De[illegible] clamant; eumque ſe vidiſſe deſilientem in te[illegible] plum per culminis aperta faſtigia. Dum om[illegible] opem dei ſuppliciter implorant, juvenem ſu[illegible] humanum modum inſignis pulchritudinis, c[illegible] mitesque ei duas armatas virgines, ex propinqu[illegible] duabus Dianæ Minervæque ædibus occurrui[illegible] nec oculis tantum hæc ſe perſpexiſſe: audi[illegible] etiam ſtridorem arcus, ac ſtrepitum armoru[illegible] proinde ne cunctarentur, diis anteſignanis, hoſte[illegible] cædere, & victoriæ deorum ſocios ſe adjunger[illegible] ſummis obſecrationibus monebant. Quibus vo[illegible] cibus incenſi, omnes certatim in prœlium pro[illegible]

liun[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

it. Præſentiam dei & ipſi ſtatim ſenſere. nam erræ motu portio montis abrupta, Gallorum vit exercitum, & confertiſſimi cunei non ſi- vulneribus hoſtium diſſipati ruebant. Inſecu- einde tempeſtas eſt, quæ grandine & frigore cios ex vulneribus abſumpſit. Dux ipſe Bren- cum dolorem vulnerum ferre non poſſet, pu- ne vitam finivit. Alter ex ducibus, punitis i auctoribus, cum decem millibus ſauciorum to agmine Græcia excedit. Sed nec fugienti- fortuna commodior fuit: ſiquidem pavidis la ſub tectis acta nox; nullus ſine labore & pe- ulo dies; aſſidui imbres & gelu, nix concreta, ames, & laſſitudo, & ſuper hæc maximum vigiliæ malum, miſeras infelicis belli reliquias erebant. Gentes quoque nationesque, per is iter habebant, palantes velut prædam ſecta- ntur. Quo pacto evenit, ut nemo ex tanto exer- ti, qui paulo ante fiducia virium etiam adverſus os contendebat, vel ad memoriam tantæ cladis, ereſſet.

LIBER XXV.

CAP. I.

INter duos reges, Antigonum & Antiochum ſtatuta pace, cum in Macedoniam Antigonus reverteretur, novus eidem repente hoſtis exortus eſt. Quippe Galli, qui à Brenno duce, cum Græciam proficiſcerentur, ad terminos gentis endos relicti fuerant, ne ſoli deſides viderentur, ditum quindecim millia, equitum tria millia naverunt; fugatisque Getarum Triballorum- e copiis, Macedoniæ imminentes, legatos ad regem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

regem miſerunt, qui pacem ei venalem offer
ſimul & regis caſtra ſpecularentur. Quos
gonus pro regali munificentia, ingenti app
epularum ad cœnam invitavit. Sed Galli ex
tum grande auri argentique pondus admira
atque prædæ ubertate ſolicitati, infeſtiores q
venerant, revertuntur. Quibus & elephant
terrorem, velut inuſitatas Barbaris formas,
oſtendi juſſerat, & naves onuſtas copiis dem
ſtrari: ignarus, quod quibus oſtentatione viri
metum ſe injicere exiſtimabat, eorum animo
ad opimam prædam ſolicitabat. Itaque legat
ſuos reverſi, omnia in majus extollentes, ope
riter & negligentiam regis oſtendunt: referta a
& argento caſtra; ſed neque vallo, foſſave m
ta: & quaſi ſatis munimenti in divitiis haber
ita eos omnia officia militaria intermiſiſſe: p
ſus quaſi ferri auxilio non indigerent, quoni
abundarent auro.

CAP. II. Hac relatione, avidæ gentis an
ſatis ad prædam incitabantur. Accedebat tan
& exemplum Belgii, qui non magno ante tem
re Macedonum exercitum cum rege trucida
rat. Itaque conſentientibus omnibus, nocte ca
regis aggrediuntur: qui præſentiens tantam te
peſtatem, ſignum pridie dederat, ut omnibus
bus ablatis, in proxima ſilva taciti ſe occultare
Neque aliter ſervata caſtra, quam quod deſe
ſunt. Siquidem Galli ubi omnia vacantia, nec ſi
defenſoribus modo, verum etiam ſine cuſtodib
vident, non fugam hoſtium, ſed dolum arbitra
tes, diu intrare portas timuerunt. Ad poſtremu
integris & intactis munimentis, ſcrutantes p
tius quam diripientes, caſtra occupaverunt. Tu
ablatis quæ invenerant, ad littus convertuntur. I
dum naves incautius diripiunt, à remigibus, & a

exercit

[ex]ercitus parte, quæ eo cum conjugibus & liberis [confu]gerant, nihil tale metuentes trucidantur: tan[ta]que cædes Gallorum fuit, ut Antigono pacem [fam]o hujus victoriç, non à Gallis tantum, verum [etia]m à finitimorum feritate præſtiterit. Quan[ta] Gallorum ea tempeſtate tantæ fecunditatis [ju]ventus fuit, ut Aſiam omnem velut examine ali[quo i]mplerent. Denique neque reges Orientis ſine [merc]enario Gallorum exercitu ulla bella geſſe[ru]nt: neque pulſi regno ad alios quam ad Gallos [conf]ugerunt. Tantus terror Gallici nominis; & ar[mor]um invicta felicitas erat, ut aliter neque ma[jeſta]tem ſuam tutam, neque amiſſam reciperare [po]ſſe ſine Gallica virtute arbitrarentur. Itaque [in a]uxilium à Bithyniæ rege invocati, regnum [cum] eo parta victoria diviſerunt; eamque regio[nem] Gallogræciam cognominaverunt.

[C]AP. III. Dum hæc in Aſia geruntur, inte[rim i]n Sicilia Pyrrhus à Pœnis navali prœlio vi[ctu]s, ab Antigono Macedoniæ rege ſupplemen[tum] militum per legatos petit: denuntians, ni[ſi mitt]at, redire ſe in regnum neceſſe habere, incre[men]ta rerum, quæ de Romanis voluerit, de ipſo [pet]iturum. Quod ubi negatum legati retulerunt, [ſi]mulatis cauſis, repentinam fingit profectio[nem]. Socios interim parare bellum jubet: arcis [Tare]ntinæ cuſtodiam Heleno filio, & amico Mi[loni] tradit. Reverſus in Epirum, ſtatim fines Ma[cedo]niæ invadit: cui Antigonus cum exercitu oc[curri]t; victusque prælio in fugam vertitur. Atque [ita P]yrrhus Macedoniam in deditionem accipit; [& ve]luti damna amiſſæ Siciliæ Italiæque acquiſi[tio M]acedoniæ regno penſaſſet, relictum Tarenti [filiu]m & amicum arceſſit. Antigonus autem cum [pauc]is equitibus, fugæ comitibus, repente fortu[næ o]rnamentis deſtitutus, amiſſi regni ſpeculatu-

rus

rus eventus, Theſſalonicam ſe recepit; ut i
cum conducta Gallorum mercenaria manu b
lum repararet. Rurſus à Ptolemæo Pyrrhi fi
funditus victus cum ſeptem comitibus fugie
non jam reciperandi regni ſpem, ſed ſalutis la
bras, ac fugæ ſolitudines captat.

CAP. IV. Igitur Pyrrhus in tanto faſtigio
gni collocatus, jam nec eo ad quod votis per
niendum fuerat contentus, Græciæ Aſiæque
gna meditatur. Neque illi major ex imperio, qu
ex bello voluptas erat: nec quiſquam Pyrrhu
qua tuliſſet impetum, ſuſtinere valuit. Sed ut
devincenda regna invictus habebatur: ita devic
acquiſitisque celeriter carebat. tanto melius ſt
debat acquirere imperia, quam retinere. Itaq
cum copias Cherroneſo transpoſuiſſet, legatio
bus Athenienſium, & Achæorum, Meſſeniorur
que excipitur. Sed & Græcia omnis admiratio
nominis ejus, ſimul & rerum adverſus Roman
Pœnosque geſtarum gloria attonita, adventu
ejus exſpectabat. Primum illi bellum adverſ
Spartanos fuit: ubi majore mulierum, quam v
rorum virtute exceptus, Ptolemæum filium,
exercitus partem robuſtiſſimam amiſit. Quipp
oppugnanti urbem, ad tutelam patriæ tanta mu
titudo feminarum concurrit, ut non fortius v
ctus, quam verecundius recederet. Porro Ptol
mæum filium ejus adeo ſtrenuum, & manu for
tem fuiſſe tradunt, ut urbem Corcyram cum ſe
xaginta ceperit: item prœlio navali quinquere
mem ex ſcapha cum ſeptem inſiluerit, captam
que tenuerit. In oppugnatione quoque Sparta
norum uſque in mediam urbem equo procurre
rit; ibique concurſu multitudinis interfectus ſit.
Cujus corpus ut relatum patri eſt, dixiſſe Pyr-
rhum ferunt, aliquanto tardius eum, quam

timuerit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

rit ipſe, vel temeritas ejus meruerit, occi-
ſſe.

P. V. Repulſus à Spartanis Pyrrhus, Argos ibi dum Antigonum in urbe clauſum expu- conatur, inter confertiſſimos violentiſſime ans, ſaxo de muris ictus occiditur. Caput ntigono refertur: qui victoria mitius uſus, ejus Helenum cum Epirotis ſibi deditum, num remiſit, eique inſepulti patris oſſa in m referenda tradidit. Satis conſtans inter s auctores fama eſt, nullum nec ejus, nec oris ætatis regem comparandum Pyrrho fu- taroque non inter reges tantum, verum inter illuſtres viros, aut vitæ ſanctioris, aut e probatioris viſum fuiſſe: Scientiam cer- militaris in illo viro tantam fuiſſe, ut cum acho, Demetrio, Antigono, tantis regi- lla gerens, invictus ſemper fuerit. Illyrio- uoque, Siculorum, Romanorumque, & aginienſium bellis, nunquam inferior, ple- e etiam victor extiterit: qui patriam certe anguſtam, ignobilemque, fama rerum geſta- & claritate nominis ſui, toto urbe illuſtrem erit.

LIBER XXVI.

CAP. I.

POſt mortem Pyrrhi non in Macedonia tantum, verum etiam in Aſia, Græciaque, magni bellorum motus fuere. Nam & Peloponneſii per proditionem Antigono traditi; & va- hominum partim dolore, partim gaudio, ſingulæ civitates aut auxilium de Pyrrho verant, aut metus ſuſtinuerant, ita aut cum Antigo-

Antigono ſocietatem jungebant, aut mutuis in
ſe odiis in bellum ruebant. Inter hunc turbatar
provinciarum motum, Epirorum quoque urbs
Ariſtotimo principe per tyrannidem occupatu
quo cum multi ex primoribus occiſi, plures
exilium acti eſſent, Ætolis per legatos poſtula
bus, conjuges liberosque exulum redderet, pri
negavit: poſtea quaſi pœniteret, proficiſcendi
ſuos omnibus matronis poteſtatem dedit; die
que profectionis ſtatuit. Illæ quaſi in perpetu
cum viris exulaturæ, pretioſiſſima quæque au
rentes cum ad portam quaſi uno agmine pro
cturæ conveniſſent, omnibus rebus exſpoliatæ,
carcerem recluduntur: occiſis prius in gremio m
trum parvulis liberis, virginibusque ad ſtupru
direptis. Ad tam ſævam dominationem ſtupen
bus omnibus, princeps eorum Hellanicus, ſen
& liberis orbus, ut qui nec ætatis nec pignoris r
ſpectu timeret, contractos domum fidiſſim
amicorum in vindictam patriæ hortatur. Cu
ctantibus privato periculo publicum finire, & c
liberandi ſpatium poſtulantibus, arceſſitis ſer
jubet obſerari fores; tyrannoque nuntiari, mitt
ret qui conjuratos apud ſe comprehenderet: obj
ctans ſingulis, ſe quia liberandæ patriæ auctor e
non poſſit, deſertæ ultorem futurum. Tunc illi a
cipiti periculo circumventi, honeſtiorem via
eligentes, conjurant in tyranni necem: atque
Ariſtotimus, quinto poſtquam tyrannidem occ
paverat menſe opprimitur.

CAP. II. Interea Antigonus cum multipl
bello, & Ptolemæi regis, & Spartanorum, prem
retur: novusque illi hoſtis Gallogræciæ exercit
affluxiſſet; in ſpeciem caſtrorum parva manu a
verſus ceteros relicta, adverſus Gallos totis vi
bus proficiſcitur. Quibus cognitis, Galli cum

i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ſe prœlio pararent, in auſpicia pugnæ hoſtias runt: quarum extis cum magna cædes, interi- que omnium prædiceretur, non in timorem, n furorem verſi, ſperantesque deorum mi- expiari cæde ſuorum poſſe; conjuges & libe- ſuos trucidant, auſpicia belli à parricidio inci- tes. Tanta rabies feros animos invaſerat, ut parcerent ætati, cui etiam hoſtes peperciſ- , bellumque internecivum cum liberis, libe- umque matribus gererent, pro quibus bella ſu- i ſolent. Itaque quaſi ſcelere vitam victoriam- redemiſſent, ſicut erant cruenti ex recenti um cæde, in prœlium non meliore eventu, m omine proficiſcuntur. Siquidem pugnan- prius parricidiorum furiæ, quam hoſtes cir- venere; obverſantibusque ante oculos mani- interemptorum, omnes occidione cæſi. Tan- rages fuit, ut pariter cum hominibus dii con- ſiſſe in exitium parricidarum viderentur. Poſt s pugnæ eventum, Ptolemæus & Spartani, orem hoſtium exercitum declinantes, in tu- ſe recipiunt. Antigonus quoque ubi eorum eſſum videt, recenti adhuc ex priori victoria tum ardore, bellum Athenienſibus infert. In cum occupatus eſſet, interim Alexander rex i ulciſci mortem patris Pyrrhi cupiens, fines edoniæ depopulatur. Adverſus quem cum re- us à Græcia Antigonus eſſet, tranſitione mi- n deſtitutus, regnum Macedoniæ cum exer- amittit. Hujus filius Demetrius puer admo- , abſente patre, reparato exercitu, non ſo- amiſſam Macedoniam recipit: verum etiam i regno Alexandrum ſpoliat. Tanta vel mo- as militum, vel fortunæ varietas erat, ut iſſim reges, nunc exules, nunc reges vide- ur.

CAP. III. Igitur Alexander cum exul a
carnanas confugiſſet, non minore Epirotarum
ſiderio, quam ſociorum auxilio, in regnum r
tuitur. Per idem tempus rex Cyrenarum Aga
cedit: qui ante infirmitatem, Beronicen uni
filiam, ad finienda cum Ptolemæo fratre c
mina, filio ejus deſponderat. Sed poſt morte
gis, mater virginis Arſinoë, ut invita ſe con
ctum matrimonium ſolveretur, miſit qui ad
ptias virginis, regnumque Cyrenarum, De
trium fratrem regis Antigoni à Macedonia a
ſerent: qui & ipſe ex filia Ptolemæi procre
erat. Sed nec Demetrius moram fecit. Ita
cum ſecundante vento celeriter Cyrenas a
laſſet, fiducia pulchritudinis, qua nimis pla
ſocrui cœperat, ſtatim à principio ſuperbus, r
familiæ, militibusque impotens erat; ſtudium
placendi à virgine in matrem contulerat. Qua
ſuſpecta primo virgini, dein popularibus mi
busque inviſa fuit. Itaque verſis omnium ani
in Ptolemæi filium, inſidiæ Demetrio compar
tur: cui cum in lectum ſocrus conceſſiſſet,
cuſſores immittuntur. Sed Arſinoë audita v
filiæ, ad fores ſtantis, & præcipientis ut matri p
ceretur, adulterum paulisper corpore ſuo prote
Quo interfecto, Beronice, & ſtupra matris, ſ
pietate, ulta eſt: & in matrimonio ſortiendo, ju
cium patris ſecuta.

LIB

LIBER XXVII.

Cap. I.

MOrtuo Syriæ rege Antiocho, cum in locum ejus filius Seleucus ſucceſſiſſet, hortante matre Laudice, quæ prohibere debuerat, auſpicia regni â parricidio cœpit. Quippe Beronicen no-
rcam ſuam, ſororem Ptolemæi regis Ægypti,
m parvulo fratre ex ea ſuſcepto interficit. Quo
inore perpetrato, & infamiæ maculam ſubiit,
Ptolemæi bello ſe implicuit. Porro Beronice
m ad ſe interficiendam miſſos didiciſſet, Da-
næ ſe claudit. Vbi cum obſideri eam cum par-
o filio nuntiatum Aſiæ civitatibus eſſet, recor-
tione paternæ, majorumque ejus, dignitatis, ca-
n tam indignæ fortunæ miſerantes, auxilia ei
nes miſere. Frater quoque Ptolemæus pericu-
ſororis exterritus, relicto regno, cum omnibus
ibus advolat. Sed Beronice ante adventum au-
orum, cum vi expugnari non poſſet, dolo cir-
nventa trucidatur. Indigna res omnibus viſa.
que cum univerſæ civitates, quæ defecerant,
entem claſſem comparaſſent, repente exemplo
delitatis exterritæ, ſimul & in ultionem ejus,
m defenſuri erant, Ptolemæo ſe tradunt:
niſi in Ægyptum domeſtica ſeditione revo-
us eſſet, totum regnum Seleuci occupaſſet:
tum vel illi odium, parricidiale ſcelus, vel
c favorem indigne peremptæ mors ſororis, at-
rat.

Cap. II. Poſt diſceſſum Ptolemæi, Seleucus
n adverſus civitates, quæ defecerant, ingentem
ſſem comparaſſet, repente veluti diis ipſis par-
dium vindicantibus, orta tempeſtate claſſem

naufragio amittit; nec quicquam illi ex tanto
paratu, præter nudum corpus, & ſpiritum
paucos naufragii comites reſiduos fortuna f
Miſera quidem res, ſed optanda Seleuco fuit
quidem civitates, quæ odio ejus ad Ptolæm
tranſierant, velut diis arbitris ſatisfactum ſibi
ſet, repentina animorum mutatione in nauf
miſericordiam verſæ, imperio ſe ejus reſtitu
Lætus igitur malis ſuis, & damnis ditior re
tus; veluti par viribus, bellum Ptolemæo inf
Sed quaſi ad ludibrium tantum fortunæ n
eſſet, nec propter aliud opes regni recepiſſet, qu
ut amitteret, victus prælio non multo quam
naufragium comitatior, trepidus Antioch
confugit. Inde ad Antiochum fratrem literas
cit: quibus auxilium ejus implorat, oblata e
ſia, inter fines Tauri montis, in præmium
opis. Antiochus autem cum eſſet annos XIV
tus, ſupra ætatem regni avidus, occaſionem
tam pio animo, quam offerebatur, arripuit:
latronis more, totum fratri eripere cupiens,
ſceleratam virilemque ſumit audaciam. V
Hierax eſt cognominatus: quia non hominis,
accipitris ritu, in alienis eripiendis vitam ſe
retur. Interea Ptolemæus cum Antiochum in
xilium Seleuco venire cognoviſſet, ne cum d
bus uno tempore dimicaret, in annos decem
Seleuco pacem facit: ſed pax ab hoſte data in
pellatur à fratre; qui conducto Gallorum me
nario exercitu, pro auxilio bellum, pro fratre
ſtem, imploratus exhibuit. In eo prœlio vi
te Gallorum uictor quidem Antiochus fuit;
Galli arbitrantes Seleucum in prœlio cecidiſſe
ipſum Antiochum arma vertere: liberius depo
laturi Aſiam, ſi omnem ſtirpem regiam extin
ſent. Quod ubi ſenſit Antiochus, velut à præd

b

auro ſe redimit, ſocietatemque cum mercena-
riis ſuis jungit.

CAP. III. Interea rex Bithyniæ Eumenes, ſparſis conſumptisque fratribus bello inteſtinæ diſcordiæ, quaſi vacantem Aſiæ poſſeſſionem invaſurus, victorem Antiochum, Galloſque aggreditur. Nec difficile ſaucios adhuc ex ſuperiore congreſſione, integer ipſe viribus, ſuperat. Ea namque tempeſtate omnia bella in exitium Aſiæ gerebantur: uti quisque fortior fuiſſet, Aſiam veluti prædam occupabat. Seleucus & Antiochus fratres bellum, propter Aſiam gerebant: Ptolemæus rex Ægypti, ſub ſpecie ſororiæ ultionis, Aſiæ inhiabat. Hinc Bithynus Eumenes, inde Galli (humiliorum ſemper mercenaria manus) Aſiam depopulabantur: cum interea nemo defenſor Aſiæ inter tot prædones inveniebatur. Victo Antiocho, cum Eumenes majorem partem Aſiæ occupaſſet, ne tunc quidem fratres, perdito præmio, propter quod bellum gerebant, concordare potuerunt: ſed omiſſo externo hoſte, in mutuum exitium bellum reparant. In eo Antiochus denuo victus, multorum dierum fuga fatigatus, tandem ad ſocerum ſuum Artamenem regem Cappadociæ provehitur. A quo cum primum benigne exceptus eſſet, interjectis diebus, cognito quod inſidiæ ſibi pararentur, ſalutem fuga quæſivit. Igitur cum profugo nuſquam tutus locus eſſet, ad Ptolemæum hoſtem, cujus fidem tutiorem quam fratris exiſtimabat, decurrit; memor vel quæ facturus fratri eſſet, vel quæ meruiſſet à fratre. Sed Ptolemæus non amici debito, quam hoſtis factus, ſervari eum arctiſſima cuſtodia jubet. Hinc quoque Antiochus opera cujuſdam meretricis adiutus, quam familiarius noverat, deceptis cuſtodibus elabitur; fugiensque à latronibus interficitur. Seleucus quo-

que iisdem ferme diebus, amiſſo regno, equo pr
cipitatus, finitur. Sic fratres, quaſi & germanis c
ſibus, exules ambo, poſt regna, ſcelerum ſuoru
pœnas luerunt.

LIBER XXVIII.

CAP. I.

OLympias Pyrrhi Epirotæ regis fili
amiſſo marito, eodemque germa
fratre Alexandro, cum tutelam fili
rum ex eo ſuſceptorum Pyrrhi
Ptolemæi, regniq; adminiſtratione
in ſe recepiſſet, ab Ætolis partem Acarnaniæ, qua
in portionem belli pater pupillorum accepera
eripere volentibus, ad regem Macedoniæ Dem
trium decurrit; eique habenti uxorem Antioc
regis Syriæ ſororem, filiam ſuam Ptiam in matr
monium tradit: ut auxilium quod miſericordi
non poterat, jure cognationis obtineret. Fiunt ig
tur nuptiæ, quibus & novi matrimonii gratia ac
quiritur, & veteris offenſa contrahitur. Nam prio
uxor velut matrimonio pulſa, ſponte ſua ad fra
trem Antiochum diſcedit; eumque in mariti be
lum impellit. Acarnanes quoque diffiſi Epirotis
adverſus Ætolos auxilium Romanorum implo
rantes, obtinuerunt à Romano ſenatu, ut lega
mitterentur, qui denuntiarent Ætolis, præſidia a
urbibus Acarnaniæ deducerent; paterenturqu
eſſe liberos, qui ſoli quondam adverſus Trojanos
auctores originis ſuæ, auxilia Græcis non miſe
rint.

CAP. II. Sed Ætoli legationem Romanorum
ſuperbe audivere: Pœnos illis & Gallos, à quibu
tot bellis occidione cæſi ſint, exprobrantes; dicen-
teſque,

...ue, prius illis portas adverſus Carthaginienſes ...iendas, quas clauſerit metus Punici belli, ...n in Græciam arma transferenda. Meminiſſe ...de jubent, qui quibus minentur. Adverſus ...os urbem eos ſuam tueri non potuiſſe; cap... que non ferro defendiſſe, ſed auro redemiſſe: ...m gentem ſe aliquanto majore manu Græ... ingreſſam, non ſolum nullis externis viri... ſed ne domeſticis quidem totis adjutos, uni...am deleſſe; ſedemque ſepulcris eorum præ...ſe, quam illi urbibus, imperioque ſuo propo...ant. Contra, Italiam, trepidis ex recenti ur... ſuæ incendio Romanis, univerſam ferme à ...is occupatam. Prius igitur illis Gallos Italia ...ndos, quam minentur Ætolis: priusque ſua ...ndenda. Quos autem homines Romanos ...? nempe paſtores, qui latrocinio juſtis domi...ademptum ſolum teneant: qui uxores cum ...pter originis dehoneſtamenta non invenirent, ...ublica rapuerint: qui denique urbem ipſam ...icidio condiderint; murorumque fundamen... fraterno ſanguine aſperſerint. Ætolos autem ...cipes Græciæ ſemper fuiſſe; & ſicut digni...ta & virtute ceteris præſtitiſſe; ſolos denique ..., qui Macedonas, imperio terrarum florentes, ...per contempſerint, qui Philippum regem non ...uerint: qui Alexandri Magni poſt Perſas In...que devictos, cum omnes nomen ejus horre...t, edicta ſpreverint. Monere igitur ſe Roma..., contenti ſint fortuna præſenti, nec provo... arma, quibus & Gallos cæſos, & Macedo... contemptos videant. Sic dimiſſa legatione ...manorum, ne fortius locuti, quam feciſſe vi...entur, fines Epiri regni & Acarnaniæ depopu...tur.

CAP. III. Iam Olympias filiis regna tradide-

rat;& in locum Pyrrhi fratris defuncti Ptolema
ſucceſſerat: qui cùm hoſtibus inſtructo exerc
obvius proceſſiſſet, infirmitate correptus, in
nere decedit. Olympias quoque non magno p
tempore, gemino funerum vulnere afflicta, ægri
ſpiritum trahens, non diu filiis ſupervixit. C
ex gente regia ſola Nereis virgo, cum Laudan
ſorore ſupereſſet, Nereis nubit Geloni Siciliæ re
filio: Laudamia autem cum in aram Dianæ c
fugiſſet, concurſu populi interficitur. Quod
cinus dii immortales aſſiduis cladibus gentis,
prope interitu totius populi vindicaverunt. N
ſterilitatem, famemque paſſi, & inteſtina diſc
dia vexati, externis ad poſtremum bellis penè c
ſumpti ſunt: Miloque Laudamiæ percuſſor in
rorem verſus, nunc ferro, nunc ſaxo, in ſum
dentibus laceratis viſceribus, duodecima die in
riit. His in Epiro geſtis, interim in Macedo
Demetrius rex, relicto filio Philippo, parvulo a
modum, decedit. Cui Antigonus tutor datus,
cepta in matrimonium matre pupilli, regem
conſtitui laborabat. Interjecto deinde tempo
cum ſeditione minaci Macedonum, clauſus in
gia teneretur, in publicum ſine ſatellitibus pro
dit; projectoque in vulgus diademate ac purpu
dare hæc eos alteri jubet, qui aut imperare illis
ſciat, aut cui parere ipſi ſciant: ſe adhuc invid
ſum illud regnum, non voluptatibus, ſed laborib
ac periculis ſentire. Commemorat deinde ben
cia ſua: ut defectionem ſociorum vindicaverit:
Dardanos, Theſſalosque exultantes morte Dem
trii regis compeſcuerit: ut denique dignitate
Macedonum non ſolùm defenderit, verum etia
auxerit. Quorum ſi illos pœniteat, deponere in
perium, & reddere illis munus ſuum: ipſi rege
quærant, cui imperent. Cum populus pudo

motu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

us, recipere eum regnum juberet, tamdiu re-
vit, quoad ſeditionis auctores ſupplicio trade-
ur.

AP. IV. Poſt hæc bellum Spartanis infert:
ſoli Philippi Alexandrique bellis, & imperium
cedonum, & omnibus metuenda arma con-
pſerant. Inter duas nobiliſſimas gentes bellum,
mis utrimque viribus fuit: cum hi pro vetere
cedonum gloria, illi non ſolum pro illibata li-
tate, ſed etiam pro ſalute certarent. Victi Lace-
monii, non ipſi tantum, ſed etiam conjuges li-
que, magno animo fortunam tulere. Nemo
ppe in acie ſaluti pepercit: nulla amiſſum con-
em flevit: filiorum mortem ſenes laudabant:
ibus in acie cæſis filii gratulabantur: ſuam vi-
n omnes dolebant, quod non ipſi pro patriæ
rtate cecidiſſent. Patentibus omnes domibus
cios excipiebant, vulnera curabant, laſſos refi-
ant. Inter hæc nullus in urbe ſtrepitus, nulla
idatio; magisque omnes publicam, quam pri-
am fortunam lugebant. Inter hæc Cleomenes
poſt multas hoſtium cædes, toto corpore, ſuo
iter & hoſtium cruore madens, ſupervenit; in-
ſſusque urbem, non humi conſedit, non cibum
potum popoſcit; non denique armorum onus
oſuit: ſed acclinis parieti, cum quatuor millia
a ex pugna ſuperfuiſſe conſpexiſſet, hortatur
ſe ad meliora reipublicæ tempora reſervarent.
m cum conjuge & liberis Ægyptum ad Ptole-
eum proficiſcitur: à quo honorifice ſuſceptus,
in ſumma dignatione regis vixit. Poſtremo
ſt Ptolemæi mortem; à filio ejus cum omni fa-
lia interficitur. Antigonus autem, cæſis occi-
one Spartanis; fortunam tantæ urbis miſeratus,
lireptione milites prohibuit; veniamque his qui
perſuerant dedit, præfatus bellum ſe cum Cleo-

I 5 mene,

mene,non cum Spartanis habuiſſe,cujus fuga om
nis ira ejus finita ſit: nec minori ſibi gloriæ fore,
ab eo ſervata Lacedæmon , à quo ſolo capta ſi
proderetur. Parcere igitur ſe ſolo urbis ac tecti
quoniam homines quibus parceret,non ſuperfui
ſent. Nec multo poſt ipſe decedit, regnumque Ph
lippo pupillo, annos XIV nato, tradidit.

LIBER XXIX.

CAP. I.

HIsdem ferme temporibus prope uni
verſi orbis imperia, nova regum ſuc
ceſſione mutata ſunt. Nam & in Ma
cedonia Philippus mortuo Antigono
tutore eodemque vitrico , annorum
quatuordecim regnum ſuſcepit: & in Aſia inter
fecto Seleuco, impubes adhuc rex Antiochus con
ſtitutus eſt: Cappadociæ quoque regnum Ariara
thi puero admodum, pater ipſe tradiderat: Ægy-
ptum, patre ac matre interfectis, occupaverat Pto-
lemæus, cui ex facinoris crimine, cognomentum
Philopator fuit. Sed & Spartani in locum Cleo-
menis ſuffecerunt Lycurgum. Et ne qua tempo-
ribus mutatio deeſſet, apud Carthaginienſes quo-
que ætate immatura dux Annibal conſtituitur,
non penuria ſeniorum, ſed odio Romanorum,
quo imbutum eum à pueritia ſciebant. Fatale non
tam Romanis, quam ipſi Africæ malum. Hìs regi-
bus pueris, etſi nulli ſenioris ætatis rectores erant,
tamen in ſuorum quisque majorum veſtigia in-
tentis, magna indoles virtutis enituit. Solus Pto-
lemæus, ſicut ſceleſtus in occupando regno, ita &
ſegnis in adminiſtrando fuit. Philippum Dardani,
ceterique omnes finitimi populi, quibus velut im-
mortale

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

inteſtinale odium cum Macedonum regibus erat, contemptu ætatis aſſidue laceſſebant. Contra ille ſubmotis hoſtibus, non contentus ſua defendiſſe, ultro etiam Ætolis bellum inferre geſtiebat.

CAP. II. Quæ agitantem illum Demetrius rex Illyriorum, nuper à Paullo Rom. conſule victus, ſupplicibus precibus aggreditur, injuriam Romanorum querens: qui non contenti Italiæ terminis, imperium ſpe improba totius orbis amplexi, bellum cum omnibus regibus gerant. Sic illos Siciliæ, ſic Sardiniæ, Hiſpaniæque, ſic denique totius Africæ imperium affectantes, bellum cum Pœnis & Annibale ſuſcepiſſe: ſibi quoque non aliam ob cauſam, quam quod Italiæ finitimus videbatur, bellum illatum: quaſi nefas eſſet, aliquem regem juxta imperii eorum terminos eſſe. Sed & ipſi cavendum eſſe exemplum, cujus quanto promtius nobiliusque ſit regnum, tanto ſit Romanos acriores hoſtes habiturus. Super hæc cedere ſe illi regno, quod Romani occupaverint, profitetur, gratius habiturus, ſi in poſſeſſione imperii ſui, ſocium potius quam hoſtes videret. Hujuſcemodi oratione impulit Philippum, ut omiſſis Ætolis, bellum Romanis inferret, minus negotii exiſtimantem, quod jam victos ab Annibale apud Traſimenum lacum audierat. Itaque ne eodem tempore multis bellis detineretur, pacem cum Ætolis facit; non quaſi aliò bellum tranſlaturus, ſed ut Græciæ quieti conſulturus, quam nunquam in majori periculo fuiſſe affirmabat. Siquidem inſurgentibus ab Occidente novis Pœnorum & Romanorum imperiis, quibus una hæc à Græcia atque Aſia ſit mora, dum inter ſe bello diſcrimen imperii faciunt: ceterum ſtatim victoribus tranſitum in Orientem fore.

CAP. III. Videre ſe itaque ait conſurgentem in Ita-

in Italia nubem illam, trucis & cruenti belli: videre tonantem ac fulminantem ab occaſu procellam, quam in quaſcunque terrarum partes victoriæ tempeſtas detulerit, magno cruoris imbre omnia fœdaturam. Frequenter Græciam ingentes motus paſſam, nunc Perſarum, nunc Gallorum, nunc Macedonum bellis: ſed omnia illa levia fuiſſe exiſtimaturos, ſi ea quæ nunc in Italia concurrat manus, extra terram illam ſe effuderit. Cernere ſe quam cruenta & ſanguinaria inter ſe bella, utrique populi, viribus copiarum, & ducum artibus, gerant: quæ rabies finiri ſolo partis alterius interitu, ſine ruina finitimorum non poſſit. Feros igitur animos victorum minus quidem Macedoniæ, quam Græciæ timendos, quia & remotior, & in vindictam ſui robuſtior ſit: ſcire tamen ſe eos qui tantis viribus concurrant, non contentos hoc fine victoriæ fore; metuendumque ſibi quoque certamen eorum, qui ſuperiores extiterint. Hoc prætextu finito cum Ætolis bello, nihil aliud quam Pœnorum Romanorumque bella reſpiciens, ſingulorum vires perpendebat. Sed nec Romani, tametſi Pœni & Annibal in cervicibus erant, ſoluti metu Macedonico videbantur: quippe terrebat eos, & vetus Macedonum devicti Orientis gloria, & Philippus ſtudio Alexandri æmulationis incenſus, quem promptum in bella, induſtriumque cognoverant.

CAP. IV. Igitur Philippus, cum iterato prœlio victos à Pœnis Romanos didiciſſet, aperte hoſtem ſe his profeſſus, naves, quibus in Italiam exercitum trajiceret, fabricare cœpit. Legatum deinde ad Annibalem, jungendæ ſocietatis gratia, cum epiſtolis mittit: qui comprehenſus, & ad ſenatum perductus, incolumis dimiſſus eſt, non in honorem regis, ſed ne dubius adhuc, indubitatus

hoſtis

ꝛtis redderetur. Poſtea vero, cum Romanis ꝛtiatum eſſet, in Italiam Philippum copias tra- ꝛurum, Lævinum prætorem cum inſtructis na- ꝛus ad prohibendum tranſitum mittunt. Qui ꝛn in Græciam trajeciſſet, multis promiſſis im- ꝛit Ætolos bellum adverſus Philippum ſuſcipere. ꝛlippus quoque Achæos in Romanorum bella ꝛcitat. Interea & Dardani Macedoniæ fines va- ꝛe cœperunt, abductisque xx millibus captivo- ꝛn, Philippum à Romano bello ad tuendum re- ꝛim revocaverunt. Dum hæc aguntur, Lęvinus ꝛetor, juncta cum Attalo rege ſocietate, Græ- ꝛm populatur. Quibus cladibus perculſæ civita- ꝛ, auxilium petentes, Philippum legationibus ꝛgant: nec non & Illyriorum reges, lateri ejus ꝛrentes, aſſiduis precibus promiſſa exigebant. ꝛer hæc vaſtati Macedones, ultionem flagita- ꝛnt. Quibus tot tantisque rebus obſeſſus, cui rei ꝛmum occurreret, ambigebat: omnibus tamen ꝛpediem auxilia ſe miſſurum pollicetur; non ꝛia facere poſſet quæ promittebat; ſed ut ſpe im- ꝛtos, in ſocietatis jure retineret. Prima tamen ꝛ expeditio adverſus Dardanos fuit: qui abſen- ꝛm ejus aucupantes, majore belli mole Macedo- ꝛæ imminebant. Cum Romanis quoque pacem ꝛcit, contentis interim bellum Macedonicum di- ꝛliſſe: Philopœmeni Achœorum duci, quem ad ꝛomanos, ſociorum animos ſolicitare didicerat, ꝛſidias prætendit. Quibus ille cognitis vitatisque, ꝛſcedere ab eo Achæos auctoritate ſua coëgit.

LIBER

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

LIBER XXX.

CAP. I.

PHilippo in Macedonia magnis rebus intento, in Ægypto Ptolemæi diverſi mores erant. Quippe regno parricidio parto, & ad necem utriusque parentis, cæde etiam fratris adjuncta, velut rebus feliciter geſtis, luxuriæ ſe tradiderat; Regisque mores omnis ſequuta regia erat. Itaque non amici tantum præfectique, verum etiam omnis exercitus, depoſitis militiæ ſtudiis, otio ac deſidia corrupti marcebant. Quibus rebus cognitis, Antiochus rex Syriæ, veteri inter ſe regnorum odio ſtimulante, repentino bello multas urbes ejus oppreſſit, ipſamque Ægyptum aggreditur. Trepidare igitur Ptolemæus; legationibus miſſis, quoad vires pararet, morari Antiochum. Magno deinde in Græcia exercitu conducto, ſecundum prœlium facit, ſpoliaſſetque regno Antiochum, ſi fortunam virtute iuviſſet. Sed contentus reciperatione urbium quas amiſerat, facta pace, avide materiam quietis arripuit; revolutusque in luxuriam, occiſa Eurydice uxore eademque ſorore ſua, Agathocliæ meretricis illecebris capitur. Atque ita omnem magnitudinem nominis ac majeſtatis oblitus, noctes in ſtupris, dies in conviviis conſumit. Adduntur inſtrumenta luxuriæ, tympana & crepundia: nec jam ſpectator rex, ſed magiſter nequitiæ, nervorum oblectamenta modulatur. Hæc primo laborantis regiæ tacitæ peſtes, & occultæ fuere.

CAP. II. Deinde creſcente licentia, jam nec parietibus regiæ domus contineri meretricis audacia poteſt: quam proterviorem, ſociata cum

Agathocle

athocle fratre, ambitioſæ pulchritudinis ſcor-
uotidiana regis ſtupra faciebant. Accedebat &
ter Oenanthe, quæ geminæ ſubolis illecebris
nctum regem tenebat. Itaque non contentæ
e, jam etiam regnum poſſident, jam in publi-
iſuntur, jam ſalutantur, jam comitantur. Aga-
cles regis lateri junctus, civitatem regebat: tri-
atus, præfecturas, & ducatus mulieres ordina-
t; nec quiſquam in regno ſuo minus, quam
rex poterat. cum interim, relicto quinquenni
Eurydice ſorore filio, moritur: ſed mors ejus,
n pecuniam regiam mulieres rapiunt, & impe-
n inita cum perditiſſimis ſocietate occupare
antur, diu occultata fuit. Re tamen cognita,
curſu multitudinis, & Agathocles occiditur,
mulieres in ultionem Eurydicis patibulis ſuffi-
tur. Morte regis, ſupplicio meretricum velut
iata regni infamia, legatos Alexandrini ad Ro-
nos miſere, orantes ut tutelam pupilli ſuſcipe-
t; tuerenturque regnum Ægypti, quod jam Phi-
um & Antiochum, facta inter ſe pactione, di-
iſſe dicebant.

CAP. III. Grata legatio Romanis fuit, cau-
h belli adverſus Philippum quærentibus, qui in-
iatus eis, temporibus Punici belli fuerat. Huc
edebat, quod Pœnis & Annibale ſuperato,
llius magis arma metuebant, reputantibus,
antum motum Pyrrhus parva manu Macedo-
m in Italia feciſſet, quantaſque res Macedones
Oriente geſſiſſent. Mittuntur itaque legati, qui
tiocho & Philippo denuncient, regno Ægypti
ſtineant. Mittitur & M. Lepidus in Ægyptum,
i tutorio nomine regnum pupilli adminiſtret.
um hæc aguntur, interim legationes Attali regis,
Rhodiorum, injurias Philippi querentes, Ro-
am venerunt. Quæ res omnem cunctationem
Macedo-

Macedonici belli ſenatui exemit. Statim igitur, titulo ferendi ſociis auxilii, bellum adverſus Philippum decernitur, legionesque cum conſule in Macedoniam mittuntur. Nec multo poſt tempore, tota Græcia, fiduciâ Romanorum, adverſus Philippum, ſpe priſtinæ libertatis erecta, bellum ei intulit: Atque ita cum rex undique urgueiur, pacem petere compellitur. Deinde cum expoſitæ conditiones pacis à Romanis eſſent, repetere ſua, & Attalus, & Rhodii, & Achæi, & Ætoli cœpere. Contra Philippus adduci ſe poſſe, ut Romanis pareat, concedebat; ceterum indignum eſſe, Græcos à Philippo & Alexandro majoribus ſuis victos, & ſub jugum Macedonici imperii ſubactos, veluti victores, leges pacis ſibi dicere, quibus prius ſit ſervitutis ratio reddenda, quam libertas vindicanda. Ad poſtremum tamen, petente eo, induciæ duorum menſium datæ, ut pax, quæ in Macedonia non conveniebat, Romæ à ſenatu peteretur.

CAP. IV. Eodem anno inter inſulas Theramenem & Theraſiam, medio utriusque ripæ & maris ſpatio, terræmotus fuit. In quo, cum admiratione navigantium, repente ex profundo cum calidis aquis inſula emerſit. In Aſia quoque eadem die idem motus terræ Rhodum, multasque alias civitates gravi ruinarum labe concuſſit: quasdam ſolidas abſorbuit. Quo prodigio territis omnibus, vates cecinere, oriens Romanorum imperium; vetus Græcorum, ac Macedonum voraturum. Interim à ſenatu repudiata pace, Philippus in ſocietatem belli Nabin tyrannum ſolicitat. Atque ita,. cum in aciem exercitum inſtructis è diverſo hoſtibus produxiſſet, hortari ſuos cœpit, referendo Perſas, Bactros, Indosque, & omnem Aſiam, Orientis finem, à Macedonibus perdomitam; tantoque fortius hoc bellum quam illa ſuſtinendum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

rum, quanto ſit libertas imperio carior. Sed
Flamininus Romanus conſul, relatione rerum
ntiſſime geſtarum, ſuos ſtimulabat in prœ-
o, oſtendendo hinc Carthaginem cum Sicilia,
Italiam & Hiſpaniam Romana virtute per-
citas: nec Annibalem quidem Alexandro Ma-
poſtponendum, quo Italia pulſo, Africam ip-
tertiam partem mundi ſuperaverint. Sed nec
cedonas veteri fama, ſed præſentibus viribus
mandos: quia non cum Alexandro Magno,
m invictum audierant, nec cum exercitu ejus,
totum Orientem devicerat, bellum gerant; ſed
h Philippo puero immaturæ ætatis, qui regni
minos adverſus finitimos ægre defendat, &
n his Macedonibus, qui non ita pridem prædæ
danis fuerunt. Illos majorum decora, ſe ſuo-
m militum commemorare. Non enim alio ex-
tu Annibalem & Pœnos, & totum ferme Oc-
entem, ſed his ipſis, quos in acie habeat militi-
, ſubactos. His adhortationibus utrinque con-
ti milites, prœlio concurrunt, alteri Orientis,
ri Occidentis imperio gloriantes; ferentesque
bellum, alii majorum ſuorum antiquam & ob-
tam gloriam, alii virentem recentibus experi-
ntis virtutis florem. Sed Macedonas Romana
tuna vicit. Fractus itaque bello Philippus, pace
laminino conſule petita, nomen quidem re-
m retinuit: ſed omnibus Græciæ urbibus, ve-
regni membris extra terminos antiquæ poſſeſ-
nis amiſſis, ſolam Macedoniam retinuit. Offen-
amen Ætoli, quod non ex arbitrio eorum Ma-
donia quoque adempta regi, & data ſibi in præ-
um belli eſſet, legatos ad Antiochum mittunt,
i eum adulatione magnitudinis, in Roma-
bella, ſpe ſocietatis univerſæ Græciæ, im-
llerent.

LIBER XXXI.

CAP. I.

MOrtuo Ptolemæo Philopatore rege
gypti, contemptaque parvuli filii
ætate, qui in ſpem regni relictus, pr
etiam domeſticis erat, Antiochus
Syriæ occupare Ægyptum ſtatuit. Itaque Pho
cem, ceterasque Syriæ quidem, ſed juris Æg
civitates cum invaſiſſet, legatos ad eum Sen
mittit, qui denuntiarent ei, abſtineret regno
pilli, poſtremis patris precibus fidei ſuæ trac
Quibus ſpretis, interjecto tempore alia legatio
pervenit, quæ omiſſa pupilli perſona, civitat
jure belli factas populi Romani in integrum re
tui jubebat. Abnuenti, bellum denuntiatum: qu
ille facile ſuſceptum, infeliciter geſſit. Eodem te
pore & Nabis tyrannus multas Græciæ civita
occupaverat. Igitur ſenatus, ne uno tempore
plici bello Romanæ vires detinerentur, ſcripſit
minino, ſi ei videatur, ſicuti Macedoniam à P
lippo, ita Græciam à Nabide liberet. Ob qu
cauſam imperium ei prorogatum eſt. Terrib
quippe Antiochi bellum Annibalis nomen fac
bat, quem æmuli ejus occultis mandatis, cum A
tiocho iniſſe ſocietatem apud Romanos crimir
bantur: negantes eum æquo animo ſub legibus
vere, aſſuetum imperio, & immoderata licen
militari; ſemperque tædio quietis urbanæ, nov
belli cauſas circumſpicere: Quæ etſi falſa nuntia
fuiſſent, apud timentes tamen pro veris hab
bantur.

CAP. II. Denique ſenatus metu perculſu
ad ſpeculandos actus Annibalis, legatum in Af
cam Gnæum Servilium mittit: eique tacitis ma

dat

is præcipit, ſi poſſet, eum per æmulos ejus in-
iceret, metuque invisi nominis tandem popu-
ı Romanum liberaret. Sed res Annibalem non
latuit, virum ad proſpicienda cavendaque pe-
ıla peritum; nec minus in ſecundis adverſa,
ım id adverſis ſecunda cogitantem. Igitur cum
a die in oculis principum, legatique Romani,
foro Carthaginienſium obverſatus in ſupre-
ım fuiſſet, appropinquante veſpere, equum con-
ndit; & rus urbanum, quod propter littus ma-
habebat, ignaris ſervis, juſſisque ad portam re-
tentem opperiri, contendit. Habebat ibi naves
n remigibus, occulto ſinu littoris abſconditas:
it & grandis pecunia in eo agro præparata, ut
n res exegiſſet, nec facultas fugam, nec inopia
oraretur. Lecta igitur ſervorum juventute, quo-
m copiam Italicorum captivorum numerus au-
bat, navem conſcendit, curſumque ad Antio-
um dirigit. Poſtera die civitas principem ſuum,
tum temporis conſulem, in foro exſpectabat.
uem ut profectum nuntiatum eſt, non aliter
ıàm ſi urbs capta eſſet, omnes trepidavere, exi-
oſamque ſibi fugam ejus ominati ſunt. Legatus
rò Romanus, quaſi bellum jam illatum Italiæ ab
nnibale eſſet, tacitus Romam regreditur, trepi-
ımque nuntium refert.

CAP. III. Interim in Græcia Flamininus,
ncta cum quibusdam civitatibus ſocietate, Na-
dem tyrannum duobus continuis prœliis ſube-
t; & graviter fractum, velut exſanguem, in regno
liquit. Sed libertate Græciæ reſtituta, deductis-
ue ab urbibus præſidiis, cum Romanus exerci-
ıs in Italiam reportatus eſſet, velut vacua rurſus
oſſeſſione ſolicitatus, multas civitates repentino
ello invaſit. Quibus rebus exterriti Achæi, Ne
icinum malum etiam ad ſe ſerperet, bellum ad-
verſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

verſus Nabidem decernunt, ducemque prætor
ſuum Philopœmenem, inſignis induſtriæ viru
conſtituunt: cujus in eo bello tanta virtus enitu
ut opinione omnium Flaminino Romano imp
ratori compararetur. Eodem tempore Anni
cum ad Antiochum perveniſſet, velut deoru
munus excipitur: tantusque ejus adventu ard
animis regis acceſſit, ut non tam de bello, qua
de præmiis victoriæ cogitaret. Sed Annibal, c
nota Romana virtus erat, negabat opprimi R
manos niſi in Italia poſſe. Ad hoc ſibi centu
naves, & decem millia peditum, & mille equit
poſcebat: promittens hac manu non minus b
lum, quàm geſſerit, Italiæ reſtauraturum: &
Aſiam regi ſedenti, aut victoriam de Romani
aut æquas pacis conditiones relaturum; quippe
Hiſpanis bello flagrantibus, ducem tantùm deeſ
& Italiam notiorem ſibi nunc, quàm pride
fuiſſe: ſed nec Carthaginem quieturam, ſocian
que ſe ei ſine mora præbituram.

CAP. IV. Cum regi conſilia placuiſſent, mi
titur Carthaginem unus ex comitibus Annibali
qui in bellum cupidos hortetur, Annibalemqu
cum copiis affuturum nuntiet: nihil, dicat, part
bus, niſi animos Carthaginienſium deeſſe: Aſia
& vires belli, & ſumptum præbituram. Hæc cu
relata Carthaginem eſſent, nuntius ipſe ab inimi
cis Annibalis comprehenditur, & perductus in ſe
natum, cum interrogaretur, ad quem miſſus eſſe
Punico ingenio reſpondit, ſe ad univerſum ſena
tum miſſum, nec enim hoc opus ſingulorum, ſe
univerſorum eſſe. Dum multis diebus deliberant
an eum Romam ad purgandam publicam conſci
entiam mittant, tacitus conſcenſa nave ad Anni
balem revertitur: quo cognito, Carthaginienſe
ultro rem Romam per legatum deferunt. Roman
quoqu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

que ad Antiochum legatos miſere, qui ſub
ie legationis, & regis apparatum ſpecularen-
& Annibalem aut Romanis mitigarent, aut
luo colloquio ſuſpectum inviſumque regi red-
ent. Itaque legati cum Epheſi conveniſſent ad
iochum, mandata ei ſenatus tradunt. Dum
onſum exſpectant, omnibus diebus aſſidui cir-
nnibalem fuere: dicentes, timide eum à pa-
receſſiſſe, cum pacem Romani, non tam cum
blica ejus, quàm cum eo factam, ſumma fide
odiant: nec bella eum Romanorum magis
o, quàm Patriæ amore geſſiſſe, cui ab optimo
que etiam ſpiritus ipſe debeatur. Has enim pu-
as inter populos, non privatas inter duces, bel-
di cauſas eſſe. Inde res geſtas ejus laudare. Quo-
n ſermone lætus, ſæpius cupidiusque cum lega-
colloquebatur, ignarus quod familiaritate Ro-
na, odium ſibi apud regem crearet. Quippe An-
chus tam aſſiduo colloquio, reconciliatam ejus
n Romanis gratiam exiſtimans, nihil ad eum
uti ſolebat referre; expertemque totius conſilii,
uti hoſtem proditoremque ſuum, odiſſe cœpit.
æ res tantum apparatum belli, ceſſante impera-
ia arte, corrupit. Senatus mandata fuerant, ut
ntentus terminis Aſiæ eſſet, ne ipſis ingrediendi
iam neceſſitatem imponeret. Quibus ſpretis,
n accipiendum bellum ſtatuit, ſed inferendum.

CAP. V. Dicitur, quum frequenter de bello
nſilium habuiſſet, remoto Annibale, tandem
m vocari juſſiſſe, non ut ex ſententia ejus aliquid
eret, ſed ne per omnia eum ſpreviſſe videretur;
nnibusque perrogatis poſtremum interrogaſſe.
uo ille animadverſo, intelligere ſe profeſſus eſt,
on quia egeat conſilio, ſed ad ſupplendum nu-
erum ſententiarum ſe vocatum: tamen & odio
omanorum, & amore regis, apud quem ſolum

tutum

tutum ſibi exilium relictum ſit, ſe viam geren
belli ediſſerturum. Veniam deinde libertati pr
fatus, nihil ſe aut conſiliorum, aut cœptorum pr
ſentium, probare ait: neque ſedem belli Græcia
ſibi placere, cum Italia uberior materia ſit: quip
Romanos vinci non niſi armis ſuis poſſe; nec It
liam aliter, quàm Italicis viribus ſubigi: ſiquide
diverſum ceteris mortalibus eſſe illud & hom
num & belli genus. Aliis bellis plurimum m
menti habere, priorem aliquam cepiſſe occaſi
nem loci temporiſque, agros diripuiſſe, urbes al
quas expugnaſſe: cum Romano, ſeu occupaver
prior aliqua, ſeu viceris, tum etiam cum victo
jacente luctandum eſſe. Quamobrem ſi quis e
in Italia laceſſat, ſuis eos opibus, ſuis viribus, ſu
armis poſſe vincere; ſicut ipſe fecerit. Sin verò qu
illis Italia velut fonte virium ceſſerit, perinde fall
ac ſi quis amnes non ab ipſis fontium primordi
derivare, ſed concretis jam aquarum molibu
avertere vel exſiccare velit. Hæc & ſecreto ſe cen
ſuiſſe, ultroque miniſterium conſilii ſui obtuliſſ
& nunc præſentibus amicis ideo repetiſſe, ut ſci
rent omnes rationem cum Romanis gerendi belli
eoſque foris invictos, domi fragiles eſſe. Nam
prius illos urbe quàm imperio; prius Italia quàm
provinciis exui poſſe: quippe & à Gallis captos, &
à ſe prope deletos eſſe: neque ſe unquam victum
prius, quàm terris eorum ceſſerit. Reverſo Car-
thaginem, ſtatim cum loco fortunam belli mu-
tatam.

CAP. VI. Huic ſententiæ obtrectatores amici
regis erant: non utilitatem rei cogitantes; ſed ve-
rentes, ne probato conſilio ejus, primum apud
regem locum gratiæ occuparet. Et Antiocho non
tam conſilium, quàm auctor diſplicebat, ne gloria
victoriæ Annibalis, non ſua eſſet. Omnia igitur
variis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

...s aſſentationum adulationibus corrumpeban-
...nihil conſilio vel ratione agebatur. Rex ipſe
...yemem in luxuriam lapſus, novis quotidie
...iis deditus erat. Contra Acilius Romanus
...ul, qui ad hoc bellum miſſus erat, copias, ar-
...ceteraque bello neceſſaria, ſumma induſtria
...bat: civitates ſocias confirmabat; dubias illi-
...at: nec alius exitus belli, quàm apparatus
...ſque partis fuit. Itaque prima belli congreſ-
..., cum cedentes ſuos rex cerneret, non labo-
...ibus auxilium tulit: ſed fugientibus ſe ducem
...uit, caſtraque ditia victoribus reliquit. Dein-
...um in Aſiam, prædà Romanis occupatis, fu-
...do perveniſſet, pœnitere neglecti conſilii cœ-
...revocatoque in amicitiam Annibale, omnia
...ntentia ejus agere. Interim nuntiatur, Æmi-
... Romanum ducem cum octoginta roſtratis
...bus in bellum navale à ſenatu miſſum, adven-
... quæ res illi ſpem reſtituendæ fortunæ dedit.
...ue priusquam ſociæ civitates ad hoſtes defi-
...nt, decernere navali prœlio ſtatuit, ſperans
...em in Græcia acceptam, nova poſſe victoria
...eri. Tradita igitur Annibali claſſe, prœlium
...mittitur: ſed nec Aſiani milites Romanis: ne-
... naves eorum pares roſtratis navibus fuere:
...or tamen clades ducis ſolertia fuit. Romam
...dum opinio victoriæ venerat, & idcirco in
...ſulibus creandis ſuſpenſa civitas erat.

...AP. VII. Sed adverſus Annibalem ducem
... melior quàm Africani frater crearetur, cum
...ere Pœnos opus Scipionum eſſet? Creatur igi-
... Conſul Lucius Scipio: eique datur legatus fra-
... Africanus, ut intelligeret Antiochus, non
...orem fiduciam ſe in Annibale victo, quàm
...manos in victore Scipione habere. Trajicien-
...s in Aſiam Scipionibus exercitum, jam utro-
bique

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

bique profligatum bellum nunciatum eſt, victum que Antiochum terreſtri, Annibalem navali bel invenerunt. Primo igitur adventu eorum, leg tos pacem petentes ad eos Antiochus mittit, p culiare donum Africano ferentes ipſius filium quem rex parvo navigio trajicientem ceperat. Se Africanus privata beneficia à rebus publicis ſecr ta eſſe dixit; aliaque eſſe patris officia, alia patri jura, quæ non liberis tantum, verum etiam vit ipſi præponantur. Proinde gratum ſe munus ac cipere, privatoque impendio munificentiæ reg reſponſurum. Quod ab bellum pacemque pert neat, nihil neque gratiæ dari, neque de jure patri decidi poſſe, reſpondit. Nam neque de redimend filio unquam tractavit, nec ſenatum de eo ager permiſit; ſed ut dignum majeſtate ejus erat, armi ſe recepturum filium dixerat. Poſt hæc leges paci dicuntur: ut Aſia Romanis cederet: contentus Sy riæ regno eſſet: naves univerſas, captivos & trans fugas traderet; ſumptumque omnem belli Roma nis reſtitueret. Quæ cum nuntiata Antiocho eſ ſent, nondum ita victum ſe eſſe reſpondit, ut ſpo liari ſe regno pateretur; bellique ea irritamenta non pacis blandimenta eſſe.

Cap. VIII. Igitur cum ab utriſque bellum pararetur, ingreſſique Aſiam Romani Ilion veniſ ſent; mutua gratulatio Ilienſium ac Romanorum fuit. Ilienſibus Æneam, ceteroſque cum eo duces à ſe profectos, Romanis ſe ab his procreatos refe rentibus. Tantaque lætitia omnium fuit, quanta eſſe poſt longum tempus inter parentes & liberos ſolet. Iuvabat Ilienſes, nepotes ſuos, Occidente & Africa domita, Aſiam ut avitum regnum vin dicare, optabilem Trojæ ruinam fuiſſe dicentes, ut tam feliciter renaſceretur. Contrà Romanos, avitos lares, & incunabula majorum, templaque

ac

orum ſimulacra, inexplebile deſiderium vi-
i tenebat. Profectis ab Ilio Romanis, Eume-
ex cum auxiliis occurrit: nec multo poſt prœ-
cum Antiocho commiſſum. Cum in dexte-
cornu pulſa legio Romana, majore dedeco-
am periculo ad caſtra fugeret, M. Æmilius
nus militum ad tutelam caſtrorum relictus,
re ſe milites ſuos, & extra vallum progredi
, ſtrictiſque gladiis fugientibus minari, mo-
os dicens, niſi in prœlium revertantur; infe-
que ſua, quàm hoſtium caſtra inventuros.
ita tam ambiguo periculo legio, comitanti-
ommilitonibus qui fugere eos prohibuerant,
elium revertitur, magnaque cæde edita, ini-
victoriæ fuit. Cæſa hoſtium quinquaginta
, capta XI. Antiocho pacem petenti, nihil
eriores conditiones additum, Africano præ-
te, neque Romanis, ſi vincantur, animos
i; neque ſi vincant, ſecundis rebus inſoleſce-
aptas civitates inter ſocios diviſere Romani,
em gloriam, quam poſſeſſiones voluptarias
ntes, quippe victoriæ gloriam Romano no-
vindicandam: opum luxuriam ſociis relin-
dam.

LIBER XXXII.

CAP. I.

ÆToli, qui Antiochum in bella Romana impulerant, victo eodem, ſoli adverſus Romanos, & viribus impares, & omni auxilio deſtituti, re-
runt: Nec multo poſt victi, libertatem quam
am adverſus dominationem Athenienſium
rtanorum, inter tot Græciæ civitates ſoli

retinuerant, amiſerunt. Quę conditio tanto an
rior illis, quanto ſerior fuit, reputantibus temp
ra illa, quibus tantis Perſarum opibus, domeſti
viribus reſtiterant; quibus Gallorum violentia
Aſiæ Italiæque terribilem, Delphico bello fre
rant. Quæ glorioſa recordatio, majus deſideri
libertatis augebat. Dum hæc aguntur, medio te
pore inter Meſſenios & Achæos de principatu p
mò diſſenſio, mox bellum ortum eſt. In ea no
lis Achæorum Philopœmenes imperator capit
non quia pugnando vitæ pepercerit, ſed dum ſ
in prœlium revocat, in tranſitu foſſæ equo pra
pitatus, à multitudine hoſtium oppreſſus eſt, qu
jacentem Meſſenii, ſeu metu virtutis, vel verec
dia dignitatis, interficere auſi non fuerunt. Ita
velut in illo omne bellum confeciſſent, captivu
per univerſam civitatem, in modum trium
circumduxerunt, effuſo obviam populo, a
ſuus, non hoſtium imperator adventaret. Nec
ctorem Achæi avidius vidiſſent, quàm victum h
ſtes viderunt. Igitur eundem in theatrum d
juſſerunt, ut omnes contuerentur, quem potu
capi incredibile ſingulis videbatur. Inde in car
rem ducto, verecundia magnitudinis ejus, ve
num dederunt: quod ille lætus, ac ſi viciſſet, ac
pit; quæſito prius, an Ligortas præfectus Acha
rum, quem ſecundum à ſe eſſe ſcientia rei mili
ris ſciebat, incolumis effugiſſet? Quem ut acce
evaſiſſe, non in totum dicens conſultum m
Achæis, exſpiravit. Nec multo poſt, repar
bello, Meſſenii vincuntur; pœnasque interf
Philopœmenis pependerunt.

Cap. II. Interea in Syria rex Antiochus, cu
gravi tributo pacis à Romanis victus oneratusq
eſſet, ſeu inopia pecuniæ compulſus, ſeu avari
ſollicitatus, qua ſperabat ſe, ſub ſpecie tributar

neceſ

ceſſitatis, excuſatius ſacrilegia commiſſurum, adhibito exercitu, nocte templum Didymæi Iovis aggreditur. Qua reprodita, concurſu inſularum, cum omni militia interficitur. Romæ, cum multæ Græciæ civitates, queſtum de injuriis Philippi regis Macedonum veniſſent, & diſceptatio in ſenatu inter Demetrium Philippi filium, quem pater ad ſatisfaciendum ſenatui miſerat, & legatos civitatium eſſet; turba querelarum confuſus adoleſcens, repente obticuit. Tunc ſenatus verecundia ejus motus, quæ probata etiam antea, cum obſes Romæ eſſet, omnibus fuerat, cauſam illi donavit: atque ita modeſtia ſua Demetrius veniam patri, non jure defenſionis, ſed patrocinio pudoris obtinuit: quod ipſum decreto ſenatus ſignificatum eſt, ut appareret, non tam abſolutum regem, quàm donatum filio patrem. Quæ res Demetrio, non gratiam legationis; ſed odium obtrectationis comparavit. Nam apud fratrem Perſeum æmulatio illi invidiam contraxit; & apud patrem nota abſolutionis, cauſa offenſæ fuit, indignante Philippo, plus momenti apud ſenatum perſonam filii, quàm auctoritatem patris, ac dignitatis regiæ majeſtatis habuiſſe. Igitur Perſeus perſpecta patris ægritudine, quotidie abſentem Demetrium apud eum criminari; & primo inviſum, mox etiam ſuſpectum reddere: nunc amicitiam Romanorum, nunc proditionem ei patris objectare. Ad poſtremum, inſidias ſibi ab eo paratas confingit: ad cujus rei probationem immittit indices, teſtes ſubornat, & facinus quod obiicit, admittit. Quibus rebus compulſo ad parricidium patre, funeſtam omnem regiam facit.

CAP. III. Occiſo Demetrio, ſublatoque æmulo, non negligentior tantum Perſeus in patrem, verum etiam contumacior erat; nec heredem

regni, ſed regem ſe gerebat. His rebus offenſ
Philippus, impatientius in dies mortem Demetr
dolebat, tunc & inſidiis circumventum ſuſpica
teſtes indicesque torquere. Atque ita cognita fra
de, non minus ſcelere Perſei, quàm innoxia D
metrii morte cruciabatur; peregiſſetque ultioner
niſi morte præventus fuiſſet. Nam brevi poſt ter
pore, morbo ex ægritudine animi contracto, d
ceſſit, relicto magno belli apparatu adverſus R
manos, quo poſtea Perſeus uſus eſt. nam & Gall
Scordiſcos ad belli ſocietatem perpulerat: feciſſ
que Romanis grave bellum, niſi deceſſiſſet. Nar
que Galli bello adverſus Delphos infeliciter geſt
in quo majorem vim numinis, quàm hoſtiu
ſenſerant, amiſſo Brenno duce, pars in Aſiam, pa
in Thraciam extorres fugerant. Inde per eade
veſtigia qua venerant, antiquam patriam repe
vere. Ex his manus quædam in confluente Dan
bii & Sabi conſedit, Scordiſcosque ſe appellari v
luit. Tectoſagi autem cum in antiquam patria
Toloſam veniſſent, comprehenſique peſtifera l
eſſent, non prius ſanitatem reciperavere, qua
aruſpicum reſponſis moniti, aurum argentumq
bellis ſacrilegiisque quæſitum, in Toloſenſem l
cum mergerent. Quod omne magno poſt temp
re Cæpio Romanus conſul abſtulit. Fuere aut
argenti pondo centum decem millia: auri pon
quinquies decies centum millia. Quod ſacrilegiu
cauſa excidii Cæpioni exercituique ejus poſ
fuit. Romanos quoque Cimbrici belli tumult
velut ultor ſacræ pecuniæ, inſecutus eſt. Ex ge
Tectoſagorum non mediocris populus, præ
dulcedine, Illyricum repetivit, ſpoliatisque Iſtr
in Pannonia conſedit. Iſtrorum gentem fama
originem à Colchis ducere, miſſos ab Æeta r
ad Argonautas, raptoresque filiæ perſequend

q

qui ut à Ponto intraverunt Iſtrum, alveo Sabi fluminis penitus invecti, veſtigia Argonautarum inſequentes, naves ſuas humeris per juga montium, uſque ad littus Adriatici maris tranſtulerunt; cognito quod Argonautæ idem propter magnitudinem navis priores feciſſent: quos ut avectos Colchon reperiunt, ſive metu regis, ſive tædio longæ navigationis, juxta Aquilejam conſedere, Iſtrique ex vocabulo amnis, quo à mari conceſſerant, appellati. Daci quoque ſuboles Getarum ſunt: qui, cum Orole rege adverſus Baſtarnas male pugnaſſent, ad ultionem ſegnitiæ, capturi ſomnum capite loco pedum ponere juſſu regis cogebantur; miniſteriaque uxoribus, quæ ipſis antea fieri ſolebant, facere. Neque hæc ante mutata ſunt, quàm ignominiam bello acceptam virtute delerent.

CAP. IV. Igitur Perſeus, cum imperio Philippi patris ſucceſſiſſet, omnes has gentes adverſus Romanos in ſocietatem belli ſollicitabat. Interim inter Pruſiam regem, ad quem Annibal poſt pacem Antiocho à Romanis datam, profugerat, & Eumenem bellum ortum eſt, quod Pruſias, Annibalis fiducia rupto fœdere, prior intulit. Namque Annibal, cum ab Antiocho Romani, inter cæteras conditiones pacis, deditionem ejus depoſcerent, admonitus à rege, in fugam verſus, Cretam defertur: Ibi cum diu quietam vitam egiſſet, invidioſumque ſe propter nimias opes videret, amphoras plumbo repletas in templo Dianæ, quaſi fortunæ ſuæ præſidia, deponit: atque ideo nihil de illo ſollicita civitate, quoniam velut pignus opes ejus tenebat, ad Pruſiam contendit, auro ſuo in ſtatuis, quas ſecum portabat infuſo, ne conſpectæ opes vitæ nocerent. Dein cum Pruſias terreſtri bello ab Eumene victus eſſet, & prœlium in mare tranſtuliſſet, Annibal novo commento auctor vi-

ctoriæ fuit. Quippe omne ſerpentium genus i fictiles lagenas conjici juſſit, medioque prœlio i naves hoſtium mittit. Id primum Ponticis ridic lum viſum, fictilibus dimicare, qui ferro nequean Sed ubi ſerpentibus repleri naves cœpere, ancip periculo circumventi, hoſti victoriam ceſſer Quæ ubi Romam nuntiata ſunt, miſſi à ſenatu l gati ſunt, qui utrumque regem in pacem cog rent, Annibalemque depoſcerent. Sed Annibal cognita, ſumpto veneno, legationem morte præ venit. Inſignis hic annus trium toto orbe max morum imperatorum mortibus fuit, Annibali & Philopœmenis, & Scipionis Africani. Ex qu bus conſtat Annibalem, nec tum cum Roman tonantem bello Italia contremuit, nec cum reve ſus Carthaginem ſummum imperium tenuit, a cubantem cœnaſſe, aut plus quam ſextario vi indulſiſſe; pudicitiamque eum tantam inter t captivas habuiſſe, ut in Africa natum quivis neg ret: Moderationis certe ejus fuit, ut cum diverſa rum gentium exercitus rexerit, neque inſidi ſuorum militum ſit petitus unquam, neque frau proditus, quum utrumque hoſtes ſæpe tentaſſen

LIBER XXXIII.

Cap. I.

Minore quidem rerum motu Roma Macedonicum, quàm Punicum be lum geſſerunt; ſed tanto clarius, quan to nobilitate Macedones Pœnos ant ceſſerunt. Quippe cum gloria Orientis domit tum & auxiliis omnium regum juvabantur. It que Romani & legiones plures numero conſcr pſerunt; & auxilia à Maſiniſſa rege Numidarun

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

risque ſociis omnibus acciverunt; & Eume-gi Bithyniæ denuntiatum, ut bellum ſummis us juvaret. Perſeo præter Macedonicum in-opinionis exercitum decennis belli ſumptus, tre paratus, in theſauris & horreis erat: Qui-rebus inflatus, oblitus fortunæ paternæ, ve-n Alexandri gloriam conſiderare ſuos jube- Prima equitum congreſſio fuit, qua victor eus ſuſpenſam omnium exſpectationem in rem ſui traxit: miſit tamen legatos ad conſu-qui pacem peterent, quam patri ſuo Roma-iam victo dediſſent, impenſas belli lege victi ptturus. Sed Conſul Sulpitius non minus gra-quam victo leges dixit. Dum hæc aguntur, me-m periculoſi belli, Romani Æmilium Pau-conſulem creant, eique extra ordinem Mace-cum bellum decernunt: qui cum ad exerci-n veniſſet, non magnam moram pugnæ fe-Pridie quam prælium ſerereretur, luna no-defecit: triſte id oſtentum Perſeo omnibus agientibus, finemque Macedonici regni por-vaticinantibus.

AP. II. In ea pugna M. Cato, Catonis ora-filius, dum inter confertiſſimos hoſtes inſi-r dimicat, equo delapſus, pedeſtre prœlium editur. Nam cadentem manipulus hoſtium horrido clamore, veluti jacentem obtrunca-s circumſteterat: at ille citius corpore colle-magnas ſtrages edidit. Quum ad unum op-endum undique hoſtes convolarent, dum erum quendam petit, gladius ei è manu ela-, in mediam cohortem hoſtium decidit: ad n reciperandum umbone ſe protegens, inſpe-e utroque exercitu, inter mucrones ſe ho-immerſit; recollectoque gladio, multis vul-ous exceptis, ad ſocios cum clamore hoſtium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

revertitur. Hujus audaciam ceteri imitati, victo riam peperere. Perſeus rex fuga cum decem mil libus talentum Samothraciam defertur: quem Cneus Octavius, ad perſequendum miſſus consule, cum duobus filiis, Alexandro & Philip po, cepit; captumque ad conſulem duxit. Mace donia à Carano, qui primus in ea regnavit, uſque Perſen triginta reges habuit. Quorum ſub regno fuit quidem annis noningentis & viginti tribus: ſed rerum non niſi centum nonaginta duobus an nis potita. Ita cum in ditionem Romanorum ce ſiſſet, magiſtratibus per ſingulas civitates conſti tutis, libera facta eſt; legesque quibus adhuc ut tur, à Paullo accepit. Ætolorum univerſarum ur bium ſenatus, cum conjugibus & liberis, qui du bia fide fuerant, Romam miſſus, ibique, ne in patria aliquid novaret, diu detentus, ægreque per multos annos legationibus civitatium ſenatu fa tigato, in patriam quisque ſuam remiſſus eſt.

LIBER XXXIV.

CAP. I.

Pœnis ac Macedonibus ſubactis, Æto lorumque viribus principum captivi tate debilitatis, ſoli adhuc ex Græcia univerſa Achæi nimis potentes tum temporis Romanis videbantur, non propter ſingularum civitatium nimias opes; ſed propter conſpirationem univerſarum. Namque Achæi, licet per civitates veluti per membra diviſi ſint, unum tamen corpus & unum imperium ha bent; ſingularumque urbium pericula mutuis viri bus propulſant. Quærentibus igitur Romanis cau ſas belli, tempeſtive fortuna querelas Spartanorum obtu

ilit, quorum agros Achæi propter mutuum
um populabantur. Spartanis à ſenatu reſpon-
eſt, legatos ſe ad inſpiciendas res ſociorum, &
injuriam demendam in Græciam miſſuros:
egatis occulta mandata data ſunt, ut corpus
æorum diſſolverent, ſingulasque urbes proprii
facerent, quo facilius ad obſequia cogeren-
& ſi quæ urbes contumaces eſſent, frange-
ur. Igitur legati, omnium civitatium princi-
s Corinthum evocatis, decretum ſenatus re-
t: quid conſilii habeant; aperiunt. Expedire
ibus dicunt, ut ſingulæ civitates ſua jura &
leges habeant. Quod ubi omnibus innotuit;
in furorem verſi, univerſum peregrinum po-
m trucidant: legatos quoque ipſos Roma-
m violaſſent, niſi audito tumultu, trepidi fu-
nt.

AP. II. Hæc ubi Romæ nuntiata ſunt, ſta-
enatus Mummio conſuli bellum Achaicum
rnit: qui extemplo exercitu deportato, &
ibus ſtrenue proviſis, pugnandi copiam ho-
s fecit. Sed Achæi, velut nihil negotii Roma-
ello ſuſcepiſſent, ita apud eos neglecta omnia
luta fuere. Itaque prædam, non prœlium co-
tes, & vehicula ad ſpolia hoſtium reportan-
xerunt: & conjuges liberosque ſuos, ad ſpe-
lum certaminis, in montibus poſuerunt. Sed
o commiſſo, ante oculos ſuorum cæſi, lugu-
is ſpectaculum, & gravem luctus memo-
reliquerunt. Conjuges quoque liberique
m, de ſpectatoribus captivi facti, præda ho-
fuere. Vrbs ipſa Corinthus diruitur: popu-
mnis ſub corona venditur: ut hoc exemplo
s civitatibus metus novarum rerum impo-
ur. Dum hæc aguntur, rex Syriæ (Antiochus
næo, majoris ſororis ſuæ filio, regi Ægypti,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

bellum infert, ſegni admodum, & quotidiana luxuria ita marcenti, ut non ſolum regiæ majeſtatis officia intermitteret, verumetiam ſenſu hominis nimia ſagina careret. Pulſus igitur regno, ad fratrem minorem Ptolemæum Alexandriam confugit: participatoque cum eo regno, legatos Romam ad ſenatum mittunt: auxilia petunt; fidem ſocietatis implorant. Movere ſenatum preces fratrum.

Cap. III. Mittitur itaque legatus Popilius ad Antiochum: qui abſtinere illum Ægypto, aut ſi jam inceſſiſſet, excedere juberet. Cum in Ægypto eum inveniſſet, oſculumque ei rex obtuliſſet; (nam coluerat inter ceteros Popilium Antiochus, cum Romæ obſes eſſet) tunc Popilius faceſſere interim privatam amicitiam jubet, cum mandata patriæ intercedant; prolatoque ſenatus decreto, & tradito, cum cunctari eum videret, conſultationemque ad amicos referre; ibi Popilius virga quam in manu gerebat, amplo circulo incluſum, ut & amicos caperet, conſulere jubet; nec prius inde exire, quam reſponſum ſenatui daret, aut pacem, aut bellum cum Romanis habiturum. Adeoque hæc auſteritas animum regis fregit, ut pariturum ſe ſenatui reſponderet. Reverſus in regnum Antiochus, decedit relicto parvulo admodum filio: cui cum tutores dati à populo eſſent, patruus ejus Demetrius, qui obſes Romæ erat, cognita morte Antiochi fratris, ſenatum adiit, obſidemque ſe vivo fratre veniſſe, quo mortuo, cujus obſes ſit, ſe ignorare. Dimitti igitur ſe ad regnum petendum æquum eſſe, quod ſicuti jure gentium majori fratri ceſſerit, ita nunc ſibi, qui pupillum ætate antecedat, deberi. Cum ſe non dimitti animadverteret à ſenatu, tacito judicio, tutius apud pupillum quam apud eum, regnum futurum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

rum arbitrante, ſpecie venandi ab urbe profe-s, Hoſtiæ tacitus, cum fugæ comitibus navem aſcendit. Delatus in Syriam, ſecundo favore mnium excipitur: regnumque ei, occiſo pupil-li tutoribus traditur.

Cap. IV. Eodem fere tempore Pruſias rex thyniæ, conſilium cepit interficiendi Nicome-filii, dum conſulere ſtudet minoribus filiis, s ex noverca ejus ſuſceperat; & Romæ habe-Sed res adoleſcenti ab his, qui facinus ſuſce-ant, proditur: hortatique ſunt, ut crudelitate is provocatus, occupet inſidias, & in aucto-retorqueat ſcelus: nec difficilis perſuaſio Igitur cum accitus in patris regnum veniſ-ſtatim rex appellatur. Pruſias regno ſpolia-filio, privatusque redditus, etiam à ſervis itur. Cum in latebris ageret, non minori ſce-quam filium occidi juſſerat, à filio inter-ur.

LIBER XXXV.

Cap. I.

Demetrius occupato Syriæ regno, novitati ſuæ ocium periculoſum ratus, ampliare fines regni, & opes augere finitimorum bellis ſtatuit. Itaque Ariarathi regi Cappadociæ propter fa-as ſororis nuptias infeſtus, fratrem ejus O-nem, per injuriam regno pulſum, ſupplicem it; datumque ſibi honeſtum belli titulum latus, reſtituere eum in regnum ſtatuit. Sed ernes ingrato animo, inita cum Antiochen-pactione, offenſis tunc Demetrio pellere regno, à quo reſtituebatur, conſilium ce-Quo cognito, Demetrius vitæ quidem ejus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ne Ariarathes metu fraterni belli liberaretur, peper
cit: ipſum autem comprehenſum, vinctum Seleu
ciæ cuſtodiri jubet. Nec Antiochenſes indicio ter
riti, à defectione deſtiterunt. Itaque adjuvantibu
& Ptolemæo rege Ægypti, & Attalo rege Aſiæ
& Ariarathe Cappadociæ, bello à Demetrio lace
ſiti, ſubornant propalam quendam, ſortis extre
mæ juvenem, qui Syriæ regnum velut paternum
armis repeteret: & ne quid contumeliæ deeſſe
nomen ei Alexandri inditur, genitusque ab An
tiocho rege dicitur. Tantum odium Deme
apud omnes erat, ut æmulo ejus non vires reg
tantum, verumetiam generis nobilitas conſen
omnium tribueretur. Igitur Alexander, adm
rabili rerum varietate priſtinarum ſordium ob
tus, totius ferme Orientis viribus ſuccinctus, b
lum Demetrio infert, victumque vita pariter
regno ſpoliat. Quanquam nec Demetrio anim
in propulſando bello defuit. Nam & primo pr
lio hoſtem fugavit, & regibus bellum reſtituen
bus, multa millia in acie cecidit. Ad poſtrem
tamen invicto animo inter confertiſſimos forti
me dimicans, cecidit.

Cap. II. Initio belli Demetrius duos fi
apud Gnidium hoſpitem ſuum, cum magno a
pondere commendaverat, ut belli periculis exi
rentur, & ſi ita fors tuliſſet, paternæ ultioni
varentur. Ex his major Demetrius annos pu
tatis egreſſus, audita Alexandri luxuria, quem
ſperatæ opes, & alienæ felicitatis ornamenta,
lut captum, inter ſcortorum greges deſidem in
gia tenebant, auxiliantibus Cretenſibus, ſecu
ac nihil hoſtile metuentem, aggreditur. An
chenſes quoque veterem patris offenſam n
meritis correcturi, ſe ei tradunt: ſed & mi
paterni, favore juvenis accenſi, prioris ſa
m

nti religionem novi regis ſuperbiæ præferen-e, ſigna ad Demetrium transferunt: atque ita xander non minori impetu fortunæ deſtru-s, quam elatus, primo prœlio victus inter-tur: deditque pœnas, & Demetrio, quem oc-erat; & Antiocho, cujus mentitus originem rat.

LIBER XXXVI.

CAP. I.

Eciperato paterno regno Demetrius & ipſe rerum ſucceſſu corruptus, vitiis adoleſcentiæ in ſegnitiam labitur; tantumque contemptum apud omnes inertiæ, quantum odium ex ſu-bia pater habuerat, contraxit. Itaque cum ab perio ejus paſſim civitates deficerent, ad abo-dam ſegnitiæ maculam, bellum Parthis inferre uit: cujus adventum non inviti Orientis po-i videre; & propter Arſacidæ regis Parthorum delitatem, & quod veteri Macedonum impe-aſſueti, novi populi ſuperbiam indigne fere-t. Itaque cum & Perſarum, & Elimæorum, trianorumque auxiliis juvaretur, multis prœ-Parthos fudit. Ad poſtremum tamen pacis ſi-latione deceptus, capitur; traductusque per civitatium, populis qui deſciverant, in ludi-um favoris oſtenditur. Miſſus deinde in Hyr-iam, benigne & juxta cultum priſtinæ fortunæ etur. Dum hæc aguntur, interim in Syria Try-o, qui ſe tutorem Antiocho Demetrii privigno ſtitui à populo laboraverat, occiſo pupillo, re-um Syriæ invadit. Quo diu potitus, tandem oleſcente favore recentis imperii, ab Antiocho puero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

puero admodum, Demetrii fratre, qui in Aſia ed
cabatur, bello vincitur: rurſusque regnum Syri
ad ſubolem Demetrii revertitur. Igitur Antio
chus, memor quod & pater propter ſuperbiam in
viſus, & frater propter ſegnitiam contemptus fui
ſet, ne in eadem vitia incideret, recepta in matr
monium Cleopatra, uxore fratris, civitates qu
initio fraterni imperii defecerant, ſumma induſtr
perſequitur, domitasque rurſus regni termin
adiicit. Iudæosque, qui in Macedonico imperi
ſub Demetrio patre armis ſe in libertatem vind
caverant, ſubigit. Quorum vires tantæ fuere, u
poſt hunc nullum Macedonum regem tulerint
domeſticisque imperiis uſi, Syriam magnis bell
infeſtaverint.

CAP. II. Namque Iudæis origo Damaſcena
Syriæ nobiliſſima civitas: unde & Aſſyriis reg
bus genus, ex regina Semirami, fuit. Nomen urb
à Damaſco rege inditum: in cujus honorem, Syr
ſepulchrum Arathis uxoris ejus pro templo co
luere; deamque exinde ſanctiſſimæ religionis ha
bent. Poſt Damaſcum Azelus, mox Adores, &
Abraham, & Iſrahel reges fuere. Sed Iſrahelem
felix decem filiorum proventus majoribus sui
clariorem fecit. Itaque populum in decem regn
diviſum filiis tradidit, omnesque ex nomine Iudæ
qui poſt diviſionem deceſſerat, Iudæos appellavit,
colique ejus memoriam ab omnibus juſſit: Eju
portio omnibus acceſſerat. Minimus ætate inte
fratres Ioſeph fuit: cujus excellens ingenium veri
fratres, clam interceptum peregrinis mercatori
bus vendiderunt. A quibus deportatus in Ægy
ptum, cum magicas ibi artes ſollerti ingenio per
cepiſſet, brevi ipſi regi percarus fuit. Nam & pro
digiorum ſagaciſſimus erat, & ſomniorum pri
mus intelligentiam condidit; nihilque divini juri
huma

umanique ei incognitum videbatur: adeo, ut
iam ſterilitatem agrorum ante multos annos
roviderit: periſſetque omnis Ægyptus fame, niſi
nonitu ejus rex edicto ſervari per multos annos
uges juſſiſſet: tantaque experimenta ejus fuerunt,
t non ab homine, ſed à Deo reſponſa dari vide-
entur. Filius ejus Moſes fuit, quem præter pater-
æ ſcientiæ hereditatem, etiam formæ pulchritu-
o commendabat. Sed Ægyptii, quum ſcabiem &
itiliginem paterentur, reſponſo moniti, eum cum
gris, ne peſtis ad plures ſerperet, terminis Ægypti
ellunt. Dux igitur exulum factus, ſacra Ægyptio-
um furto abſtulit: quæ repetentes armis Ægyptii,
omum redire tempeſtatibus compulſi ſunt. Ita-
ue Moſes Damaſcena antiqua patria repetita,
nontem Synan occupat: quò ſeptem dierum jeju-
io, per deſerta Arabiæ, cum populo ſuo fatiga-
us, cum tandem veniſſet, ſeptimum diem more
entis Sabbatum appellatum, in omne ævum je-
unio ſacravit: quoniam illa dies famem illis erro-
emque finierat. Et quoniam metu contagionis
ulſos ſe ab Ægypto meminerant, ne eadem cauſa
nviſi apud incolas forent, caverunt, ne cum pere-
rinis communicarent: quod ex cauſa factum,
aulatim in diſciplinam religionemque convertit.
Poſt Moſen etiam filius ejus Aruas, ſacerdos ſa-
ris Ægyptiis, mox rex creatur; ſemperque exinde
ic mos apud Iudæos fuit, ut eoſdem, reges & ſa-
erdotes haberent: quorum juſtitia religione per-
nixta, incredibile quantum coaluere.

CAP. III. Opes genti ex vectigalibus opo-
alſami crevere, quod in his tantum regionibus
ignitur. Eſt namque vallis, quæ continuis monti-
us, velut muro quodam, ad inſtar caſtrorum
lauditur. Spatium loci ducenta jugera, nomine
rcus dicitur. In ea ſilva eſt, & ubertate & amœ-
nitate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nitate inſignis: ſiquidem palmeto & opobalſamo diſtinguitur. Arbores opobalſami, formam ſimilem piceis arboribus habent, niſi quod ſunt humiles magis, & in vinearum morem excoluntur. Hæ certo anni tempore balſamum ſudant. Sed non minor loci ejus apricitatis quàm ubertatis admiratio eſt: quippe cum toto orbe regionis ejus ardentiſſimus ſol ſit, ibi tepidi aëris naturalis quædam ac perpetua apricitas ineſt. In ea regione lacus eſt, qui propter magnitudinem & aquæ immobilitatem, mortuum mare dicitur. Nam neque ventis movetur, reſiſtente turbinibus bitumine, quo aqua omnis ſtagnatur: neque navigationis patiens eſt, quoniam omnia vita carentia in profundum merguntur: nec materiam ullam ſuſtinet, niſi quæ alumine illinatur. Primum Xerxes rex Perſarum, Iudæos domuit: poſtea cum ipſis Perſis in ditionem Alexandri Magni venere, diuque in poteſtate Macedonici imperii ſubjecti Syriæ regno fuere. A Demetrio cum deſciviſſent, amicitia Romanorum petita, primi omnium ex Orientalibus libertatem receperunt, facile tunc Romanis de alieno largientibus.

CAP. IV. Per eadem tempora, quibus in Syria regni mutatio inter novos reges alternabatur, in Aſia rex Attalus florentiſſimum, ab Eumene patruo acceptum regnum, cædibus amicorum, & cognatorum ſuppliciis fœdabat, nunc matrem anum, nunc Beronicen ſponſam maleficiis eorum necatas confingens. Poſt hanc ſceleſtam violentię rabiem, ſqualidam veſtem ſumit: barbam capillumque in modum reorum ſummittit: non in publicum prodire, non populo ſe oſtendere, non domi lætiora convivia inire, aut aliquod ſignum ſani hominis habere, prorſus ut pœnas pendere manibus interfectorum videretur. Omiſſa deinde regni admi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

miniſtratione, hortos fodiebat, gramina ſemi-
bat, & noxia innoxiis permiſcebat, eaque om-
a veneni ſucco infecta, velut peculiare munus
nicis mittebat. Ab hoc ſtudio, ærariæ artis fa-
icæ ſe tradit, cæriſque fingendis, & ære funden-
procudendoque oblectabatur. Matri deinde ſe-
lchrum facere inſtituit: cui operi intentus, mor-
m ex ſolis fervore contraxit, & ſeptima die de-
ſſit. hujus teſtamento heres populus Rom. tunc
tituitur. Sed erat ex Eumene Ariſtonicus, non
to matrimonio, ſed ex pellice Epheſia cithari-
cujusdam filia genitus, qui poſt mortem Atta-
velut paternum regnum Aſiam invaſit. Cum
ulta ſecunda prœlia adverſus civitates, quæ me-
Romanorum tradere ſe ei nolebant, feciſſet; ju-
ſque rex jam videretur, Aſia Licinio Craſſo
nſuli decernitur: qui intentior Attalicæ prædæ,
àm bello, quum extremo anni tempore inor-
nata acie prœlium conſeruiſſet, victus pœnas
onſultæ avaritiæ, ſanguine dedit. In hujus lo-
m miſſus Perpenna conſul, prima congreſſione
iſtonicum ſuperatum in poteſtatem ſuam rede-
; Attalicasque gazas, hereditarias populi Roma-
navibus impoſitas, Romam deportavit. Quod
re ferens ſucceſſor ejus Marcus Aquilius Con-
, ad eripiendum Ariſtonicum Perpennæ, veluti
potius triumphi munus eſſe deberet, feſtinata
ocitate contendit. Sed contentionem Conſu-
n mors Perpennæ diremit. Sic Aſia Romano-
n facta, cum opibus ſuis vitia quoque Romam
nsmiſit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

LIBER XXXVII.

CAP. I.

Capto Ariſtonico, Maſſilienſes pr Phocenſibus conditoribus ſuis, qu rum urbem ſenatus, & omne nome quod & tunc, & antea Antiochi b lo, infeſta contra populum Rom num arma tulerant, deleri juſſerat, legatos Roma deprecatum miſere, veniamque his à ſenatu ob nuere. Poſt hæc regibus, qui adverſus Ariſton cum auxilia tulerant, præmia perſoluta: Mithr dati Pontico Syria major; filiis Ariarathis reg Cappadociæ, qui eodem bello occiderat, Lycaon & Cilicia datæ; fideliorque populus Romanus ſocii filios, quàm mater in liberos fuit: Quip hinc parvulis auctum regnum, inde vita adempt Namque Laudice ex numero ſex filiorum, qu virilis ſexus ex Ariarathe rege ſuſceperat, time ne non diutinam regni adminiſtrationem adul quibusdam potiretur, quinque parricidiali vene necavit: unum parvulum, ſceleri matris cognat rum cuſtodia eripuit, qui poſt necem Laudic (nam propter crudelitatem, eam populus extinx rat) ſolus regno potitus eſt. Mithridates quoqu repentina morte interceptus, filium, qui & ip Mithridates dictus eſt, reliquit. Cujus ea poſt magnitudo fuit, ut non ſui tantum temporis, v rum etiam ſuperioris ætatis omnes reges majeſta ſuperaverit, bellaque cum Romanis per XLVI a nos varia victoria geſſerit: Cum eum ſummi im peratores, Sylla, Lucullus, ceterique, in ſumm Cneus Pompejus ita vicerint, ut major clariorq in reſtaurando bello reſurgeret, damniſque ſu terribilior redderetur. Denique ad poſtremum

no

n vi hoſtili victus, ſed voluntaria morte, in avi- regno, ſenex, herede filio deceſſit.

CAP. II. Hujus futuram magnitudinem etiam eſtia oſtenta prædixerant. Nam & quo genitus anno, & eo quo regnare primum cœpit, ſtella netes per utrumque tempus ſeptuaginta diebus luxit, ut cælum omne conflagrare videretur. m & magnitudine ſui quartam partem cæli oc- averat; & fulgore ſui, Solis nitorem vicerat; um oriretur occumberetque, quatuor ſpatium arum conſumebat. Puer tutorum inſidias paſ- eſt, qui eum fero equo impoſitum, equitare ja- rique cogebant: qui conatus cum eos fefelliſ- t, ſupra ætatem regente equum Mithridate, ve- o eum appetivere. Quod metuens, antidota ius bibit, & ita ſe adverſus inſidias exquiſitis oribus remediis ſtagnavit, ut ne volens qui- n ſenex veneno mori potuerit. Timens deinde, nimici, quod veneno non potuerant, ferro per- rent, venandi ſtudium finxit: quo per ſeptem os neque urbis, neque ruris tecto uſus eſt; ſed ſilvas vagatus, diverſis montium regionibus noctabat, ignaris omnibus, quibus eſſet locis: etus feras curſu aut fugare, aut perſequi, cum uſdam etiam, viribus congredi. Quibus re- , & inſidias vitavit; & corpus ad omnem vir- s patientiam duravit.

CAP. III. Ad regni deinde adminiſtrationem n acceſſiſſet, ſtatim non de regendo, ſed de au- do regno cogitavit. Itaque Scythas invictos a, qui Sopyriona, Alexandri Magni ducem, n triginta millibus armatorum deleverant; qui um, Perſarum regem, cum ducentis millibus idaverant; qui Philippum Macedonum regem verant, ingenti felicitate perdomuit. Auctus r viribus, Pontum quoque, ac deinceps Cap-

pado-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

padociam occupavit. Cum de Aſia tractaret, tacitus cum quibusdam amicis regno profectus, universam nemine ſciente pervagatus eſt, omniumque urbium ſitum ac regiones cognovit. Inde Bithyniam tranſcendit, & quaſi dominus Aſię, opportuna quæque victoriæ ſuæ metatus eſt. Poſt hæc in regnum, cum jam periiſſe crederetur, reverſus eſt, invento parvulo filio, quem per abſentiam ejus Laudice ſoror uxorque enixa fuerat. Sed inter gratulationem adventus ſui, & filii geniti veneno periclitatus eſt. ſiquidem Laudice ſoror cum periſſe eum crederet, in concubitus amicorum projecta, quaſi admiſſum facinus majore ſcelere tegere poſſet, venenum advenienti paravit. Quod cum ex ancilla Mithridates cognoviſſet, facinus in auctores vindicavit.

CAP. IV. Hieme deinde imminente, non in convivio, ſed in campo; non in vacationibus, ſed in exercitationibus: nec inter ſodales, ſed inter coæquales, aut equo, aut curſu, aut viribus contendebat. Exercitum quoque ſuum ad parem laboris patientiam quotidiana exercitatione durabat: atque ita invictus ipſe inexpugnabilem exercitum fecerat. Inita deinde cum Nicomede ſocietate, Paphlagoniam invadit, victamque cum ſocio dividit. Quam cum teneri à regibus ſenatui nuntiatum eſſet, legatos ad utrumque miſit, qui gentem reſtitui in priſtinum ſtatum juberent. Mithridates cum ſe jam parem magnitudini Romanorum crederet, ſuperbo reſponſo, hereditarium patri ſuo regnum obveniſſe, reſpondit: mirarique ſe, quod ei relata controverſia non fuerit, ſibi referatur. Nec territus minis, Galatiam quoque occupat. Nicomedes quoniam ſe tueri jure non potuerat, juſto regi redditurum reſpondit. Atque ita filium ſuum mutato nomine, Philiamenem Pa-

phlagonum

gonum regum nomine appellat, & quaſi ſtirpi æ reddidiſſet regnum, falſo nomine tenet. Sic brio habiti legati, Romam revertuntur.

LIBER XXXVIII.

CAP. I.

MIthridates parricidia nece uxoris auſpicatus, ſororis alterius Laudices filios, cujus virum Ariarathem regem Cappadociæ per Gordium inſidiis occiderat, tollendos ſtatuit: nihil actum te patris exiſtimans, ſi adoleſcentes paternum um, cujus ille cupiditate flagrabat, occupaſ. Igitur dum in his cogitationibus verſatur, rim Nicomedes rex Bithyniæ, vacuam morte Cappadociam invadit. Quod cum nuntia Mithridati fuiſſet, per ſimulationem pietatis lia ſorori ad expellendum Cappadocia Nicoem mittit. Sed jam Laudice per pactionem ſe omedi in matrimonium tradiderat. Quod ferens Mithridates, præſidia Nicomedis padocia expellit; regnumque ſororis filio reſti egregium prorſus factum, ni ſubſequuta fraus. Siquidem interjectis menſibus, ſimulat ſe dium, quo miniſtro uſus in Ariarathe interfido fuerat, reſtituere in patriam velle, ſperans, ſiſteret adoleſcens, cauſas belli futuras: aut ſi mitteret, per eundem, filium tolli poſſe, per n interfecerat patrem. Quod ubi Ariarathes or moliri cognovit, graviter ferens interfecto patris per avunculum potiſſimum ab exilio cari, ingentem exercitum contrahit. Igitur in aciem eduxiſſet Mithridates peditum ginta millia, equitum decem millia, currus falcatos

falcatos DC. nec Ariarathi, auxiliantibus finitim regibus, minores copiæ eſſent, incertum belli mens, conſilia ad inſidias transfert: ſollicitatoq juvene ad colloquium, cum ferrum occultatu inter faſcias gereret, ſcrutatori ab Ariarathe reg more miſſo, curioſius imum ventrem pertracta ti, ait, caveret ne aliud telum inveniret, quàm qu reret. Atque ita riſu protectis inſidiis, evocatu ab amicis velut ad ſecretum ſermonem, inſpecta te utroque exercitu, interficit: regnum Cappad ciæ octo annorum filio, impoſito Ariarathis n mine, additoque ei rectore Gordio, tradidit.

CAP. II. Sed Cappadoces, crudelitate ac bidine præfectorum vexati, à Mithridate de ciunt; fratremque regis, & ipſum Ariarathem n mine, ab Aſia ubi educabatur, revocant: cum q Mithridates prœlium renovat, victumque Capp dociæ regno expellit. Nec multo poſt adoleſcen ex ægritudine collecta infirmitate, decedit. P hujus mortem Nicomedes timens, ne Mithrid tes acceſſione Cappadociæ, etiam Bithyniam fin timam invaderet, ſubornat puerum eximiæ pu chritudinis, quaſi Ariarathes tres, non duos fili genuiſſet, qui à ſenatu Romano paternum regnu peteret. Vxorem quoque Laudicen Romam mi tit, ad teſtimonium trium ex Ariarathe ſuſcept rum filiorum. Quod ubi Mithridates cognovit, ipſe pari impudentia Gordium Romam mitt qui ſenatui aſſereret, puerum cui Cappadociæ r gnum tradiderat, ex eo Ariarathe genitum, q bello Ariſtonici auxilia Romanis ferens cecidiſſ Sed ſenatus, ſtudio regum intellecto, aliena reg falſis nominibus furantium, & Mithridati Ca padociam, & Nicomedi, ad ſolatium ejus, P phlagoniam ademit. Ac ne contumelia regum f ret, ademptum illis, quod daretur aliis, uterq

popu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

pulus libertate donatus eſt. Sed Cappadoces mu-
s libertatis abnuentes, negant vivere gentem
e rege poſſe. Atque ita rex illis à ſenatu Ario-
rzanes conſtituitur.

CAP. III. Erat eo tempore Tigranes rex Ar-
niæ, obſes Parthis ante multum temporis da-
, ſed olim ab iisdem in regnum paternum re-
ſſus. Hunc Mithridates mire ad ſocietatem Ro-
ni belli, quod olim meditabatur, pellicere cu-
bat. Nihil igitur de offenſa Romanorum ſen-
ntem, per Gordium impellit, ut Ariobarzani,
ni admodum, bellum inferat: & ne quis dolus
eſſe videretur, filiam ſuam ei Cleopatram in
trimonium tradit. Primo igitur adventu Ti-
nis, Ariobarzanes ſublatis rebus ſuis, Romam
tendit. Atque ita per Tigranem rurſus Cap-
ocia juris eſſe Mithridatis cœpit. Eodem tem-
e mortuo Nicomede, etiam filius ejus & ipſe
omedes regno à Mithridate pellitur, qui cum
plex Romam veniſſet, decernitur in ſenatu, ut
que in regnum reſtituantur: in quod tum miſ-
quilius & Manlius Maltinus legati. His cogni-
Mithridates ſocietatem cum Tigrane, bellum
erſus Romanos geſturus, jungit: pactique inter
nt, ut urbes agrique Mathridati, homines ve-
c quæcunque auferri poſſent, Tigrani cede-
. Poſt hæc Mithridates intelligens, quantum
m ſuſcitaret, legatos ad Cimbros, alios ad
ogræcos, & Sarmatas, Baſtarnasque, auxi-
petitum mittit. Nam omnes has gentes, Ro-
um meditabundus bellum, variis beneficio-
muneribus jam ante illexerat. Ab Scythia
que exercitum venire jubet, omnemque Ori-
m adverſus Romanos armat. Non magno
r labore Aquilium & Maltinum, Aſiano ex-
u inſtructos vincit: quibus ſimul cum Nico-
mede

mede pulſis , ingenti favore civitatium excipitu
multum ibi auri argentique , ſtudio veterum r
gum, magnumque belli apparatum invenit : qu
bus inſtructus , debita civitatibus publica privat
que remittit , & vacationem quinquennii conc
dit. Tunc ad concionem milites vocat, eosque v
riis exhortationibus ad Romana bella ſive Aſia
incitat. Quam orationem dignam duxi, cujus e
emplum brevitati hujus operis inſererem , qua
obliquam Pompejus Trogus expoſuit : quonia
in Livio & in Salluſtio reprehendit , quod conci
nes directas, pro ſua oratione operi ſuo inſerend
hiſtoriæ modum exceſſerint.

CAP. IV. Optandum ſibi fuiſſe ait , ut de
liceret conſulere, bellumne ſit cum Romanis,
pax habenda : quin verò ſit reſiſtendum imp
gnantibus , nec eos quidem dubitare , qui ſpe v
ctoriæ careant. Quippe adverſus latronem , ſi n
queant pro ſalute, pro ultione tamen ſua, omn
ferrum ſtringere. Ceterum quia non id agitur,
liceat quieſcere, non tantum animo hoſtiliter, ſ
etiam prœlio congreſſis, conſulendum, qua rati
ne ac ſpe cœpta bella ſuſtineant. Eſſe autem ſ
victoriæ fiduciam, ſi ſit illis animus: Romanosq
vinci poſſe, cognitum non ſibi magis , quàm ip
militibus, qui & in Bithynia Aquilium, & Mal
num in Cappadocia fuderint. At ſi quem alie
magis exempla, quàm ſua experimenta moveat
audire ſe, à Pyrrho rege Epiri, non amplius qu
quinque millibus Macedonum inſtructo , fu
tribus prœliis Romanos. Audire Annibalem ſ
decim annis Italiæ victorem immoratum: & qu
ipſam caperet urbem , non Romanorum illi vi
obſtitiſſe, ſed domeſticæ æmulationis atque in
diæ ſtudium. Audire populos Transalpinæ Gal
Italiam ingreſſos , maximis eam plurimisque

bil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

us poſſidere; & latius aliquanto ſolum finium
àm in Aſia, quæ dicatur imbellis, eosdem Gal-
occupaſſe; nec victam ſolum dici ſibi Romam
Gallis, ſed etiam captam, ita ut unius illis mon-
tantùm cacumen relinqueretur; nec bello ho-
n, ſed pretio remotum: Gallorum autem no-
n, quod ſemper Romanos terruit, in partem
rium ſuarum ipſe numeret. Nam hos qui Aſiam
olunt Gallos, ab illis, qui Italiam occupaverant,
bus tantum diſtare: originem quidem ac vir-
em, genusque pugnæ idem habere, tantoque
ſagaciora eſſe quàm illis ingenia, quanto lon-
ri ac difficiliori ſpatio, per Illyricum Thraciam-
e prodierint, pene operoſius tranſitis eorum fi-
us, quàm ubi conſedere, poſſeſſis. Iam ipſam
liam audire ſe nunquam, ut Roma condita ſit,
s illi pacatam, ſed aſſidue per omnes annos pro
rtate alios, quosdam etiam pro jure imperii
is continuis perſeveraſſe; & à multis civitati-
Italiæ deletos Romanorum exercitus ferro, à
busdam novo contumeliæ more ſub jugum
ſſos. Ac ne veteribus immoremur exemplis,
ipſo tempore univerſam Italiam bello Marſi-
conſurrexiſſe, non jam libertatem, ſed conſor-
n imperii, civitatisque poſcentem. Nec gra-
s vicino Italiæ bello, quàm domeſticis princi-
n factionibus urbem premi, multoque pericu-
us eſſe Italico civile bellum: ſimul & à Ger-
nia Cimbros, immenſa millia ferorum atque
nitium populorum, more procellæ, inundaſſe
iam: quorum tametſi ſingula bella ſuſtinere
mani poſſent, univerſis tamen obruantur, ut
vacaturos quidem bello ſuo putet.

CAP. V. Vtendum igitur occaſione, & ra-
da incrementa virium, ne ſi illis occupatis
everint, mox adverſus vacuos & quietos, ma-

jus negotium habeant. Non enim quæri, an c
pienda ſint arma, ſed utrum ſua potius occaſion
an illorum. Nam bellum equidem jam tunc
cum ab illis geri cœptum; cum ſibi pupillo maj
rem Phrygiam ademerint, quam patri ſuo pr
mium dati adverſus Ariſtonicum auxilii conce
ſerant, gentem quam & proavo ſuo Mithrida
Seleucus Callinicus in dotem dediſſet. Quid cu
Paphlagonia ſe decedere juſſerunt, non alteru
illud genus belli fuiſſe? quæ non vi, non armis, ſ
adoptione teſtamenti, & regum domeſticoru
interitu, hereditaria patri ſuo obveniſſet: cum i
ter hanc decretorum amaritudinem parendo, no
tamen eos mitigaret, quin acerbius ſe in dies g
rant, non obtinuiſſe. Quod enim à ſe non pra
bitum illis obſequium? non Phrygiam, Paphl
goniamque dimiſſas? non Cappadocia filium ed
ctum, quam jure gentium victor occupavera
Raptam tamen ſibi eſſe victoriam ejus ab illi
quorum nihil eſt niſi bello quæſitum. Non rege
Bithyniæ Chreſton, in quem ſenatus arma decr
verat, à ſe in gratiam illorum occiſum? tamen n
hilominus imputari ſibi, ſi qua Gordius aut T
granes faciat: libertatem etiam in contumelia
ſui à ſenatu ultro delatam Cappadociæ, quam r
liquis gentibus abſtulerunt: deinde populo Capp
docum, pro libertate oblata, Gordium rege
orante, ideo tantum quoniam amicus ſuus eſſe
non obtinuiſſe. Nicomedem præcepto illoru
bellum ſibi intuliſſe: quia ultum jerit ſe, ab ipſ
ventum obviam in eo, & nunc eam ſecum bella
di illis cauſam fore, quod non impune ſe Nico
medi lacerandum, ſaltatricis filio, præbuerit.

CAP. VI. Quippe non delicta regum illos
ſed vires ac majeſtatem inſequi: neque in ſe uno
ſed in aliis quoque omnibus hac ſemper arte gra
ſatos

...os. Sic & avum ſuum Pharnacem, per cogna-
...num arbitria, ſuccedaneum regi Pergameno
...meni datum: ſic rurſus Eumenem, cujus claſſi-
...s primum in Aſiam fuere transvecti; cujus ex-
...itu magis quam ſuo, & Magnum Antiochum,
...Gallos in Aſia, & mox in Macedonia regem
...ſen domuerant; & ipſum pro hoſte habitum,
...ue interdictum Italia: & quod cum ipſo defor-
... ſibi putaverant, cum filio ejus Ariſtonico bel-
... geſſiſſe. Nullius apud eos majora, quàm Ma-
...ſſæ regis Numidarum haberi merita. Huic
...putari victum Annibalem, huic captum Sypha-
..., huic Carthaginem deletam: hunc inter duos
... Africanos tertium ſervatorem urbis referri:
...men cum hujus nepote bellum modo in Africa
...um adeo inexpiabile, ut ne victum quidem
...moriæ patris donarent, quin carcerem ac
...mphi ſpectaculum experiretur. Hanc illos re-
...is omnibus legem odiorum dixiſſe, ſcilicet
... ipſi tales reges habuerint, quorum etiam no-
...ibus erubeſcant, aut paſtores Aboriginum, aut
...ſpices Sabinorum, aut exules Corinthiorum,
...ſervos vernasque Thuſcorum, aut, quod ho-
...atiſſimum nomen fuit inter hæc, Superbos,
...e ut ipſi ferunt, conditores ſuos lupæ uberibus
...s: ſic omnem illum populum luporum ani-
..., inexplebiles ſanguinis atque imperii, divi-
...umque avidos ac jejunos habere.

...AP. VII. Se autem, ſeu nobilitate illis com-
...itur, clariorem illa colluvie convenarum eſſe,
...paternos majores ſuos à Cyro Darioque con-
...ribus Perſici regni, maternos à Magno Alex-
...o, ac Nicatore Seleuco, conditoribus impe-
...Macedonici, referat: ſeu populus illorum con-
...ur ſuo, earum ſe gentium eſſe, quę non modo
...nano imperio ſint pares, ſed Macedonico quo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

que obſtiterint. Nullam ſubjectarum ſibi gentiur expertam peregrina imperia: nullis unquam ni domeſticis regibus paruiſſe: Cappadociam velint an Paphlagoniam recenſere; rurſus Pontum a Bithyniam; itemque Armeniam majorem mino remque: quarum gentium nullam neque Alexan der ille, qui totam pacavit Aſiam, nec quisquan ſucceſſorum ejus, aut poſterorum attigiſſet. Scy thiam duos umquam ante ſe reges, non pacare ſed tantum intrare auſos. Darium & Philippum ægre inde fugam ſibi expediſſe, unde ipſe magnan partem adverſus Romanos virium haberet. Mul toque ſe timidius ac diffidentius bella Pontica in greſſum, cum ipſe rudis ac tyro eſſet: Scythiæ præ ter arma, virtutemque animi, locorum quoqu ſolitudinibus, vel frigoribus inſtructæ, per quæ de nuntiaretur ingens militiæ labor ac periculum. In ter quas difficultates ne ſpes quidem præmii foret ex hoſte vago; nec tantum pecuniæ, ſed etiam ſe dis inope. Nunc ſe diverſam belli conditionen ingredi. Nam neque cælo Aſiæ eſſe temperatiu aliud, nec ſolo fertilius, nec urbium multitudin amœnius; magnamque temporis partem, non u militiam, ſed ut feſtum diem acturos, bello du bium facili magis an uberi: ſi modo aut proxima regni Attalici opes, aut veteres Lydiæ Ioniæqu audierint, quas non expugnatum eant, ſed poſſeſ ſum: tantumque ſe avida exſpectat Aſia, ut etian vocibus vocet: adeo illis odium Romanorum in cuſſit rapacitas Proconſulum, ſectio publicano rum, calumniæ litium. Sequantur ſe modo forti ter; & colligant, quid ſe duce poſſit efficere tantu exercitus, quem ſine cujusquam militum auxi lio, ſuamet unius opera, viderint Cappadocian cæſo rege cepiſſe; qui ſolus mortalium Pontun omnem Scythiamque pacaverit, quam nemo ant

transire

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nſire tuto atque adire potuerit. Nam juſtitiæ
ue liberalitatis ſuæ, ne ipſos milites, qui expe-
ntur, teſtes refugere: & illa indicia habere,
od ſolus regum omnium non paterna ſolum,
um etiam externa regna, hereditatibus pro-
munificentiam acquiſita poſſideat, Colchos,
hlagoniam, Boſphorum.

CAP. VIII. Sic excitatis militibus, poſt an-
tres & viginti ſumpti regni, in Romana bella
cendit. At in Ægypto mortuo rege Ptolemæo,
ui Cyrenis regnabat Ptolemæo, per legatos re-
m & uxor Cleopatra regina, ſoror ipſius de-
ur. Lætus igitur hoc ſolo Ptolemæus, quod
certamine fraternum regnum recepiſſet, in
d ſubornari & à matre Cleopatra, & favore
cipum, fratris filium cognoverat: ceterum in-
us omnibus, ſtatim ubi Alexandriam ingreſſus
fautores pueri trucidari juſſit. Ipſum quoque
nuptiarum, quibus matrem ejus in matrimo-
m recipiebat, inter apparatus epularum, & ſol-
nia religionum, in complexu matris interficit:
ue ita thorum ſororis, cæde filii ejus cruentus,
ndit. Poſt quod non mitior in populares, qui
n in regnum vocaverant, fuit. Siquidem pere-
is militibus licentia cædis data, omnia ſangui-
quotidie manabant: ipſam quoque ſororem, fi-
jus virgine per vim ſtuprata, & in matrimo-
m adſcita, repudiat. Quibus rebus territus po-
us, in diverſa labitur, patriamque metu mortis,
l relinquit. Solus igitur in tanta urbe cum ſuis
ctus Ptolemæus, cum regem ſe non hominum,
vacuarum ædium videret, edicto peregrinos
citat. Quibus confluentibus, obvius legatis
manorum, Scipioni Africano, & Spurio Mum-
o, & L. Metello, qui ad inſpicienda ſociorum
na veniebant, procedit. Sed quàm cruentus

civibus, tam ridiculus Romanis fuit. Erat enim & vultu deformis, & ſtatura brevis, & ſagina ventris non homini, ſed belluæ ſimilis. Quam fœditatem nimia ſubtilitas perlucidæ veſtis augebat, prorſus quaſi aſtu inſpicienda præberentur, quæ omni ſtudio occultanda pudibundo viro erant. Poſt diſceſſum deinde legatorum (quorum Africanus, dum inſpicit urbem, ſpectaculo Alexandrinis fuit,) jam etiam populo peregrino inviſus, cum filio, quem ex ſorore ſuſceperat, & cum uxore matris pellice, metu inſidiarum, tacitus in exilium proficiſcitur; contractoque mercenario exercitu bellum ſorori pariter ac patriæ infert. Acceſſitum maximum deinde à Cyrenis filium, ne eum Alexandrini contra ſe regem crearent, interficit. Tunc populus ſtatuas & imagines ejus detrahit. Quod factum ſtudio ſororis exiſtimans, filium quem ex ea ſuſceperat, interficit, corpusque in membra diviſum, & in ciſta compoſitum, matri die natalis ejus, inter epulas offerri curat. Quæ res non reginæ tantum, verum etiam univerſæ civitati, acerba & luctuoſa fuit: tantumque mœrorem feſtiviſſimo convivio intulit, ut regia omnis repentino luctu incenderetur. Verſo igitur ſtudio principum ab epulis in exſequias, membra lacera populo oſtendunt; & quid ſperare de rege ſuo debeant, filii cæde demonſtrant.

CAP. IX. Finito luctu orbitatis, Cleopatra cum urgueri ſe fraterno bello videret, auxilium à Demetrio rege Syriæ, per legatos petit: cujus ipſius varii & memorabiles caſus fuere. Namque Demetrius, ut ſupra dictum eſt, cum bellum Parthis intuliſſet, & multis congreſſionibus victor fuiſſet, repente inſidiis circumventus, amiſſo exercitu capitur. Cui Arſacides Parthorum rex, magno & regio animo miſſo in Hyrcaniam, non

cultum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

tum tantum regium præſtitit: ſed & filiam in
imonium dedit, regnumque Syriæ, quod per
ntiam ejus Trypho occupaverat, reſtitutu-
promittit. Poſt hujus mortem deſperato re-
n, non ferens captivitatem Demetrius, priva-
etſi opulentam vitam pertæſus, tacitus in re-
n fugam meditatur. Hortator illi & comes
mander amicus erat: qui poſt captivitatem
à Syria per Arabiæ deſerta, ducibus pecunia
paratis, Parthico habitu Babylonem perve-
. Sed fugientem Phrahates, qui Arſacidæ
ſſerat, equitum celeritate, per compendioſos
ites occupatum retrahit. Vt eſt deductus ad
n, Gallimandro quidem non tantum venia,
metiam præmium fidei datum: Demetrium
m & graviter caſtigatum ad conjugem in
caniam remittit, artioribusque cuſtodiis ob-
ri jubet. Interjecto deinde tempore, cum fi-
illi etiam ſuſcepti liberi facerent, eodem ami-
mite repetita fuga eſt: ſed pari infelicitate
e fines regni ſui deprehenditur; ac denuo per-
us ad regem, ut inviſus à conſpectu ſummo-
. Tunc quoque uxori & liberis donatus, in
caniam, pœnalem ſibi civitatem, remittitur,
que aureis ad exprobrationem puerilis levita-
onatur. Sed hanc Parthorum tam mitem in
etrium clementiam non miſericordia gentis
bat, nec reſpectus cognationis: ſed quod Sy-
egnum affectabant, uſuri Demetrio adverſus
ochum fratrem, prout res, vel tempus, vel
na belli exegiſſet.

AP. X. His auditis, Antiochus occupandum
m ratus; exercitum, quem multis finitimo-
bellis induraverat, adverſus Parthos ducit.
uxuriæ non minor apparatus, quàm militiæ
quippe LXXX millia armatorum, ſequuta ſunt

ccc millia lixarum; ex quibus coquorum, piſtorum, ſcenicorumque, major numerus fuit. Argenti certe aurique tantum, ut etiam gregarii milites caligas auro figerent, proculcarentque materiam, cujus amore populi ferro dimicant. Culinarum quoque argentea inſtrumenta fuere, prorſus quaſi ad epulas, non ad bella pergerent. Advenienti Antiocho multi Orientales reges occurrere, tradentes ſe, regnaque ſua, cum execratione ſuperbiæ Parthicæ. Nec mora congreſſioni fuit. Antiochus tribus prœliis victor, cum Babyloniam occupaſſet, magnus haberi cœpit. Itaque omnibus ad eum populis deficientibus, nihil Parthis reliqui præter patrios fines fuit. Tunc Phrahates Demetrium in Syriam ad occupandum regnum cum Parthico præſidio mittit, ut eo pacto Antiochus ad ſua tuenda à Parthia revocaretur. Interim quoniam viribus non poterat, inſidiis Antiochum ubique tentabat. Propter multitudinem hominum, exercitum ſuum Antiochus per civitates in hyberna diviſerat: quæ res exitii cauſa fuit. Nam cum gravari ſe copiarum præbitione, & injuriis militum, civitates viderent, ad Parthos deficiunt; & die ſtatuta omnes apud ſe diviſum exercitum per inſidias, ne invicem ferre auxilia poſſent, aggrediuntur. Quæ cum nuntiata Antiocho eſſent, auxilium proximis laturus, cum ea manu, quæ ſecum hiemabat, progreditur. In itinere obvium regem Parthorum habuit, adverſus quem fortius, quàm exercitus ejus dimicavit. Ad poſtremum tamen cum virtute hoſtes vincerent, metu ſuorum deſertus, occiditur: cui Phrahates exſequias regio more fecit, filiamque Demetrii, quam ſecum Antiochus adduxerat, captus amore virginis, uxorem duxit. Pœnitere deinde dimiſſi Demetrii cœpit: ad quem retrahendum cum turmas equitum feſtinatò miſiſſet,

ſiſſet,

it, Demetrium hoc ipſum metuentem, jam in o miſſi invenerunt: fruſtraque omnia conati, egem ſuum reverſi ſunt.

LIBER XXXIX.

CAP. I.

ANtiocho in Parthia cum exercitu deleto, frater ejus Demetrius, obſidione Parthorum liberatus, ac reſtitutus in regnum, cum omnis Syria in luctu propter amiſſum exercitum eſſet; ſi Parthica ipſius ac fratris bella, quibus alter us, alter occiſus erat, proſpere geſſiſſet, ita ypto bellum inferre ſtatuit; regnum Ægypti opatra ſocru, pretium auxilii adverſus fratrem m, pollicente. Sed dum aliena affectat, ut aſ- it fieri, propria per defectionem Syriæ amiſit. uidem Antiochenſes primi, duce Tryphone, erantes ſuperbiam regis, quæ converſatione thicæ crudelitatis intolerabilis facta erat, mox menii, ceteræque civitates exemplum ſequu- per abſentiam regis à Demetrio defecere. Pto- æus quoque rex Ægypti, bello ab eodem peti- cum cognoviſſet, Cleopatram ſororem ſuam, ous Ægypti navibus impoſitis, ad filiam & De- trium generum in Syriam profugiſſe, immittit enem quendam Ægyptium, Protarchi nego- oris filium, qui regnum Syriæ armis peteret. ompoſita fabula, quaſi per adoptionem An- chi regis receptus in familiam regiam eſſet, nec iis quemlibet regem aſpernantibus, ne Deme- paterentur ſuperbiam: nomen juveni Alexan- imponitur, auxiliaque ab Ægypto ingentia ttuntur. Intera corpus Antiochi interfecti à

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

rege Parthorum, in loculo argenteo ad ſepulturam in Syriam remiſſum pervenit: quod cum ingenti ſtudio civitatium & regis Alexandri, ad firmandam fabulæ fidem excipitur. Quæ res illi magnum favorem popularium conciliavit, omnibus non fictas in eo, ſed veras lacrimas exiſtimantibus. Demetrius autem victus ab Alexandro, cum undique circumſtantibus malis premeretur, ad poſtremum etiam ab uxore filiisque deſeritur. Relictus igitur cum paucis ſervulis, cum Tyrum, religione templi ſe defenſurus petiſſet, navi egrediens, præfecti juſſu interficitur. Alter ex filiis Seleucus, quoniam ſine matris auctoritate diadema ſumpſiſſet, ab eadem interficitur; alter, cui propter naſi magnitudinem, cognomen Grypo fuit, rex à matre hactenus conſtituitur, ut nomen regis penes filium, jus autem omnis imperii penes matrem eſſet.

CAP. II. Sed Alexander, occupato Syriæ regno, tumens ſucceſſu rerum, ſpernere jam etiam ipſum Ptolemæum, à quo fuerat ſubornatus in regnum, ſuperba inſolentia cœpit. Itaque Ptolemæus, reconciliata ſororis gratia, deſtruere Alexandri regnum, quod odio Demetrii, viribus ſuis acquiſierat, ſummis opibus inſtituit. Mittit igitur ingentia Grypo auxilia, & filiam Tryphenam Grypo nupturam, ut populos in auxilium nepotis, non ſocietate tantum belli, verum & affinitate ſua ſolicitaret. Nec res fruſtra fuit: nam cum omnes Grypum inſtructum Ægypti viribus viderent, paulatim ab Alexandro deficere cœpere. Fit deinde inter reges prœlium, quo victus Alexander, Antiochiam profugit: ibi inops pecuniæ, cum ſtipendia militibus deeſſent, templo Iovis ſolidum ex auro Victoriæ ſignum tolli jubet, facetis jocis ſacrilegium circumſcribens: nam Victoriam commoda-

…atam ſibi ab Iove eſſe dicebat. Interjectis de-
…i diebus, cum ipſius Iovis aureum ſimula-
…m infiniti ponderis tacite evelli juſſiſſet, depre-
…ſusque in ſacrilegio, concurſu multitudinis
…in fugam verſus; magna vi tempeſtatis op-
…us, ac deſertus à ſuis, à latronibus capitur;
…uctusque ad Grypum, interficitur. Grypus
…o, reciperato patrio regno, externisque peri-
…liberatus, inſidiis matris appetitur. Quæ cum
…litate dominationis, prodito marito Deme-
…o, & altero filio interfecto, hujus quoque vi-
…a inferiorem dignitatem ſuam factam doleret,
…enti ab exercitatione poculum veneni obtulit.
…Grypus, prædictis jam ante inſidiis, veluti
…te cum matre certaret, bibere ipſam jubet;
…enti inſtat. Poſtremum prolato indice eam
…t, ſolam defenſionem ſceleris ſupereſſe affir-
…s, ſi bibat, quod filio obtulit. Sic victa regina
…re in ſe verſo, veneno, quod alii paraverat,
…guitur. Parta igitur regni ſecuritate, Grypus
…annis quietem & ipſe habuit, & regno præ-
…. Natus deinde illi eſt æmulus regni, frater
…s Cyzicenus, eadem matre genitus, ſed ex An-
…o patruo ſuſceptus: quem cum veneno tollere
…iſſet, ut maturius armis cum eo de regno con-
…eret, excitavit.

…AP. III. Inter has regni Syriæ parricidiales
…rdias, moritur rex Ægypti Ptolemæus, regno
…pti uxori & alteri ex filiis, quem illa legiſſet,
…o, videlicet quaſi quietior Ægypti ſtatus,
…n Syriæ regnum eſſet, quum mater altero ex
…electo, alterum hoſtem eſſet habitura. Igitur
…pronior in minorem filium eſſet, à populo
…pellitur majorem eligere: cui prius quàm re-
…n daret, uxorem ademit; compulſumque re-
…are chariſſimam ſibi ſororem Cleopatram,

mino-

minorem ſororem Selenen ducere jubet, non ma
terno inter filias judicio, cum alteri maritum eri
peret, alteri daret. Sed Cleopatra non tam à vir
repudiata, quàm à matre divortio viri dimiſſa, Cy
ziceno in Syria nubit: eique ne nudum uxoris no
men afferret, exercitum Cypri ſolicitatum, velu
dotalem, ad maritum deducit. Par igitur viribu
fratris Cyzicenus, prœlium committit, ac victu
in fugam vertitur, Antiochiamque venit. Tun
Antiochiam Grypus, in qua erat Cyziceni uxo
Cleopatra, obſidere cœpit: qua capta, Tryphen
uxor Grypi nihil antiquius quàm ſororem Cleo
patram requiri juſſit: non ut captivæ opem fer
ret, ſed ne effugere captivitatis mala poſſet, qu
ſui æmulatione in hoc potiſſimum regnum inva
ſerit, hoſtique ſororis nubendo hoſtem ſe ejus e
fecerit. Tum peregrinos exercitus in certamin
fratrum adductos, tum repudiatam à fratre, con
tra matris voluntatem, extra Ægyptum nuptan
accuſat. Contra Grypus orare, ne tam fœdun
facinus facere cogatur: à nullo umquam majorun
ſuorum inter tot domeſtica, tot externa bella, po
victoriam in feminas ſævitum, quas ſexus ipſe &
periculis bellorum, & ſævitiæ victorum eximat
in hac vero, præter commune bellantium fas, ac
cedere neceſſitudinem ſanguinis: quippe ipſius qu
tam cruente ſæviat, ſororem equidem germanan
eſſe, ſuam vero conſobrinam: liberorum deind
communium materteram. His tot neceſſitudini-
bus ſanguinis, adjicit ſuperſtitionem templi, qu
abdita profugerit, tantoque religioſius colendo
ſibi deos, quo magis his propitiis ac faventibu
viciſſet: tum neque occiſa illa, ſe virium quicquan
Cyziceno dempturum, nec ſervaturum reddita.
Sed quanto Grypus abnuit, tanto ſoror muliebri
pertinacia accenditur, rata non miſericordiæ hæc

verba,

erba, ſed amoris eſſe. Itaque vocatis ipſa mili-bus, mittit qui ſororem confoderent. Qui ut in emplum intraverunt, cum evellere eam non poſ-ent, manus amplexantis deæ ſimulacrum præci-erunt. Tunc Cleopatra execratione parricida-um, mandata violatis numinibus ultione ſui, de-edit. Nec multo poſt repetita prœlii congreſſio-e, victor Cyzicenus uxorem Grypi Tryphenam, uæ paulo ante ſororem interfecerat, capit; ejus-ue ſupplicio vxoris manibus parentavit.

CAP. IV. At in Ægypto Cleopatra cum gra-aretur ſocio regni, filio Ptolemæo, populum in um incitat; abductaque ei Selene uxore, eo indi-nius, quod ex Selene jam duos filios habebat, xulare cogit, arceſſito minore filio Alexandro, c rege in locum fratris conſtituto: nec filium re-no expuliſſe contenta, bello Cypri exulantem erſequitur. Vnde pulſo, interficit ducem exerci-us ſui, quod vivum eum è manibus dimiſiſſet: uanquam Ptolemæus verecundia materni belli, on viribus minor ab inſula receſſiſſet. Igitur Alexander territus hac matris crudelitate, & ipſe am reliquit, periculoſo regno ſecuram ac tutam itam anteponens. Cleopatra vero timens, ne ma-or filius Ptolemæus ab Cyziceno ad reciperan-am Ægyptum auxiliis juvaretur, ingentia Grypo uxilia, & Selenen uxorem nupturam hoſti prio-is mariti, mittit; Alexandrumque filium per le-atos in regnum revocat: cui cum occultis inſidiis xitium machinaretur, occupata ab eodem inter-icitur, ſpiritumque non fato, ſed parricidio de-dit: digna prorſus hac mortis infamia, quæ etiam matrem thoro expulit;& duas filias viduas alterno ratrum matrimonio, fecit; & filio alteri in exi-ium acto bellum intulit, alteri erepto regno exi-ium per inſidias machinata eſt.

CAP

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

CAP. V. Sed nec Alexandro cædes tam nefanda inulta fuit. Nam ubi primum compertum eſt, ſcelere filii matrem interfectam, concurſu populi in exilium agitur, revocatoque Ptolemæo regnum redditur: qui neque cum matre bellum gerere voluiſſet, nec à fratre armis repetere, quod prior poſſediſſet. Dum hæc aguntur, frater ejus ex pellice ſuſceptus, cui pater Cyrenarum regnum teſtamento reliquerat, herede populo Romano inſtituto, decedit. Iam enim fortuna Romana porrigere ſe ad Orientalia regna, non contenta Italiæ terminis, cœperat. Itaque & ea pars Lybiæ provincia facta eſt: poſtea Creta, Ciliciaque piratico bello perdomitæ, in formam provinciæ rediguntur. Quo facto, & Syriæ, & Ægypti regna, Romana vicinitate artata, quæ incrementa de finitimis bellis quærere ſolebant, adempto vagandi arbitrio, vires ſuas in perniciem mutuam converterunt: Adeo, ut aſſiduis prœliis conſumpti, in contemptum finitimorum venerint, prædæque Arabum genti, imbelli antea, fuerint. Quorum rex Erotimus, fiducia ſeptingentorum filiorum, quos ex pellicibus ſuſceperat, diviſis exercitibus, nunc Ægyptum, nunc Syriam infeſtabat: magnumque nomen Arabum, viribus finitimorum exſanguibus, fecerat.

LIBER XL.

CAP. I.

MVtuis fratrum odiis, & mox filiis inimicitiis parentum ſuccedentibus, cum inexpiabili bello, & reges, & regnum Syriæ conſumptum eſſet, ad externa populus auxilia concurrit, peregrinoſque ſibi reges

icircumſpicere cœpit. Itaque cum pars Mithri-
tem Ponticum, pars Ptolemæum ab Ægypto ar-
ſendum cenſeret: occurreretque quod Mithri-
tes implicitus bello Romano eſſet, Ptolemæus
pque ſemper hoſtis fuiſſet Syriæ; omnes in Ti-
nem regem Armeniæ conſenſere, inſtructum
ter domeſticas vires, & Parthica ſocietate, &
hridatis affinitate. Igitur accitus in regnum
iæ, per XVIII annos tranquilliſſimo regno po-
s eſt: neque bello alium laceſſere, neque laceſſi-
inferre alii bellum neceſſe habuit.

CAP. II. Sed ſicut ab hoſtibus tuta Syria fuit,
terræmotu vaſtata eſt, quo centum ſeptuaginta
lia hominum, & multæ urbes perierunt. Quod
digium mutationem rerum portendere aruſpi-
reſponderunt. Igitur Tigrane à Lucullo victo,
Syriæ Antiochus, Cyziceni filius, ab eodem
ullo appellatur. Sed quod Lucullus dederat,
tea ademit Pompeius: qui poſcenti regnum re-
ndit, ne volenti quidem Syriæ, nedum recu-
i, daturum ſe regem, qui XVIII annos, qui-
Tigranes Syriam tenuit, in angulo Ciliciæ la-
rit: victo autem eodem Tigrane à Romanis,
ni operis præmia poſtulet. Igitur ut habenti
num non ademerit, ita quo ceſſerit Tigrani
daturum, quod tueri neſciat: ne rurſus Sy-
n Iudæorum & Arabum latrociniis infeſtam
dat. Atque ita Syriam in provinciæ formam
igit: paulatimque Oriens Romanorum, diſcor-
conſanguineorum regum, factus eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

LIBER XLI.

CAP. I.

PArthi, penes quos, velut diviſione orbis cum Romanis facta, nunc Orientis imperium eſt, Scytharum exules fuere. Hoc etiam ipſorum vocabulo manifeſtatur. nam Scythico ſermone Parthi exules dicuntur. Hi & Aſſyriorum & Medorum temporibus, inter Orientis populos obſcuriſſimi fuere. Poſtea quoque cum imperium Orientis à Medis ad Perſas tranſlatum eſt, veluti vulgus ſine nomine, præda victorum fuere. Poſtremo Macedonibus triumphato Oriente ſervierunt: ut cuivis mirum videatur, ad tantam eos felicitatem per virtutem provectos, ut imperent gentibus, ſub quarum imperio veluti ſervile vulgus fuere. A Romanis quoque, trinis bellis, per maximos duces, florentiſſimis temporibus laceſſiti, ſoli ex omnibus gentibus non pares ſolum, verumetiam victores fuere: quanquam plus gloriæ ſit, inter Aſſyria & Medica, Perſicaque memorata olim regna, & opulentiſſimum mille urbium Bactrianum imperium emergere potuiſſe, quàm longinqua bella viciſſe; præterea cum gravibus Scythicis, & vicinalibus bellis aſſidue vexati, variis periculorum certaminibus urguerentur. Hii domeſticis ſeditionibus Scythia pulſi, ſolitudines inter Hyrcaniam, & Dahas, & Areos, & Spartanos, & Maggianos furtim occupavere. Fines deinde, non intercedentibus primo finitimis, poſtea etiam prohibentibus, in tantum protulere, ut non immenſa tantum ac profunda camporum, verumetiam prærupta collium, montiumque ardua occupaverint. Ex quo fit, ut Parthiæ pleraque finium aut

æſtus,

…is, aut frigoris magnitudo poſſideat: quippe cum montes nix, & campos æſtus infeſtet.

CAP. II. Adminiſtratio gentis poſt defectionem Macedonici imperii, ſub regibus fuit. Proximus majeſtati regum, populorum ordo eſt: ex hoc duces in bello, ex hoc rectores in pace habent. Sermo his inter Scythicum Medicumque medius, & utrisque mixtus. Veſtis olim ſui moris: poſteaquam acceſſere opes, ut Medis perlucida ac fluida. Armorum patrius ac Scythicus mos. Exercitum non, ut aliæ gentes liberorum, ſed majorem partem ſervorum habent: quorum vulgus, nulli manumittendi poteſtate permiſſa, ac per hoc omnibus ſervis naſcentibus, in dies creſcit. Hos pari ac liberos ſuos cura habent: & equitare & ſagittare magna induſtria docent. Locupletiſſimus ut quisque eſt, ita plures in bello equites regi ſuo præbet. Denique Antonio bellum Parthis inferenti, cum quinquaginta millia equitum occurrerent, ſoli cccc liberi fuere. Cominus in acie prœliari, aut obſeſſas expugnare urbes neſciunt. Pugnant autem procurrentibus equis, aut terga dantibus: ſæpe etiam fugam ſimulant, ut incautiores adverſum vulnera inſequentes habeant. Signum his in prælio non tuba, ſed tympano datur. Nec pugnare diu poſſunt: ceterum intolerandi forent, ſi quantus his impetus eſt, vis tanta & perſeverantia eſſet. Plerumque in ipſo ardore certaminis prœlia deſerunt, ac paullo poſt, pugnam ex fuga repetunt, ut cum maxime viciſſe te putes, tunc tibi diſcrimen ſubeundum ſit. Munimentum ipſis equisque loricæ plumatæ ſunt, quæ utrumque toto corpore tegunt. Auri argentique nullus niſi in armis uſus.

CAP. III. Vxores dulcedine variæ libidinis ſinguli plures habent: nec ulla delicta adulterio gra-

vius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

vius vindicant. Quamobrem feminis non convivia tantum virorum, verumetiam conſpectum interdicunt. Carne non niſi venatibus quæſiti veſcuntur. Equis omni tempore vectantur: illi bella, illis convivia, illis publica ac privata officia obeunt: ſuper illos ire, conſiſtere, mercari, colloqui. Hoc denique diſcrimen inter ſervos liberosque eſt, quod ſervi pedibus, liberi non niſi equis incedunt. Sepultura vulgo aut avium, aut canum laniatus eſt. Nuda demum oſſa terra obruunt. In ſuperſtitionibus atque cura deorum, præcipua omnibus veneratio eſt. Ingenia genti tumida, ſeditioſa, fraudulenta, procacia: quippe violentiam viris, manſuetudinem mulieribus aſſignant. Semper aut in externos, aut in domeſticos motus inquieti: natura taciti: ad faciendum, quam ad dicendum promptiores: proinde ſecunda adverſaque ſilentio tegunt. Principibus metu, non pudore parent. In libidinem projecti, in cibum parci. Fides dictis promiſſisque nulla, niſi quatenus expedit.

Cap. IV. Poſt mortem Alexandri Magni, cum inter ſucceſſores ejus, Orientis regna dividerentur, nullo Macedonum dignante Parthorum imperium, Stagnori externo ſocio traditur. Hi poſtea deductis Macedonibus in bellum civile, cum ceteris ſuperioris Aſiæ populis Eumenem ſequuti ſunt: quo victo, ad Antigonum tranſiere. Poſt hunc à Nicatore Seleuco, ac mox ab Antiocho & ſucceſſoribus ejus poſſeſſi: à cujus pronepote Seleuco primum defecere, primo Punico bello, L. Manlio Bulſone, M. Attilio Regulo conſulibus. Hujus defectionis impunitatem illis duorum fratrum regum, Seleuci & Antiochi diſcordia dedit: qui dum ſibi invicem eripere regnum volunt, perſequi defectores omiſerunt. Eodem tempore etiam

nTheodotus mille urbium Bactrianarum præ-
us, defecit, regemque ſe appellari juſſit: quod
nplum ſequuti totius Orientis populi, à Ma-
onibus defecere. Erat eo tempore Arſaces, vir,
it incertæ originis, ita virtutis expertæ. Hic ſo-
latrociniis & rapto vivere, accepta opinione,
ucum à Gallis in Aſia victum, ſolutus regis
u, cum prædonum manu Parthos ingreſſus,
fectum eorum Andragoram oppreſſit; ſubla-
ue eo, imperium gentis invaſit. Non magno
de poſt tempore, Hyrcanorum quoque re-
m occupavit: atque ita duarum civitatium im-
o præditus, grandem exercitum parat, metu
uci & Theodoti Bactrianorum regis. Sed ci-
norte Theodoti, metu liberatus; cum filio ejus
pſo Theodoto fœdus ac pacem fecit: nec mul-
oſt cum Seleuco rege, ad defectores perſequen-
veniente, congreſſus, victor fuit: quem diem
thi exinde ſollemnem, velut initium libertatis,
ervant.

CAP. V. Revocato deinde Seleuco novis mo-
is in Aſiam, dato laxamento, regnum Parthi-
n format, militem legit, caſtella munit, civita-
firmat. urbem quoque nomine Daram, in
nte Zapaortenon condit: cujus loci ea condi-
eſt, ut neque munitius quicquam eſſe, neque
œnius poſſit. Ita enim & præruptis rupibus
lique cingitur, ut tutela loci nullis defenſoribus
at: & ſoli circumiacentis tanta ubertas eſt, ut
priis opibus expleatur. Iam fontium ac ſilva-
n ea copia eſt, ut & aquarum abundantia ir-
tur, & venationum voluptatibus exornetur.
Arſaces, quæſito ſimul conſtitutoque regno,
n minus memorabilis Parthis, quam Perſis Cy-
, Macedonibus Alexander, Romanis Romu-
, matura ſenectute decedit. Cujus memoriæ
hunc

hunc honorem Parthi tribuerunt, ut omnes exinde reges ſuos Arſacis nomine nuncupent. Hujus filius & ſucceſſor regni, Arſaces & ipſe nomine adverſus Antiochum Seleuci filium, centum millibus peditum, & xx millibus equitum inſtructum, mira virtute pugnavit: ad poſtremum in ſocietatem ejus aſſumptus eſt. Tertius Parthis rex Priapatius fuit, ſed & ipſe Arſaces dictus. nam ſicut ſupra dictum eſt, omnes reges ſuos hoc nomine, ſicuti Romani Cæſares, Auguſtosq; cognominavere. Hic actis in regno quindecim annis deceſſit, relictis duobus filiis, Mithridate & Phrahate: quorum major Phrahates more gentis, heres regni, Mardos validam gentem bello domuit; nec multo poſt deceſſit, multis filiis relictis: quibus præteritis, fratri potiſſimum Mithridati, inſignis virtutis viro, reliquit imperium: Plus regio quam patrio deberi nomini ratus: potiusque patriæ, quam liberis conſulendum.

CAP. VI. Eodem ferme tempore, ſicuti in Parthis Mithridates, ita in Bactris Eucratides, magni uterque viri, regna ineunt. Sed Parthorum fortuna felicior, ad ſummum hoc duce imperii faſtigium eos perduxit. Bactriani autem per varia bella jactati, non regnum tantum, verumetiam libertatem amiſerunt: ſiquidem Sogdianorum & Drangaritanorum Indorumque bellis fatigati, ad poſtremum ab invalidioribus Parthis, velut exſangues, oppreſſi ſunt. Multa tamen Eucratides bella magna virtute geſſit: quibus attritus, cum obſidionem Demetrii regis Indorum pateretur, cum ccc militibus, LX millia hoſtium aſſiduis eruptionibus vicit. Quinto itaque menſe liberatus, Indiam in poteſtatem redegit. Vnde cum ſe reciperet, à filio quem ſocium regni fecerat, in itinere interficitur: qui non diſſimulato parricidio,

lis velut hoſtem, non patrem interfeciſſet, & per ſanguinem ejus currum egit; & corpus abjici inſepultum juſſit. Dum hæc apud Bactros geruntur, interim inter Parthos & Medos bellum oritur. Cum varius utriusque populi caſus fuiſſet, ad poſtremum victoria penes Parthos fuit. His viribus auctus Mithridates, Mediæ Bacaſin præponit: ipſe in Hyrcaniam proficiſcitur. Vnde reverſus, bellum cum Elimæorum rege geſſit: quo victo, hanc quoque gentem regno adjecit, imperiumque Parthorum à monte Caucaſo, multis populis in ditionem redactis, uſque ad flumen Euphratem protulit. Atque ita adverſa valetudine arreptus, non minor Arſace proavo, glorioſa ſenectute decedit.

LIBER XLII.

CAP. I.

POſt necem Mithridatis, Parthorum regis, Phrahates filius ejus, rex conſtituitur: qui cum inferre bellum, in ultionem tentati ab Antiocho Parthici regni, Syriæ ſtatuiſſet, Scytharum motibus ad ſua defendenda revocatur. Namque Scythæ in auxilium Parthorum adverſus Antiochum Syriæ regem, mercede ſolicitati, cum confecto jam bello ſupervenïſſent, & calumnia tardius lati auxilii, mercede fraudarentur; dolentes tantum iis itinerum fruſtra emenſum, quum vel ſtipendium pro vexatione, vel alium hoſtem dari ſibi poſcerent, ſuperbo reſponſo offenſi, fines Parthorum vaſtare cœperunt. Igitur Phrahates, cum adverſus eos proficiſceretur, ad tutelam regni reliquit Hymerum quendam, pueritiæ ſibi flore conciliatum: qui tyrannica crudelitate, oblitus & vitæ præteritæ,

&

& vicarii officii, Babylonios, multasque alias
vitates importune vexavit. Ipſe autem Phraha
exercitum Græcorum, quem bello Antiochi
ptum ſuperbe crudeliterque tractaverat, in bellu
ſecum ducit: immemor prorſus, quod hoſti
eorum animos nec captivitas minuerat, & in
per injuriarum indignitas exacerbaverat. Itaq
cum inclinatam Parthorum aciem vidiſſent, arr
ad hoſtes tranſtulere: & diu cupitam captivita
ultionem, exercitus Parthici, & ipſius Phraha
regis cruenta cæde, exſequuti ſunt.

Cap. II. In hujus locum Artabanus, patru
ejus, rex ſubſtituitur. Scythæ autem contenti v
ctoria, depopulata Parthia, in patriam revertu
tur. Sed Artabanus bello Thogariis illato, in br
chio vulneratus, ſtatim decedit. Huic Mithridat
filius ſuccedit: cui res geſtæ Magni cognomen d
dere: quippe claritatem parentum, æmulatio
virtutis accenſus, animi magnitudine ſupergred
tur. Multa igitur bella cum finitimis magna vi
tute geſſit; multosque populos Parthico regno a
didit. Sed & cum Scythis proſpere aliquoties d
micavit, ultorque injuriæ parentum fuit. Ad po
ſtremum Ortoadiſti Armeniorum regi bellum in
tulit. Sed quoniam in Armeniam tranſitum faci
mus, origo ejus paullo altius repetenda eſt. Nequ
enim ſilentio præteriri tantum regnum fas eſ
cum fines ejus poſt Parthiam omnium regnorum
magnitudinem ſuperent. Siquidem Armenia
Cappadocia uſque mare Caſpium undecies cen
tum millia patet; ſed in latitudinem millia pa
ſuum ſeptingenta porrigitur. Condita eſt autem a
Armenio, Iaſonis Theſſali comite: quem cum
perditum propter inſignem periculoſamque regn
ſuo virtutem Pelias rex cuperet, denuntiata mili
tia, in Colchos eum abire jubet; pellemque arieti
memo

memorabilem gentibus reportare: ſperans interi-
tum viri, aut ex periculis tam longæ navigationis,
aut ex bello tam profundæ barbariæ. Igitur Iaſon
divulgata opinione tam glorioſæ expeditionis,
cum ad eum certatim principes juventutis totius
ferme orbis concurrerent, exercitum fortiſſimo-
rum virorum, qui Argonautæ cognominati ſunt,
comparavit: quem cum magnis rebus geſtis inco-
lumem reduxiſſet, rurſus à Peliæ filiis Theſſalia
pulſus, magna vi cum ingenti multitudine, quæ
ad famam virtutis ejus ex omnibus gentibus quo-
tidie confluebat, comite Medea uxore; quam re-
pudiatam miſeratione exilii rurſum receperat, &
Medio privigno, ab Ægæo rege Athenienſium ge-
nito, Colchos repetivit, ſocerumque etiam regno
pulſum reſtituit.

CAP. III. Magna deinde bella cum finitimis
geſſit; captasque civitates partim regno ſoceri, ad
abolendam ſuperioris militiæ injuriam, qua & fi-
liam ejus Medeam abduxerat, & filium Ægialium
interfecerat, adjunxit; partim populis quos ſecum
adduxerat, aſſignavit. Primusque humanorum
post Herculem & Liberum, qui reges Orientis
fuiſſe traduntur, eam cæli plagam domuiſſe dici-
tur. Populis quibusdam Frudium & Amphiſtra-
tum aurigas Caſtoris & Pollucis, duces aſſignavit.
Cum Albanis fœdus percuſſit: qui Herculem ex
Italia ab Albano monte, cùm Geryone extincto,
armenta ejus per Italiam duceret, ſecuti dicuntur;
quique memores Italicæ originis, exercitum Cn.
Pompeii bello Mithridatico fratres ſalutavere. Ita-
que Iaſoni totus ferme Oriens, ut conditori, divi-
nos honores templaque conſtituit: quæ Parme-
nion, dux Alexandri Magni, poſt multos annos
dirui juſſit, ne cujusquam nomen in Oriente ve-
nerabilius, quàm Alexandri eſſet. Poſt mortem
Iaſonis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Iaſonis, Medius æmulus virtutis ejus, in honore
matris, Medeam urbem condidit; regnumque
nomine ſuo Medorum conſtituit, ſub cujus maj
ſtate Orientis poſtea imperium fuit. Albanis vic
næ Amazones ſunt: quarum reginam Thaleſtre
concubitum Alexandri petiſſe, multi auctores pr
didere. Armenius quoque & ipſe Theſſalus, un
de numero ducum Iaſonis, recollecta multitud
ne, quæ amiſſo Iaſone rege paſſim vagabatur, A
meniam condit: à cujus montibus Tigris fluvi
modicis primo incrementis naſcitur: interjec
deinde aliquanto ſpacio, ſub terras mergitur; a
que ita poſt quinque & viginti millia paſſuu
grande jam flumen in regione Sophene emerg
ac ſic in paludes Euphratis recipitur.

CAP. IV. Igitur Mithridates rex Parthorum
poſt bellum Armeniæ, propter crudelitatem à
natu Parthico, regno pellitur. Frater ejus Orode
cum regnum vacans occupaſſet, Babyloniam, qu
Mithridates confugerat, diu obſidet: & fame co
ctos, in deditionem oppidanos compellit. Mithr
dates autem fiducia cognationis, ultro ſe in pot
ſtatem Orodis tradit. Sed Orodes plus hoſte
quàm fratrem cogitans, in conſpectu ſuo trucida
eum juſſit: & poſt hæc bellum cum Romanis ge
ſit, Craſſumque imperatorem cum filio & om
exercitu Romano delevit. Hujus filius Pacoru
miſſus ad perſequendas Romani belli reliquia
magnis rebus in Syria geſtis, in Parthiam patri ſ
ſpectus revocatur: quo abſente, exercitus Parth
rum relictus in Syria, à Caſſio Quæſtore Craſ
cum omnibus ducibus trucidatur. His ita geſti
non magno poſt tempore, Romanis inter Cæ
rem Pompeiumque civile bellum oritur: in qu
Parthi Pompeianarum partium fuere, & propt
amicitiam cum Pompeio bello Mithridatico ju
ctan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

...n, & propter Craſſi necem, cujus filium in par-
...s Cæſaris eſſe audierant: quem ultorem patris
...ore Cæſare futurum non dubitabant. Itaque
...is partibus Pompejanis, & Caſſio & Bruto
...ilia adverſus Auguſtum & Antonium miſere:
...oſt belli finem rurſum Pacoro duce, inita cum
...ieno ſocietate, Syriam & Aſiam vaſtavere;
...raque Ventidii, qui poſt Caſſium abſente Pa-
...o exercitum Parthicum fuderat, magna mole
...grediuntur. Sed ille ſimulato timore, diu con-
...it ſe, & inſultare Parthos aliquantiſper paſſus
... Ad poſtremum in ſecuros lætosque partem le-
...num emiſit: quarum impetu fuſi Parthi, in di-
...a abiere. Pacorus cum fugientes ſuos abduxiſſe
...m legiones Romanas putaret, caſtra Ventidii,
...ti ſine defenſoribus, aggreditur. Tum Venti-
... reliqua parte legionum emiſſa, univerſam
...thorum manum cum rege ipſo Pacoro inter-
...: nec ullo bello Parthi umquam majus vulnus
...eperunt. Hæc cum in Parthia nuntiata eſſent,
...des pater Pacori, qui paullo ante vaſtatam Sy-
...n, occupatam Aſiam à Parthis audierat, victo-
...que Pacorum Romanorum gloriabatur, re-
...te filii morte, & exercitus clade audita, ex do-
... in furorem vertitur. Multis diebus non allo-
...quemquam, non cibum ſumere, non vocem
...tere, ita ut etiam mutus factus videretur. Poſt
...ltos deinde dies, ubi dolor vocem laxaverat,
...l aliud quàm Pacorum vocabat: Pacorus illi
...ri, Pacorus audiri videbatur; cum illo loqui,
... illo conſiſtere: interdum quaſi amiſſum fle-
...er dolebat. Poſt longum deinde luctum, alia
...citudo miſerandum ſenem invadit, quem ex
...ero xxx filiorum in locum Pacori regem de-
...et. Multæ pellices, ex quibus generata tanta
...ntus erat, pro ſuis quæque ſolicitæ animum

ſenis obſidebant. Sed fatum Parthiæ fecit, in qu
jam quaſi ſollemne eſt, reges parricidas haber
ut ſceleratiſſimus omnium, & ipſe Phrahates n
mine, rex ſtatueretur.

CAP. V. Itaque ſtatim, quaſi nollet mori, pa
trem interfecit: fratres quoque XXX trucidat: ſe
nec in filiis ceſſant parricidia. Nam cum infeſto
ſibi optimates propter aſſidua ſcelera videret, n
eſſet qui nominari rex poſſet, adultum filium in
terfici jubet. Huic Antonius, propter auxilium
adverſus ſe & Cæſarem latum, bellum cum ſede
cim validiſſimis legionibus intulit: ſed gravite
multis prœliis vexatus, à Parthia refugit. Qua vi
ctoria inſolentior Phrahàtes redditus, cum mu
ta crudeliter conſuleret, in exilium à populo ſu
pellitur. Itaque cum magno tempore finitimas ci
vitates, ad poſtremum Scythas precibus fatigaſſet
Scytharum maximo auxilio in regnum reſtitui
tur. Hoc abſente, regem Parthi Tyridatem quen
dam conſtituerant: qui audito adventu Scytha
rum, cum magna amicorum manu ad Cæſarem
in Hiſpaniam bellum tunc temporis gerentem
profugit, obſidem Cæſari minimum filium Phra-
hatis ferens: quem negligentius cuſtoditum rapue-
rat. Quo cognito, Phrahates legatos ſtatim ad
Cæſarem mittit, ſervum ſuum Tyridatem, & fi-
lium remitti ſibi poſtulat. Cæſar & legatione
Phrahatis audita, & Tyridatis poſtulatis cogniti
(nam & ipſe reſtitui in regnum deſiderabat, juri
Romanorum futuram Parthiam affirmans, ſi
ejus regnum muneris eorum fuiſſet) neque Tyri-
datem deditturum ſe Parthis dixit, neque adver-
ſus Parthos Tyridati auxilia daturum. Ne tamen
per omnia nihil à Cæſare obtentum videretur,
Phrahati filium ſine pretio remiſit; & Tyridati
quoad manere apud Romanos vellet, opulentum
ſump-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

…ptum præberi juſſit. Poſt hæc finito Hiſpa-…iſi bello, cùm in Syriam ad componendum …entis ſtatum veniſſet, metum Phrahati incuſ-…ne bellum Parthiæ vellet inferre. Itaque tota …hia captivi ex Craſſiano, ſive Antonii exerci-…collecti, ſignaque cum his militaria Auguſto …ſſa. Sed & filii nepoteſque Phrahatis obſides …uſto dati: pluſque Cæſar magnitudine nomi-…ui fecit, quàm armis alius imperator facere …iſſet.

LIBER XLIII.

CAP. I.

PArthicis, Orientalibuſque, ac totius propemodum orbis rebus explicitis, ad initia Romanæ urbis Trogus, velut poſt longam peregrinationem, do-…n revertitur: ingrati civis officium exiſti-…s, ſi, cum omnium gentium res geſtas illu-…erit, de ſola tantum patria taceat. Breviter …r initia Romani imperii perſtringit: ut nec …um propoſiti operis excedat, nec utique …nem urbis, quæ eſt caput totius orbis, ſi-…o prætermittat. Italiæ cultores primi Abori-…s fuere: quorum rex Saturnus tantæ juſtitiæ …: traditur, ut neque ſervierit ſub illo quiſ-…n, neque quicquam privatæ rei habuerit: ſed …ia communia, & indiviſa omnibus fuerint, …i unum cunctis patrimonium eſſet. Ob cujus …pli memoriam cautum eſt, ut Saturnalibus …quato omnium jure paſſim in conviviis ſervi …dominis recumbant. Itaque Italia regis no-…:, Saturnia appellata eſt: & mons in quo ha-…bat, Saturnius: in quo nunc, veluti à Iove pul-

ſo ſedibus ſuis Saturno, Capitolium eſt. Poſt hun tertio loco regnaſſe Faunum ferunt, ſub quo Euan der ab Arcadiæ urbe Pallanteo, in Italiam cu mediocri turba popularium venit: cui Faunus & agros, & montem, quem ille poſtea Palatium ap pellavit, benigne aſſignavit. In hujus radicibu templum Lycæo, quem Græci Pana, Romani Lu percum appellant, conſtituit: ipſum Dei ſimula crum nudum caprina pelle amictum eſt, quo ha bitu nunc Romæ Lupercalibus decurritur. Faun fuit uxor nomine Fatua, quæ aſſidue divino ſpiri tu impleta, velut per furorem, futura præmone bat. Vnde adhuc, qui inſpirari ſolent, fatuari di cuntur. Ex filia Fauni & Hercule, qui eodem tem pore extincto Geryone, armenta victoriæ præmi per Italiam ducebat, ſtupro conceptus Latinu procreatur. Quo tenente regnum, Æneas ab Ilio Troja à Græcis expugnata, in Italiam venit: ſta timque bello exceptus, cum in aciem exercitun eduxiſſet, ad colloquium vocatus, tantam admi rationem ſui Latino præbuit, ut & in ſocietaten regni reciperetur; & Lavinia in matrimonium data, gener aſciſceretur. Poſt hæc commun utriusque bellum adverſus Turnum Rutuloru regem, propter fraudatas Laviniæ nuptias, fuit: in quo & Turnus & Latinus interierunt. Igitur cum Æneas jure victoriæ utroque populo potiretur, urbem ex nomine uxoris Lavinia condidit. Bel lum deinde adverſus Mezentium, regem Ethruſ corum, geſſit: in quo cum ipſe occidiſſet, in lo cum ejus Aſcanius filius ſucceſſit: qui Lavinio re licto, longam Albam condidit, quæ trecentis an nis caput regni fuit.

Cap. II. Poſt multos deinde urbis hujus re ges, ad poſtremum Numitor & Amulius regno potiti ſunt. Sed Amulius cum ætate priorem Nu-

mito-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

…trem oppreſſiſſet, filiam ejus Rheam in perpe-
…a virginitatem, ne quis vindex regni ſexus vi-
…ex gente Numitoris oriretur, demerſit: addita
…iæ ſpecie honoris, ut non damnata, ſed ſa-
…os electa videretur. Igitur clauſa in luco Marti
…, duos pueros, incertum ſtupro, an ex Marte
…eptos, enixa eſt. Quo cognito, Amulius mul-
…ato metu proventu duorum, pueros exponi
…; & puellam vinculis onerat, ex quorum in-
…decesſit. Sed fortuna origini Romanæ pro-
…ns, pueros lupæ alendos obtulit: quæ amiſſis
…is, diſtenta ubera exinanire cupiens, nutricem
…antibus præbuit. Quum ſæpius ad parvulos
…i ad catulos reverteretur, rem Fauſtulus pa-
…nimadvertit, ſubtractosque feræ, inter gre-
…ecorum agreſti vita nutrivit. Martios pueros
…, ſive quod in luco Martis enixi ſunt, ſive
… à lupa, quæ in tutela Martis eſt, nutriti, ve-
…manifeſtis argumentis creditum. Nomina pue-
…teri Remo, alteri Romulo fuere. Adultis inter
…res, de virtute quotidiana certamina, & vires
…rnicitatem auxere. Igitur cum latrones à ra-
…pecorum induſtrie frequenterque ſummove-
…, Remus ab iiſdem latronibus captus, veluti
…eſſet, quod in aliis prohibebat, regi offertur;
…ini datur, quaſi greges Numitoris infeſtare
…us eſſet. Tunc à rege Numitori in ultionem
…tur. Sed Numitor adoleſcentia juvenis per-
…us, & in ſuſpicionem expoſiti nepotis addu-
… cum eum nunc lineamentorum filiæ ſimili-
…, nunc ætas expoſitionis temporibus con-
…ns, anxium tenerent, repente Fauſtulus cum
…ulo ſupervenit: à quo cognita origine puero-
…, facta conſpiratione, & adoleſcentes in ultio-
… maternæ necis, & Numitor in vindictam
…i regni armantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Cap. III. Occiſo Amulio, regnum Numitori reſtituitur, & urbs Romana ab adoleſcentibus conditur. Tunc & ſenatus centum ſeniorum, qui patres dicti ſunt, conſtituitur: tunc & vicinis connubia paſtorum dedignantibus, virgines Sabinæ rapiuntur; finitimisque populis armis ſubjectis, primum Italiæ, & mox orbis imperium quæſitum. Per ea adhuc tempora reges haſtas pro diademate habebant, quas Græci ſceptra dixere. Nam & ab origine rerum, pro diis immortalibus veteres, haſtas coluere: ob cujus religionis memoriam, adhuc deorum ſimulacris haſtæ adduntur. Temporibus Tarquinii regis, ex Aſia Phocenſium juventus, oſtio Tyberis invecta, amicitiam cum Romanis junxit: inde in ultimos Galliæ ſinus navibus profecta, Maſſiliam inter Ligures & feras gentes Gallorum condidit: magnasque res, ſive dum armis ſe adverſus Gallicam feritatem tuentur, ſive dum ultro laceſſunt, à quibus fuerant ante laceſſiti, geſſerunt. Namque Phocenſes exiguitate ac macie terræ coacti, ſtudioſius mare quàm terras exercuere: piſcando, mercando, plerunque etiam latrocinio maris, quod illis temporibus gloriæ habebatur, vitam tolerabant. Itaque in ultimam Oceani oram procedere auſi, in ſinum Gallicum oſtio Rhodani amnis devenere. Cujus loci amœnitate capti, reverſi domum, referentes quæ viderant, plures ſolicitavere. Duces claſſis Simos & Protis fuere. Itaque regem Segobrigiorum, Nannum nomine, in cujus finibus urbem condere geſtiebant, amicitiam petentes conveniunt. Forte eo die rex occupatus in apparatu nuptiarum Gyptis filiæ erat: quam more gentis, electo inter epulas genero, nuptum tradere illic parabat. Itaque cum ad nuptias invitati omnes proceſſiſſent, rogantur etiam Græci hoſpites ad convivium. Introducta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

deinde virgo, cum juberetur à patre aquam
gere ei quem virum eligeret, tunc omiſſis
bus ad Græcos converſa, aquam Proti por-
qui factus ex hoſpite gener, locum conden-
rbis à ſocero accepit. Condita igitur Maſſilia
ope oſtia Rhodani amnis, in remoto ſinu,
i in angulo maris. Sed Ligures incrementis
invidentes, Græcos aſſiduis bellis fatigabant.
pericula propulſando in tantum enituerunt,
ctis hoſtibus, in captivis agris multas colo-
conſtituerent.

AP. IV. Ab his igitur Galli, & uſum vitæ
oris, depoſita & manſuefacta barbaria, &
rum cultus, & urbes mœnibus cingere didi-
nt. Tunc & legibus, non armis vivere, tunc
tem putare, tunc olivam ſerere conſueverunt:
que magnus & hominibus & rebus impoſi-
ſt nitor, ut non Græcia in Galliam emigraſſe,
Gallia in Græciam tranſlata videretur. Mortuo
Nanno Segobrigiorum, à quo locus accep-
ondendæ urbis fuerat, cum regno filius ejus
anus ſucceſſiſſet, affirmante regulo quodam,
ndoque Maſſiliam exitio finitimis populis fu-
m, opprimendamque in ipſo ortu; ne mox va-
r ipſum obrueret. Subnectit & illam fabulam:
em aliquando partu gravidam locum à paſto-
recariò petiſſe, in quo pareret: quo obtento,
nto petiſſe ut ſibi educare eodem in loco catu-
iceret: ad poſtremum adultis catulis, fultam
heſtico præſidio, proprietatem loci ſibi vindi-
. Non aliter Maſſilienſes, qui nunc inquilini
antur, quandoque dominos regionum futu-
His incitatus rex, inſidias Maſſilienſibus ex-
. Itaque ſolemni Floraliorum die, multos for-
c ſtrenuos viros hoſpitii jure in urbem miſit:
es ſcirpiis latentes, frondibusque ſupertectos

induci vehiculis jubet; & ipſe cum exercitu in proximis montibus deliteſcit; ut quum nocte à prædictis apertæ portæ forent, tempeſtive ad inſidias adeſſet; urbemque ſomno ac vino ſepultam armatis invaderet. Sed has inſidias mulier quædam, regis cognata, prodidit, quæ adulterare cum Græco adoleſcente ſolita, in amplexu juvenis, miſerata formæ ejus, inſidias aperuit, periculumque declinare jubet. Ille rem ſtatim ad magiſtratus defert; atque ita patefactis inſidiis, cuncti Ligures comprehenduntur, latentesque de ſcirpiis protrahuntur. Quibus omnibus interfectis, inſidianti regi inſidiæ tenduntur. Cæſa ſunt cum ipſo rege hoſtium ſeptem millia. Exinde Maſſilienſes feſtis diebus portas claudere, vigilias agere, ſtationem in muris obſervare, peregrinos recognoſcere, curas habere, ac veluti bellum habeant, ſic urbem pacis temporibus cuſtodire. Adeo illic bene inſtituta, non temporum neceſſitate, ſed recte faciendi conſuetudine ſervantur.

CAP. V. Poſt hæc magna illis cum Liguribus, magna cum Gallis fuere bella: quæ res, & urbis gloriam auxit; & virtutem Græcorum, multiplicata victoria, celebrem inter finitimos reddidit. Carthaginienſium quoque exercitus, cum bellum captis piſcatorum navibus ortum eſſet, ſæpe fuderunt, pacemque victis dederunt: cum Hiſpanis amicitiam junxerunt: cum Romanis prope ab initio conditæ urbis fœdus ſumma fide cuſtodierunt, auxiliiſque in omnibus bellis induſtrie ſocios juverunt. Quæ res illis & virium fiduciam auxit, & pacem ab hoſtibus præſtitit. Cum igitur Maſſilia fama rerum geſtarum, & abundantia opum, & virium gloria virente floreret, repente finitimi populi ad nomen Maſſilienſium delendum, veluti ad commune extinguendum incendium

dium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

in concurrunt. Dux conſenſu omnium Catu-
ndus regulus eligitur, qui cum magno exercitu
ſſimorum virorum urbem hoſtium obſideret,
quietem ſpecie torvæ mulieris, quæ ſe deam
bat, exterritus, ultro pacem cum Maſſilienſi-
fecit; petitoque ut intrare illi urbem, & deos
um adorare liceret, cum in arcem Minervę ve-
et, conſpecto in porticibus ſimulacro deæ,
m per quietem viderat, repente exclamat, illam
, quæ ſe nocte exterruiſſet; illam quæ recedere
obſidione juſſiſſet. Gratulatusque Maſſilienſi-
, quod animadverteret eos ad curam deorum
mortalium pertinere, torque aureo donata dea,
perpetuum amicitiam cum Maſſilienſibus
xit. Parta pace, & ſecuritate fundata, rever-
tes à Delphis Maſſilienſium legati, quò miſſi
nera Apollini tulerant, audierunt urbem Ro-
nam à Gallis captam, incenſamque. Quam rem
ni nuntiatam publico funere Maſſilienſes pro-
uuti ſunt: aurumque & argentum publicum
vatumque contulerunt, ad explendum pondus
llis, à quibus redemptam pacem cognoverant.
quod meritum & immunitas illis decreta, &
us ſpectaculorum in ſenatu datus, & fœdus
uo jure percuſſum. In poſtremo libro, Trogus
jores ſuos à Vocontiis originem ducere; auum
m Trogum Pompeium, Sertoriano bello, ci-
atem à Cn. Pompeio percepiſſe dicit: patruum
thridatico bello turmas equitum ſub eodem
mpeio duxiſſe: patrem quoque ſub Cajo Cæſare
litaſſe, epiſtolarumque & legationum, ſimul &
uli curam habuiſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

LIBER XLIV.

CAP. I.

HIſpania ſicuti Europæ terminos claudit, ita & hujus operis finis futura eſt. Hanc veteres ab Ibero amne primum Iberiam, poſtea ab Hiſpano Hiſpaniam cognominaverunt. Hęc inter Africam & Galliam poſita, Oceani freto; & Pyrenæis montibus clauditur. Sicut minor utraque terra, ita utraque fertilior. Nam neque ut Africa violento ſole torretur, neque ut Gallia aſſiduis ventis fatigatur; ſed media inter utramque, hinc temperato calore, inde felicibus & tempeſtivis imbribus, in omnia frugum genera fœcunda eſt; adeo ut non ipſis tantum incolis, verum etiam Italiæ, urbique Romanæ cunctarum rerum abundantiā ſufficiat. Hinc enim non frumenti tantum magna copia eſt, verum & vini, mellis, oleique: nec ferri ſolum materia præcipua eſt, ſed & equorum pernices greges; nec ſumma tantum terrę laudanda bona, verum & abſtruſorum metallorum felices divitiæ. Iam lini, ſpartique vis ingens: minii certe nulla feracior terra. In hac curſus amnium non torrentes rapidique ut noceant; ſed lenes, & vineis campisque irrigui, æſtuariisque Oceani affatim piſcoſi: pleriq; etiam divites auro, quod in paludibus vehunt. Vno tantum Pyrenæi montis dorſo adhæret Galliæ; reliquis partibus undiq; in orbem mari cingitur. Forma terrę prope quadrata, niſi quod artantibus freti littoribus in Pyrenæum coit. Porro Pyrenæi montis ſpatium ſexcenta millia paſſuum efficit. Salubritas cæli per omnem Hiſpaniam æqualis, quia aëris ſpiritus, nulla paludium gravi nebula inficitur: Huc accedunt & marinæ auræ, undique verſus aſſidui flatus, quibus omnem provinciam penetrantibus, eventilato terreſtri ſpiritu,

i, præcipua hominibus ſanitas redditur.
AP. II. Corpora hominum ad inediam, labo-
eq; animi ad mortem parati. Dura omnibus &
ricta parcimonia. Bellum quàm otium malunt;
traneus deeſt, domi hoſtẽ quærunt. Sæpe tor-
ntis pro ſilentio rerum creditarum immortui:
o illis fortior taciturnitatis cura, quàm vitæ.
ebratur etiam bello Punico ſervi illius patientia,
ultus dominum inter tormenta riſu exultavit,
naque lætitia crudelitatem torquentium vicit.
ocitas genti pernix; inquies animus: plurimis
itares equi, & arma, ſanguine ipſorum cariora.
llus in feſtos dies epularum apparatus. Aqua ca-
a lavari, poſt ſecundum bellum Punicum à Ro-
nis didicere. In tanta ſæculorum ſerie nullus il-
dux magnus, prȩter Viriatum, fuit: qui annis de-
n, Romanos varia victoria fatigavit, (adeo feris
opiora, quàm hominibus ingenia gerunt) quem
ſum non judicio populi electum, ſed ut cavendi
entem, declinandorumq; periculorum peritum,
quuti ſunt. Cujus ea virtus continentiaque fuit,
cum Conſulares exercitus frequenter vicerit,
ntis rebus geſtis non armorum, non veſtis cultũ,
n deniq; victum mutaverit: ſed in eo habitu, quo
imũ bellare cœpit, perſeveraverit; ut quivis gre-
rius miles ipſo imperatore opulentior videretur.
CAP. III. In Luſitanis juxta fluvium Tagum,
nto equas fetus concipere multi auctores prodi-
re: quæ fabulæ ex equarum fecunditate, & gre-
m multitudine natȩ ſunt: qui tanti in Gallecia, &
uſitania, ac tam pernices viſuntur; ut non imme-
to vento ipſo concepti videantur. Galleci autem
ræcam ſibi originem aſſerunt. Siquidem poſt fi-
em Trojani belli, Teucrum morte Aiacis fratris
nviſum patri Telamoni, quum non reciperetur in
gnum, Cyprum conceſſiſſe, atque ibi urbem no-
mine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

mine antiquæ patriæ Salaminam condidiſſe. Inde accepta opinione paternæ mortis, patriā repetiſſe. Sed quum ab Euryſace Aiacis filio, acceſſu prohiberetur, Hiſpaniæ littoribus appulſum, loca, ubi nunc eſt Carthago nova, occupaſſe: inde Galleciam tranſiſſe; & poſitis ſedibus genti nomen dediſſe. Gallecię autem portio, Amphilochi dicuntur. Regio cum æris ac plumbi uberrima, tum & minio, quod etiam vicino flumini nomen dedit. Auro quoque ditiſſima, adeo ut etiam aratro frequenter glebas aureas exſcindant. In hujus gentis finibus ſacer mons eſt, quem ferro violari nefas habetur: ſed ſi quando fulgure terra proſciſſa eſt, quę in his locis aſſidua res eſt, detectum aurum velut dei munus colligere permittitur. Feminę res domeſticas, agrorumq; culturas adminiſtrant: ipſi armis, & rapinis ſerviunt. Pręcipua his quidẽ ferri materia, ſed aqua ipſo ferro violentior: quippe temperamento ejus, ferrum acrius redditur: nec ullum apud eos telum probatur, quod non aut Bilbili fluvio, aut Chalybe tinguatur. Vnde etiam Chalybes, fluvii hujus finitimi appellati; ferroque ceteris præſtare dicuntur.

Cap. IV. Saltus vero Tarteſiorum, in quibus Titanas bellum adverſus deos geſſiſſe proditur, incoluere Curetes: quorum rex vetuſtiſſimus Gargoris, meliis colligendi uſum primus invenit. Huic cum ex filiæ ſtupro nepos proveniſſet, pudore flagitii variis generibus extingui parvulum voluit: ſed per omnes caſus fortuna quadam ſervatus, ad poſtremum ad regnum tot periculorum miſeratione pervenit. Primum omnium cum eum exponi juſſiſſet, & poſt dies ad corpus expoſiti requirendum miſiſſet, inventus eſt vario ferarum lacte nutritus. Deinde relatum domũ, tramite anguſto, per quem armenta commeare conſueverant, proiici jubet: crudelis prorſus qui proculcari nepotẽ, quàm ſim-

plici

ri morte interfici maluit. Ibi quoque cum invio-
us eſſet,nec alimentis egeret, canibus primo je-
is, & multorum dierum abſtinentia cruciatis,
ox etiam ſuibus objecit. Itaque cum non ſolum
n noceretur,verum etiam quarundam uberibus
retur; ad ultimũ in Oceanum abiici juſſit. Tum
ne manifeſto quodam numine inter furentes
us,ac reciprocantes undas, velut nave non flu-
u veheretur, leni ſalo in littore exponitur: nec
ulto poſt cerva affuit quę ubera parvulo offerret.
le denique converſatione nutricis eximia puero
rnicitas fuit;interq;cervorum greges diu montes
tuſque, haud inferior velocitate peragravit. Ad
ſtremũ laqueo captus, regi dono datus eſt. Tunc
lineamentorum ſimilitudine,& notis corporis,
æ inuſtæ parvulo fuerant, nepos agnitus.Admi-
tione deinde tot caſuum periculorumque,ab eo-
m ſucceſſor regni deſtinatur. Nomen illi impoſi-
m Habidis: qui ut regnum accepit, tantæ magni-
dinis fuit, ut non fruſtra deorum majeſtate tot
riculis ereptus videretur: quippe barbarũ popu-
m legibus junxit;& boves primus aratro domari;
umentaq;ſulco quærere docuit;& ex agreſti cibo
itiora veſci, odio eorum quæ ipſe paſſus fuerat,
omines coëgit. Hujus caſus fabuloſi viderentur,
ſi & Romanorũ conditores lupa nutriti, & Cy-
s rex Perſarum cane alitus proderetur. Ab hoc &
iniſteria ſervilia populo interdicta, & plebs in
ptem urbes diviſa. Mortuo Habide regnum per
ulta ſæcula à ſucceſſoribus ejus retentum eſt. In
a parte Hiſpaniç,& quç ex inſulis conſtat,regnũ
nes Geryonem fuit. In hac, tanta pabuli lætitia
t,ut niſi abſtinentia interpellata ſagina fuerit, pe-
ra rumpantur. Inde deniq; armenta Geryonis,
æ illis temporibus ſolæ opes habebantur, tantæ
mæ fuere, ut Herculem ex Aſia prædæ magni-
tudine

tudine illexerint. Porro Geryonem ipſum non triplicis naturæ, ut fabulis proditur, fuiſſe ferunt: ſed tres fratres tantæ concordiæ extitiſſe, ut uno animo omnes regi viderentur: nec bellum Herculi ſua ſponte intuliſſe; ſed cum armenta ſua rapi vidiſſent, amiſſa bello repetiſſe.

Cap. V. Poſt regna deinde Hiſpaniæ, primi Carthaginienſes imperiū provinciæ occupavere. Nam cum Gaditani à Tyro, unde & Carthaginienſibus origo eſt, ſacra Herculis, per quieté juſſi, in Hiſpaniam tranſtuliſſent, urbemq; ibi condidiſſent, invidentibus incrementis novæ urbis finitimis Hiſpaniæ populis, ac propterea Gaditanos bello laceſſentibus, auxilium conſanguineis Carthaginienſes miſere. Ibi felici expeditione & Gaditanos ab injuria vindicaverunt, & majorem partem provinciæ imperio ſuo adjecerunt. Poſtea quoque hortantibus primę expeditionis auſpiciis, Hamilcarem imperatorem cum magna manu ad occupandam provinciam miſere: qui magnis rebus geſtis, dum fortuná inconſultius ſequitur, in inſidias deductus, occiditur. In hujus locum gener ipſius Haſdrubal mittitur; qui & ipſe à ſervo Hiſpani cujuſdam, ulciſcente domini injuſtā necem, interfectus eſt. Major utroque Annibal imperator, Hamilcaris filius ſuccedit. Siquidem utriuſque res geſtas ſupergreſſus, univerſam Hiſpaniam domuit: inde Romanis illato bello, Italiam per annos ſexdecim variis cladibus fatigavit: cum interea Romani miſſis in Hiſpaniam Scipionibus, primo Pœnos provincia expulerunt: poſtea cum ipſis Hiſpanis gravia bella geſſerunt. Nec prius perdomita provincia jugum Hiſpaniæ accipere potuerunt, quàm Cęſar Auguſtus perdomito orbe, victricia ad eos arma tranſtulit, populumque barbarum ac ferum, legibus ad cultiorem vitæ uſum traductum, in formam provinciæ redegit.

F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

PROLOGI
HISTORIARVM
Philippicarum Pompeii Trogi.

PROLOGVS LIBRI I.

PRimo volumine continentur hæc. Imperium Aſſyriorum à Nino rege, uſque ad Sardanapallum. Poſt quem tranſlatum eſt per Arbacem ac Medos, uſque ad ultimum regem Aſtia- . Is à nepote ſuo Cyro pulſus regno: & Perſæ re- potiti. Vt Crœſo Lydiæ regi bellum intulit Cy- ; victumque cepit. Hic in exceſſu dicti Æoli- rum & Ionicarum urbium ſitus; origineſque Ly- rum, & in Italia Tuſcorum. Poſt Cyrum, filius mbyſes Ægyptum domuit. Repetitæ Ægypti gines urbium. Extincto Cambyſe, Darius occiſis agis regnum Perſicum accepit; captaque Baby- e, bella Scythica molitus eſt.

PROLOGVS LIB. II.

Ecundo volumine continentur hæc: Scythiæ & Ponti ſitus; origineſque Scythiæ, uſque ad bel- m quo eſt inde pulſus Darius: qui poſt hanc fu- m Græciæ bellum intulit, per Datin & Tiſafer- m, quod ſoli Athenienſes tenuere. Hic orgines thenarum repetitæ, & reges uſque ad Piſiſtrati rannidem, qua extincta ratione vicere Perſas. Vt ortuo Dario filius ejus Xerxes bellum Græciæ in- tulit:

tulit: ac repetitæ origines Theſſaliæ : expulſoq Græcia Xerxe, bellum ab Athenienſibus tranſl tum in Aſiam, uſque ad Xerxis interitum.

PROLOGVS LIB. III.

Tertio volumine continentur hæc. Vt morti Xerxe filius Artaxerxes, pulſo interfectore patris Artobano, bellum cum defectore Ægypti habuit : primoque dux ejus Acchæmenes victus eſt iterum per Agabazum Ægypto recepta. Vt Græcis cum rege pacificatis, bella inter ipſos orta ſun Inde repetitæ Peloponnenſium origines : ut ab Herculis poſteris Dorico populo ſit occupata. Deinde bella Argolica & Meſſiania : coalitique Sicyoni & Corinthio tyranni. Bellum Criſeum: & quod Athenienſes primo cum Bœotis, dein cum Peloponneſiis geſſerunt.

PROLOGVS LIB. IV.

Qvarto volumine continentur res Siculæ, ab ultima origine, uſque ad delatam Syracuſis Athenienſium claſſem.

PROLOGVS LIB. V.

Qvinto volumine continentur hæc. Bellum inter Athenienſes & Lacedæmonios, quod Deceleicum vocatur, uſque ad captas Athenas. Vt expulſi ſunt Athenis triginta tyranni. Bellum quod Lacedæmonii in Aſia cum Artaxerxe geſſerunt, propter Griſſum initum. Hinc repetitum in exceſſu Cyri cum fratre bellum ; & Græcorum qui ſub eo militaverunt.

PROLOGVS LIB. VI.

Sexto volumine continentur hæc. Bellum Lacedæmoniorum geſtum in Aſia cum Perſicis præfectis,

is, ducibus belli Herculide & Ageſilao, uſque prælium navale factum Cnido: quo victis illis, thenienſes repetiere imperium. Dein bellum Co-hiacum, & bellum Bœotium, quo Leuctrix & antineæ victi Spartani, amiſere imperium. In ſſalia deinde Iaſonis & poſt illum Alexandri rei coalitum atque extinctum imperium. Tum ale bellum geſtum adverſus Athenienſes A-is, & Rhodiis, & Byzantiis. Tranſitus hinc ad Macedonicas.

PROLOGVS LIB. VII.

Eptimo volumine continentur origines Macedo-nicæ, regesque à conditore gentis Carano, uſque magnum Philippum: ipſius Philippi res geſtæ ue ad captam urbem Mothonem. Additæ in ex-ſu Illyriorum & Pœnum origines.

PROLOGVS LIB. VIII.

Ctavo volumine continentur res geſtæ Philippi magni, poſt captam urbem Mothonem à prin-io belli Phocenſis quod ſacrum vocant, uſque ad em ejus: interfectumque huic bellum quod Phi-pus cum Calchidoniis urbibus geßit, quarum riſſimam delevit Olynthon. Vt Illyrici reges ab victi ſunt; & Thracia atque Theſſalia ab eo ſub-tæ: & rex Epiro datus Alexander electo Arybæ: fruſtra Perinthos oppugnata.

PROLOGVS LIB. IX.

NOno volumine continentur hæc. Vt Philippus à Perintho ſummotus. Bizanti origines, à cujus ſidione ſummotus Philippus, Scythiæ bellum intu-. Repetitæ inde Scythicæ res, ab his temporibus, quibus illa prius finierant, uſque ad Philippi bel-m quod cum Mathea, Scythiæ rege, geßit. Vnde rever-

reverſus, Græciæ bellum intulit: victusque Cherneæ, cum bella Perſica moliretur, præmiſſa claſ cum ducibus, à Pauſania occupatis anguſtiis, nuptiarum filiæ occiſus eſt, priuſquam bella Perſic inchoaret. Repetitæ res inde Perſicæ à Dario notho, cui ſucceſſit filius Artaxerxes cognomine n mone: qui poſt fratrem Cyrum victum, pulſaqu Gnido per Conona claſſe Lacedæmoniorum, bellu cum Euagora rege Cyprio geſſit: originesque Cypr repetitæ.

PROLOGVS LIB. X.

DEcimo volumine continentur Perſicæ res, u Artaxerxes Annemon pacificatas cum Euagora rege Cyprio, bellum Ægyptium in urbe Ac compararit: ipſe in Caduſiis victor: effectores in Aſia purpuratos ſuos perſequutus, primum Dopanem præfectum Paphlagonaon origo repetita: Dein præfectum Helleſponti Aribarzanen: deinde in Syria præfectum Armeniæ Orontem, in omnibusque victis deceſſerit, filio ſucceſſore Ocho. Is deinde occiſis optimatibus Sidon accepit: Ægypto bellum ter intulit. Vt poſt mortem Ochi regnarit Arſen. Deinde reus, qui cum Alexandro Macedonum rege bello conflixit.

PROLOGVS LIB. XI.

VNdecimo volumine continentur res geſtæ Alexandri Magni, uſque ad interitum regis Perſarum Darii. Dictæque in exceſſu origines & reges Cariæ.

PROLOGVS LIB. XII.

DVodecimo volumine continentur Alexandri Magni bella Bactriana & Indica, uſque ad interitum ejus. Dictæque in exceſſu res à præfecto

ejus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ejus Antipatro in Græcia geſtæ, & ab Archidamo rege Lacedæmoniorum, Moloſſaque Alexandro in Italia, quorum ibi eſt uterque cum exercitu deletus. Additæ his origines Italicæ Apulorum, Samnitum, Sabinorum; & ut Zopyrion in Ponto cum exercitu periit.

PROLOGVS LIB. XIII.

TErtiodecimo volumine continentur hæc. Vt mortuo Alexandro, optimates caſtrorum ejus, provinciarum imperia ſint partiti: ut veterani qui ab eodem lecti erant in colonias, moliti, relictis illis, in Græciam redire, à Phithone ſint deleti. Bellum Lamſacum, quod Antipater in Græcia geſſit. Bellum quo Perdiccas regem Ariaratem occidit, & occiſus eſt. Bellum quo Eumenes Neoptolemum & Craterum occidit. Additæ in exceſſu origines regesque Cyrenarum.

PROLOGVS LIB. XIV.

QVartodecimo volumine continentur hæc: Bellum inter Antigonum & Eumenem geſtum: Quem ut Cappadocia expulit Antigonus, ſic Phrygia majore Aridæum & Cliton: victus in Helleſponto navali bello. Repetitum rurſus bellum ab Eumene per Argyraſpidas, quo victus ab Antigono, interiit. Vt in Macedonia Caſſander victo Polyperchonte, receptaque à defectore Munychia matrem Alexandri Olympiada Pydnæ obſeſſam interfecit.

PROLOGVS LIB. XV.

QVindecimo volumine continentur hæc: Vt Demetrius Antiochi filius Gazæ victus eſt ab Ptolemæo. Vt Caſſander in Macedonia filium Alexandri regis interfecit: ac alterum Polyperchontes. Vt Ptolemæum vicit claſſe Demetrius: idem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

que ab obſidione Rhodi ſummotus eſt. Repetit in exceſſu origo Rhodiorum: unde digreſſus Demetrius liberavit à Caſſandro Græciam. Dein pater ejus Antigonus bellum cum Lyſimacho & Seleuco habuit. Repetitæ Seleuci res, & regis Indi Sandrocotti. Ut victus bello Antigonus interiit reliquiæque imperii ſunt à filio collectæ: & Leonimidiæ inde Spartani res geſtæ Corcyræ & Illyrico, & in Italia, qui ablata Corcyra, rex Caſſander interiit.

PROLOGUS LIB. XVI.

SExtodecimo volumine continentur hæc. Ut mortuo Caſſandro, ortisque inter filios ejus certaminibus, Demetrius adjutor alteri adhibitus, occiſo eo, Macedoniæ regnum tenuit: quo mox evictus à Pyrrho Epiri rege, tranſlatis in Aſiam bellis, captus à Seleuco deceſſit. Ptolemæus nuncupato ſucceſſore filio Filadelpho deceſſit. Ut Lyſimachus in Ponto captus ac miſſus Andromache, rurſus in Aſia civitates quæ ſub Demetrio fuerant, & in Ponto Heracleam occuparit. Repetitæ inde Bithyniæ & Heracleoticæ origines; tyrannique Heracleæ Clearchus & Satyrus & Dionyſius, quorum filiis interfectis Lyſimachus occupavit urbem.

PROLOGUS LIB. XVII.

SEptimodecimo volumine continentur hæc. Ut Lyſimachus occiſo filio Agathocle, per novercam Arſinoën bellum cum rege Seleuco habuit, quo victus interiit: ultimumque certamen commilitonum Alexandri fuit. Ut Seleucus amiſſis in Cappadocia cum Diodoro copiis, interfectus eſt ab Ptolemæo fratre Arſinoes uxoris Lyſimachi, in cujus vicem Ptolemæus cognomine Ceraunus, creatus ab exercitu rex, Macedoniam occupavit: bella cum

Antiocho

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Antiocho & Pyrrho compoſuit, datis Pyrrho auxi-
is, quibus iret contra Romanos, defenſum Taren-
um. Inde repetitæ origines regum Epiroticorum,
ſque ad Pyrrhum: ipſiuſque Pyrrhi res geſtæ,
riuſquam in Italiam trajecit.

PROLOGVS LIB. XVIII.

Octavodecimo volumine continentur res à Pyrrho
Epirota in Italia geſtæ contra Romanos: Poſt-
ue id bellum, tranſitus ejus in Siciliam adverſus
arthaginienſes. Inde origines Phœnicum, & Sido-
is, & Veliæ Carthaginumque res geſtæ in exceſ-
e dictæ.

PROLOGVS LIB. XIX.

Vndeviceſimo volumine continentur res Cartha-
ginienſium in Africam per rubellum annorum
eſtæ: & in Siciliam, cum Selinum Temetegantum
& Gametinam & Gelam ceperunt: quo bello Dio-
yſius Syracuſanus, Siciliæ regnum occupavit. Bel-
um quod cum eo Phœni per Homilconem geſſe-
unt, quod obſidione Syracuſarum exercitum &
laſſem amiſit.

PROLOGVS LIB. XX.

Viceſimo volumine continentur res geſtæ Dionyſii
Siculi patris. Ut pulſis Pœnis Italica bella ſit
nolitus. Inde repetitæ origines Venetorum, & Græ-
orum & Gallorum qui Italiam incolunt. Dedu-
tisque Dionyſii rebus ad interitum ejus, dictæ quas
Anno magnus in Africa geſſit.

PROLOGVS LIB. XXI.

VNo & viceſimo volumine continentur hæc. Vt in
Sicilia Dionyſius filius à patre amiſſo tractarit
imperium. Per Dionyſius jectus bellum cum Siculis

geſſit:

geſſit: donec amiſſis liberis & fratribus Corinthum ſtatim oleonthe Carthaginienſium bello ſit liberata Sicilia: mortuoque Piſiſtrato iterum facta ſeditione arceſſiti quã ad bello Carthaginienſes obſederunt Syracuſas: quo bello Agathocles nanctus imperiũ eſt.

PROLOGVS LIB. XXII.

SEcundo & viceſimo volumine continentur hæc. Res geſtæ Agathoclis: ut à Pœnis nactus imperium, bellum cum ipſis geſſit, primum in Sicilia, dehinc victus, trajecit in Africam, ubi poſſeſſa provincia Ophellam regem Cyrenarum interfecit. Ut rurſus in Siciliam reverſus, occupata totius inſulæ dominatione, cum revertiſſet in Africam, amiſſis copiis, ſolus inde profugit in Siciliam: belloque ibi repetitus, & cum Pœnis pacem compoſuit, & diſſidentes à ſe Siculos ſubjecit.

PROLOGVS LIB. XXIII.

TErtio & viceſimo volumine continentur hæc. Ut Agathocles domita Sicilia, bellum in Italia Bruttiis intulerit. Repetitæ inde Bruttiorum origines: omnibus ſubactis, rex, ſeditione filii exheredati ac nepotis oppreſſus, interiit. Inter peregrinos deinde milites ejus & Siculos bellum motum: quæ cauſa Pyrrhum regem Epiri in Siciliam adduxit: bellaque Pyrrhus cum Pœnis & Mamertinis ibi geſſit: & à Sicilia reverſus in Italiam, victus prœlio à Romanis revertit in Epirum.

PROLOGVS LIB. XXIV.

QVarto & viceſimo volumine continentur, Bellum quod inter Antigonum Gonatam, & Antiochum Seleuci filium in Aſia geſtum eſt. Bellum quod Ptolemæus Ceraunus in Macedonia cum Monio Illyrio & Ptolemæo Lyſimachi filio habuit:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ıit: utque Arſinoën ſororem ſuam imperio Macenicarum urbium exuit. Ipſe, cum Belgio Galloım duce congreſſus, interiit. Repetitæ inde Galloım origines, qui Illyricum occuparant; atque ut greſſi Græciam, Brenno duce, Delphis victi deleque ſunt.

PROLOGVS LIB. XXV,

QVinto & viceſimo volumine continentur hæc. Ut Antigonus Gallos delevit: deinde cum Aıllodoro Caſſandreæ tyranno bellum habuit. Ut ıalli tranſierint in Aſiam, bellumque cum rege ntigono & Bithynio geſſerunt: quas regiones Feline cuparunt. Ut Pyrrhus ex Italia reverſus, regno Iacedoniæ Antigonum exuerit; Lacedæmoniam obderit; Argis interierit: filiuſque ejus Alexander lyricum cum Mytilo bellum habuerit.

PROLOGVS LIB. XXVI.

SExto & viceſimo volumine continentur hæc. Quibus in urbibus Græciæ dominationem Angonus Gonatas conſtituerit; Vt defectores Gallos Iegaris delevit: regemque Lacedæmoniorum Area orinthi interfecit. Dehinc cum fratris ſui Crateri lio Alexandro, bellum habuerit. Ut princeps Abaiæ Aratus Sicuonem & Corinthum & Megara ccuparit. Ut in Syria rex Antiochus, cognomine oter, altero filio occiſo, altero rege nuncupato Anocho, deceſſerit. Vt in Aſia filius Ptolemæi regis cio Timarcho deſciverit à patre. Vt frater Antiıni Demetrius, occupato Cyrenis regno, interiit. Vt ıortuo rege Antigono, filius ejus Seleucus Gallinius regnum acceperit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

PROLOGUS LIB. XXVII.

SEptimo & viceſimo volumine continentur hæc. Seleuci bellum in Syria adverſus Ptolemæum. Item in Aſia adverſus fratrem ſuum Hieracem, quo bello Anguræ victus eſt à Gallis. Vtque Galli Pergamo victi ab Attalo Lambitunum occiderint. Vt Ptolemæus eum denuo captum interfecerit: & Antigonum andro prœlio navali prona vicerit: & à Gallinico fuſus, in Meſopotamia Antiochus inſidiantem ſibi effugit Artamenem. Dein poſtea cuſtode Stryponio, quo à Gallis occiſo Seleucus quoque frater ejus deceſſerit, majoremque filiorum ejus Epacorios occiderit.

PROLOGUS LIB. XXVIII.

OCtavo & viceſimo volumine continentur hæc. Vt mortuo rege Epiri Alexandro, Laudamiam Epirotæ occiderint. Dictique in exceſſu Baſtarnici motus. Vt ex Macedonia Demetrius ſit à Dardanis fuſus quo mortuite KC. filii ejus Philippi ſuſcepit Antigonusque Theſſaliæ in Aſiam Cariam ſubjecit: & adjutis Achæis contra regem Spartanum Cleomenem, cœpit Lacedæmona: amiſſoque regno Cleomenes Spartanos conſufugit Alexandriam, atque ibi interiit. Dictum in exceſſu bellum Illyricum, quod Romani geſſere cum Teuta.

PROLOGUS LIB. XXIX.

VNdetriceſimo volumine continentur hæc: res geſtæ Philippi regis adverſus Dardanos, & Ætulos. Repetitæque inde Creticæ origines: Poſt cujus inſulæ ſocietatem, Philippus cum Illyriis, & Dardanis, & rurſus Ætolis bello congreſſus eſt: adjuvantibus Ætolos Romanis: Quo finito intulit Ætolis bellum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

PROLOGVS LIB. XXX.

Ricesimo volumine continentur hæc. Vt mortuo Ptolemæo Vtrufphonæ, filius ejus Philopator ...ntiochum regem vicit. rapi ei pœamare gatho... ...e corruptus deceſſit, relicto filio pupillo: in quem ...n Philippo rege Macedonum conſenſit Antio... ...s. Philippi deinde geſta in Aſia, cum moviſſet ...tola bella. A quibus reverſus bellum habuit ...n ducibus Romanis Sulpicio & Flaminio, qui... ...victus, pax. Tranſitus deinde ad res Antiochi, ...poſt regnum acceptum perſequutus defectores in ...dia Molonem, in Aſia Maccheum, quem obſe... ...Sardibus; pacata ſuperiore Aſia Bactris tenus, ...Romana bella deſcendit.

PROLOGVS LIB. XXXI.

...No & tricesimo volumine continetur bellum, quod cum Lacedæmonio Navide Titus Flami...nus & Philopœmen dux Achaichorum geſſit. ...n bellum quod cum Antiocho in Achaia per ...hilium conſulem, & in Aſia per Scipionem ge...m eſt. Denique Annibalis ad regem ab Cartha...e fuga. Bellum cum Acholis geſtum per eundem ...hilium, qui Antiochum Græcia expulerat.

PROLOGVS LIB. XXXII.

...Ecundo & tricesimo volumine continentur hæc. ...Defectio ab Achæis Lacedæmoniorum & Meſſe...rum, qua Philopœmen interiit. Romanorum in ...a ducem ambo, adverſum Gallos bellum. Regis ...ilippi propter ablatas ſibi civitates, alienatus in ...nanos animus; & ob hoc alter filiorũ Demetrius ...ſus: Concitatique ab eo Baſternæ, tranſire conati ...Italiam. Inde in exceſſu dictæ res Illyricæ: ut ...li qui occuparant Illyricum rurſus redierunt in

N Gal-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Galliam, originesque Pannoniorum, & incrementa Daciorum, per Ruboboſten regem. In Aſia bellum à rege Eumene geſtum adverſus Gallium Ortiagonem, Parnecem Ponticum, & Pruſiana adjuvanti Pruſiam Annibale Pœno. Res geſtæ Annibalis poſt victum Antiochum. Et mox mortuo Seleuco filio magni Antiochi ſucceßit regno frater Antiochus.

PROLOGVS LIB. XXXIII.

TErtio & triceſimo volumine continentur hæc. Vt cum Perſe Philippi filio, rege Macedonum, Romani bellum geſſerint: quo capto deleta eſt Epiros: Ætolicæ civitates ab unitate corporis deductæ, inter Achæos & Lacedæmonios certamine orto: Bellum rurſum in Macedonia geſtum à Romanis cum ſeu Philippo.

PROLOGVS LIB. XXXIV.

QVarto & triceſimo volumine continentur hæc. Bellum Achaicum quod Romani per Macellum & Mummium geſſere: quo diruta eſt Corinthus. Bellum regis Eumenis cum Gallogræcis, & in Piſidias cum Selegenſibus. Res quas geßit Syriæ rex Antiochus, & rex Ægypti Ptolemæus. Repetita inde origines regum Cappadocum. Epiphanes ut mortuo Ptolemæo, relicti ab eo filii duo Filometor & Evergetes, primum cum Antiocho habuere bellum, quod per Romanos finitum eſt; deinde inter ſe, quo major eſt expulſus: reſtitutoque, Romani inter fratres regna diviſerunt. Vt mortuo rege Syriæ Antiocho, Demetrius cognomine Soter, qui Romæ fuerat obſes, clam fugit; occupataque Syria bellum cum Timarcho Medorum rege habuit, Ariarathe rege Cappadocum. Vt habita inter Ariaten & Orphernem regni certamina. Vt mortuo rege Aſiæ Eumene, ſuffectus Attalus bellum cum Selegenſibus habuit, & cum rege Pruſia.

PRO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

PROLOGVS LIB. XXXV.

QVinto & triceſimo volumine continentur hæc. Bellum Ripaticum inter Cretas & Rhodios: ...litio Chidiorum adverſum Cerinenſes. Et adver- ... Demetrium Sotera ſubornatus eſt Alexander, ...nquam genitus Epiphane Antiocho: quo bello vi- ...s Demetrius, inviſum ſtultitia Alexandrum ...lo vicit; adjuvante Ptolemæo Filometore, qui eo ...lo interiit. Ut deinde orta Demetrio bella ſint ...m Diotoro Tryphone: expulſusque à Tryphone ...no Syriæ Demetrius. Repetit inde ſuperioris Aſiæ ...tus, factos per Aretheum & Aſacen Fartum.

PROLOGVS LIB. XXXVI.

...Exto & triceſimo volumine continentur hæc. Ut ...Cypro pulſus Syria Demetrio; captaque à Par- ...s, bellum geßit cum fratre ejus Antiocho cogno- ...ne, ſed ut Antiochus interfecto Hyrcano, Iudæos ...egit. Repetita inde in exceſſu origo Iudæorum. ... rex Aſiæ Attalus Cenoſtracas ſubegit: ſucceſſo- ...que imperii Attalum Thilometora reliquit. ...rtuo denique Philometore regno Aſiæ occupato, ...lum cum Romanis geßit, qua pactus eſt.

PROLOGVS LIB. XXXVII.

...Eptimo & triceſimo volumine continentur hæc, Repetitis regum Ponticorum originibus, ut ulti- ...um Mithridatem neupatora ſeries imperii dedu- ... ſit: Atque ut ingreſſus ille regnum, ſubegit ...ntum & Paphlagoniam, priusquam in bella Ro- ...na deſcendit. Dictaque in exceſſu regum Boſpho- ...norum & Colchorum origines, & res geſtæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

PROLOGVS LIB. XXXVIII.

OCtavo & triceſimo volumine continentur hæc. Vt Mithridates eupatore occiſo Arathe Cappadociam occuparit; victoque Nicomede & Malthino Bithyniam. Vt mortuo Ptolemæo Philometore. Ac frater ejus Aſcon accepto regno Ægypti ſeditione populi: deinde bellum cum uxore ſua Cleopatra & cum rege Syriæ Demetrio habuit. Inde repetitum ut Demetrius captus ſit à Parthis, (bellumque) intulerit, qui cum exercitu ſuo deletus eſt.

PROLOGVS LIB. XXXIX.

NOno & triceſimo volumine continentur hæc. Vt extincto à Parthis Antiocho Sedete, frater ejus Demetrius dimiſſus regnum Syriæ recepit: ſubornatoque in bellum adverſus eum Alexandro Zabbineo interiit: filiusque Antiochus Gryppos, victo Zabbineo regnum occupavit. Dehinc cum fratre ſuo Antiocho Yzigeno bellum in Syria Ciliciaque geßit. Vt Alexandria, mortuo rege Ptolemæo Physcone, filius ejus Ptolemæus Latyros, accepto regno expulſus eſt à matre Cyprum; & in Syria bello petitus ab eadem, ſuffecto in locum ejus Alexandrone, occiſa per Alexandrum matre recepit Ægypti regnum. Vt poſt Laphyrum filius Alexandri regnarit, expulſoque eo ſuffectus ſit Ptolemæus Nothus. Vt Syriam Iudæi & Arabes terreſtribus latrociniis infeſtarint. Mari Cilices piraticum bellum moverunt, quod in Cilicia Romani per Antonium geſſerunt. Vt in Syria eracleo poſt mortem regis occuparint imperium.

PROLOGVS LIB. XL.

QVadrageſimo volumine continentur hæc. Vt mortuo Cypro rege, Cizycenus cum filiis ejus bello

lo congreſſus, interiit. Hii deinde à filio Cizycent
be extinctaque reg ubi Antiochorum domo, Ti-
nes Armenius Syriam occupavit. Quo mox vi-
, Romani abſtulere eam. Vt Alexandriam poſt
eritum Ptolemæi Latirii ſubſtituti ſint: ejus filiæ
eri data Cypros, cui poſt Claudii rogationem Ro-
ni abſtulerunt eam, alter, ſeditione flagitatus
lexandreæ Romæ profugit: belloque per Gabi-
um geſto recepit imperium: quo mortuo ſucceſſit
us, qui cum ſorore Cleopatra certamine inſum-
& Pompeium Magnum interfecit, & bellum
m Cæſare Alexandriæ geſſit. Vt ſucceſſit ejus ſo-
regno Cleopatra, quæ inligato in amorem ſuum
Antonio, belli Actiaci fine extinxit regem
lemeicorum.

PROLOGVS LIB. XLI.

No & quadrageſimo volumine continentur res
Parthicæ & Bactrianæ. In Partilis, ut eſt con-
utum imperium, per Aſſacem regem. Succeſſo-
deinde ejus Artabanus, & Tigranes cognomine
us: à quo ſubacta eſt Media & Meſopotamia.
ctusque in exceſſu Arabiæ ſitus. In Bactrianis
tem rebus, ut à Diudoto rege conſtitutum eſt:
nde quo repugnante Scythicæ gentes Saraucæ &
ſiani Bactra occupavere Socdianos. Indicæ quo-
e res additæ, geſtæ per Apollodorum & Menan-
um reges eorum.

PROLOGVS LIB. XLII.

Ecundo & quadrageſimo volumine continentur
Parthicæ res. Vt præfectus Parthis Apræteus
eſſenis bellum intulit in Babylonios & Seleuci-
ſe victusque Phyratis ſucceſſit rex Mithridates
nomine Magnus, qui Armeniis bellum intulit.
de repetitæ origines Armeniorum, & ſitus. Vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

varia complurium regum in Parthis ſucceßione, imperium accepit Orodes, qui Graſſum delevit; & Syriam per filium Pacorum occupavit. Illi ſucceßit Phrahates, qui & cum Antonio bellum habuit, & cum Tiridate. Additæ res Scythicæ. Reges Thoclarorum Aſiani, interitusque Sarducarum.

PROLOGVS LIB. XLIII.

T*Ertio & quadrageſimo volumine continentur origines (Priſcorum) Latinorum, ſitus urbis Romæ; & res uſque ad Priſcum Tarquinium. Origines (deinde) Liguriæ, & Maßilienſium res geſtæ.*

PROLOGVS LIB. XLIV.

Q*Varto & quadrageſimo volumine continentur res Hiſpaniæ & Punicæ.*

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ISAACI VOSSII
BREVES
AD
IVSTINVM
NOTÆ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

BREVES
AD
IVSTINVM
NOTÆ.

AD LIB. I.

CAP. I. *Vexores.*] In MS. quibuſdam legitur, *Suexoſis* : pro quo alii, *Seſoſtris.* Malim ſcribere, *Seſooſis*, vel *Seſoſis*, quod propius accedit. Σεσόωσις ſane à Diodoro paſſim appellatur Seſoſtris. Sed & aliis quibuſdam ſic dicitur. Nonnullis & *Seſonchis*, vel *Seſonchoſis*. Vide Scholia ad librum IV. Apollonii Rhodii. Quiſnam vero ſit, quem hic Iuſtinus *Tanaum* vocat, affirmare non poſſum. Herodotus Melpomene primum Scytharum regem facit Targitaum. Qui forte idem eſt.

Et uxore Semiramide.] Conon apud Photium narratione IX, tradit, Semiramin, non uxorem Nini, ſed filiam fuiſſe. Ait præterea Iuſtinus, illam concubitum cum à filio petiiſſet, ab eodem interfectam. Conon vero longe aliter. Scribit enim, cum imprudens & ignara cum filio coiiſſet, re cognita, eidem nupſiſſe, & ex eo tempore licitum ſemper fuiſſe Perſis commiſceri matribus.

CAP. V. *Epulandumque patri tradidit.*] Theophilus

philus ad Autolycum lib. III. non hoc Aſtyagi, ſed Cambyſi tribuit. Perperam.

Cap. VI. *Nomine Sybarem.*] MS. habet *Sebarem.* Legendum *Sœbarem.* Et ſic quoque infra. Sœbares is eſt Oebares, Οἰβάρης. Vtrunq; enim dicitur. Sic Androcottus Sandrocottus, Indica Sindica, Merdis Smerdis, Oſthanes Æſchylo eſt Σωσθάνης. Alibi plura.

Cap. VII. *Rex Lydorum Crœſus.*] Omnes tradunt, jam tum temporis Crœſum à Cyro victum captumque fuiſſe, cum Babyloniis bellum inferret. Quomodo ergo iis opem tulerit, non video. Sed videtur Trogus, ut ſæpe, alios ſecutus fuiſſe auctores.

Cap. VIII. *Cum prohibere eos tranſitu Araxis fluminis poſſet.*] Neſcio, quid Ammiano Marcellino lib. XXIII. in mentem venerit, quod ſcribat, *Cyrum Boſpori fretum cum multitudine fabuloſa tranſgreſſum, ad internecionem delevit Tamyris regina Scytharum, ultrix acerrima filiorum.* Araxem transgreſſum fuiſſe Cyrum, cum Tamyridi & Maſſagetis bellum inferret, ex omnibus conſtat. Boſporum vero trajeciſſe nemo dixit. Miror quoque, virum doctiſſimũ hoc loco reponere *Tomyris*, pro *Tamyris*. Nam dicitur, Τώμυρις, Τάμυρις, & Θάμυρις. Quamvis poſtremum hoc nomen viris attribuatur, non fœminis. Ita Polyænus Sacarum regem vocat. Apud Æſchylum quoque in Perſis aliquoties Θάμυρις, pro Θάρυβις legendum eſſe, patet ex Scholiaſte. Et ſane videtur eſſe commentum Græcorum, quod de hac, tanquam muliere, produnt. *Teimur* namque maſculum nomen apud Scythas ſemper fuit. Quinetiam multum ab eo abit, quod refert Lucianus in Macrobiis, auctoritate Cipporum Perſicorum, & Oneſicriti. Ait enim: Κῦρος ὁ Περσῶν

ῶν βασιλεὺς ὁ παλαιὸς, ὡς δηλοῦσιν οἱ Περ-
σῶν καὶ Ἀσσυρίων ὅροι, οἷς καὶ Ὀνησίκριτος, ὁ τὰ
περὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, συμφωνεῖν δοκεῖ,
ἑκατοντούτης γενόμενος, ἐζήτει μὲν ἕνα ἕκαστον τῶν
φίλων. Μαθὼν δὲ τοὺς πλείστους διεφθαρμένους
ὑπὸ Καμβύσου τοῦ υἱέος, καὶ φάσκοντας Καμβύ-
σου κατὰ πρόσταγμα τὸ ἐκείνου ταῦτα πεποιηκέ-
ναι, τὸ μέν τι, πρὸς τὴν ὠμότητα, τοῦ υἱοῦ δια-
βληθεὶς, τὸ δέ τι, ὡς παρανομοῦντα αὐτὸν αἰ-
τιασάμενος, ἀθυμήσας, ἐτελεύτα τὸν βίον.
Quamquam abſurdiſſimum hoc multis videbitur. Vtpote cum Cyrus, quadraginta annos natus, regnare cœperit; imperarit annos XXX: Cambyſes vero annos VII $\frac{V}{XII}$. Fieri itaque non potuerit Cyrum centeſimum annum ætatis impleſſe, regnante Cambyſe.

CAP. IX. *Fratrem ſuum Mergim regnaturum.*] Non ſine injuria poſſet aliquis ſuſpicari, ſcribendum eſſe, *Merdim*, & paulo poſt *Merdi*, pro *Mergide*. Merdim enim, & Merdiam appellant nonnulli Cyri filium; ut teſtantur Scholia ad Perſas Æſchyli. Apud Æſchylum ipſis male legitur Μάρδις, ut jam vidit Scholiaſtes. Herodoto, & Ariſtoteli eſt Σμέρδις. Nam ſæpe τὸ σ nominibus propriis in principio affigitur. Cteſiæ eſt Ταννοξάρκης. Ait enim, Κῦρος δὲ μέλλων τελευτᾶν Ταννοξάρκην τὸν νεώτερον υἱὸν ἐπέστησε δεσπότην Βακτρίων, καὶ τῆς χώρας, καὶ Χωραμνίων, καὶ Παρθίων, καὶ Καρμανίων, &c. Sic legendum. *Oropaſtes* ipſi eſt Σφενδαδάτης.

CAP. II. *Pellibus tamen ferinis, aut murinis.*] In quibuſdam codicibus legitur, *felinis*, pro *ferinis*. Totum autem hunc locum ſic emendavit Cl. Salmaſius: *Lanæ iis uſus, ac veſtium ignotus, quanquam continuis frigoribus urantur. Pellibus tamen ferinis, aut murinis utuntur.* Scythas enim, ſive Parthos, murinis pellibns, conficiendis tunicis uſos fuiſſe, teſtatur Heſychius: Σίμωρ παρὰ Πάρθοις καλεῖταί τι μυὸς ἀγρίου εἶδος, οὗ ταῖς δοραῖς χρῶνται πρὸς χιτῶνας. Hujuſcemodi tunicas μυωτοὺς appellabant. Sed non poſſum hic præterire, quæ de hoc animali ad me perſcripſit vir divinus, Cl. Salmaſius: De Simore, inquit verum eſt, quod tibi in familiari ſermone dixi, hodieque à Perſis hoc nomen dari animalculo cuidam parvo feli non diſſimili. Arabes سمّور *Simmor*, cujus pellem calidiorem eſſe corpori humano, quam cujuslibet alterius animalis, ſcribunt, ſed nec eodem modo præparari. Puto eſſe, ut illud animal deſcribunt, quam Martem Zibellinam vulgo appellamus, Hungari & Poloni, Germanique, *Sobel*, vel *Zobel*. Sed ut feli ſimilis ſit hæc beſtia, non ideo tamen admiſerim ſcripturam quam in quibuſdam ſcriptis Iuſtini exemplaribus reperiri ais, *felinis, aut murinis.* Quis enim non videt, ab imperito aliquo eſſe excogitatam, qui cum videret, murinas ibi pelles nominari, ſtatim putavit felinas pro ferinis dicendas, quas auctor una commemoraret. Atqui certum eſt, veteres Latinos murium nomine, cum murinas pelles dixere, & feles ipſos, omne genus domeſticos, feroſque, comprehendiſſe, & majora etiam animalia, quorum pelles ad veſtitum uſurparentur. Cum

Pan-

Pantheras Romani mures Africanos vocarunt, nonne earum pelles murinas poſſe vocari veriſimile eſt? Puto tamen, Iuſtinum, per murinas pelles intellexiſſe minorum omnium animalium, ut ſunt martures, mæles, feles feri, vulpes, ſimores Parthici, & alia. Per ferinas vero, grandiorum ferarum; ut ſunt lupi, leones, leopardi, & ſimilia. Ammianus Marcellinus lib. XXXI. notat, *Hunnos indumentis operiri linteis, vel ex pellibus ſylveſtrium murium conſarcinatis.* Ad quem locum Fr. Valeſius ſcribit, has pelliculas odoratas fuiſſe, & citat Hieronymi verba, quæ de alio plane mure intelligenda. Nam animal Moſchi etiam mus eſt, & Zibethum quoque murem appellarunt, ſed eorum pellibus ad veſtitum non ſunt uſi, & ſylveſtres illi mures, ex quorum pellibus ſibi veſtes Hunnos conſarcinaſſe tradit Marcellinus, de martis vel marturibus accipiendi, & vulpeculis, quarum hodieque in illis pelles ad amictum expetuntur, & in alium orbem, noſtrumque, inde importantur. Hactenus Salmaſius.

CAP. III. *Vexores rex Ægyptius.*] Lege quoque hic, ut ſupra, *Seſoſis.* Sed miror equidem, quod Iuſtinus hic dicat, Scythas viciſſe Seſoſin, ſive Seſoſtrem, & in regnum repuliſſe, cum Herodotus, Dicæarchus, Diodorus Siculus, & alii, prodiderint, hunc Scythas ſubegiſſe, omniumque quas adierit gentium fuiſſe victorem. Trogum tamen ſecutus eſt Valerius Flaccus lib. V:

— ut prima Seſoſtris
Intulerit rex bella Getis, ut clade ſuorum
Territus, hos Thebas, patriumque reducat ad amnem;
Phaſidos hos imponat agris, Colchosque vocari
Imperet.

Nec paſſuras, ut in poſteritatem.] Io. Peyrare-

dus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

dus, nobilis Aquitanus, legit, *nec paſſuras, ut ſine poſteritate*, &c.

CAP. IV. *Marthesia, & Lampeto.*] Scribe, *Marpeſia, & Lampedo.* Græcis Μαρπησία, & Λαμπεδώ. Hæc Lampedò inter Pleiadas olim relata eſt: ſed poſtea alia in ejus locum ſubſtituta eſt. Verum hæc nos alias.

Filia ejus Otrere regno ſuccedit.] In MS. ſuprascriptum erat, legendum eſſe, *Sinope.* Et ſic quoque legerunt ſequioris ævi ſcriptores, hujus compilatores. Sinopen Amazonum unam fuiſſe, & ab ea urbem dictam, teſtatur Andron apud Etymologici magni auctorem, in voce Σινώπη. Ὁ δὲ Ἄνδρων φησὶν, μίαν τῶν Ἀμαζόνων φυγοῦσαν εἰς Πόντον παρὰ τὸν βασιλέα τοῦ τόπου, πίνουσάν τε πλεῖστον οἶνον προσαγορευθῆναι Σινώπην. Μεταφερόμενον γὰρ τοῦτο σημαίνει τὴν πολλὰ πίνουσαν. Atqui non Σινώπη ſignificat τὴν πολλὰ πίνουσαν, ſed σανάπη, quomodo ei ſcribendum fuerat. Auctor Scholiorum ad II Apollonii Rhodii librum. Ἐπεὶ γὰρ οἱ μέθυσοι σανάπαι λέγονται παρὰ Θρᾳξὶν, ᾗ διαλέκτῳ χρῶνται καὶ Ἀμαζόνες, κληθῆναι τὴν πόλιν Σανάπην. ἔπειτα κατὰ φθορὰν Σινώπη. Sic ſcribendum. Heſychius, Σανάπην, τὴν οἰνώδη Σκύθαι. Sic lege. Vulgo enim conſpurcatiſſimus locus iſte Heſychii.

CAP. V. *Vſque ad tempora Iancyri regis.*] Omnino ſcribendum, *Idantyri.* Herodoto eſt Ἰνδάθυρσος, ut & Arriano lib. VII. Straboni Ἰδάνθυρσος. Plutarcho in Apophthegmatibus, Ἰδάθυρσος. Multis enim vocabulis inſeritur εὐφωνίας ergo, & plenioris toni, τὸ ν'. ut Ἀτέας Ἀντέας, Ἄμισος Ἄμινσος, Thymodas Thymondas, Indigetes Indigentes, Carpetani Carpentani, Callatia Callantia, & ſexcenta ejus generis.

CAP.

CAP. VI. *Litteræ certe, ac facundia.*] Mi-
um, quam hic varient MS. omnes. In MS. Lu-
dunenſi, quem vidi, legebatur, *literæ gregrecerte.*
nde ego conjiciebam; *literæ egregiæ certe, ac fa-
undia, & hic civilis ordo diſciplinæ*, &c. Quas hic
teras egregias vocet Iuſtinus, nemo non videt.

Cranaus, cujus filia Athis.] Scribe, *Atthis.*
Nam Ἀτθίδα vocant Græci. De hac vide Apol-
odorum lib. III, & alios.

Satio apud Eleuſin à Triptolemo reperta eſt.]
Hoc Buzygi heroi Attico tribuunt alii. Vide Pli-
nium lib. VII. cap. LVI. Et Heſychium in voce Βȣ-
ζύγης. Epimenidi quoque adſcribit hoc Auſo-
nius in Epiſtolis:

Hoc ſi impetratum munus abs te accepero,
Prior colere quam Ceres.
Triptolemon olim, ſive Epimenidem vocant,
Aut Bulianum Buzygem.

Ita legendi hi verſus. Quis enim ſit Medes, nemi-
nem ſcire puto: neque etiam quare Buzyges Tul-
ianus dicatur. Omnino itaque ſcribendum Bul-
ianus, ſive Bulianus, à Bulia civitate Attica. Re-
cte autem hic Iuſtinus frumenti ſationem reper-
am eſſe ait ſub Erechtheo, non ſub Erichthonio,
ut alii ferme omnes, Erechtheum cum Erichtho-
nio eundem facientes, cum hic quartus, alter ve-
ro ſeptimus Athenienſium rex fuerint. Marmor
Arundellianum: ΑΦ ΟΥ ΔΗΜΗΤΗΡ
ΑΦΙΚΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΚΑΡΠΟΝ ΕΦΥτεΥΕΝ ΚΑΙ ΠΡ....
ΠΡΑ..... ΩΤΗΔ.....τρΙΠΤΟΛΕ-
ΜΟΥ ΤΟΥ ΚΕΛΕΟΥ ΚΑΙ ΝΕΑΙΡΑΣ
ΕΤΗ ΧΗΔΔΔΔΠ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ
ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΡΙΧΘΕΩΣ ΑΦ ΟΥ
ΤΡΙ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ΤΡΙΠΤΟλεμος .... ΕΣΠΕΙΡΕΝ ΕΝ Τῌ ΡΑΡΙᾼ ΚΑΛΟΥΜΕΝῌ ΕΛΕΥΣΙΝΙ ΕΤΗ ΧΗΔΔΔΔΠ. Raria, in qua primum Triptolemus ſeminaſſe hic dicitur, eſt campus in Eleuſine. Stephanus: Ῥάριον πεδίον ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ Ῥαρία γῆ, καὶ Ῥαριὰς, ἡ Δημήτηρ. Male apud Heſychium; Ῥάριον, παιδίον, pro πεδίον. Nomen hoc inditum erat illi campo à patre Rharo. Heſych. Ῥάρος, ἰσχυρὸς, καὶ ὄνομα τοῦ Τριπτολέμου πατρός. Filius hic erat Cranai, ut idem alibi; Κραναοῦ υἱὸς Ῥάρος. In hac tamen inſcriptione Triptolemus, non Rhari, ſed Celei filius fuiſſe dicitur. Et ſic quoque Pauſanias. Alii autem Celeum regem Eleuſinis faciunt, Triptolemo coævum, alii pauperem hominem. Similis quoque variatio in nomine matris, quæ hic Neæra dicitur, cum aliis quoque Metanira, Polymnia, & Dejope vocetur.

Cap. VII. *Inſolitis ſibi verſibus ſuadere populo cœpit.*] Salamis inſcribebatur poëma illud Solonis, & conſtabat centum verſibus: quorum principium habes apud Plutarchum in Solone, & Diogenem Laërtium, quamvis aliter: ſed minus recte. Verſus, quibus maxime perſuaſit populo, apud Diogenem exſtant. Sic vero ſunt legendi:

Εἴην δή τοτ' ἐγὼ Φολεγάνδριος, ἢ Σικινίτης,
  Ἀντί γ' Ἀθηναίου, πατρίδ' ἀμειψάμενος.
Αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο,
  Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιναφετῶν.

Non, ut vulgo, τῶν Σαλαμῖν' ἀφέντων.

Cap. VIII. *Piſiſtratus juventutem in inſidiis locat.*] Polyænus, & alii nonnulli, Soloni id ſtratagema tribuunt, non Piſiſtrato. Sed conciliat

hæc

hæc Plutarchus in Solone, qui docet, utriusque ope id geſtum eſſe.

CAP. IX. *Diocles, alter ex filiis.*] Neſcio, quid Iuſtino evenerit, ut quem omnes unanimi conſenſu Hipparchum vocent, ille Dioclem appellet. Neque tamen eum in re notiſſima lapſum eſſe, crediderim, cum nullam hujus erroris cauſſam videam.

CAP. X. *Artemenes maximus natu.*] Plutarcho in Apophthegmatibus, & libro de amore fraterno, eſt Ἀριαμένης. Et ſic in MS. Iuſtini.

Adverſus Græciam quinquennium inſtruxit.] Tres tantum annos in iſtoc apparatu Xerxem conſumpſiſſe, inquit Diodorus. Iulianus vero ὁ παραβάτης, oratione priori de laudibus Conſtantii, inquit, τὸν Ξέρξην χρόνον ἐτῶν οὐκ ἐλάσσονα δέκα περὶ τὸν πόλεμον ἐκεῖνον παρασκευάζεσθαι. Quod eſſe non poteſt, cum ſexto anno, ex quo regnum adeptus eſt, bellum in Græcos moverit Xerxes.

Eaſdemque cera.] Nam ſi cera inducatur, non ita olet, ac ſi liquida ſuperfundatur; hoc eſt quod dicit Polyænus, Demaratum ἐς πτύχα ἀκήρωτον γράψαντα ἐπικηρῶσαι. Quamvis Herodotus aliter. Doctiſſimus Gronovius apud Iuſtinum malebat, *eademque cera.* Quod ego non puto. Explicat hanc rem Iulius Aphricanus capite LIV. περὶ κρυφίας ἐπιστολῶν εἰσπομπῆς; cujus verba adſcribam: ἄλλον πάλιν ἐν τῷ τῆς δέλτου ξύλῳ γράψαντες, κηρὸν ἐπέτηξαν, καὶ ἄλλα εἰς τὸν κηρὸν ἔγραψαν. Εἶτα ὅτε ἦλθε, πρότερον δὴ τὸν κηρὸν ἐκκινήσας, καὶ ἀναγνοὺς, ὁμοιοτρόπως ἀντεπέστειλε.

Flumina ab exercitu ejus ſiccata.] Fuſe ea de re Herodotus libro VII: qui prodit, Echedorum

(male

(male apud eum legitur Χείδωρος) flumen po-
tantibus defeciſſe. Quo reſpicit Alexander apud Curtium, lib. 1. *Cum adiret Græcos, admonebat ab illis gentibus illata Græciæ bella; Darii prius deinde Xerxis inſolentiæ, aquam ipſam terramque populantium, ut neque fontium hauſtum, nec ſolitos cibos relinquerent.* Vbi nonnulli pro *populantium* ex MS. reponunt *poſcentium*. Sed male. Neque enim cohæret cum ſequentibus. Quamvis non ignorem, Perſas aquam terramque poſtulare ſolitos: quod tamen video alios ſollicitos habuiſſe, cum Herodotus teſtetur Megabazum, Darii ſatrapam, nuntios ad Alexandrum Amyntæ filium miſiſſe, αἰτήσοντας γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ βασιλεῖ. Id ipſum quoque legitur in epiſtola Ariſtippi ad Philippum regem; niſi quod ibi ſit, Ἀλέξανδρος ὁ Ἀλέξ, male, pro Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντου. Paſſim obvia ſunt ejus rei exempla.

CAP. XII. *Conjuges, liberosque, cum pretioſiſſimis rebus, abditis inſulis demandant.*] Senes in inſulas deportaſſe, inquit Ariſtides in oratione ὑπὲρ τῶν τεττάρων. Conjuges vero, & liberos, Troezenem miſiſſe, non in inſulas. *Abditas* autem vocat inſulas illas, quoniam in intimo receſſu ſinus eſſent ſitæ.

CAP. XIII. *Fama adverſi belli, & in majus, ſicuti mos eſt.*] Nihil mutandum. Sic quoque initio lib. XIV: *Ne fama, aut rem in majus extolleret, aut militum animos rerum novitate terreret.*

CAP. XV. *Quoſcumque ad ſe nuntios miſiſſet.*] In omnibus MS. legebatur, *pontios*, vel *potios*. Forte ſcriptum fuit, *protinus*. Error autem ortus eſt ex literarum compendio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

AD LIB. III.

CAP. III. *Proficiſcitur autem Cretam.*] In Samo vita exceſſiſſe Lycurgum, autor eſt Heraclides. *Λυκοῦργος ἐν Σάμῳ ἐτελεύτησε, καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν παρὰ τῶν ἀπογόνων τοῦ Κρεωφύλου λαβὼν, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Πελοπόννησον.* Scio quidem, autores diſſentire de loco mortis, & ſepulturæ Lycurgi: in Samo tamen obiiſſe, nemo dixit. Quin & ſequentia reclamant, ubi dicitur, libros Homeri à poſteritate Creophyli (male apud Plutarchum in Lycurgo legitur Κλεοφύλου) acceptos, primus in Peloponneſum deportaſſe. Omnino itaque ſcribe, *ἐν Σάμῳ ἐσχόλαζε*, ut eſt in MS. Sami enim aliquamdiu egit. Vide Plutarchum.

CAP. V. *Deinde cum per annos* LXXX *gravia ſervitutis verbera.*] Ita hic locus diſtinguendus eſt: *Deinde per annos* LXXX *gravia ſervitutis, verbera plerunque & vincula, cæteraque captivitatis mala, perpeſſi eſſent,* &c.

CAP. VII. *Sperantes acquirere ſe illi poſſe.*] Non ideo agros Periclis intactos reliquiſſe Archidamum, ut eum ſuſpectum redderet Athenienſibus, ſed quoniam ei amiciſſimus erat, inquit Polyænus.

AD LIB. IV.

CAP. I. *Spiritu cum igne inter interiora luctante.*] Mira diſcrepantia in omnibus MS. Quidam codices habent, *inter interita.* Non dubito, quin Iuſtinus ſcripſerit, *ut ſpiritu cum igne interintra luctante,* &c. Hoc verbum cum inſuetum eſſet Iſidoro, qui hæc citat, reſcripſit, *introrſus. Interintra vero,* ut *circumcirca, præterpropter,* & alia.

CAP. III. *Auſi facinus nulli tyranno com-parandum.*] Omnino legendum eſt, *nulli tyran-comparandum.*

AD LIB. V.

CAP. IV. *Iam Mindarus, & Pharnabazu-Lacedæmoniorum duces.*] In omnibus MS. le-gitur *Zeſtromindarus:* unde fac; *Iam Seſti Minda-rus & Pharnabazus,*&c. Nam in Helleſponto fa-ctam eſſe hanc pugnam cum alii, tum etiam Fron-tinus tradit. Lib. I I. cap. V: *Alcibiades dux Athe-nienſium in Helleſponto adverſus Numidarum & Lacedæmoniorum ducem, cum amplum exercitum & plures naves haberet*, &c. Sed ineptiſſima eſt hæc Frontini lectio. Quis enim unquam prodidit, Numidas Lacedæmoniis opem tuliſſe? Nihil cer-tius eſt, quam reſcribendum eſſe, *adverſus Min-darum, Lacedæmoniorum ducem.*

CAP. VIII. *Vivus in cubili in quo dormiebat, crematus eſt.*] Contra habent Plutarchus, & Cor-nelius Nepos, ut jam vidit Cl. Berneggerus. Verba Cornelii in mendo cubant. *Illi cum eum ferro ag-gredi non auderent, noctu ligna contulerunt, circa domum ſamenam, in qua quieſcebat, eam ſuccen-derunt,*&c. Non attinet virorum doctorum ſuper hunc locum conjecturas apponere. Lege, *circa do-mum Saniſenam.* Saniſene appellatur tractus in confinio Phrygiæ, & Galatiæ.

AD LIB. VI.

CAP. V. *Prædarum ſumptu, & exercitu Per-ſarum reſtituit.*] Libentiſſime fateor, me non capere, quid ſit *prædarum ſumptus.* Manuſcripti inter ſe variant. Revoco lectionem veram: *Itaque, quæ incenſa fuerant pridem, ſumptu & exercitu Perſarum reſtituit.* Vulgatam quoque lectionem

repro-

probat Xenophon, qui nihil de præda. Error autem ortus eſt ex ſcripturæ compendio.

CAP. VIII. *Poſt paucos deinde dies Epaminondas decedit.*] Imo non poſt paucos dies, ſed ſtatim ut è prœlio ad caſtra relatus eſt, animam efflavit. Quod ex omnium conſenſu conſtat.

Id unum à circumſtantibus requiſivit.] Ita, ut Juſtinus, cæteri quoque omnes id narrant. Ælianus tamen longe aliter, lib. XII. cap. III. cujus verba emendata apponam. Ἐπαμινώνδας ὅτε ἐτρώθη ἐν Μαντινείᾳ, καιρίαν εἰς τὴν σκηνὴν κομισθεὶς ἔτι ἔμπνους Δαΐφαντον ἐκάλει, ἵνα ἀποδείξῃ στρατηγόν· οἱ δὲ ἔφασαν τεθνάναι τὸν ἄνδρα· εἶτα Ἰολαΐδαν καλεῖν διὰ ταχέως ἠξίου. Ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἐλέχθη τεθνάναι, συνεβούλευσε διαλύσασθαι πρὸς τοὺς πολεμίους, καὶ φιλίαν θέσθαι, ὡς μηκέτι στρατηγοῦ καταλιμπανομένου ἐν Θήβαις. Vulgo, ὡς μηκέτι στρατηγοῦ καταλαμβανομένου ἐν Θήβαις. Male. Vide quoque Plutarchum in Apophthegmatis Epaminondæ, qui Ἰολαΐδαν, perperam, ut puto, vocat Ἰολαΐδαν.

AD LIB. VII.

CAP. I. *Populus Pelaſgi, regio Bœotia dicebatur.*] Peyraredus, vir doctus, putabat legendum *Pæonia, non Bœotia.* Optime. Confirmant hujus lectionem Polybii excerpta, & Livius lib XL, cap. III.

Ex alio latere in Europa regnum Europus nomine tenuit.] Europa eſt pars Thraciæ ad Hæmum montem. Sed illa nihil huc facit, cum de Macedonia ſola loquatur. Puto, legendum, *in Europia.* Europia eſt portio Macedoniæ, in qua Europus civi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

civitas; ubi Europum Macedonis filium regnum tenuiſſe, penes auctores fides eſt.

Pulſo deinde Mida, nam is quoque portionem Macedoniæ tenuit.] Brygorum Midam regem fuiſſe, teſtatur Herodotus. Βρύγοι autem, & Βρύγες, & Φρύγες, ſunt iidem. Strabo lib. XII. ὁμοίως δὲ καὶ Βρύγοι, καὶ Βρύγες, καὶ Φρύγες, οἱ αὐτοί. Male vulgo, Βρέγοι, & Βρέγες. Vide quoque Euſtathium ad Dionyſium. Macedones enim τὸ, φ′, mutant in β′. Non autem pulſum eſſe Macedonia à Carano, Conon apud Photium inquit, ſed ὅπως αὐτῷ χρυσὸς ἐγένετο τὰ εἰς τροφὴν παρατεθέμενα ἅπαντα, καὶ ὡς διὰ τούτων πείσας τὸ ὑπήκοον, ἀπ' Εὐρώπης διαβῆναι τὸν Ἑλλήσποντον, ὑπὲρ Μυσίαν ᾤκησε, Φρύγας ἀντὶ Βρύγων βραχύ τι παραλλαγείσης τῆς λέξεως μετονομασθέντας.

Cap. II. *Philippum reliquit, qui immatura morte raptus.*] Quomodo immatura morte raptus, cum annos triginta & octo regnarit?

Cap. IV. *Ex Cygnæa autem Archelaum.*] Scribe, *ex Gygæa.*

Cap. VI. *Arruba, rege Moloſſorum.*] Græcis promiſcue appellatur, Ἄρυβας, & Ἄρυμβας. Sæpe enim inſeritur τὸ μ; ut Sybaris Symbaris, Thynias Thymnias, Senones Semnones, & ſexcenta alia. Apud Frontinum male vocatur *Harridas*, pro *Arubas* aliquoties lib. II. cap. V.

Ad Lib. VIII.

Cap. I. *Philomelo quodam duce.*] Apud Polyænum lib. V. male appellatur Φιλόμηδος, pro Φιλόμηλος.

Ad

AD LIB. IX.

AP. I. *Condita primo à Pauſania.*] Pauſanias Byzantium condidit, ſive coloniam fecit artanorum. Primo vero ab illo conditam eſſe, inquit Iuſtinus, falſum eſt. Iam diu enim ante Byzante exſtructam, ſutoribus & tonſoribus tum. Deinceps condita à Megarenſibus Olymp. xx, anno II. Inde à Mileſiis deducta colonia. andem à Pauſania. Atticorum quoque fuiſſe coniam, probat quidam ex Ammiano, & Cornep Nepote, cujus verba ita legebat: *Alcibiades i hoc audivit, domum reverti noluit, & ſe Peithum contulit, ibique tria caſtella communivit, rnos, Byzantium, Macronticos.* Cum vulgo leretur, *Bornos, Byziam, Themeonticos.* Sed malegendum enim, *Bornos, Byſanthen, Neontichos.* σάνθη oppidulum hoc loco Ptolomæo. Νεὸν ῖχος, Scylaci.

CAP. V. *Cujus ſororem nuper expulſa Olymde.*] Iam ante repudiarat Olympiada, ſuperincta Meda, Cithelæ Thraciæ regis filia. Poſtrea autem è ſeptem Philippi conjugibus fuit hæc eopatra, Attali ſoror. Vide Athenæum lib. XIII.

CAP. VI. *Convivarum libidini, velut ſcorm vile ſubjecerat.*] Paulo naſutior viderit, hanc e deformatam lectionem. In omnibus fere ſcriis codicibus legebatur; *verum ſcortorum jure.* nde ego veram lectionem expiſcatus ſum: *convarum lubidini, ebrium ſcortorum jure ſubjerat,* Scortorum jure, hoc eſt more. Florus lib. I. p. XVII. de Fabio Maximo: *captis ſuperioribus gis, in ſubjectos ſuo jure detonuit.* Iterum lib. III. p. XVII. *Peculabantur ſuo jure Rempublicam.* anc lectionem confirmat Diodorus. Ἄτταλος ; ὢν τῆς ἐξ αὐλῆς, καὶ πολὺ δυναμθρῶν παρὰ

τῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

τῷ βασιλεῖ, ἐκέλευσεν ἐπὶ δεῖπνον τὸν Παυσανίαν, καὶ πολλῷ ἐμφορήσας ἀκράτον, παρέδωκε αὐτοῦ τὸ σῶμα τοῖς ὀρεοκόμοις, εἰς ὕβριν, καὶ παροινίαν ἑταιρικήν.

Cap. VII. *Sub nomine Myrtalis.*] Lege, *Sub nomine Myrtales, conſecravit. Hoc enim nomen ante Olympiadi parvulæ fuit.* Nam Μυρτάλη prius appellata eſt Olympias.

Ad Lib. XI.

Cap. IV. *Quæ non viros tantum, verum & deos genuerit.*] Bacchum nimirum, & Herculem. Hinc explica verſus illos Sophoclis, qui apud Dicæarchum exſtant:

Θήβας λέγεις μοι, τὰς πύλας ἑπταστόμους,
Οὗ δὴ μόνον τίκτουσιν αἱ θνηταὶ θεούς.

Quos verſus perperam corrigunt. Statim poſt, lege ex MS. Bibliothecæ Lugdunenſis, *actaque Thebis à patre ejus Philippo pueritiæ.*

Cap. VII. *Gordieum urbem petit, quæ poſita eſt inter Phrygiam majorem, & minorem.*] Falſum. Non enim inter Phrygiam majorem, & minorem, ſita urbs Gordium, ſed inter Phrygiam majorem, & Cappadociam. Stephanus, Γορδίου πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας, πρὸς τῇ Καππαδοκίᾳ, ἀπὸ Γορδίου τοῦ πατρὸς Μίδου. Alii tamen ſimiliter in Phrygia minore ad Sangarium ponunt. Sed inepte. Ineptiunt quoque illi, qui eandem ac Sardes faciunt. Celænas enim Alexander jam ceperat. Neque quiſquam prodidit, eum regreſſum in Phrygiam Helleſpontiacam.

Profectus ad conſulendos augures vicinæ urbis.] Omnino ſcribo, *ad augures Telmiſinæ urbis*; non, *vicinæ*. Nihil enim minus, quam vicina fuit hæc urbs

..os Phrygiæ. Telmiſenſes autem fuiſſe σοφὰς τὰ ..ϊα, καὶ τὴν οἰωνοσκοπικὴν ἐξηγεῖσθαι, nec ..rdi & bambaliones ignorant. Confirmat hanc ..njecturam Arrianus lib. II; quem conſule. Abit ..t paululum ab Iuſtino in hac narratione. Sed ..on poſſum omittere, quid ſit, quod maxime hic ..rer. Cum enim ſupra dixerit, & nos etiam ex ..s oſtenderimus, Midam cum Phrygibus ex Eu..pa in Aſiam trajeciſſe; quomodo pater ejus Gor..s in Phrygia Aſiatica regnare potuerit? Aut ..omodo Phryges ante Midam in Aſia? Non ta..n hoc unus Iuſtinus; ſed & Arrianus, & alii, ..dunt.

Ab Orpheo ſacrorum ſolemnibus initiatus.] Co..n apud Photium, Narratione I. refert, quod ..das Ὀρφέως κατὰ Πιέρειαν τὸ ὄρος ἀκροα..σάμενος, πολλαῖς τέχναις Βρύγων βα..σιλεύς.

CAP. IX. *Imperiique perpetuæ à diis immor..bus datæ poſſeſſionis admonere.*] Scribe, *dati poſ..ſionis.* Ait imperium perpetuæ datum poſſeſ..nis.

CAP. X. *Obvios cum inſulis multos Orientis .. habuit.*] Puto, reſpicere Iuſtinum ad me..rabilem illam hiſtoriam, quam Ioſephus de ..lo, ſummo Iudæorum ſacerdote, narrat. Vide .. lib. XI. Antiq. cap. VIII.

..er proditionem capiuntur.] Nemo dixerit per ..ditionem eſſe captam Tyrum.

CAP. XI. *Inde Rhodum Alexander, Ægy..m, Ciliciamque.*] Atqui Cilicia jam diu erat ..a. Scribe itaque, *Syriamque.* Sic quoque non..i inter Iuſtini compilatores legerunt.

CAP. XIV. *Vt pons Cydni fluminis.*] Non ..m mutandum quidpiam; quamvis Arrianus, & ..tius, *Lycum* hic habeant. Cydnus, & Lycus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

vicina ſunt flumina, utraque in Tigrim labuntur. Vt credam, eundem eſſe Cydnum ac Gyndem, facit Tibullus, in Panegyrico ad Meſſallam:

Nec qua vel Nilus, vel regia lympha Diaſpes
Profluit, aut rapidus Cyri dementia Cydnus.

Nihil hic mutandum. *Diaſpes*, pro *Idaſpes*. Idaſpem vero Romani appellarunt etiam Choaſpem. Virgilius IV. Georg. —— *Aut Medus Idaſpes.* Quem locum male interpretatur Iunius Philargyrus, de Idaſpe Indiæ. Curtius lib. V. *Benigne juvenem excepit rex, & eo duce ad Idaſpem amnem pervenit, delicatam, ut fama eſt, vehentem aquam.* De Choaſpe loqui, nemo non viderit. Adi quoque Lactantium lib. I. & Ammianum lib. XVIII. Ex hujus alveo quidam veterum prodiderunt, Cydnum ſive Gyndem profluere. Vnde error Solini emanaſſe videtur, dicentis, Cydnum Ciliciæ Choaſpe derivari. Vbi confundit Cydnum Ciliciæ, cum hoc Perſiæ.

CAP. XV. *In vico Parthorum Thara.*] *Dar* omnino ſcribendum eſt. Etymol. magnum: Δά ρας παρὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ συλληφθῆνα Δαρεῖον ὑπὸ Ἀλεξάνδρου· ὑπὸ δὲ Ἀναστασί κλισθὲν, ἐκλήθη Ἀναστασιούπολις. *Darieum* Plinio, & aliis. Sed errat Etymologus, quod han Anaſtaſiopolin dictam putet, cum illa ſit alia.

Pro ſe juſtam magis, quam gravem, ſepultur veniam orare.] Forte, *pro ſe juſtæ magis, quam gravis, ſepulturæ veniam orare. Gravis*, id eſt ſumptuoſæ. Ita legerunt medii ævi ſcriptores.

AD LIB. XII.

CAP. I. *Centum nonaginta millia talentum Ecbatanis congeſta.*] Nam θησαυροφυλάκι regum Mediæ, & Perſiæ, ait fuiſſe Batanis Iſidorus Characenus. Batana autem vocat Ecbatana

& Curtius lib. IV. *Se quoque cum tranſiſſet ma-, non Ciliciam, aut Lydiam (quippe tanti belli iguam hanc eſſe mercedem) ſed Perſepolim, caput gni ejus, Bactra, deinde Batana, ultimique Orien- oram, imperio ſuo deſtinaſſe.* Sic lege. Nam M S. ibebat *Batava*. Et ſic forſan & alibi ſcripſit Cur- us. Sane Pſeudo-Calliſthenes de rebus geſtis Ale- ndri (quem utendum habeo ex Bibliotheca Lu- lunenſi) Βάτανα ſemper vocat. Sed de eo ad olomæum.

CAP. III. *Ibi ei occurrit Thaleſtris.*] Non vi- tur Iuſtinus, ut alii, Amazonum gentem in yrcania ponere; ſed ad Mæotim, & Tanaim. am inquit, XXV dierum itinere confecto, in Hyr- nia occurriſſe Alexandro. Rectius ſane. Neque im ullus Geographorum Amazones alibi collo- re, quam ad Mæotim unquam dubitavit. Eaque am de cauſa Mæotidas, & Tanaitidas appellari, mo neſcit. Seneca Hippolyto:

Qualis relictus frigidi Ponti plagis
Egit catervas, Atticum pulſans ſolum,
Tanaitis, aut Mæotis, & nodo comas
Coëgit, emiſitque, lunata latus
Protecta pelta; talis in ſylvas ferar.

leg. ex M S. Vulgo peſſime, *Aut Tanais, aut eotis.* Curtius tamen lib. VI, Hyrcaniæ finiti- m facit Amazonum gentem. Sed male. *Erat ſupradictum eſt) Hyrcaniæ finitima gens Ama- num, quondam circa Thermodonta amnem The- ſcyræ incolentium campos. Reginam habebant aleſtrim, omnibus inter Caucaſum montem & aſim amnem imperitantem.* Ita lege. Vide quo- e Diodorum, ad annum IV. Olymp. CXII. Cau- rroris hæc eſt: quod Iaxartem ſive Orxantem, naim eſſe crederent milites Alexandri. Adi rianum lib. VII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

CAP. VII. *Cum ad Nyſam urbem veniſſet, oppidanis non repugnantibus.*] Sic quoque Arrianus lib. v. Cui tamen adverſatur Curtius. Statim poſt puto legendum, *Cleophis.*

Repentino impetu mentis, in ſacros dei ululatus inſtinctus.] In MS. legebatur, *inſtinctu*, non *impetu*. Quod facit ſubdubitare, latuiſſe hic aliquod verbum minus ab librariis intellectum, vel quod inſolitum quid ipſorum auribus ſonaret. Forſitan ſcriptum fuit; *repentino incitu mentis*, &c. *Incitu* pro incitatione dixerit Iuſtinus. Sic Plinius lib. II. cap. XLV: *Qui ſive aſſiduo mundi incitu, & contrario ſiderum occurſu naſcuntur, ſive hic eſt ille generabilis rerum naturæ ſpiritus*, &c.

CAP. VIII. *Cum præceps ad terram decidiſſet, concurſu ſatellitum ſervatur.*] Curtius aliter lib. VIII. Inquit enim, equum Alexandri multis vulneribus confoſſum procubuiſſe, poſito magis rege, quam excuſſo. Hiſtoriam fuſius narrat Agellius ex Charete (ita legendum) lib. v. cap. II. Adi quoque Arrianum, Plutarchum, & alios. Perſæ hiſtoriam hanc de Poro, & Alexandro, longe aliter narrant. Vide Petrum Teixeram lib. I. c. XXII.

Inde Adreſtas.] MSS. omnes *Areſtas*. Et ſic quoque Lucanus III: *Tunc furor extremos movit Romanus Areſtas. Præſtos* vocat Curtius, male. Sed variis modis Indicæ illæ gentes ab auctoribus appellantur. Sic quos Ariſtobulus Γλαυκανίκας vocat, Ptolomæus Γλαύσας, & trecenta ejuſcemodi, in quibus verum nomen nullus εἰ μὴ ὁ θεὸς εἰδείη.

Gangaridas cæſis eorum exercitibus expugnat.] De Gangaridis, ſive Gandaridis, negat Diodorus, Olymp. CXIV, anno II: Μέγιστον τὸ τῶν Γανδαριδῶν ἔθνος, ἐφ' οὓς διὰ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἐλεφάντων, οὐκ ἐπεστράτευσεν ὁ Ἀλέξανδρος.

ωδρ☉. Vide quoque Plutarchum, qui Γαυ-
ειταις, & alibi Γαυδρίδας perperam vocat.
æſidas vero Πρασιὺς, & Πρασιαίυς.
Cum gratulatione in eadem reverterunt.] Puto
rius, *Indidem reverterunt.*
CAP. IX. *Hinc in Ambros.*] Diodorus, *Am-
itas.*
CAP. X. *Ad urbem Ambigeri regis.*] Forte
ſcribendum, *Ambiſari.* De quo vide Arrianum
. v.
CAP. XII. *Gorgias, Polydamas, Amadas.*]
mnino *Amyntas* legendum, non *Amadas.*
CAP. XIII. *In Burſiam urbem trans Eufra-
n.*] Non puto locum hunc eſſe ſanum. M S S.
qui præferebant, *Burbeſiam.* Arbitror, ſcriben-
m eſſe *Borſippam.* Locus ille non videtur uſque
eo celebris fuiſſe ævo Alexandri. Perſæ hoc op-
lum vocant *Kermes.* Sed errant, cum dicunt,
eo Alexandrum mortuum eſſe.

AD LIB. XIII.

AP. IV. *Parapammenos fines.*] Omnino le-
gendum, *Paropamiſios, & fines Caucaſi mon-
, Oxyarches accepit.* Ex Dexippo, & Arriano.
tim poſt in M S S. legitur *Cedroſique.* Recte:
m & Græci non Γεδρώσυς tantum, ſed &
δρώσυς vocant. Stephanus, Κέδρωσοι ἔθνος
ερσικὸν, &c.
CAP. VII. *Autuchum, Agrium, miſſos à
re Speo.*] E Diodoro Siculo lib. IV, & Apollo-
Schol. patebit, legendum eſſe, *Hypſeo*, non
o. Apum quoque, & mellis uſum inveniſſe,
atur idem Scholiaſtes. Videſis etiam Hera-
lem Ponticum in Ceorum Republica.
CAP. VIII. *Prodere partium exercitum vo-
.*] Nob. Peyraredus legebat, *partem exercitus,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

idque à ſequentibus confirmari ajebat. Iudice lector.

AD LIB. XIV.

CAP. I. *Tunc exercitu in Ætoliam promoto.*] Inepte. In Cappadocia enim hæc geſta eſſe, patet, cum ex Diodori lib. XIIX, tum etiam ex aliis. Hanc difficultatem viderunt alii, qui Æoliam conati ſunt reponere. Fruſtra. Scribe, *in Ætuliam.* Ætuliam vocat, quam alii Ætulanen. Ea eſt Armeniæ minoris portio, in Cappadocia. Ptolomæus Ἀρμενίας μικρᾶς, ἡ μὲν ἀρκτικωτάτη καλεῖται, Ὀρβαλισηνή· ἡ δ' ὑπ' αὐτὴν Αἰτουλανή. Εἶτα Αἰρετική, καὶ ὑπ' αὐτὴν Ὀρσηνή, καὶ μεσημβρινωτάτη μετὰ τὴν Ὀρσηνήν, Ὀρβισηνή. Sic lege.

CAP. VI. *Vt Alexandrum poſſes etiam in moriente matre cognoſcere.*] In MSS. legebatur, *In moriente patre, & matre.* Vnde neſcio, an vere conjecerim; *Vt Alexandrum poſſes etiam in moriente, ut pariente matre cognoſcere.* Senſu optimo, & veriſſimo.

AD LIB. XV.

CAP. I. *A Ptolomæo apud Galaman vincitur.*] Bongarſius legit, *Gazam*, ex Diodoro, & aliis. Puto tamen Iuſtinum ſcripſiſſe, *Gamalan.* Proxima enim eſt urbs hæc Gazæ. Quippe in Idumæa eſt. Noli hanc confundere cum Gamala Phœniciæ. Etiam Gabala ſive Gebala appellatur, ut teſtatur Stephanus. Vnde portio Idumææ dicta eſt Gabalene. Sexcentis autem nominibus τὸ μ, in β mutatum eſt, & contra: ut Amantes Abantes, μύρμηξ βύρμαξ, τέρμινθος τερέβινθος. Sic quoque è Græco βοῦνος Latini fecere *mons.*

CAP.

CAP. IV. *Auctor libertatis Sandrocottus.*] Nihil mutandum. Sæpe enim prior illa litera demitur. Ita dicitur Ἀλμυδησσὸς, & Σαλμυδησσὸς, Ἐλμάντικα Σελμάντικα, Ἐξιτανία Σεξιτανία, Ἰνδικὴ Σινδικὴ, Ἀρδιαῖοι Σαρδιαῖοι, Ἀκχηνοὶ, Σακχηνοὶ, & alia plura.

AD LIB. XVI.

CAP. V. *Chion & Leonides indignantes.*] Vide Memnonis Eclogas de Hiſtoria Pontica: unde apparebit, legendum hic eſſe *Leon*, non *Leonides*.

Heracleenſes ſub regno Tyrannorum fuere.] MS. *Heracleenſes regnum Tyrannorum fuere.* Ita loquuntur optimi quique ſcriptores, & ipſe quoque Iuſtinus. Sic infra lib. XVII. cap. III. *Quæ & ipſa genus Æacidarum erat.* Ita enim ex MSS. legendum.

AD LIB. XVII.

CAP. I. *Lyſimachus quatuor & LXX annos natus erat.*] Octoginta annorum facit Lyſimachum Hieronymus cum occumberet in prœlio adverſus Seleucum. Vide Lucianum de longævis.

CAP. III. *Pyrrhum filium vivum, admodum parvulum.*] MS. *unum*. Forte *unicum*. Nullos namque filios habuit Æacides, præter Pyrrhum.

AD LIB. XVIII.

CAP. III. *Nam piſcem Phœnices Sidon appellant.*] Philo Byblienſis: χρόνοις δὲ ὕστερον πολλοῖς ἀπὸ τῆς Ὑψουρανίου γενεᾶς γενέσθαι Ἀγρέα, καὶ Ἁλιέα, τοὺς ἁλιείας καὶ ἀγρείας εὑρετὰς, ἐξ ὧν κληθῆναι ἀγρευτὰς καὶ ἁλιεῖς. Nam ציד *piſcator*. Ita credebant Phœnices.

CAP. IV. *Interim rex Tyro decedit filio Pygma-*

lione &c.] In MS. legebatur, *rex multo Tyro.* I
Ioannes Gerundenſis Epiſcopus in Paralip. Hiſ
Hiſpanicæ citat, *interim rex mulcto Tyro decedi*
Vix itaque crediderim, ſanum eſſe hunc locum
Puto ſcribendum, *interim rex Mutgo Tyro decedi*
Mutgo appellatur hic pater Pygmalionis, quem
alii *Mutgonum*, & *Matgenum* vocant. Μέτηλ
is eſt Theophilo lib. III. ad Autolycum. *Methri*
vero eſt Servio. Alii & *Belum* vocant. Non recte.

Cap. VII. *Propter quod ducem ſuum Ma leum.*] In aliis codicibus erat *Macheum*. Quod non poteſt eſſe nomen Punicum. Forſan verum eſt, *Malchus*.

Punitis auctoribus miſerorum civium.] Doctiſſimus Peyraredus, ita legit, & diſtinguit, *contentumque victoria ſua, punitis auctoribus, miſerum civium* &c. Quam conjecturam veriſſimam eſſe puto.

Ad Lib: XIX.

Cap. I. *Quo Pœni humanas hoſtias immolare.*] Porphyrius de abſtinentia lib. II. dicit Iphicratem finem impoſuiſſe τῇ ἀνθρωποθυσίῃ· Καὶ οἱ ἐν Λιβύῃ Καρχηδόνιοι, ἐποίουν τὴν θυσίαν, ἣν Ἰφικράτης ἔπαυσεν. Pindari Schol. in Pythiis Ode II. hoc Geloni tribuit. Τὸ γοῦν ἀνθρωποθυτεῖν φησιν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Τυρσηνῶν παύσασθαι αὐτοὺς Γέλωνος προστάξαντος· ὅτε γὰρ καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς χρήματα εἰσφέρειν. Τίμαιος διαγραφῆς τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἀναγέγραφε. Ita ſcribendus ille locus.

Cap. II. *Hannibal, Haſdrubal, & Sappho.*] Meminerunt hujus Annibalis Xenophon lib. I. Hiſt. Græcarum, & Diodorus lib. XIII. Mortuus eſt hic in Sicilia anno I. Olymp. XCIII. Inter hujus obitum,

obitum, & alterius Annibalis nativitatem, interſunt anni plus minus CLX. Non poteſt itaque patruus fuiſſe magni illius Annibalis. Sapphonem alii auctores non norunt: & forte corruptum eſt nomen. In MS. erat *Sapho.* An *Pſapho?* Certe hoc eſt nomen Punicum. Vide Apoſtolii Parœmias, & Arſenii apophthegmata.

AD LIB. XX.

CAP. I. *Tarquinii à Theſſalis, & Spinambris.*] MSS. habent, *Inſpinambris.* Lege, *Spina in Umbris.* Plurimi enim veterum confundunt Umbrorum & Tuſciæ terminos. Sed de eo nos alias.

CAP. IV. *Hic Sami Demarato locuplete negotiatore natus.*] Certe non magis Pythagoras Demarati filius, quam Tarquinius Mneſarchi. Forte ſcripſit Iuſtinus *Marmaco*, pro *Demarato.* Marmacum namque aliqui dixerunt appellatum fuiſſe Pythagoræ patrem. Diog. Laërtius: Πυθαγόραν ἔνιοι μὲν φασὶ υἱὸν εἶναι Μαρμάκου τοῦ Ἱππάσου, τοῦ Εὐθύφρονος, τοῦ Κλεωνύμου, φυγάδος ἐκ Φλιοῦντος.

CAP. V. *Qui ante menſes Romam incenderant.*] Puto ſcripſiſſe, *ante menſem.*

Auxiliis Gallorum auctus, bellum velut ex integro reſtaurat.] Hæc ita correxere, cum in MSS. legeretur; *bellum velut ex integro reliquit reſtauratis autem.* Quod non fruſtra eſt. Ita enim emendandum erat: *auxiliis Gallorum auctus, belli, velut ex integro, reliquias reſtaurat. Iis autem, &c.*

AD LIB. XXI.

CAP. I. *Tyrannidem in ſuos priuſquam in exteros auſpicatus.*] Lege, ex MS. *in ſuos, quam exteros.* Quomodo loquuntur optimi ſcriptores.

AD LIB. XXII.

CAP. I. *Bello adverſus Ætnæos.*] Nihil mu tandum. Ætna eſt oppidum idem ac mons cu impoſitum, nomen ſortitum; ut patet ex Strabo ne, Plinio, Ptolomæo, & aliis. Ea ante *Ineſſa* ap pellabatur.

CAP. II. *Expoſitis ignibus cereis tactiſque, i obſequia Pœnorum jurat.*] Peyraredi conjectur eſt: *expoſitis ignibus ſacris, tactiſque*, &c. Liviu ita de Hannibale, lib. xx. *Fama etiam eſt, Anni balem annorum ferme novem pueriliter blandien tem patri Amilcari, ut duceretur in Hiſpaniam cum perfecto Africo bello, exercitum eo trajectu rus, ſacrificaret, altaribus admotum, tactis ſa cris jurejurando adactum ſe, cum primum poſſet hoſtem fore populi Romani.*

CAP. VII. *Rex Cyrenarum Afellas.*] No dubitandum de lectione Bongarſii, *Ophellas*. Nam præter Diodorum, ita quoque habent, Theophra ſtus de plantis lib. IV. cap. IV. & Polyænus, at que alii.

CAP. VIII. *Archagatho filio.*] A Græcis va rie appellatur, Ἀργάγαθος, & Ἀγάθαρχος.

AD LIB. XXIV.

CAP. V. *Igitur Galli duce Belgio.*] Pauſania hic eſt Βόλγιος. Sed male, ut puto.

CAP. VI. *Et quindecim millibus equitum.* Μυρίους ἱππέας tantum recenſet Diodorus i epitome lib. XXII.

CAP. VIII. *Cum dolorem vulnerum ferre no poſſet pugione vitam finivit.*] Atqui Pauſanias in quit, illum vulneratum, veneno vitam finiviſſe pudore ſcilicet acceptæ in Græcia cladis. Se conciliat hos Diodorus: Βρέννος δὲ ἄκρατο

πολυ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

πολλῶ ἐμφορησάμενος, ἑαυτὸν ἀπέσφαξε.

AD LIB. XXVI.

CAP. II. *Bellum Athenienſibus infert.*] In MSS. legebatur, *belli bellum Athenienſibus infert.* Vnde ſuſpicor, Iuſtinum ſcripſiſſe: *recenti adhuc ex priori victoria militum ardore bellandi, bellum Athenienſibus infert.*

CAP. III. *Rex Cyrenarum Magas.*] *Magam* quoque vocant Polyænus, & Athenæus.

AD LIB. XXVII.

CAP. III. *Ad ſocerum ſuum Artamenem.*] MS. habebat, *Arimenem.* Puto, verum eſſe, *Ariamenem.* Nam Diodori epitome habet Ἀριαμένης. Hujus Antiochi ſororem Stratonicen, uxorem duxerat Ariarathes, filius Ariamenis. Socerum itaque ejus laxius vocat Iuſtinus.

Sed Ptolomæus non amici debito, quam hoſtis factus.] Doctiſſimus Gronovius, in Obſervationibus ſuis, ita hunc locum emendabat, *non tam amicus dedito, quam hoſtis fratri.* Quod quidam codices præferrent: *non tam amicus ei deditus.* Verum, niſi me animus fallit, omnino, pro *factus* ſcribendum, *functus*; hoc modo: *Sed Ptolomæus non amici debito, quam hoſtis functus,* &c. *Subintelligitur vero, τὸ, tam.* Certo certior hæc conjectura.

AD LIB. XXVIII.

CAP. III. *Ipſi regem quærant, cui imperent.*] MSS. habebant, *quia*, pro *ipſi.* Noli dubitare, quin Iuſtinus ſcripſerit, *quin.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

AD LIB. XXIX.

CAP. II. *Cujus quanto promtius nobiliuſque ſit regnum.*] In MS. erat *proprius*. Malim *propius*, ut quoque eſt in Vett. edit.

AD LIB. XXX.

CAP. IV. *Eodem anno inter inſulas Theram & Theraſiam.*] Imo jam multis annis, ante quam hæc geſta ſunt, fuit motus ille terræ. Contigit enim Olympiadis CXXXIX, anno I: ut conſtat ex Polybio, & Euſebii Chronico. Plinius tamen lib. II. cap. LXXXVII. inquit, Automatam ſive Hieram (de qua omnino capienda verba Iuſtini) enatam eſſe inter Theram, & Theraſiam inſulas, Olympiadis CLVI. anno II. Quod quomodo fieri potuerit, non video.

AD LIB. XXXI.

CAP. III. *Et graviter fractum, velut exanguem in regno reliquit.*] In MSS. eſt, *& gravibus fractum*, &c. Et ita lege. Hoc quod non intelligerent librarii, reſcripſerant, *gravibus vulneribus*. Inepte.

AD LIB. XXXII.

CAP. II. *Qua re prodita concurſu inſularium.*] Narrat quoque hanc rem Polybius in excerptis Porphyrogennetæ, & Diodorus Siculus. Vnde patebit, legendum eſſe, *Iovis Elymai*. *Inſulares* autem vocat templi cuſtodes, & accolas. Templa enim, & fana, locaque ſecreta, *inſulas* appellari, nemo neſcit. Sic Delphi inſula à quibuſdam dicuntur.

CAP. III. *Non negligentior tantum Perſeus in patrem.*] in MSS. legitur, *neglectimentior*. De quo, ob conſenſum codicum, cogitandum.

Quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Quod Argonautæ idem propter magnitudinem navis.] *Navis*, Bongarſius interpretatur, *navigationis*. Non recte. Simpliciter ita capiendum, quod flumen Sabus triremem illam Argonautarum non caperet, propter magnitudinem. Adeo ut illis neceſſe fuerit illam fluvio elatam humeris ſuis in littus Adriaticum deportare. Nota eſt hiſtoria.

Iſtri qui ex vocabulo amnis, quo à mari conceſſerant.] Non poſſum perſuaderi, hanc eſſe veram lectionem: neque illam, quam ex Iſidoro Cluverius repoſuit. Solemne enim Iſidoro, ut quicquid non intelligeret, aut deleret, aut prave corrigeret. In MSS. erat: *qua è mari conceſſerant*. Vnde conjicio, ſcriptum fuiſſe: *quo à Narico conceſſerant*. Naricum, ſive Naracum eſt Oſtium Iſtri, quod tradiderunt Apſyrtum ingreſſum eſſe cum Argonautas perſequeretur. Νάρηκος στόμα eſt Apollonio Rhodio lib. IV.

— ἀμφὶ δὲ δοιαὶ
Σχίζονται προχοαί· τὴν μὲν καλέουσι Νάρηκος.
Τὴν δ' ὑπὸ τῇ νεάτῃ Καλὸν στόμα, &c.

Meminere ejus oſtii omnes Geographi. Alii tamen per Pulchrum oſtium in Iſtrum vectos eſſe Colchos, ajunt.

Qui cum Orole rege adverſus Baſtarnas male pugnaſſent.] Mirum quam turpiter depravatum ſit nomen hoc Dacici regis. In minori epitome Trogi dicitur *Ruboboſtes:* Et hoc male. Legendum, *cum Boerebiſta rege*, &c. Vide Strabonem lib. VII; qui eſt Βοιρεβίστας.

AD LIB. XXXV.

CAP. I. *Fratrem ejus Orofernem, per injuriam.*] Ὀροφέρνης quoque vocatur in excerptis Porphyrogennetæ è Diodoro. Quamvis alii aliter vocent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

AD LIB. XXXVI.

CAP. II. *Nomen urbi à Damaſco rege indi tum.*] Nemo poteſt ignorare, quantopere ſem per in uſu fuerit apud librarios, nomina eorum, à quibus urbes, & regiones, denominatæ, & con ditæ traderentur, corrumpere, & inflectere ad ipſiuſmet loci appellationem. Idem quoque hi factum eſſe, non injuria quis dubitare poſſit. I enim, qui hic nomen urbi dediſſe, quique Atha res uxoris cultum inſtituiſſe dicitur, ab aliis, non *Damaſcus*, ſed *Damas*, vocatur. Etymologicum maguum: Δαμασκὸς πόλις Συρίας, περὶ τ Ἀντιλίβανον· εἴρηται ὅτι Δαμᾶς στρατιωτῶν μ Διονύσου, ἐκεῖσε σκηνὴν πηξάμενος, ἱδρύσατ τὸ ἐκεῖ Συρίας Θεοῦ ξόανον. Ἡ οὖν Δαμα σκηνὴ, Δάμασκος. Scio quidem, alios men tionem facere Damaſci cujuſdam, qui à Baccho excoriatus eſſe traditur, unde Δερμασκὸς, & poſtea κατὰ παραφθορὰν, *Damaſcus* dicta ſit. Sed eum quicquam cum Athare, aut Atargat commune habuiſſe, nemo dixit. De appellation autem hujus urbis, tantum à ſeſe abeunt veteres, quantum à veritate. Vide Damaſcium apud Pho tium, Philonem Iudæum, Stephanum. Verum hæc alibi.

Sepulchrum Athares uxoris ejus pro templo co luere.] Vix equidem poſſum amplecti hanc lectio nem; præſertim cum MSS. præferant, *uxori ejus extemplo.* Puto itaque ſcribendum; *Syri ſe pulchrum Athares uxoris, ejus exemplo, coluere.* Ait, Syros; æſtimatione Damaſci, Athares con jugis ſepulchrum, (quam ipſe dum viveret impen ſiſſime amarat, mortuam plus quam debita pieta te proſecutus erat) coluiſſe, regis ſui, quamdiu ſu perſtes eſſet uxori, exemplum ſecutos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

AD LIB. XXXIX.

CAP. I. *Alter occiſus erat, proſpere geſsiſſet.*] Omnino ſcribendum, *ceſsiſſent.*

CAP. V. *Quorum rex Erotimus.*] Non dubito quin hic ſit, *Aretas*, ut ab aliis vocatur. Meminit ejus ſæpe Ioſephus: erat autem hic filius Obodæ, ut teſtatur Stephanus, in Αὔαρα.

AD LIB. XLI.

CAP. II. *Veſtis olim ſui moris, poſteaquam acceſſere opes, ut Medis pellucida.*] Iulianus ὁ παραβάτης, in oratione de Conſtantii geſtis; Διασώζουσι καὶ ἀπομιμοῦνται τὰ Περσικὰ, οὐκ ἀξιοῦντες ἐμοὶ δοκεῖ Παρθυαῖοι νομίζεσθαι, Πέρσαι δὲ εἶναι προσποιούμενοι, ταῦτα τοι καὶ στολῇ Μηδικῇ χαίρουσι. Statim poſt apud Iuſtinum ſequitur; *Armorum Scythicus, ac patrius mos.* Quod forſan Trogi ævo verum fuit, ſed Iuliani non item. Ait enim ille, quod Parthi, ἐς μάχας ἔρχονται, ὅμοιοι Μήδοις, ὅπλοις τε ἀγαλλόμενοι τοιούτοις, καὶ ἐσθήμασι ἐπιχρύσοις, καὶ ἁλουργέσι.

Majorem partem ſervorum habent.] MSS. præferunt, *ſervitiorum.* Quod probo. Ita enim ſemper ſolet Iuſtinus.

CAP. III. *Sepultura vulgo aut avium aut canum laniatus eſt.*] Perperam puto hunc morem Parthis attribui, cum is Hyrcanorum proprius ſit. Scio quidem idem fere Herodotum aſſerere de Perſis: οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς, πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος, ἢ κυνὸς ἑλκυσθῇ. De canibus neſcio, an verum ſit. De avibus conſtat. Quamvis idem habeant & alii. Moris enim ſemper fuit Perſis, ſive Parthis, ut immatura morte defunctis, os oculoſque lacte oblinerent:

rent : inde equo impoſitos, inſtigatoque eo, corvorum prædæ exponerent. Quod ſi ab iis, quibus ejus rei negotium incumberet, animadverſum fuiſſet, dextrum ejus oculum prius à corvis maceratum, felicem judicabant, ſin ſiniſtrum contra. Cum ſenibus aliter agebatur. Eos enim ad montana deferebant, fameque enecabant: & omnes, qui hoc fato defungerentur, felices exſtimabantur. Strabo, qui Caſpiis illud tribuit, videtur hæc duo mortis genera confudiſſe. Ait enim lib. XI: Κάσπιοι δὲ τοὺς ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη λιμοκτονήσαντες, εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκτιθέασιν· ἄποθεν δὲ σκοπεύοντες, ἐὰν μὲν ὑπ' ὀρνίθων κατασπωμένους ἀπὸ τῆς κλίνης ἴδωσιν, εὐδαιμονίζουσι· ἐὰν δὲ ὑπὸ θηρίων ἢ κυνῶν, ἧττον· ἐὰν δ' ὑπὸ μηδενὸς, κακοδαιμονίζουσι. Videſis Petrum Teicheram in compendio Mircondi.

CAP. IV. *Arſaces, vir, ſicut incertæ originis, ita virtutis expertæ*] Doctiſſimus Schicardus in tarich regum Perſiæ, putabat originem trahere Arſacem, à Dario Codomanno: quod tamen non videtur. Nam in Chronico Perſico, quod penes Cl. Elichmannum eſt, dicitur eſſe ex ſemine Chaichosrou, qui eſt Cyrus. Pater vero ejus vocatur Darius quidam. Quæ potuit erroris cauſa fuiſſe.

CAP. V. *Vrbem nomine Daram in monte Apavarticeno condit.*] Supra quoque meminit Daræ, ut nos oſtendimus. Hoc vero loco pro *Dara*, doctiſſimus Scikardus ex ſua Tarich Perſica, putabat reſcribendum, *Aſca*, quod reperiſſet Arſacem urbem condidiſſe, quam de ſuo nomine appellarit أشك. Sed hæc alia eſt. Dara enim ad Caſpias

ylas, hæc vero in Hyrcania. Videtur hujus meminiſſe, Iſidorus Characenus. Ἐντεῦθεν Ἀσταυηνὴ σχοῖνοι ξ΄. ἐν ᾗ κῶμαι ιβ΄. ἐν αἷς σταθμοί. πόλις δὲ Ἀσαὰκ ἐν ᾗ Ἀρσάκης πρῶτος βασιλεὺς ἀπεδείχθη· καὶ φυλάττεται ἐνταῦθα πῦρ ἀθάνατον. Ita enim legendus eſt ille locus. Alii tamen Arſaciam vocant urbem illam, & eandem ac Ragas, Europum, Duram faciunt. Sed plures ſuo nomine inſignitas urbes conſtat Arſacem condidiſſe. Verum hæc confuſiſſima. Alibi de iis erit fuſior dicendi locus.

Hujus filius & ſucceſſor regni, Arſaces & ipſe nomine.] Alii hujus Arſacis non meminerunt. erſæ tamen norunt. Quemnam vero *Pricipaium*, aut *Pampatium*, Iuſtinus vocet, ignoro. An ſt *Pharnapatius?* In Parthicorum ſane regum caalogo, quem habeo, à Clar. Ioanne Elichmanno, ihil ſimile apparet. Lubet hic eorum nomina pponere, quoniam non parum lucis Græcorum Iiſtoria inde poteſt mutuare. Mancus namque hultis in locis fuit Catalogus ille, quem edidit cikardus, quod vel hinc apparebit. *Askan filius arii eſt primus Asfanenſium rex, & totam familiam ab eo denominant. Tempus regni ejus* X *an. Aſcan, filius Aſcan, regnavit annis* XX. *ehran, fil. Siabur*, XI *annis. Belas f. Behram* XV *nnis. Hormoz f. Belas* XIX *annis. Nuſcha f. Belas* VII *annis. Feruz filius Hormoz* XII *annis. Choſrû Belas* XIII *annis. Ardavan f. Belas* XXIII *annis. rdavan f. Asfan* XV *annis. Belas f. Asfan* XII *nnis. Gjudar f. Asfan* XXX *annis. Barſehi f. Gjur* XV *annis. Gjudar f. Mehras* II *annis. Beri fis Gjudar* XV *annis. Gjudar filius Beri* II *annis. ri f. Gjudar* XX *annis. Ardavan* XXXI *annis. hic ultimus Asfanienſium eſt, quem Ardxir*

Babek

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Babek è medio ſuſtulit. Tempus autem impetii Parthorum, ſive Asfanienſium circiter CCL annorum faciunt: juxta alios vero CCCCXXX annorum.

Phrahates more gentium, hæres regni, Mardos validam gentem bello domuit.] Mardos in Characem urbem tranſtuliſſe, autor eſt Iſidorus Characenus: Εἰς δὲ τὴν Χάρακα πρῶτος βασιλεὺς Φραάτης τοὺς Μάρδους ᾤκισε. Ita lege.

CAP. VI. *Sogdianorum & Drangaritanorum.*] Scribe, *Drangianorum.*

AD LIB. XLII.

CAP. I. *Hymerum quendam.*] Athenæo lib. x. eſt Ἵμερος. Eum vide.

CAP. II. *Vndecies centum millia patet.*] Rideas magnitudine, quam tribuat Armeniæ. Sed hæc alibi.

CAP. IV. *Hujus filius Pacorus miſſus.*] Hoc ipſum quoque teſtatur Cicero ad Atticum. Sed perperam apud eum hoc Orodi tribuitur, non filio ejus Pacoro: Verba ejus lib. v. Epiſt. XXI. *Maximum bellum impendet. Nam & Orodes, regis Parthorum filius, in provincia noſtra eſt,* &c. Sed ſcribendum erat; *Nam & Orodis regis Parthorum filius,* &c. Nihil certius.

AD LIB. XLIII.

CAP. II. *Addita injuriæ ſpecie honoris.*] Lege, *addita injuria*, vel, *additæ injuriæ ſpecie honoris.*

CAP. III. *Temporibus Tarquinii regis.*] Iam ante illa tempora Cyri, & Tarquinii, deductam eſſe à Phocæenſibus Maſſiliam, teſtatur Ariſtoteles,

s, apud Harpocrationem in voce Μασσαλία.
Ioc ipſum quoque teſtatur Scymnus Chius:

— Μασσαλία δ' ἔσ' ἐχομένη
Πόλις μεγίστη Φωκαίων ἀποικία.
Ἐν τῇ Λιγυστικῇ δὲ ταύτην ἔκτισαν
Πρὸ τῆς μάχης τῆς ἐν Σαλαμῖνι γινομένης
Ἔτεσιν πρότερον ὡς φασὶν ἑκατὸν εἴκοσι.

c lege. Tempus igitur, quo condita eſt Maſſilia, cidit in annum primum Olympiadis XLV. Errat item Agathias, qui ait, regnante Dario Hyſtaſpe Iaſſiliam conditam.

Nam Phocenſes exiguitate, ac macie terræ co-ℓti.] Atqui Phocæenſium tractus non ſterilis, ſed uam maxime fertilis, omniumque rerum abun-ans. Sed Phocenſium regio (quos hic confundit um Phocæenſibus) arida & ſterilis erat, maxi-aque ex parte montibus obſita. Vnde Dorienſes, ii eandem cum Phocenſibus regionem incole-int, Λιμωδωριεῖς audiebant, διὰ τὸ λιμώτ-ειν. Contra Phocæenſes Aſiatici, quibus è terræ cunditate, morum quoque luxuria acceſſit. inc quoque Maſſilienſes, eorum ἀπόγονοι, θη-λυγενεῖς Ciceroni dicuntur ad Atticum lib. x, piſt. XII: *Maßilienſium factum cum ipſum per luculentum eſt, tum mihi argumento eſt, recte e in Hiſpaniis. Minus enim auderent, ſi aliter eſ-: nam & vieti, & diligentes ſunt.* Emendarunt i, *& δειλοὶ gente ſunt.* Noli dubitare, quin cero ſcripſerit, *nam & vieti, & θηλυγενεῖς nt.*

Duces claßis Simos & Protis fuere.] Athenæus Ariſtotelis libro, περὶ τῆς Μασσαλιωτῶν πο-λιτείας. affert hanc hiſtoriam, lib. XIII. Sed va-t nonnihil in nominibus. Quem enim Iuſtinus : Protin, ille Euxenum, Nannum Nanum,

Gyptin

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Gyptin Pettam, ſive mutato nomine, Ariſtoxenam vocat. Filium vero Euxeni, & Ariſtoxenæ, facit Protin; unde ejus poſteri Protiadæ dicti ſint. Sed Plutarchus ipſum conditorem, Πρῶτιν vocat, in Solone; Ἔνιοι δὲ καὶ πόλεων οἰκισταὶ γεγόνασι μεγάλων, ὡς καὶ Μασσαλίας Πρῶτις, ὑπὸ Κελτῶν τῶν περὶ τὸν Ῥοδανὸν ἀγαπηθεὶς. Ita legendum. Vulgo enim male Μασσαλίας πρῶτος, tanquam Maſſalias eſſet conditoris nomen.

AD PROLOGOS
LIBRORVM TROGI.

PROLOGO XIV. *Sic Phrygia majore Aridæum, & Clitum.*] Atqui Phrygiam majorem obtinebat ipſe Antigonus. Et præterea quid Clito cum Phrygia? qui præſidere claſſi juſſus erat. Quæ ſequuntur, non ſunt veriora. M S. Lugdunenſis pro, *majore*, legebat *minore*. Sic itaque legendum; *quem ut Cappadocia expulit Antigonus, ſic Phrygia minore Aridæum. Vt Clitus victus in Helleſponto navali bello.* De ſtratagemate autem, quo uſus eſt Antigonus in devincendo Clito, vide Diodorum.

PROL. XXVII. *Inſidiantem ſibi effugit Artamenem.*] Lege, *Ariamenem.*

PROL. XXVIII. *Quo mortuite kc. filiis ejus.*] Spurciſſima lectio. M S. habet; *quo mortuitenem filii ejus.* Puto ſcribendum; *quo mortuo, tuitionem filii ejus Philippi, ſuſcepit Antigonus, qui Theſſaliam, Mœſiam, Daciam, ſubjecit.*

IBID. *Cepit Lacedæmona.*] M S. *Lacedæmoniam.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

iam. Et ſic ſolet Iuſtinus. Ita Babylonia, Chalcedonia, Sidonia.

PROL. XXX. *Regem vicit rapi ei poeamare.*] Puto ſcribendum; *Antiochum regem vicit: turpique poſtea amore Agathocleæ corruptus deceſſit.*

PROL. XXXIV. *Ariarathe rege Cappadocum.*] Adde ex MS. *Repetitæ inde res rerum Cappadocum*. Pro *rerum*, *regum* ſcribendum.

PROL. XXXVI. *Attalus Cenoſtracas ſubegit.*] Lege, *Thynos Thracas.*

FINIS.

INDEX RERVM

Quæ in hiſtoria Iuſtini ferè continentur.

Abdalonimus ex hortulano Sidoniæ Rex. 94
Abderitæ fugati à ranis & muribus. 131
Abelani Chalc. colonia. 158
Aborigenes. 267
Abraham Damaſci Rex. 230
Abydus. 31. 32
Acarnanes, Alexandrum Pyrrhi, in regnum reſtituunt. 194. *Romanos implorant contra Ætolos.* 198. *ſoli Græcis non miſerunt auxilia contra Trojanos.* 198
Acerbas Eliſſæ maritus occiditur. 149
Achæi à Philippo ad Romanos deſciſcunt. 205 *cum Nabide belligerantur.* 211. 212. *cum Meſſeniis.* 218. *cum Romanis.* 225
Achæorum inter ſe Conſpiratio, fides, potentia. 224
Acheron amnis Italiæ. 110. *Epiri.* 100
Acilius Cos. Rom. Antiochum vincit. 215
Adaſpii ſubiguntur ab Alex. 104
Adorari ſoliti perſarum Reges. 59
Adores Damaſci Rex. 230
Adreſtæ ſuperantur ab Alex. 107
Adrìa urbs Italica. 157
Adriaticum mare unde dicatur. 157
Adulteria apud Parthos graviſſime punita. 257, & ſeq.
Æacidas Rex Moloſſ. 129. *regno pellitur.* 145
Æacidarum maxima pars intra trigeſimum annum mortua. 113. *eorum origo ab Hercule.* 88
Ædeſſa urbs Macedoniæ. 6
Ægeæ & Ægeatæ. 6
Ægeus pater Theſei rex Athenienſiũ. 23. 26

Ægy

Ægyptus à Cambyſe ſubacta. 11. magna impenſa regum munita. 16. occupatur ab Alex. 94. in diviſione imperii Alex. cedit Ptolemæo. 118
Ægypti feracitas & temperies. 15
Ægyptii ſuperſtitioſi. 11. Moſen cum populo pellunt. 231
Æmylius Annibalem navali prœlio vincit. 215. Perſeum vincit. 223. leges Macedonibus dedit. 224. ejus pulchrũ facinus. 217
Æneas Latinos condidit. 157. venit in Italiam. 268. pugnans contra Mezentium occubuit. ibid.
Æolides inſulæ. 43
Æëra Colch. R. 220
Ætnæ montis incendium. 43
Ætneorum bellum cum Syracuſ. 167
Ætoli bellum in Græcia movent. 119. fines Epiri regni & Acarnaniæ populantur. 199. ab bellum cum Philippo impelluntur à Lævino. 205. libertatem amittunt. 217
Afri bella gerunt cũ Carthaginienſibus. 154. ſtipendium iiſdem remittunt. 155. ad Agathoclem deficiunt. 172 Dionyſio militant. 175
Africæ deſcriptio. 274. caſtella & urbes in planis abſque mœnibus. 170
Africani egregia vox. 216. moderatio in recipiendo filio. ibid.
Agas Cyrenarum Rex. 194
Agathocles ex humili genere Siciliæ tyrannus factus. 164. bis exul. ibid. navibus incenſis ſpem fugæ ſuſtulit. 171. moritur. 177
Agathocles Lyſimachi à patre occiditur. 142
Ageſilaus claudus altero pede. 58. ejus geſta. ibid.
Agis rex Laced. 100
Alba longa conditur. 268
Albani ab Hercule conditi. 163
Alcetas Perdiccæ frater. 122. ab exercitu hoſtis appellatur. 124
Alcibiades Dux Athen.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

*in Sicilia.*45. *pulcher & eloquens.*48. *revocatur ad reatum.* 47. *Elidem in exilium proficiſcitur.*47. *Lacedæm. ad bellum contra Athen. inſtigat.* 47 *adulterata Agidis uxore fugit.*48. *ad Athen. partes redit.* 49. *ab exilio revocatur.* ibid. *Lacedæm. vincit mari terraque.*50. *victus denuo in exilium abit.* 51. *in cubiculo dormiens crematur.* 54

Alexander Amyntæ. 66, *Perſicorum legatorum libidinem ulciſcitur.* 67. *regnum Maced. egregie ampliavit.* 68

*Alexander alterius Amyntæ.*68. *Philippum fratrem Illyriis obſidem dat, inde Thebanis.* 68. *inſidiis matris occumbit.* ibid.

Alexander, Olymp. frater Epiri R. 75. *Cleopatram Philippi ducit.* 80. *bellum in Italia gerit.* 100. *occiditur.* 101. *cum omnibus copiis.* 167

Alexander M. cum Amazone concumbit. 21. *ſub militia patris prima rudimenta ponit.* 77. *cædis paternæ conſcius.* 81. *comparatur cum patre.* 82. & ſeq. *incipit regnare.* 86. *Græcorum Dux fit.* ibid. *Thebas diruit.* 88. *ab Athenienſibus Duces & Oratores petit.* 88. *Tyrum capit.* 94. *Iovis Hammonis filius ſalutatur.* 94. *Darium tertio vincit.* 93. & ſeqq. *Perſis jugum ſervitutis impoſuit.* 97. *ſævit in ſuos.* 103. *inedia mori vult.* 105. *adorari vult.*95.106. *ſaxum, quod Hercules non potuit, expugnat.* 106. *Porum vincit.* 107. *in urbem hoſticam ſolus deſilit.* 108. *vulneratur.* ibid. *Darii regis filiam Statiram ducit.* 109. *æs alienum milititum ſolvit.* 109. *venenum bibit.* 112. *militibus valedicit.* 113. *moritur annos natus* XXXIII. 114. *ejus mores.* 83. *elogium* 114. *corpus ad Hammonem delatum.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

tum.118. tota domus à Caſſandro ſublata. 129.131.137. nomen quaſi numen in auxilium vocatur à Maced. 183
[A]lexander Alex.& Cleofidis f. Indorum rex. 106
[A]lexander Lynceſtarum frater.86. propter inſidias Alex. paratas in in vincula conjicitur. 90. occiditur. 112
[A]lex. Caſſandri. 136
[Al]exand. Pyrrhi, cædem parentis ulciſcitur. 193. Macedoniam occupat. ibid. regnum Epiri amittit. 193. recipit. 194. ſororem ſuam in matrimonio habet. 198
[A]lexander Perſei, cum [p]atre capitur. 224
[Al]exan. falſus Demetrium Syriæ regno & vi[t]a exuit. 228. 249. in[t]erficitur. 229
[Ale]xand. Zebina à Ptol. Phyſcone in regnum Syriæ ſubornatur. [2]49. occiditur. 251
[Ale]xander Ptolemæi, ma[t]rem interficit. 253. [o]b id à populo in exilium pellitur. 254
Alexandria ab Al. extructa ſuper Tanaim. 104 in Ægypto condita ab eodem. 95. Carthaginis æmula. 166
Alpes à Thuſcis occupatæ. 161. poſt Herc. à Gallis ſuperatæ. 182
Amazones duraverunt ad ætatem Alex. M. 21. unde dictæ. 19. generatas ſe Marte dicunt. 19. intereunt omnes. 21
Amazonum origo. 20. regio. 264
Ambri ſuperantur ab Alex. 108
Amphilochi Gallaciæ popul. 276
Amphictyon rex Athenienſium. 22
Amulius & Numitor. 268
Amyntas Maced. Rex. 66
Amyntas alter Menelai f. 68
Amyntas Dux Philippi in Aſia. 80
Anaxarchus philoſoph. in comitatu Alex. 111
Anaxilai juſtitia. 44
Andragoras. 103. 259.
Annibal Haſdrubalis f. 155

Annibal alter, ſive magnus, Dux Carth. 202. *Romanos vincit.* 203. *iterum.* 204. *vincitur ab Æmylio.* 215. *ad Antiochum confugit.* 211. XVI *annos immoratus Italiæ.* 240. *per ſerpentes victoriam procuravit.* 222. *venenum haurit.* 222

Annibalis parcimonia, continentia. 222. *factum ad abolendam invidiam nimiarum divitiarum* 221. *res geſtæ.* 278

Antenor Venetorum conditor. 157

Antigonus in diviſione imperii Alex. majorem Phrygiam conſequitur. 119. *bellum cum Perdicca gerit.* 121. *Eumenem vincit.* 125. 126. *in cuſtodia habet.* 128. *Rex appellatur.* 132. *occiditur.* 135. *Philippo & Alexan. regibus in omni militia ſocius.* 136

Antigonus ſuperioris nepos. 143. *à Ptolemæo Macedonia pellitur.* 180. *revertitur.* 187. *Gallos cædit.* 189. 193. *pellitur à Pyrrho.* 189. *Pelopennenſes ſubjugat.* 191 *bellum Athenienſ. infert.* 193. *Macedoniam amittit.* ibid

Antigonus ultimus, Philippi tutor. 200. *dia*[...] *dema projicit.* ibid *juſſu populi regnat* 220. & ſeq. *Laced*[...] *vincit & Spartam capit.* 201. *moritur.* 20[...]

Antiochia à Seleuco e[...] *nomine patris condita* 134. *à Grypo capitur,* 252. *contra Demetrium conſpirat* 228. 249. *ad filium ejus deficit.* 22[...]

Antiochus Seleuci pate[r] 119. *clarus inter Philippi Duces.* 13[...]

Antiochus Soter, *Seleuc*[i] *filius.* 143. *pacem cum Ptolemæo facit.* 18[...]

Antiochus Deus. 19[...]

Antiochus Hierax. 19[...] *ab Eumene Bithyn*[...] *vincitur.* 197. *à Latronibus interficitu*[r] ibid.

Antiochus Magnus. *Aſi*[æ] *R. adhuc impub.* 20[...]

Æg[...]

Ægyptum aggreditur. 206. 207. *ab Ætolis in Romana bella impellitur.* 209. *Ægyptum occupare ſtatuit.* 210. *vincitur ab Acilio.* 215. *donat Scipioni filium.* 216. *debellatur à Scipione.* 217. *interficitur.* 219

Antiochus Epiphanes, *Magni filius, à Popilio circumſcribitur.* 226

Antiochus Deus, *Pſeud-Alexandri filius à tutore Tryphone occiditur.* 229

Antiochus Soter, *Demetrii frater, Tryphonem regno exuit.* 229. & ſeq. *Iudæos ſubigit.* 230. *in Parthos ducit.* 247. *Babyloniam occupat.* 248. *occiditur.* ibid. *corpus ejus remittitur à Parthis.* 249. & ſeq.

Antiochus Grypus *Demetrii filius.* 250. vide *Grypus*

Antiochus Cyzicenus *modo dicti fr. uterinus.* 251

Antiochus Aſiaticus, *Cyziceni filius, regno Syriæ, quod Lucullus dederat, à Pompeio privatur.* 255

Antiope Amazonum Regina. 20

Antipater inter amicos Philippi. 79. *Macedoniæ præfectus.* 90. *Agidem & Spartanos vincit.* 100. *cum ſupplemento tyronum ad Alex. evocatur.* 111. *auctor necis Alex. & quare.* 112. *naſcendo Regi tutor conſtituitur.* 117. *Græc. præponitur.* 120. *Antigonum contra Perdiciam juvat.* 121. *Eumeni auxilia mittit.* 125. *Macedon. inſidiis petitur.* 128. *amarior ſemper miniſter regni, quam ipſi Reges, fuit.* 136

Antipater ſuperioris nepos, matrem occidit. 136. *regno exuitur.* 137. *interficitur à Lyſimacho ſocero.* 137

Antonius bellum Parthis infert. 257. *à Parthis vincitur.* 266

Aphellas rex Cyrenarum. 172

Apes Hieronem nutri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

unt. 178. earum uſus inventus. 123
Apis Ægyptiorum Deus. 11
Apollo ultus ſe contra Brennum. 187
Apollinem legum ſuarum autorem facit Lycurgus. 37
Apollonia. 131
Apollonienſes pro Scythis auxilium à Philip. petunt. 77
Apologus de cane. 271
Appius Claudius pacem cum Pyrrho turbavit. 147
Appulorum bellum cum Alex. Epiri. 100
Apum & mellis & coaguli uſum Ariſtæus primus invenit. 123
Aquila cum Locris in acie. 159
Aquila in auſpiciis quid ſignificet. 179
Aquilæ duæ in culmine domus naſcente Alex. 114
Aquilius. 233. 239
Aratio inventa ab Athenienſibus. 22
Araxes fluv. 10
Arbactus præpoſitus Medis. 5. creatur rex. ibid.
Arcades Spartanos vincunt. 62
Archidamus dux Lacedæmoniorum vulneratur. 62
Argentea culinarum inſtrumenta in exercitu Antiochi. 248
Argæus Rex Maced. 66
Argonautæ. 221. 263
Argonautarum navigatio. 221
Argyraſpidæ Alexandri. 125. victi ab Antigono. 126
Ariarathes Artaxerxis. 83
Ariarathes Cappadocum Rex. 121
Ariarathes Artemenis, puer adhuc Cappadoc. Rex. 202
Ariarathes Cappad. Rex fratrem Orofernem regno pellit. 227. contra Demetrium Syrum conſpirat. 228. Rom. juvat contra Aniſtonicum. 234. interficitur. 237
Ariarathes ſuperioris fil. ab avunculo Mithridate interficitur. 238
Ariarathes Mithridatis. 238
Aridæus Philippi, Alexandro

xandro ſuccedit. 82. *nominatur pro ſucceſſore à Meleagro.* 116. *recuſatur à Ptolemæo & quare.* 117. *Rex appellatur à militibus.* ibid. *necatur ab Olympiade.* 129

Ariobarzanes Rex Cap. 239. *à Tigrane pellitur.* ibid.

Ariſtæus Cyrenem condit. 122. *mellis uſum invenit.* 123

Ariſtides proditionem Pauſaniæ detegit. 34

Ariſtonicus Eumenis ex pellice filius. 233. *à Perpenna vincitur.* ibid.

Ariſtoteles Alexand. præceptor. 114. *ejus laus.* ibid

Ariſtotimus Eliorum tyrannus. 192

Armeniæ magnitudo atque deſcriptio. 262

Armenius Iaſonis comes. 262

Arpi urbs à Diomede condita. 157

Arruba à Philip. regno exuitur. 70. 75. *regnum ſuum novis legibus inſtruit.* 144

Arſaces omnes reges Parthorum dicti. 260

Arſaces Parthorum imperium invaſit. 259

Arſacides in victum Demetrium clemens. 246

Arſinoë Lyſimachi uxor, privignum veneno tollit. 142. *à fratre in matrimonium petitur.* 143. 181. *in exilium abit.* 182

Arſinoë Cyren. Regina cum genero concumbit. 194

Artabanus Xerxen occidit. 35. *ab Artaxerxe viciſſim occiditur.* ibid.

Artabanus Parth. Rex. 262

Artaxerxes CXV. *filiorum pater.* 83

Artemiſia regina. 31

Arrybas Epirotis leges conſcripſit. 144

Artamenes Cappadociæ R. 197

Artaphernes Darii frater, litem inter Xerxem ac fratrem ejus dirimit. 27

Artaxerxes Longimanus. 35

Artaxerxes Mnemon, *Perſarum Rex.* 54.

Darii filius. 56. bellum cum fratre gerit. ibid. Conona claſſi ſuæ præficit. 58. Græcos ab armis diſcedere jubet. 62. filios CXV. habet. 83. ex quibus multos inſidias ſibi ſtruentes, interficit. 84
Artamenes cum fratre Xerxe de regno diſceptat. 26
Artemiſiæ audacia. 31
Arvas Moſis filius. 231
Aſcalonii cum Phœnicibus bellū gerunt. 148
Aſcanius Æneæ filius. 268
Aſia ſubacta à Cyro. 10. à Scythis. 17. 18. affectatur à Spar. 57. vaſtatur ab Alcibiade. 50. Gallorum plena. 189. Perſarum juris. 80. Romanorum facta, eos corrumpit. 233 infra Taurum. 196. cauſa multorum bellorum. 197
Aſiæ civitates quædam ab Amazonibus ſubactæ. 19. quædam terræ motu abſorptæ. 208 fertilitas. 244
Aſpaſia Cyri pellex. 84
Aſphaltites lacus, ſeu mare mortuum. 332
Aſſyrii, poſtea Syri dicti, quamdiu tenuerint imperium. 5
Aſtronomiæ cultores Ægyptii, Babylonii. 160
Aſtyages avus Cyri. 5. ex rege fit præfectus Hyrcanorum. 8. ejus hiſtoria. 5. & ſeq.
Atheas Scytharum Rex. 77
Athenæ alter oculus Græciæ. 53. patria communis eloquentiæ 54. Minervæ ſacræ. 22. ex integro conduntur. 33. capiuntur à Spartanis. 53. à Perſis dirutæ, Perſicis ſpoliis reſtituuntur. 61. earum origo. 22
Athenienſes Amazonas vincunt. 20. bellum gerunt cum Dario. 25 CC. naves fabricant. 30. primam gloriam ex victoria Perſica reportant. 33. Xerxem vincunt. 34. bellum cum Lacedæmoniis gerunt. 36. Claſſem in Ægyptum mittunt. 40. Syracuſas obſident. 54. ſtatum mutant. 23. iterum. 49.

omnem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

omnem ditionem amittunt. 52. *Tyrannos exigunt.* 25. 55. *ab omnibus odio habentur.* 47. *vincuntur à Philippo.* 69. 78. *bellum* Lamiacum *in Græcia movent,* 119. *bellum cum Antigono gerunt.* 193. *cum Antipatro.* 120. *eloquentes.* 48. *ſuperbi.* 49. *rei nauticæ periti.* 58

Athenienſium ſimultas cum Dorienſibus. 23. *virtus cum Epaminonda extincta.* 64

Athis Cranai filia Athenis nomen dedit. 22

Attalus Dux Philippi in Aſia. 80. *Pauſaniæ ſtuprum infert.* 80. *ab Alex interficitur.* 105

Attalus alius Alexand. Dux. 117

Attalus Pergami Rex 205. *contracto ex ſole morbo, decedit.* 233. *P. R. hæredem inſtituit.* ibid.

Attali parricidia & varia ſtudia. 232. & ſeq.

Aurum omnium malarum rerum materia. 36

Aurum Tholoſanum unde in proverbium abierit. 220

Auri contemtus apud Parthos. 257. *ejuſdem & argenti contemtus apud Scythas.* 17

Authocus Apollinis filius. 123

Azelus Damaſci R. 230

B.

B*Abylon conditur à Semiramide.* 4. *vincitur à Cyro.* 9. *capitur à Seleuco.* 134. *ab Orode.* 264. *in diviſione imp. Alex. Peuceſti cedit.* 119

Bacaſis Mediæ præfectus. 261

Bactriani Scythar. progenies. 15. *à Seleuco expugnantur.* 134. *libertatem & omnia amittunt.* 260

Bactrianorum imperium M. *urbium.* 256

Balſami hiſtoria. 231. & ſeq.

Barba & capillus promiſſi ad movendam miſericordiam. 45. *reorum habitus.* 232

Barce Crœſo conceſſa à

Cyro.9. alia ab Alex. condita. 109
Barſene Alex. conjux. 93.116. juſſu Caſſandri occiditur. 131
Baſtarnæ Getas vincunt. 221. Mithridati adverſus Rom. auxiliantur. 239
Battus Ariſtæi muti cognomen. 122
Belgius Gallorum Dux. 183
Belli certamen anceps. 18
Beneficia privata à publicis ſecreta. 216
Beneficio fides obſtringitur. 34
Beneficii quam ultionis honeſtior occaſio. 139
Pergamum vide Vergamum.
Beroë Pyrrhi nutrix. 145
Beronice Cyrenaica Demetrium ſponſum interficit. 194
Beronice à Seleuco privigno interficitur. 195
Beronice Attali ſponſa. 232
Beſſus Darii interfector excruciatur. 104
Bilbilis Hiſpaniæ Fl. durando ferro aptus. 276
Bithyniæ pars Gallo-græcia. 189
Bitumine muri Babylon. compacti. 4. ſolum Siculum intrinſecus ſtratum. 42
Bœotia Mardonium vincit 32. vetus Macedoniæ appellatio, 65
Bœoticum imperium perdunt Thebani. 41
Bœotii pro Thebanis. 74
Bomilcar Carthag. Dux cruci ſuffixus. 173
Brennus Gallorum Dux, Delphicum invaſit templum. 184. infeliciter pugnans mortem ſibi conſciſcit. 187
Brixia à Gallis condita. 161
Brunduſium ab Ætolis conditur. 100. à veteribus Tarentinis habitatur. 39
Bruttii unde dicti. 175. cum Tarentinis bella gerunt 100.& ſeq. Alex. Epirot. cadunt. 176. Græcorum ſoboles. 158. eorundem geſta. 175
Brutus & Caſſius Parthicis auxiliis adjuti. 265
Bubares Perſa Amyntæ R. Maced. filiam ducit. 67

Bubalum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Bubalum caput in fundamentis Carth. 151
Bucephale urbs ex nomine equi. 107
Burſia urbs trans Eufraten. 111
Byrſa quare dicta. 151
Byzantium à quo conditum. 76. à Philippo obſidetur. ibid.

C.

Caduſii. 85
Cæpio Cos. Rom. propter ablatum aurum Tholoſan. punitus. 220
Cæſaris cum Pompeio bellum. 264
Cæſares omnes Rom. Imperat. dicti, 260
Calidâ lavari à Rom. Hiſpani docti. 275
Calliſthenes Alex. à morte revocat. 105. eumdem adorare detrectans interficitur. 106
Cambyſes Aſtyagis gener. 6
Cambyſes Cyri F. 11
Campani à Græcis conditi. 158. bellum gerunt cum Syracuſanis. 167
Campi Themiſcyrei. 18. Marathonii. 25. Adraſtii. 90
Campus Cirrhæus Apollini ſacer. 179
Candaules R. Lydorum. 10
Capitolium Iovis templum. 268
Cappadoces abſque Rege vivere non poſſunt. 239. à Perdicca victi conjuges ſeque ipſos & omnia ſua perdunt. 121
Cappadocia à Philippo occupatur. 72. à Mithridate. 236. 237. Armenii regni limes eſt. 262
Captivitatis jus. 44
Caput Cyri in utrem ſanguine plenum conjicitur. 11. Ptolemæi lanceâ fixum in acie circumfertur. 183. Pyrrhi ad Antigonum defertur. 191
Caranus. 65. primus Maced. R. 65. 224
Caranus Philippi ab Alex. fratre interficitur. 86
Caria. 119. 122
Cariades Dux Athen. 45
Cartalo Carth. à patre in crucem tollitur. 154
Carthago capitur. 153
Carthag. origo. 147. 151. ætas. 152

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Carthago nova in Hiſpania. 276

Carthaginienſes bellum cum Pyrrho gerunt. 177. *Bomilcarem patibulo affigunt.* 173. *canina veſcuntur.* 155 *conſulem habent.* 211 *dictatorem item.* 154 *Græcas literas SC. prohibent.* 162. *Hamilcarem tacitis ſuffragiis damnant.* 169. *Hamilcarem Rhodanum injuſte interficiunt.* 166. *Hannonem cum tota familia interficiunt.* 165. *homines immolant.* 152. 155. *Imperium Siculum tentant.* 44. *Hiſpan. primi occupant.* 278. *legatos ad Alex. mittunt.* 111. *Perſis parent.* 155. *Romanis auxilia mittunt.* 146. *Siciliâ pelluntur.* 173. *redeunt.* 177. *Syracuſas obſident.* 169 *vincuntur à Maßilienſibus.* 272

Caſſander Antipatri F. Alexandro venenum propinat. 112. *in diviſione imperii Alex. ſatellitibus proficitur.* 119. *regni adminiſtrator fit.* 128. *Olym. necat.* 130. *bellum contra Antigonum inſtruit.* 131. *omnem Alex. familiam interimit.* 231. & ſeq. 137 *Rex appellatur.* 132 *moritur.* 135

Caſſandri domus Alex. pœnas luit. 137

Caſſander forte alius *Cariæ præficitur.* 119

Caſſandrea urbs. 180

Caßius Parthos cædit. 264

Caſtor & Pollex Locrenſibus adſunt. 159

Caſtra Alex. ſolito magnificentiora. 108

Caſtrorum luſtratio apud Maced. 118. *tribunatus.* 119

Catinienſes. 44. 45

Catonis fortitudo. 223

Catumandus Maßil. obſidet. 273

Caucaſus regni Parthici limes. 261

Caucaſi accolæ ſubiguntur ab Alex. 104. *Etarchi cedunt.* 119

Cecrops R. Athen. cur biformis. 22

Ceraunus Clearchi Her. F. 141. *Ptolemæi cocogmen.* 179

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Cere urbs in Italia. 157
Cereris ſacra Initiorum. 47
Cereos ignes tangere in juramento. 168
Cerva puerum alens. 277
Chalcidenſium in Italia Coloni. 158
Chalybs F. Hiſp. durando ferro aptus. 276
Chalybes hujus accolæ. 176
Charillus Lycurgi ex fratre nepos. 36
Charybdis fabula unde orta. 43
Cherſonenſium civitates à Philippo expugnatæ. 77
Chion & Leonides Tyrannicidæ. 141
Chodion Arſinoës legatus ad Ptolem. 181
Choraſmi ſubiguntur ab Alex. 105
Chreſtus Bithyniæ R. 242
Cilicia occupatur ab Alexand. 94. *in diviſione imperii Philotæ cedit.* 118. *mox Philoxeno.* 122
Cimbri Mithrid. auxiliantur contra Rom. 239. *iidem Germani.* 241. *Cimbricum bellũ ſacrilegii pœna.* 220
Cimon Ath. D. 34. *vincit Xerxem.* 35. *patrem mortuum ſuo carcere redimit.* 34
Cirnus Ariſtæi pater. 122
Cirrhæus campus Apollini ſacer. 179
Civile bellum Cæſaris & Pompeii. 264
Civitas in civibus, non in ædificiis poſita. 30
Claudius pacem cum Pyrrho diſſuadet. 147
Cleadæ Theb. oratio ad Alex. 87
Clearchus Heracl. Tyrannus. 139. *occiditur.* 141
Cleofis regnum concubitu Alex. redimit. 106
Cleomenes R. Spart. 201
Cleopatra Phil. conjux ſuperinducta Olympiadi. 81. *ab ipſa necatur.* 82
Cleopatra Philippi F. Alex. Epiri uxor. 80. *à Perdicca in matrimonium petitur.* 121. *ejus apud Macedonas auctoritas.* 124
Cleopatra Demetrii Nic, mox fratris ejus conjux. 230
Cleopatra Mithridatis F.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Tigranis uxor. 239
Cleopatra Ægyptia duorum fratrum uxor. 245. *à poſteriore repudiatur.*ibid. *ad Demetrium generum confugit.* 249
*Cleopatra proximæ filia, matris pellex.*245. *regno præponitur.* 251. *majorem F.pellit.*253 *à minori necatur.*ibid.
*Cleopatra hujus F. Cyzicezeno nubit.*252. *ſororis juſſu interficitur.* ibid & ſeq.
Clitus ab Alex. inter pocula occiditur. 104
Coagulum quis invenerit. 123
Cocalus primus Sicil. R. 44
Codomannus præficitur Armeniis. 85
Codrus ult. Rex Athenienſium. 22
Colchi Iſtrorum conditores. 220
Comanus Regulus Gallus. 271
Cometes Mergidis interfector. 11
Cometes inſignis magnitudinis apparet. 235
*Compenſatio mercium in uſu Lacedæmoniis.*36
Comum Italiæ, Gallorum colonia. 161
Conon Athen. Dux. 51. *victus Cypri exulat.* 52.58. *claßi Perſar. præficitur.* 58. *Xerxen adorare noluit.*59 *Athenas reſtituit.* 61
Continentia morum bonorum mater. 17
Continentiæ Rom. exempla. 147
Convitia non decent miſeros. 147
Convivari publice Spartani ſoliti. 37
Corcyra paucis capitur à Ptolem. Pyrrhi fil. 190
Corinthii Laced. irati & cur. 56. *eloquentia Demoſth. perſuaſi favent Athen.* 120
Corinthi concilium totius Græciæ. 10
Corinthus diruitur. 225
Corona aurea, gratulationis ergo, offertur Alex. à Tyriis. 94. *Pauſaniæ Regicidæ imponitur ab Olymp.* 81. *legatis Rom. donatur à Ptol.*147. *geſtatur à Clearcho Heracl. Tyranno.* 141
Coronæ poſt victoriam

ſumi ſolitæ. 79
Coronis laureis milites ſuos inſtruit Phil. contra ſacrilegos. 71
Corpora ad ſepulturam poſcere, victoriæ conceſſæ ſignum Græcis. 62
Cothurni Regum Tragicorum. 141
Cranaus Athen. R. 22
Craſſus infeliciter pugnat contra Ariſtonicum. 233. *cum omni exercitu cæditur.* 264
Craterus in Antip. locum Macedoniæ præficitur 111. *naſcendo Regi tutor conſtituitur.* 117 *Regiæ pecuniæ cuſtos.* 118. *Antigonum juvat contra Perdiccam.* 121
Cremare mortuos. 82. 155
Cretenſes Demetrium Soterum *in regnum reſtituunt.* 228
Critias Ath. Tyr. ſæviſſimus bello cadit. 55
Crœſus R. Lydorum. 9. *capitur.* ibid.
Crotonienſes Græcorum colonia. 158. *vincuntur à Locrenſ.* 159. *earum torpor & luxuria.* 160. *bellum cum Dionyſio.* 161
Cuphites Indi. 107
Curetes Hiſpani. 276
Cyclopes olim in Sicilia. 44
Cydnus Ciliciæ fl. 91
Cynægiri Athen. virtus. 26
Cyneas Pyrrhi legatus ad Rom. 147
Cypriæ virgines dotem, vulgato corpore quærebant. 150
Cyprus in ditione Ptolem. 131
Cyra mons Africæ. 122
Cyrene condita. 122. *ab Ptolemæo acquiſita.* ibid. *nomen à virgine accepit.* 123
Cyrenarum regnum teſtamento ad Rom. devenit. 254
Cyrus exponitur. 6. *nutritur à cane.* ibid. 277. *Perſas concitat.* 8. *avo regnum aufert.* 8. *Babylonios vincit, & Crœſum.* 9. *cæditur à Scythis.* 11. 17. 235. *regnavit annos* XXX. 11. *ejus capiti inſultatur.* ibid.
Cyrus minor Lydiæ præficitur à patre. 51.

com-

compedibus aureis vinctus. 56. *bellum cum fratre gerit.* 56. 57. *interficitur.* 57
*Cyzicenus bellum cum fratre gerit.*251.*Tryphenam interficit.*253

D.

DAci *Getarum ſoboles.* 221
Dædali montes. 106
Dahæ ſubjugantur ab Alex. 105
Damaſco Syrac. Dux. 167
Damaſcus urbs Syriæ. 230
Danubii & Sabi confluens. 220
Daphne Antiochiæ ſuburbium. 195
Dara urbs Parth.clariſſima. 259
*Dardani expugnantur à Philip.*75.*compeſcuntur ab Antigono.* 200 *aſſidui Maced. hoſtes.* 202.*Macedon. populantur &* XXM. *hominum abducunt.* 205
Dardanorum legatio ad Ptolemæum. 182
Darius Hiſtaſpis f. *augurio R. Perſarum fit.*13.*fugatur ex Scythia.* 17.66. *contra Iancyrum Scytham bellum gerit.* 21. *Aſiam & Macedoniam domat.* 22. *vincitur ab Athen.*25. & ſeq. *obit.* 26
Darius Nothus *Perſ.R. Lacedæm. ſocius contra Athen.*47. *Carth. humanas hoſtias immolare & canina veſci prohibet.*155. *moritur.* 53
Darius ultimus Perſ.R. Codomannus *dictus.* 85.*vincitur ab Alex.* 90. *iterum.* 93. *tertium.* 97. *aureis catenis à ſuis vincitur.* 98.*occiditur.*ibid. *ſepelitur ab Alexand.* 99. *ejus mors vindicatur.* 104
*Darii hujus fiducia.*90. *in ordinando exercitu induſtria* 92.*opes,*93. *mater, uxor & filiæ capiuntur.* 93. *filia Statira Alexan. nubit* 109.*matris exitus.*115
Defectus ſolis aut Lunæ quid ſignificent. 171 223
Deidamia Æacidæ Epir. F. 129

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Delos inſula, ærarium Græcorum. 40
Delphicum oraculum. 28. 138
Delphici templi deſcriptio. 184
Delphos diripi jubet Xerxes. 30. *diripiunt Phocenſes.* 71. *idem tentat Brennus Gallorum Dux.* 184
Demaratus R. exul Lac. conſilia Xerxis detegit. 27
Demaratus Pythagoræ pater. 160
Demetrius Poliorcetes, *Antigoni F.* 131. *Rex appellatur.* 132. *patrem amittit.* 135. *Alex. Caſſandri interficit.* 136. *Rex Maced. fit.* 136. *Seleuco ſe dedit.* 137
Demetrius alter prioris nepos, Maced. & Epirum occupat. 193. *neptem Pyrrhi ducit, jam uxorem habens.* 198. *moritur.* 200
Demetrius modo dicti patruus, à ſponſa ſua interficitur. 194
Demetrius Soter, *Antiochi M. fil. Rex Syriæ* 227. *occiditur.* 228
Demetrius Nicator *ejus fil. Alex. vincit.* 228. *capitur à Parthis.* 229 *fugam tentat.* 247. *dimittitur.* 248. *occiditur.* 250
Demetrius Illyriorum R. 203
Demetrius Phil. ult. F. à patre occiditur. 219
Demetrius Indorum. R. 260
Demophoon Theſei F. 23
Demoſthenes Ath. Dux in Sicil. 46. *mortem ſibi conſciſcit.*
Demoſthenes orator, corruptus à Perſis. 86. *exul revocatur ab Athenienſ.* 120
Deſperatio interdum in virtutem vertit. 32. 159. *victoriæ cauſa Locrenſibus.* 159
Deucalion generis humani reparator vulgo cur creditus. 22
Diadema Maced. Reg. ante Alex. inſolitum. 102. *ejus loco veteribus haſta.* 270
Diana pro Delphis pugnat. 186. 187
Dido, vide Eliſſa.
Digniſſimo *imperium relinquit Alex.* 113

Dilu-

Diluvium temp. Deucalionis. 22
Diocles Athen. Tyran. interficitur. 25
Diomedes Brunduſii conditor. 101. *& Arporum.* 157
Dionyſius Sic. Tyr. bellum in Italia gerit. 157. 161. *interficitur.* 162
Dionyſius minor Sicil. Tyr. 162. *exulat Corinthi.* 53. 165. *ibi ludum aperit.* 166. *ejus parricidia & ſegnities.* 162. 163. *ſordidi & abjecti mores.* 165. & ſeq.
Diſcordiarum oblivio jure jurando ſancita apud Athenienſes. 56
Diſſenſio inter Cyrum & Artaxerxem fil. Darii de regno. 56
Dodonæus Iupiter. 200. 114. 219
Doricetes Thrac. R. 137
Dorienſes bellum cum Athen. gerunt. 23
Dos nulla virginibus Spartanis. 37
Dotalem pecuniam corporis obſequio quærunt Cypriæ virgines. 150
Dranca ab Alex. ſubacti 104
Drangaritani. 260

E.

Ecbatana. 99
Edeſſa Maced. urbs. 65
Elephantus ferus ultro ſe offert Sandrocotto. 135 *dux belli & prœliator inſignis.* ibid.
Elephantorum adſpectu territi Romani vincuntur à Pyrrho. 146
Elephantos ſuos Gallis oſtendit Antig. terroris cauſa. 188
Eleuſis. 23
Eleuſina ſacra. 24
Elimæi populi. 229
Eliſſa. alias Dido. 149. *in Africam fugit.* 151. *Carth. condit.* ibid. *mortem ſibi conſciſcit.* 152. *à Carth. pro Dea culta.* ibid.
Emanus Gallorum Dux. 185
Emathia, quæ poſtea Macedonia. 65
Epaminondas Spartam tentat. 62. *lethaliter ictus decedit.* 63. *ejus virtus.* 60. *encomium.* 63. *eminentia.* 68.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

paupertas.63.eruditio magna.64. modeſtia. 63
Epaminondæ morte vires reip. cecidere. 63
Epeus equi Trojani & Metaponti conditor. 158
Ephæſtion. 111
Epheſus ab Amaz. condita. 19
Epigoni. 103
Epiri hiſtoria. 144
Equæ vento concipiunt. 273. Equarum Scythicarum XXM. in Macedoniam miſſa. 78
Equo feroci Mithridat. à tutoribus imponitur. 235
Equorum uſus Parthis aſſiduus. 258. pernicium copia in Hiſpan. 274
Erichtheus Athen. Rex. 22
Erotimus Arabs LXX. filiorum pater. 254
Ethruſci bellum cum Ænea gerunt. 268
Evagoras Cypri R. 52
Evander in Italiam venit. 268
Eucratides Bactr. R. 260 à filio interficitur. ibid.
Evergetæ. 104
Eufrates fl. 66. 111. Parthici regni limes. 261. fl. Tigrin recipit. 264
Eumenes 119. Neoptol. occidit. 124. hoſtis à Macedon. judicatur. 124. vincitur ab Antigono. 125. denuo cum Argyraſpid. 126 Antigono deditur. 127 128
Eumenis ſtrategema. 125
Eumenes Bithyniæ Rex Antiochum Hieracem & Gallos vincit. 197. Aſiæ majorem partem occupat. 197. Rom. auxiliatur contra Antiochum. 217 contra Perſeum. 223. cum Bruſia bellum gerit. 221
Eumenes Demetrii fil. 143
Europæ major pars ſub Amaz. 19. terminus Hiſpania. 274
Europus in Europa regnavit. 65
Europus Maced. Rex infans in cunis ad aciem ſuorum defertur. 66
Eurydice Phil. mater. 68 maritum inſidiis petit. ibid. filios Alex. &

& Perdiccam per inſidias interficit. 68

Eurydice Aridæi uxor. 128. *occiditur ab Olympiade.* 129

Eurydice Lyſimachi fil. 137

Eurydice Ptol. Philopatoris *uxor eademque ſoror ab eo occiditur.* 206

Eurylochus ab Alex. interfectus. 105

Eurymedon Athen. in Sicilia Dux. 46. *fortiſſime dimicans cadit.* ibid.

Euryſaces Ajacis f. 276

Expoſiti, qui in inſignes viros evaſerunt, Cyrus. 6. *Hiero.* 178. *Habis.* 276

Extarches. 119

F.

Fabricius Luſcinus Rom. legat. pacem facit cum Pyrrho. 147

Faliſci Chalcid. colonia. 157

Fama in majus omnia extollit. 31

Famæ celeritas in clade Mardonii. 33. *in victoria Locrenſium.* 149

Fames in Epiro ob cædem Laudamiæ 200. *in Ægypto.* 231

Fatua Fauni uxor. 268

Fatuari unde & quid ſit. ibid.

Faunus tertius Italiæ R. 268

Favor hominum eodem, quo fortuna inclinat. 48

Fauſtulus paſtor, Romuli nutricius. 269

Fax nuptialis. 85

Felicitas reddit arrogantes. 141

Feminis apud Parthos adſpectus virorum interdicitur. 258

Figulus Agathoclis pater. 167

Filios interfecerunt, Lyſimachus. 142. *Demetrii* Nicanoris *uxor.* 250. *Maleus Cathag.* 153. *Laudice.* 234. *Ptolemæus* Phyſcon. 254. *Phrahates.* 266

Flaminius Cos. 209. *prorogato imperio.* 210. *Nabidem vincit.* 211

Floralia. 271

Flumina, Armeniæ Tigris. 264. *Cappadociæ* Thermodoon. 18. *Epiri & Italiæ* Acheron. 101. *Gallecia* Bil-

Bilbilis, & Chalybs. 276. *Galliæ* Rhodanus. 271. *Indiæ* Aceſines. 108. *Luſitaniæ* Tagus. 275. *Scythiæ* Araxis. 10. Iſter. 77. Phaſis. 16. Tanais 104

lumina ab exercitu Xerxis ſiccata. 27. 28 Hiſpaniæ aurum vehunt. 274

ortuna virtute juvanda. 206

ortunæ inconſtantia. 229. varietas. 193. ludibrium, Seleucus. 196

ortuna præſenti contenti eſſe jubentur Romani. 199

rudius auriga Caſtoris. 263

rugalitas virtutum parens. 160

rumenti ſatio reperta. 23

urtum graviſſimum apud Scythas crimen. 17

G.

Gaditani Carthaginienſibus conſanguinei. 278

jelleci Græci. 275

Gallecia equorum ferax. ibid.

Galli Romam capiunt. 62. 182. 199. legatos ad Alex. mittunt. 111. auguriis præſtantes. 182. multas in Italia urbes condunt. 161. totam fere Italiam occupant. 199. Macedonas vincunt. 183. apud Delphos pereunt. 187. cæduntur ab Antigono. 189 ab Eumene. 197

Galli Scordiſci. 220. Tectoſagi. ibid.

Gallorum res geſtæ. 182 fæcunditas & virtus. 189. perfidia. 196. in alias regiones effuſio. 182. barbaries quibus autoribus manſuefacta. 271

Gallica feritas. 270

Gallici nominis terror. 182. 189

Gallia ab Hiſpanis Pyren. montibus diviſa. 274. aſſiduis ventis inquieta. ibid. Tranſalpina. 240

Gallogræci Bithyniæ pars. 189. bellum cum Antigono gerunt. 192. Mithrid. auxiliantur con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

contra Rom. 239
Gallimander amicus Demetrii, & ejus fides. 247
Gangaridæ. 107
Gargoris Curetum Rex. 276
Gedroſi. 119
Gelo Siciliæ Tyrannus. 178
Geryon. 277
Getæ ſuperati à Gallis. 187. Dacos condidere. 221
Giſgo Hamilc. fil. 155. in exilium pellitur. 173
Gladium amittere ignominioſum. 223
Glaucus Illyr. R. 145
Gobryæ forte factum. 12
Gordie Phrygiæ urbs. 90
Gordius Phryg. Rex & ejus hiſtoria. 90
Gordius Cappadox. 237
Gordius nodus ab Alex. ſolutus. 91. ejus nodi origo & cauſa. 90
Gorgias amicus Alex. 111
Græcia major in Italia. 158
Græciæ partem majorem aquarum illuvies abſumit. 22. laus. 74. fatalis dies. 79
Grypus Demetrii fil. 250 Syriæ regnum caſo Pſeudo-alex. recuperat. 251. bellum cum fratre gerit. ibid.
Gyges. 10
Gylippus Dux Lacedæm. 45
Gyptis Segobrigiorum R. 270

H.

Habis Hiſp. R. & ejus hiſtoria. 277
Halicarnaſſi Regina Xerxi auxiliatur. 31
Hamilcar Magonis. 154. in Sicilia cum omni exercitu perit. 44. 155
Hamilcar alius ſocietatem cum Agathocle jungit. 168. ob id à Carth. tacito ſuffragio damnatus. 169. opportune moritur. ibid.
Hamilcar Giſgonis. 169 Agathoclem vincit. ibid. Syracuſas obſidet 169. occiditur. 173
Hamilcar Rhodanus. 166
Hamilcar Carth. in Hiſp. imperator. 278
Hammon Iupiter, Alex. pater creditus. 94

Hannibal

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

annibal vide A.
anno Hamilc. primi fil. 155
anno Dux Carth. contra Dionyſ. 162. tyrannidem affectat. 164. ob id cum tota familia interficitur. 165
anno alius contra Agothoclem. 172
arpagus. 6
arpalus crudelitatem Alex. fugit. 120
aſdrubal Magonis fil. 154
aſdrubal ſuperioris fil. 155
aſdrubal Annib. pater à ſervo necatur. 278
aſta Græcis σκῆπτρον antiquis pro diademate. 270
elenus Priami fil. 144
elenus Pyrrhi. 146. ex filia Agathoclis. 177. abeunte ex Italia patre Tarenti cuſtos relinquitur. 189. arceſſitur à patre. ibid. regni fit ſucceſſor. 191
ellanicus Elius contra Tyr. Ariſt. conſpirat. 192
elleſpontus. 51
raclea obſidetur ab Athen. 120
Heraclea Pontica. 138
Heraclienſium factum egregium. 139
Hercules Amazones vincit. 20. Hiacenſanas Sileosque in India condidit. 108. primus Alpes ſuperavit. 182. Orientis R. fuit. 163. Latinum genuit. 268. Geryonis armenta rapuit. 277
Herculi ſtatuam vovit. Phil. 77
Hercules Thebanus Æacidarum genitor. 88
Hercules Tyrius. 94. ejus ſacerdos primus à Rege. 149. ei Carth. prædarum decimas mittunt. 153
Hercules Alex. ex Barſine fil. 93. ab ipſo præteritus. 113. cum Olymp. in Pydnam urb. fugit. 129. ibi captus cuſtodiæ datur. 130. occiditur. 131
Hercyllides Laced. Dux. 57
Hercynio Ægypti Rex. 58
Hiarbas Maxitanorum R. Eliſſam in matrim. petit. 151
Hiero Siciliæ R. 178. ab

apibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

apibus alitus. ibid.
Hieroclytus Hieronis pater. 178
Hippias Athen. Tyran. 25 in exilium agitur, ibid. Perſarum Dux adverſus patriam occumbit. ibid.
Hippolochus Athen. Tyr. ſæviſſimus. 55
Hippolyte Amazon, uxor Theſei. 20
Hippolytus Theſei ex Hip. filius. 20
Hiſpani propiora feris quam hominibus ingenia gerunt. 275
Hiſpaniæ deſcriptio. 274
Hiſpan. univerſam domuit Hannibal. 278
Homines immolati Carthagine. 152. id inhibuit Darius. 155
Hymeri Phrahatis vicarii ſuperbia & crudelitas. 261
Hyrcania ab Alex. ſubacta. 102. ejus amplitudo. 8

I.

IAſonis hiſtoria. 262. & ſeq.
Iberia dicta Hiſpania ab Ibero amne. 274
Ilium regio Trojanorum. 268
Ilienſium & Rom. mutu gratulatio. 216
Illyrii bella cum Macedonibus gerunt. 66. cum Amynta. 68. caduntur à Philippo. 60. ſunt ſub dition Macedonica. 85. Phi loni aſſignantur. 118
Imilco Carthagin. Dux in Sicil. amiſſo exercitu. 155. mortem ſibi conſciſcit, 157
India invaditur ab Alex. 106. jugum excuſſit. 135. occupatur à Eucratide. 26
Indiæ nemo præter Semiram. & Alexand. bellum intulit. 4
Indus fluv. 115
Inſula nova cum calidis aquis è mari enata. 208
Inventa Athenienſium 22. Ariſtæi. 123 Gargoris. 276. Triptolemi. 2
Invidia ex virtute. 48 ſuperatur amplitudine rerum. 4
Iocus Mithridatis. 238
Pſeud-Alexand. 250 & ſeq.

Iolla

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ollas Antipatri, venenum propinat Alexandro. 112
ones vincuntur à Dario. 22. à Themiſtocle perſuaſi Xerxen in pugna deſerunt. 29
oſeph Iſraëlis fil. à fratribus venditus. 230. Ægyptum à fame aſſeruit. 231. ſomniorum primus intelligentiam condidit. 230
phicrates XX. annorum adol. Athen. Imperator. 61
ſmenias Thebanorum princeps. 54
ſrahel Damaſci R. decem filiorum proventu clarus. 230
ſter Scythiæ fl. 22
ſtriorum origo 220
ſtriani bellum cum Scythis gerunt. 77
Itali legatos ad Alexan. mittunt. 111
talia olim Saturnia. 267 magna ex parte Græcis habitata. 157. fere univerſa à Gallis occupata. 199. niſi Italicis viribus non ſubigitur. 214
Italiæ & Siciliæ vicinitas. 43. horreum Hiſpania. 274. primi cultores Aborigines. 267
Iudæorum hiſtoria. 230. & ſeqq.
Iudas Iſrahelis. 230
Iupiter Hammon. 94. Dodonæus. 100. 144
Iuvenes duo incogniti & inſoliti habitus, Locrenſibus victoriam pariunt. 159

L.

Labienus cum Parthis ſocietatem contra Rom. init. 265
Labore militum vires acuntur. 157
Lac in potu Scythis. 17. & Bruttiis. 171
Lacedæmon. 33. muris cingitur. 129. ab Antigono capitur. 201
Lacedæmonii bellum gerunt cum Athenienſibus. 36. 40. 41. 47. Meſſeniis. 38. 39. 40. Perſis. 34. 56. 57. 58. Thebanis. 60. 62. Athenienſes monent ne urbem reficiant. 33. Pauſaniam damnant. 34. Meſſenem expugnant. 39. oraculi monitu Ducem ab Athenien-

nienſibus petunt. 39. indutias cum Athen. faciunt. 41. denuo. 42. Athenas capiunt. 53. Aſiam ingrediuntur. 57. vincuntur ab Epaminonda. 60. iterum. 63. apud commune Græciæ concilium accuſantur & & damnantur. 70. Philippum ſoli Græcorum contemnunt. 80. 201. ab Alex. ad Perſas deficiunt. 86. omnem ferme Græciam commovent. 100.

Laches Athen. Dux in Sicilia. 45

Lævinus Cos. Rom. à Pyrrho vincitur. 146

Lævinus Prætor Rom. contra Philippum. 205

Lamachus Athen. Dux in Sicil. 45. occumbit. 46

Lamachus Athen. Dux ab Heracleotis hoſtibus ſuis inſigne beneficium accipit. 139

Lampeto Amaz. Regina. 19

Lamponius Ath. Dux in Sicilia. 45

Lariſſa urbs à Philip. capitur. 69

Lariſſæa ſaltatrix, Aridæi ex Philippo mater. 82. eadem & Lariſſæum ſcortum dicitur. 117

Latini ab Ænea conditi. 157

Latinus Herculis filius. 268

Latratus in Siculo freto. 43

Laudamia ultima ex Æacidarum gente à pop. interficitur. 200

Laudice Seleuci Nicatoris mater. 134

Laudice Seleuci Callinici mater. 195

Laudice Mithrid. ſoror & conjux, veneno, quod in ipſum paraverat, perit. 236

Laudice Ariarathis uxor, quinque filios necat. 234. ob id à pop. perimitur. ibid.

Laudice Mithrid. ſoror Ariarathis modo dicti filii. 237. mox Nicomedis uxor. ibid.

Lavinia Æneæ conjux. 268

Lavinium urbs ex nomine ejus condita. ibid.

Leges

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

eges nullæ Athen. antiquis, 23. & Scythis. 17. imo omnibus antiquiſsimis. 3. Lycurgi. 36. Minois. 160
eo dormientem Sandrocottum lambit. 135 ferociſsimus ab inermi Lyſimacho interficitur. 133
eonatus naſcendo Regi tutor conſtituitur. 117 occumbit. 120
eonides Laced. Rex 27 Thermop. contra Perſas occupat 28. poſt egregiã pugnam cum ſuis cæditur. 29
eonides Spartan. Regis frater, Sicil. Dux in Carthag. 155
eonides Tyrannicida. 141
ontini. 168
ontiſcus Ptol. filius. 132
ophron Rhegin. Tyran. 164
oſthenes Dux Athen. 120
idus Ægyptio Regi tutor datur. 207
ber pater. 106. ejus militia ab Argyraſp. ſuperata. 126
ibido principum olim pro legibus. 3. 23
Ligortas Achæorum præfectus. 218
Ligures Maſsilienſium aſsidui hoſtes. 271. 272
Literæ occultæ. 27. 166
Livius à Trogo notatus. 240
Lixarum in exercitu Antiochi CCCM. 248
Locri à Rom. ad Pyrrhum deficiunt. 146. ingentem Croton. exercitum cædunt. 159. expugnantur à Dionyſio majore. 161. ſubiguntur à Dionyſio minore. 163. & ſpoliantur. 164. Dionyſ. ejiciunt. ibid.
Lucani bellum gerunt cum Alex. Epiri. 101 cum Locrenſibus. 164 Pyrrhum in Italiam vocant. 145. à Bruttiis, progenie ſua vincuntur. 176. liberos ſuos quibus legibus inſtituant. 175
Lucullus ſummus Imperat. 234. Tigranum vincit. 255
Lupercus, qui & Pan & Lycæus. 268
Lupercalia. ibid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Lupa Marti ſacra. 269. *Romulum & Remum alit.* ibid. 243
Luporum animi Romanis. 243
Lupus Hieroni puero tabulam eripit. 179
Luſitanorum equorum celeritas. 275
Lycaonia dono Rom. Ariarathis filiis cedit. 234
Lycurgus Spart. legulator. 36. *auctorem ll. ſuarum Apollinem Delphicum fingit.* 37. *eaſque voluntario exilio firmat.* ibid.
Lycurgus alius *Spartan. Rex.* 202
Lydi Rege Crœſo cum Cyro bellum gerunt. 9. *ante Cyrum invicti.* ibid. *rebellantes lenocinia & artes ludicras exercere jubentur.* 9. *Thuſcos condunt.* 157
Lydia in diviſ. imper. Alex. Menandro evenit. 119
Lyſander Spartan. Dux Alcibiadem vincit. 51. *& Cononem.* 52. *Athenienſes omni ditione exuit.* 52. *ipſamque urbem obſidet, & capit* 53. *interficitur.* 60
Lyſias orator & exul Syracuſanus, vc. *milites ſuo ſtipendio conductos Athen. auxilio mittit.* 54
Lyſimachia urbs terræ motu everſa. 142
Lyſimachus Thraciæ & Ponto præficitur. 119. *bellum contra Antigonum inſtruit.* 131. *Leonem interficit.* 133 *& generum ſuum Caſſand. filium.* 137 *& filium ſuum Agathoclea.* 142. *Pyrrhum Macedonia pellit.* 138
Lyſimachi vita & laudes. 132. & ſeq. *cum Seleuco bellum & comparatio.* 142. *mors* ibid.
Lyſimachus ſuperioris filius, ab avunculo Ptolemæo occiditur. 186

M.

MAcedones inter otia Græcorum emergunt. 64. *Regem infantem in cunis deferunt in aciem.* 66. *ſub Alex.*

Alex. omnium rerum præter militiam immunes. 86. gaudent amiſſo Alex. 115. Olympiadem occidendam decernunt. 129. & ſeq.
Macedonum nobilitas. 222. virtus. 90. laus 92. comitatis inſtituta. 95. reges ante Alex. diademate non uſi. 102. ſalutantur, non adorantur. 106. Regum ſepulcra. 66. numerus. 224. virtus. 65
Macedonia. 65
Maced. regni finis. 223
Mæotis. 16
Magi regnum Perſic. invadunt. 12. occiduntur à ſeptem. ibid.
Magorum prædicta Alex. ſpernere jubet Anaxarchus. 111
Magia Ægyptiorum ſtudium. 230. Zoroaſtris inventum. 4
Mago. 154
Mago Carth. Dux Rom auxilio miſſus. 146
Maleus Cart. exul. 152. patriam obſidet. 153. filium cruciaffigit. 154 occiditur. 154
Manlius Maltinus à Mithrid. vincitur. 239 in Cappadocia. 240
Marathonii campi. 25
Mardi ab Alex. ſubacti. 102. à Phrahate. 260
Mare Adriaticum. 157 Ægyptium. 16. Caſpium. 262. Inferum, ſuperum. 157. Mortuum. 232. Ponticum 16
Marſicum bellum. 241
Martheſia Amaz. Regina. 19. interficitur. ib.
Maſiniſſa Numid. Rex Rom. ſocius. 222. ejus in Rom. merita. 243
Maſſilia conditur. 270. à Comano inſidiis petitur. 271. obſidetur à Catumando. 273
Maſſilienſes cum Gallis & Liguribus bella gerunt. 272. Carthaginenſes vincunt. ibid. Romæ incendium publico funere proſequuntur. 273. eorum inſtituta. 272
Matrimonii origo. 22. reticenda non publicanda. 10
Mauri Carth. hoſtes. 155
Maxitani. 151
Medea conjux Ægei. 23 Iaſonis. 263

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Medea urbs. 264
Medi quamdiu regnarint. 9. *ſubiguntur à Parthis.* 261
Media major & minor. 118
Medici imperii origo. 5 *finis.* 9.
Mediolanum Gallorum colonia. 161
Medius Ægei ex Medea fil. 23. 263
Megabazus Dux. 67
Megara à Piſiſtrato pæne capitur. 24
Megarenſes cum Athen. de proprietate Salaminæ inſulæ digladiantur. 24. *ſtrategemate vincuntur.* ibid.
Meleager. 116. *ſummæ rerum præficitur.* 118
Menalippe Amazon ab Hercule capta, traditis à ſorore armis redimitur. 20
Menander Lydiæ præfectus. 119
Menelaus Alex. M. *abavus.* 68
Menelaus Philippi I. *frater.* 68. *ab eodem occiditur.* 73
Menelaus Ptol. I. *frater, à Demetrio* I. *captus fratri remittitur.* 132
Mercatus Olympiacus. 119
Meretricis in aula Ptolemæi potentia. 207
Mergis à fratre Cambyſe, interficitur. 11. 12
Meſopotamia Arceſilao poſt Alex. ceſſit. 119
Meſſenia urbs à Spartanis per decennium obſidetur. 38. *expugnatur non virtutes, ſed inſidiis.* 39. *rebellans denuo capitur.* 40
Metallorum copia in Hiſpania. 274
Metapontini. 158. *cum Alex. Epirota fœdus jungunt.* 101
Micalus ſervus Anaxilai, & ejus liberorum tutor. 44
Mida Phryg. Rex. 91
Midas Mac. regulus. 65
Miles gregarius fit rex. 118
Miltiades Athen. Dux Darium vincit. 25. *in carcere moritur.* 34
Mindarus Laced. Dux. 49
Minerva pro Delphis pugnat. 187. *Maſſilienſium hoſtem terret.* 273. *panificiis placatur.* 158

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Minium in Hiſpania naſcitur. 274.276

Minithæa Amaz. regina. 102. *eadem Minithyia, atque ultima eſt.* 21

Miſeros convitia non decent. 127

Mithridates Ponticus, Heraclienſium hoſtis. 139

Mithridates alius Rom. ſocius. 234

Mithridates Eupator *ſuperioris F.* 234. *ejus pueritia.* 235. *adminiſtratio regni.* ibid. *Paphlagoniam invadit.* 236. *Romanis ſuperbe reſpondet.* ibid. *Ariarathem ex ſorore nepotem interficit.* 238 *ejus fratrem Cappadocia pellit.* ibid. *Rom. legatos vincit,* 239

Mithridatis oratio ad milites. 240. *genus & nobilitas.* 243. *parricidia.* 237

Mithridates Parthorum Rex. 260

Mithridates Parth. Rex cognométo Magnus. 262. *regno ſuo pulſus à fratre interficitur.* 264

Moloſſi qui poſtea Epirotæ. 144

Mons ſacer apud Nyſam. 106. *Palatinus.* 268. *aureus in Hiſpania.* 276. *Zapaortenon in Parthis.* 259

Montes Dædali. 106. *Riphæi.* 16

Montes in plana deducti à Xerxe. 28

Monſtra in freto Siculo. 43

Mors honeſtiſſima in caſtris hoſtium, 29

Morſu navem detinet Cynægirus. 26

Moſes Ioſephi. 231

Mothona urbs. 70

Muliebris audaciæ exemplum Arthemiſia. 31. *Eurydice.* 128. *Semiramis.* 4

Mulierum bello Spartano major virtus, quam virorum. 190

Mummius Cos. Achæos vincit. 225

Murgantini Syrac. hoſtes. 167

Mures Abderitas pellunt 131

Murinæ pelles Scythis in uſu. 17

Murus VIM. *paſſuum intra* XVII. *diem conſum-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ſummatus. 104
Mycale mons Aſiæ. 33
Myrtalis quæ poſtea Olympias, mater Alex. 82
Myſteria Cereris evulgare, nefas. 47

N.

NAbis Laced. Tyrannus. 208. multas Græciæ civitates occupat. 210. vincitur à Flamminino. 211. bellum cum Achæis gerit. ibid.
Nannus Segobrig. R. 270
Nearchus poſt Alex. Lyciæ & Pamphiliæ præfectus. 119
Neoptolemus Eumenis ſocius. 122. proditor. 123. interficitur. 124
Neoptolemus Olymp. pater, Moloſſ. rex. 69
Nereis Æacidarum ultima. 200
Nicæa urbs Indiæ, ab Alex. condita. 107
Nicanor Parthis præficitur. 119
Nicias Athen. Dux in Sicilia. 45. Syrac. duobus prœliis victos obſidet. ibid. vincitur. 46
Nicomedes Pruſiæ Bithyni F. patrem interficit. 227. inita cum Mithridate ſocietate Paphlagoniam occupat. 236. Cappadocia à Mithridate pellitur. 237. Paphlagoniæ poſſeſſione privatur. 238
Nicomedes prioris filius ex ſaltatrice. 242. regno à Mithr. pulſus Romam venit ſupplex. 239
Nilus. 16
Ninus Aſſyr. R. 18. primus bellum geſſit. 3. totum Orientem vicit. 4
Ninya Nini f. ignavus & effæminatus. 4
Noctua in haſta Hieronis. 179
Nolani Chalc. coloni. 157
Nomius Apollinis & Cyrenes F. 123
Numidæ. 155. 174
Numitor à fratre regno pellitur. 268. & ſeq. reſtituitur à Romulo. 270
Nuptiæ Cart. ſine dote. 37
Nuptiarum ſumptibus decreto Carth. modus ſtatutus. 156
Nyſa urbs Indiæ à Libero patre condita. 106

O.

OBlivio injuriarum Athenis jurejurando ſancita. 56
Obſides Romæ Regum filii. 219.226.267
Occaſio beneficii honeſtior quam ultionis. 139
Occaſione utendum. 241
Oceano libamenta data. 109
Ochus Artaxerxis, Perſ. R. 84. crudelis. ibid. occiditur. 85
Octavius Perſeum capit cum duobus filiis. 224
Oculorum laſcivia in Ninya 5
Oculorum valetudo ex nimia luxuria. 163
Odia procerum Alexan. inter ſeſe. 117
Oenanthe & ejus apud Ptolemæum authoritas. 207
Olympias Filia Neoptolē. 144. Philippi I. uxor. 69. repudiatur. 80. percuſſorem ei immittit. 81. quem in cruce pendentem coronat. ibid. & gladium Apollini conſecrat. 82. Antipatrum criminatur. 112. Aridæum & Eurydicen interficit. 129. necatur. 129.131
Olympias Pyrrhi. 198
Olympiacus mercatus. 119
Olympium certamen. 66 114
Olympus mons. 67
Olynthii cum Macedon. bella gerunt. 68
Olynthus expugnatur. 32 exſcinditur. 73
Onomarchus Phoc. D. 71
Opobalſamum apud Iudæos tantum natum. 231
Orchomenii Thebanorum hoſtes. 87
Ordinum ductores apud Alexand. omnes ſexagenarii. 90
Oreſtes Agamemnonis, Pyrrhum occidit. 144
Orithyia Amaz. Reg. 20
Orodes Parthorum Rex, fratrem interficit. 264 & Craſſum cum exercitu. ibid.
Orofernes Cappadox ingratus. 227
Oroles Getarum R. ſuos male præliatos qua pœna affecerit. 221
Oropaſta Magus, Perſar. Rex. 12
Orphei ſacra. 91
Ortoardiſtes Armen. R. 262

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Oſculantur Macedon. Alexandri morituri dextram. 113
Oſculum Popilio offert Antiochus. 226
Oſtanes vir ſagaciſſimus, fraudem Magorum detegit. 12
Otium in exercitu periculoſum. 157
Otii rationem Cato reddendam cenſet. 2
Otio corrumpuntur vires. 34. *nimio plebs laſcivit.* 139

P.

PAcores Orodis. 265
Pæonia. 65
Palanthus Dux. 38
Palatinus, vide Mons.
Pallanteum Arcad. urbs. 268
Pamphilia. 119
Pan. 268
Panaſagorus Sagilli R. Scyth. fil. 20
Pandoſia urbs Epiri. 100
Italiæ. 101
Paniſiciis placatur Minerva. 158
Pannonia à Gallis occupatur. 182. 220
Paphlagonia. 119. *occupatur à Mithridate & Nicomede.* 236. *libertate donatur à Romanis.* 238. & ſeq.
Parapammeni. 119
Parentatio Alexand. ad tumulum Heroum Troiæ. 89. *annua parricidæ inſtituta.* 82
Parmenio Dux Philippi in Aſia. 80. *Alexan. à medico cavere jubet.* 92. *Perſicam claſſem occupat.* 93. *pecuniæ præficitur.* 99. *interficitur cum filio.* 103. *Iaſonis templa dirui jubet.* 263
Parnaſus. 184
Partheniæ Spartanarum ſpurii vocati. 38
Parthiæ deſcriptio. 256
Parthi Scytharum progenies. 15. *Perſici Imperii ſucceſſores.* 98. *in diviſione Imper. Alexand. Nicanori ſorte veniunt.* 119. *Demetrium capiunt.* 229. *Syriæ inhiant.* 247. *Antiochum occidunt.* 248. *ejus corpus in Syriam remittunt.* 249. *Pompeium juvant.* 264. *An-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Antonium vincunt. 266
Parthorum crudelitas. 249. *origo & hiſtoria.* 256. & deinceps. *ſuperbia.* 248. *Imperii conditores Scythæ.* 18. *Reges parricidæ.* 266. *Regum origo.* 103
Parymæ ſubiguntur ab Alex. 104
Patrem ſuum interficit Ptolemæus Phyſcon. 202. *Nicomedes Bithynus.* 227. *Bactrianorum R.* 260. *Phrahates.* 266
Patriæ quantum debeatur. 216. 226. 152. 213. 260. 54
Patriæ conſpectus vires ſubminiſtrat. 63
Pauſanias Lacedæmon. Dux. Byzantii conditor 76. *proditionis damnatur.* 34. *ob id exulat.* 60
Pauſanias Laced. Rex. 55
Pauſanias nobilis Macedo Philippum interficit. 80. *immiſſus ab Olympiade.* 81. 82
Pecuniam ex Rep. ſua amovet Lycurgus. 36
Pediculi Italiæ populus. 101
Pelasgi. 119
Pelasgi olim, qui poſtea Macedones. 65
Pelias Theſſal. R. 262
Pelius Theſſ. mons. 123
Pellicum Regis Perſarum multitudo. 102
Pelopidas Thebanus. 64
Peloponnenſes bellum gerunt cum Athenienſ. pro Spartanis. 40. *pro Siculis.* 46. *per proditionem Antigono* ultimo *traduntur.* 191
Penthesilea Amaz. Reg. 20
Perdicca Macedon. Rex. 66
Perdicca ſecundus. 68. *matris inſidiis occumbit.* ibid.
Perdicca Alexan. commilito, annulum à morituro accipit. 113. *ſummæ rerum præficitur à Maced.* 118. *ſeditioſos necat.* ibid. *provincias inter principes dividit.* 118. *Cappadoces vincit.* 121. *Alexand. ſororem in matrimonium petit.* 121. *eodemque tempore Antipatri filiam*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

ſtam eoque neutram obtinet. ibid. bellum cum Antigono gerit. 121. Ægyptum petit. ibid. occiditur. 124. ab Argyraſpid. 127

Perdiccæ arrogantia. 123 conſtantia. 117. facundia. 118. ſententia de ſucceſſore Alex. 116

Pergamum ſive Pergamus, Aſiæ caſtellum. 116

Pericles Dux Athen. contra Thebanos. 41. Spartam deprædatur. ibid. agros ſuos hoſtibus intactos vitandæ ſuſpicionis ergo, patriæ donat. 42

Perjuriorum pœnæ. 182

Perpenna Cos. Ariſtonicum vincit. 233

Perſæ à Medis deficiunt. 8. bellum gerunt cum Alex. 86. cum Athen. 25. cum Græcis. 28. cum Parthis. 229. cum Scythis. 10. 235 in cuſtodes corporis ab Alex. lecti. 110. Tleptolemo in diviſione imperii ſorte veniunt. 119. gens obſcura quondam. 6

Perſarum clades. 11. 235 26. 33. 93. Deus, Sol. 13. legati libidinis pœnas luunt. 67. mos in conviviis. ibid. in electione Regum. 83

Perſepolis. 8. capitur ab Alex. 97

Perſeus Philippi, patrem ad parricidium impellit. 219. bellum cum Rom. gerit. 220. vincitur & capitur. 224

Perſicarum fœminarum facinus. 8

Perſici Imperii finis. 97

Peruſini Achæorum progenies. 157

Peſtilentia, in Bœotis Heracleæ urbis cauſa. 138. in Theramene Cyrenaicæ urbis cauſa. 122

Peſtis ex fame. 32. in Crotona & Metaponto ob violatum Minervæ numen. 158. in Sicilia Carth. exercitum conſumit. 155

Peſtis apud Carth. nefarium remedium. 152

Peuceſtes. 119

Pharnabazus. 49. 57

Pharnax Mithridatis avus. 243

Philiamenes Paphlagon.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

gon. Regum nomen. 236

Philippus Argæi, primus hujus nominis Maced. R. 69

*Philippus Amyntæ.*68.*ſecundus hujus nominis Maced.R.*69.*imperio Macedon. Aſiam & Græciam ſubjicit.*64. *vincit Athen.* 69.78. *Dardanos.* 75. *Illyrios.*69.*Phocenſes.*71. *Scythas.*77.*Theſſalos.* 69. *Arrubam affinem ſuum regno Moloſſorum exuit.*70.*oculum amittit.* 70. *libertati Græcorum inſidiatur.* 70.*Cappadociam dolis ſubjugat.*72. & ſeq. *fratres interficit.* 73. *piraticam exercet.*73. 76. *arbiter duorum Regum utrumque ſpoliat.*73.*Phocenſes contra datam fidem cædit.* 74. & ſeq. *Byzantium obſidet.* 76. *vulneratur.*78.*fugatur à Scythis.* 235. *Dux Græciæ ſalutatur.* 79. *pacis leges Græcis ſtatuit.*80. *interficitur.* 81. *Alexandrum cum gladio inſectatur.*81.*eumque filium ſuum eſſe palam inficiatur.* 94

*Philippi ætas.*82. *comparatio cum Alex.* 38. *exiſtimatio apud Græcos.* 71. *favor apud ſuos etiam poſt mortem.* 116.*laudatio Clito exitiabilis.* 104. *liberi.*82.*moderatio.*69 *mores.*82.*nomen quaſi numen in auxilium vocatum.* 183. *perfidia.* 72.74

Philippus Antigoni pater. 119

Philippus Antipatri, inter Alex. interfectores. 112

Philippus Aridæus tertius hujus nominis *Mac. R.* 117

Philippus Caſſandri Mac. Rex, ejus nominis quartus.135.*moritur.* 136

Philippus Demetrii. 200 *Maced. R.* ejus nominis quartus.202. *annorum* XIV. *puer.*ibid. *bellum gerit cum Ætolis.* 203. *cum Rom.* ibid. 207. *vincitur.* 209. *moritur.* 220.

*Philippus Lyſimachi ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

avunculo Ptol. occiditur. 181
Philippus Lyſimachi frater ejusque mors. 133
Philippus Perſei cum patre captus. 224
Philippus amicus Alex. Hyrcanis præficitur. 119
Philippus medicus Alex. 92
Philo in diviſione Imper. Alex. Illyrios accipit. 118
Philoctetes Thurinorum conditor. 158
Philomelus Phocenſ. Dux templum Delphicum ſpoliat. 71. *Thebanos caſtris exuit.* ibid. *occumbit.* 71
Philopœmen Achæor. Dux inſidiis à Philippo petitur. 205. *laudatur.* 212. *capitur à Meſſeniis.* 218. *veneno perit.* ibid. *inter ſummos Imperatores recenſetur.* 222
Philoſophia non præſtat Græcis, quantum Scythis natura. 17
Philotas Parmenionis quare interfectus. 103
Philotas alius *ſorte accipit Ciliciam.* 118.
& iterum amittit. 122
Philoxenus Philotæ in Cilicia ſucceſſor. 122
Phocenſes à Theb. apud commune Græciæ concilium accuſantur. 70 *templum Delph. ſpoliant.* 71. *à Philippo vincuntur.* 71. *contra datam fidem cæduntur.* 75
Phocenſium coloni Maſſilienſes. 234. 270
Phœnice in ditione Ptolemæi. 131
Phœnices Tyri conditores. 147
Phrahates Parth. Rex. 260
Phrahates alter. 261. *Demetrium talis aureis donat.* 247
Phrahates tertius, patrem, fratres, & filium interficit. 266. *Antonium vincit.* ib.
Phrataſernes. 119
Phrygia major. Antigono traditur. 119. *minor Leonato.* ibid. *poſt Eumeni adjicitur.* 122
Phyle caſtellum Atticum occupatum à Thraſybulo. 54

Phyton

Phyton ab exercitu Maced. hoſtis appellatur. 124
Pietas Cimonis erga patrem. 34. *mulierum.* 93. *patris & filii mutua.* 138
Piratica apud veteres in laude. 270. *eam exercet Agathocles.* 167. *Phil. ſecundus.* 73. 76
Piſæ Græca colonia. 157
Piſandrus Lac. Dux. 59
Piſiſtratus Athen. Dux Megarenſes cædit. 24. *patriã opprimit.* ibid.
Pithon Alex. Dux colonias in Indis accipit. 119
Plato diſcip. ſuos ad virtutem erudiit. 141
Plauſtra Scythis pro domibus. 17
Plauſtrum Gordii. 91
Platæenſes Athen. contra Darium ſocii. 25
Platææ incenduntur à Xerxe. 30
Pœni, vide Carthaginienſes.
Pōlybites Spart. R. 36
Polydamas amicus Alex. 111
Polyperchon amicus Alexand. 109. *dimittitur.* 111. *Græciæ & Macedoniæ præponitur.* 118. *occiditur.* 123. *Olympiadi favet.* 128
Pompeius Mithrid. vincit. 234. *Antiocho Syriam adimit.* 255
Pompeius Trogus. vide Trogus.
Pontibus maria ſternere Xerxes conatur. 28
Pontus regio Scythis propinqua. 16. 101. *Lyſimacho obtingit.* 119
Popilius Rom. Legatus ad Antiochum. 226
Porus Indor. R. 107
Præfecti Alexan. Reges fiunt. 118
Priapatius Parth. Rex. 260
Privata beneficia à publicis ſecreta. 216
Prodigia, quæ in Alex. ortu evenere. 114. *quæ Hieroni obvenere.* 178 *in ortu Mithridatis.* 235
Pruſias Venator *Bith. R. cum Eumene bellum gerit.* 221. *à filio interficitur.* 227
Ptolemæus Lagi, qui & Soter & Magnus, *venenata ſagitta ictus herba per quietem Alexan-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

lexandro monſtrata ſanatur. 109. Aridæum Regem recuſat. 118. bellum cum Perdicca gerit. 123. cum Antigono. 131. Demetrium vincit. 131. & rurſus ab ipſo vincitur. 132. Rex appellatur. ibid. bellum cum Demetrio gerit. 137. regnum minori ex filiis tradit. 138
Ptolemæus Philadelphus regnum à patre accipit. 138. reconciliatur fratri. 143
Ptolemæus Ceraunus. 179. Seleucum occidit. 143. ſororem ducit. ibid. ejusque filios vita, ipſam regno privat. 143. Macedon. occupat. 180. occiditur à Gallis. 183
Ptolemæus Evergetes bellum cum Antigono minore gerit. 192. Beronicen fratris filiam ducit. 194. ſorori à Seleuco Callinico obſeſſa auxilio venit. 195. Seleucum vincit. 196 ſub ſpecie ſororiæ vindictæ Aſiæ inhiat. 197 Antiochum Hieracem ad ſe confugientem in cuſtodia habet. 197. interficitur à filio. 202
Ptolemæus Philopator parricida 202. ejus vita & obitus. 206. 207
Ptolemæus Epiphanes. 207. bello ab Antigono petitur. 210
Ptolemæus Philometor, ab Antiocho Epiphane avunculo ſuo bello petitur. 225. contra Demetrium Syriæ Regem Pſeud-Alexandrum juvat. 228. 249 mox contra hunc, Grypum Demetr. filium. 250
Ptolemæus Evergetes, qui & Phyſco, ſuperioris frater. 225. fit rex Ægypti. 245. ejus mores & facinora. ibid. moritur. 251
Ptolemæus Lathurus, regno à matre pellitur. 153. ſed poſt ejus mortem à populo revocatur. 254
Ptolemæus Apion, Cyren. Rex, P.R. hæredem inſtituit. 254
Ptolemæus Pyrrhi. 146.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Antigonum minorem *vincit*. 190. *laudatur*.ibid. *occiditur*. ibid.

Pudicitia verum matronarum ornamentum. 160

Puerorum Spart. reſtitutio. 37. *eadem & Lucanorum*. 175

Pydna capitur à Caſſandro. 129

Pygmalion Tyr. R. ſororium ſuum necat. 149

Pyræus Athen. portus. 53

Pyrenæi montes inter Hiſp. & Gall. 274

Pyrrhidæ, qui poſtea Epirotæ. 144

Pyrrhus Achillis, Epirotarum conditor. 144

Pyrrhus Æacidæ, Epir. R. Demetrium regno Maced. exuit. 137. *ſed inde à Lyſimacho pellitur*. 138. *Ptolem*. Cerauni *filiam ducit*. 144. 180. *in Italiam trajicit*. 146. *Romanos vincit*. 146. *in Siciliam navigat*. 147. *ejus R. appellatur* ibid. 177. *Siciliam amittit*. 178. *Antigonum vincit*. 189. *Maced. occupat*. ibid. *facile acquirit regna, facile amittit*. 190. *cum Spartan. bellum gerit*. 190. *cum* VM. *Maced. Romanos ter vincit*. 240

Pyrrhi infantis pericula. 144. *vox de occiſo filio*. 190. *obitus & elogium*. 191

Pyrrhus modo dicti nepos. 198. *regno Epiri à matre accepto, moritur*. 200

Pythagoras. 160. *templo ex ejus domo facto ipſe pro deo colitur*. 161

Q.

QVadringenti *Tyranni Athenis*. 49

Quanto ſerior mala fortuna, tanto amarior. 218

Quatridui religio apud Spartanos. 25

Quinqueremis à Ptolem. Pyrrhi, cum ſeptem viris ex ſcapha inſilientibus capitur. 190

Quo plura habent, eo plura homines cupiunt. 57

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

R.

RAnarum apud Abderitas multitudo. 131
Raptor virginum Apollo. 123
Rectores triginta Athenis. 53. trecenti Thebis. 79
Reges antiqui quales. 3. Romanorum quales. 243. Laced. poteſtas. 36. omnes odio Romanis. 243
Regis mores omnis Regia ſequitur. 206
Regum arbitria olim pro legibus. 3
Regno periculoſo tuta vita potior. 253
Religionum vis. 91
Remus. 269
Reorum habitus, barba & capillus ſubmiſſi. 232
Rhea Veſtalis Romuli & Remi mater. 269
Rhegium unde dictum. 43
Rhegini deſcordia laborantes ab auxiliis ſuis cæduntur. 44. ſub Tyrannis. 164
Rhetus Thuſcorum Dux Rhetiæ nomen dedit. 161
Rhodanus Galliæ fl. 271
Rhodus occupatur ab Alexand. 94. terræ motu concutitur. 208
Rhodiorum legati Romæ queruntur de Philippo. 208
Riphæi montes. 16
Roma conditur. 270. quando. 152. capitur à Gallis. 62. 161. de ea judicium Cyneæ. 147
Romani bellum gerunt cum Achais. 225. Ætolis. 217. Antiocho Magno. 215. Mithridate. 234. 245. Perſeo. 223. & deinc. Philippo. 208. Pyrrho. 143. 145. 177. Tarentinis. 143. Annibali inſidiantur. 210. dedi ſibi poſtulant. 222. ubique perſequuntur & mori compellunt. ibid. Antiochum Epiphanem bello Ægyptio abſtinere jubent. 226. Aſiaticis moribus corrũpuntur. 233 cauſas bellorum quærunt adverſus Philip. 207. 224. fœdus cum Alexandro Epir. habent. 101. foris invicti,

ćti, domi fragiles. 214 non niſi ſuis armis vinci poſſunt. ibid. Pyrrhi munera ſpernunt. 147. facile de alieno largi. 232. in ſecundis moderati, in adverſis conſtantes. 217. ſub jugum miſsi. 241. vincuntur ab Annibale. 203. 204. à Pyrrho. 146. 240
Romanorũ arma audivere, non ſenſere Scythæ. 17. eorundem & Ilienſium conſanguineorum mutua gratulatio. 216
Romulus. 269
Roxane Alexan. conjux prægnans relicta. 113 115. cum Olymp. & filio ſuo Pydnam fugit. 121. cuſtoditur Amphipoli. 130. interficitur. 131

S.

SAbbathum Iudaicum 231
Sabini Græcorum progenies. 158
Sabinarum virginum raptus. 270
Sabus fluv. 220. 221
Sacerdotes & Reges iidem apud Iudæos. 231
Sacrilegium Phocenſ. 71 Philippi. 72. Gallorum punitur. 186. 187. Antiochi Magni punitur. 219. Tectoſagorum item. 220. & Romanorum. ibid. Alexandri Zebinæ. 251
Sagillus Scythiæ Rex. 20
Sagittæ Herculis, fatum Troiæ. 158
Sagittæ veneno armatæ. 109
Salamina Cypri urbs. 276
Salluſtius à Trogo reprehenſus. 240
Samnites Pyrrhum evocant contra Rom. 145
Samnites Græci. 158
Samothracia. 182. 224
Sandrocottus Ind. R. 135
Sappho Hasdrubalis. 155
Sardanapalus Aſſyr. R. ultimus, nihil virile habuit præter mortem. 5
Sardinia bello à Carth. petita. 152. 154
Sardis Lydiæ metrop. 124
Satio frumenti reperta. 22

Sa-

Saturnalia. 267
Saturnia quondam quæ nunc Italia. 267
Saturnus Aboriginum R. 267
Saturus Heracl. Tyrannus. 141
Saxum miræ altitudinis Alexander capit. 106 & ſeq.
Scelerum materia aurum & argentum. 36
Sceptra Græcis, quæ Latinis haſtæ. 270
L. Scipio Aſiaticus *Cos.* 215. *Antiochum vincit.* 217
Scipio Africanus Lucii fratris legatus. 215. *ejus vox memorabilis.* 216. *Legatus it ad Ptolem.* 245. *ſpectaculo eſt Alexandrinis.* 246. *moritur.* 222
Scipiones Hiſpania Pœnos expellunt. 278. *eorum laus.* 215
Scolopitus Scytha domo pulſus. 18
Scomma Brenni. 184. *Alex* .Zebinæ. 250. *Mithridatis.* 238
Scordiſci Galli. 220
Scutum ſuum oſculatur moriens Epaminondas. 64
Scynus inter Succeſſores. Alexan. 119
Scythæus. ibid.
Scythæ Ægyptum uſque victores veniunt. 18. *Alexand. præfectum cædunt.* 101. *Amazonibus auxilio contra Athen. veniunt.* 20. *Aſiam domant.* 18. *cum Ægyptiis de antiquitate contendunt.* 15. *cum ſervis ſuis bellum gerunt.* 21 *prius ebrietate quam bello vincuntur à Cyro.* 10. *Cyrum occidione cædunt.* 11. *Parthos vincunt.* 262. *Phrahatem in regnum reſtituunt.* 266
Scytharum gloria bellica. 17. *mores.* ibid. *paupertas.* 77.78
Scythiæ ſitus. 15
Securi inſidiis opportuni. 62
Seditio inter Phrygas. 91 *inter Alex. milites quæ ab ipſo punitur.* 110. *altera poſt ipſius mortem.* 117. *in exercitu Agathoclis.* 173. *in Ægypto.* 195. *Macedonum adverſus Antigonum.* 200

Sego-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Segobrigii. 270
Selene Ptolem. fratri in matrimonium data. 252. *mox ablata.* 253 *Grypo nubit.* ibid.
Seleucia Syriæ urbs. 228
Seleucus Nicanor aut Nicator, *ſummus Caſtrorum tribunus.* 119 *bellum cum Antigono gerit.* 131. *Demetrium capit.* 137. *ejus origo & virtus.* 134. *poſteri omnes cum anchora in femore nati.* 134. *cum Lyſimacho comparatio & bellum.* 142. *victoria.* 142. & ſeq. *cædes.* 143
Seleucus Callinicus ſuperioris nepos. 195. *vincitur à Parthis.* 259. *à Ptolem.* 196. *à fratre.* ibid. *obit.* 197 & ſeq.
Seleucus Demetrii Nicatoris filius, à matre interficitur. 250
Semiramis, ejus geſta & interitus. 4. *ex ea genus fuit Regibus Aſſyriis.* 230
Senatus Græciæ unus & ſupremus ex omnibus lectus. 80. *Romanus inſtituitur à Romulo.* 270. *Spartanorum, legum cuſtos.* 37
Senes apud Spartanos honoratiſſimi. 37
Senes in caſu neceſſitatis arma capiunt. 52 62
Senibus maxime uſus in militia. Alex. 89. & ſeq. 110
Septentrionalis plaga frigidiſſima. 16
Sepultura Partharum qualis. 258
Sepulturæ cura veteribus maxima. 40
Sepulturam Theban. interfectorum vendidit Philip. 79
Servi cujuſdam Hiſpani fides. 275. 278
Servi Scytharum cum dominis bellum gerunt. 21. *Lacedamoniorum ad ſupplementum exercitus manumittuntur.* 39. *& eadem de cauſa ab Agathocle.* 170. *Tyriorum, dominos interficiunt.* 148
Servi fiunt jure captivitatis. 44
Servorum exercitus Parthis. 257

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Servis ſuis nubere coguntur Heraclienſes fœminæ. 140. & ſeq.
Servilia ingenia multum inferiora ingenuis. 148
Servilius Rom. legatus in Africam. 210
Servitus ſub Saturno nulla. 267
Sexus fœmineus à periculis bellorum immunis. 252
Sibyrtius Alexan. Dux. 119
Siciliæ deſcriptio. 42. bello petitur à Carth. 50. Dionyſio paret. 157
Siculi legatos ad Alex. mittunt. 111. Pyrrho totius inſulæ imperium tradunt. 147. auxilium contra Carthag. à Spartanis petunt. 155
Sidon unde appellata. 147
Silei ab Hercule conditi, Alex. ſe dedunt. 108
Siris urbs Ital. à Croton. expugnatur. 158
Sogdiani. 119. bellum cum Bactrianis gerunt 260
Sol deus Perſarum. 13
Solis ſacerdotium apud Perſas. 84
Solem orientem qui primus vidiſſet, rex Tyri deſtinatur. 148
Solis defectio milites Agathoclis terret. 171
Solibus duobus mundum regi poſſe negat Alex. ad Darium. 96
Solon Athen. legis lator. 23. 36, ejus memorabile factum. 24
Somnium Alexand. 109 Aſtyagis. 5. Cambyſis. 11. Catumandi. 273. Cyri. 7. Gaditanorum. 278. Laudices matris Seleuci. 134. Olympiadis. 114
Somniorum intelligentiam primus Ioſeph condidit. 230
Sophene Armeniæ regio. 264
Sophocles Tragœd. ſcriptor Athen. Dux adverſus Spartanos. 41
Sopyrion Alex. Dux cum toto exercitu deletur à Scythis. 17. 101. 235
Soror eadem & uxor. 143 181. 206. 236. 251. 253
Sororem ſuam occidit Ptolem. Philopator. 206. Mithridates, & quidem

quidem merito. 236
Soſthenes Macedoniam à Gallis defendit. 183. & ſeq.
Sparta, Spartani. vide Laced.
Speus Theſſ. R. 123
Spinambri Græci, Tarquiniorum conditores. 157
Statanor Dux Alexan. 119
Statira Darii filia, Alex. uxor. 109
Straton ſolus Tyriorum in communi dominorum ſtrage ſuperſtes, Rex creatur. 148. *ejus progenies honoratur ab Alex.* ibid.
Sugambri. 108
Sulpitius Cos. contra Perſeum. 223
Suniatus Carth. patriæ proditor. 162
Suſiana gens Scyno aſſignata. 119
Sybaris Cyri in expeditione ſua comes. 79
Sybaritani cæteros Græcos Italia pellere nituntur. 158
Sycion Peloponneſi urbs. 120
Sylla ſummus Imperator. 234
Syna mons. 231
Syracuſæ obſidentur ab Athen. 45. *ab Agathocle.* 168. *à Carth.* 169. *capiuntur à Dionyſio.* 164. *urbs ſemper Pœnis inſeſta, & Carthaginis de imperio Siciliæ æmula.* 169
Syracuſani ab Athenienſibus bello petiti, auxilium à Laced. petunt. 45. *vincunt* 46. *cum Dionyſio minore belligerantur, eumque urbe pellunt.* 163. *denuo.* 165
Syri, qui prius Aſſyrii. 5
Syri Reges à Semirami orti. 230
Syria occupatur ab Alexand. 93. *poſt eum cedit Laumedonti.* 118 *à Pompeio in provinciæ formam redigitur.* 255
Syria Dea. 230

T.

Tabellæ ligneæ. 27. 166
Taciturnitas Hiſpanorum 275

Talis

Talis aureis in exprobrationem puerilis levitatis donatur Demetrius Nicator. 247
Tamyris Scytharum Regina, Cyrum cædit. 10 11
Tanais fl. 104
Tanaus Scyth. Rex. 5
Tarentum occupatur à Parthenïis. 38
Tarentini veteres Brunduſium migrant. 39. *decipiuntur à Palanto.* ibid.
Tarentini Lacedæm. propago. 158. *auxilia petunt ab Alexan. Epirota adverſus Bruttios.* 100. *adverſus Roman. à Pyrrho.* 143
Tarquinii Thuſcorum populi. 157
Tarquinius Rom. Rex. 270
Tarſus Ciliciæ urbs. 91
Tarteſii Hiſpani. 276
Taurus Aſiæ mons. 91. 196
Taxiles Indorum R. 119
Tectoſagi ob ſacrilegia peſte vexantur. 220
Telamon Ajacis pater. 275
Terræmotus in Aſia. 208 *in Cherſoneſo.* 142. *Delphis.* 187. *in Europa.* 208. *in Helleſponto.* 142. *in Phœnicia.* 147. *in Syria.* 255
Terror, Alexan. per univerſum orbem. 111. *Gallici nominis.* 182. 189
Terrore nominis ſui non minus quam armis præfectos Darii vicit Alex. 90
Teſtamentum Darii Nothi *Perſ. Reg.* 56. *Attali.* 233. *Ptolemai Apion.* 254
Teucer Telamonis. 175
Texena Agathoclis uxor, ejuſque erga maritum fides & pietas. 176
Thaleſtris ultima Amazonum Regina, ad Alexand. prolis quærendæ cauſa proficiſcitur. 21. 102. 264
Thara Parthorum vicus. 98
Thebæ Athen. exulum receptaculum. 54. *antiquæ ſeveritatis urbs.* 68. *diruuntur ab Alexan.* 88
Thebani bellum gerunt cum Athenienſ. 41. *cum Laced.* 60. 62. *cum Philippo.* 78. *cum*

Pho-

Phocenſibus.70. Lacedæm. æmuli. 74. ſervitutis Græciæ cauſa.70. Bœoticum imperium tempore Perſici belli amittunt. 41. cum Epaminonda omnem virtutem & potentiam perdunt. 63
Themiſcyrei campi. 18
Themiſtocles clarus pugna Marathonia. 26. Athen. Dux. 29. Ionas ab hoſtibus avertit. ibid. oraculum interpretatur. 30. Xerxen ſpecie benevolentiæ decipit. 31. primam belli laudem apiſcitur. 33. Lacedæm. ludificatur. 33. à civibus ingenti gaudio excipitur. 34
Theodotus mille Bactrianarum urbium R. 259
Theramene inſula. 122. 208
Theramenes unus ex XXX Athen. Tyran. à Collegis interficitur. 54
Theraſia inſula. 208
Thermodoon fl. 18
Thermopylæ. 28. 72. 74
Theſeus Hippolyten Amaz. capit. 20. Athen. Rex. 23
Theſpienſes. 87
Theſpiæ incenduntur à Xerxe. 30
Theſſali Phocenſes odio habent. 74. & contra eos Philip. Ducem eligunt. 71. Tarquinios condunt. 157. Demetrii morte exultantes compeſcuntur ab Antigono. 200
Theſſalia à Philippo ſubigitur. 69
Theſſaliæ auraria. 73
Theſſalonica urbs Mac. 190
Theſſalonice Phil. Aridæi filia. 129. Caſſandro nubit. 130. interficitur à filio. 136
Theſſalorus Brenni Dux. 185
Theſſalus medicus Alex. venenum propinat. 112
Thogarii bellum cum Parthis gerunt. 262
Thraces aſſidui Maced. hoſtes. 66. ſub ditione Mac. 85. in exercitu Alex. 92
Thracia à Dario ſubigitur. 67. Lyſimacho obtingit. 119. in ea argenti fodinæ. 73
Thraſybulus pro patria pugnat. 54. Tyrannos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

nos Athenien. vincit. 55
Thurii. 101
Thurini à Philoctete conditi. 185
Tigranes Armen. R. 239 ſocietatem cum Mith. init adverſus Rom. ibid. Syriæ Rex ſit. 255. à Lucullo vincitur. 255
Tigris fl. 264
Tiſſaphernes Lyd. præfectus Laced. amicus. 47 amovetur præfectura. 51.
Tiſſafernes Artaxerxis præfectus. 57. removetur. ibid.
Titanes bellum cum diis gerunt. 276
Tleptolemus Perſis præficitur. 119
Toloſa Tectoſagorum patria. 220
Tholoſanum aurum. ibid
Triballi Phil. vulnerant. 78. ſuperantur à Gallis. 187
Tridentum Ital. urbs à Gallis condita. 161
Trinacria, quæ jam Sicilia. 44
Triptolemus frugum repertor. 23
Troas Olymp. ſoror. 70
Trogus Pompeius priſcæ eloquentiæ vir, totius orbis hiſtorias ſcripſit. 1. Salluſt. & Liv. reprehendit. 240. ejus genus. 273
Troja à Græcis expugnatur. 268
Trojæ fatum Herculis ſagittæ. 158. ruina optabilis. 216
Trojani Roman. conditores. 198. Venetorum. 157
Tryphena Grypi uxor. 250. ſororem interfici curat. 252. ab ejus marito viciſſim occiditur. 253
Tryphon occupatum ſcelere regnum cum vita amittit. 229. & ſeq. 247
Turnus. 268
Tuſci Lyd. ſoboles. 157. à Gallis pulſi. 161. Rhetos condunt. ibid.
Tutores Regis Syriæ pupillum occidunt. 226
Tyberis. 270
Tympanum ſignum pugnæ apud Parthos. 257
Tyrannus Athen. primus Piſiſtratus. 24
Tyranni Athenis triginta 54. decem. 55

Ty-

yrannorum feraciſſima Sicilia. 44
yrannicidia. 25. 141. 192
yridates Parth. Rex. 266
yrtæus poëta claudus Laced. D. 39. *Meſſenios debellat.* 40
yrus urbs. 166. *occupatur ab Alex.* 94. *ejus vetuſtas.* 148
yrii Phœnicum propago. 147. *à ſervis ſuis ad internecionem cæduntur.* 248. *ab Alexand. quaſi denuo conditi.* 149
yrii templi religio. 250

V.

Alerius Lævinus. vide *L.*
ctigal annuum Carth. pro ſolo pendunt. 151. 154
neti Trojanor. progenies. 157
ntidius Parthos vincit. 265
nto concipientes equæ. 275.
nti aſsidui in Gallia. 274. & *Sicilia.* 43
Vergamum Ital. urbs à Gallis condita. 161
Verona à Gallis condita. 161
Veſtis Aſſyriorum. 4. *Parthorum.* 262. & ſeq. *Scytharum.* 17 *nulla Lucanorum pueris.* 175. *tantum una toto anno juvenibus Spart.* 37
Vexoris Rex Ægypti. 3. *bellum indicit Scythis.* 18
Vicentia Ital. urbs à Gallis condita. 161
Victoria inſperata ſperata quandoque certior. 161. *proxima quæque inſtrumentum ſequentis.* 4
Victoria dea. 250
Vincendo fatigati Laced. occumbunt. 29
Vini uſus Ath. inventum. 22
Virgines Laced. ſine dote nubunt. 37. *Cypriæ dotalem pecuniam corporis obſequio quærunt.* 150
Virginum raptor Apollo. 123
Virgines ſuas ſe proſtituturas vovent Locrenſes. 164

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Viriati laus & res geſtæ. 275
Virtus invidiam parit. 48
Virtute juvanda fortuna 206
Virtutis cognitio, vitiorum ignoratione minus utilis. 17
Virtutum genetrix frugalitas. 160
Vires hominum adverſus Deos nullæ. 30. *militum labore acuuntur.* 157. *otio corrumpuntur.* 34
Ululatus in Orgiis Bacchi. 106
Vocontii Trogi majores. 273
Utica Africæ urbs Tyr. Colonia. 149
Uxoris erga Agathoclem fides & pietas. 176
Uxorem ſuam occidit. Ptolem. Philopat. 206 *Mithridates.* 236
Uxores liberosque ſuos cædunt Galli. 193
Uxores & liberi delinquentium interfecti. 84
Uxores ducendæ, non pecuniæ. 37
Uxores apud Perſas conviviis adhibentur. 67
Uxorum Heracl. ſervis ſuis nubere coactarum virtus. 140. & ſeq.
Uxorum querelis Scythæ ex Aſia revocantur. 18. *& Lacones ab oppugnatione Meſſen.* 38

X.

Xerxes cum fratre de ſucceſſione litigat. 26. *bellum adverſus Græciam inſtruit.* 27. *cum Leonida pugnat.* 28. *ad diripiendum Delphicum mittit.* 30 *Athenas, incendit.* ibid. *decipitur à Themiſtocle ſpecie benevolentiæ.* 31. *fugit.* 32. *bellum inſtaurat.* 34. *denuo victus fugit.* 35 *trucidatur à ſuis.* 35. *omnem regionem inter Olympum & Hæmum Maced. Regi dono dat.* 67. *primus Judæos ſubigit.* 232
Xerxis copiæ. 27. & ſeq. *ejus inſolentia & timiditas.* 28. 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Y.

Ylinos nobilis Scytha. 18

Z.

Zapaortenon mons in Parthis. 259

Zopyri facinus memorabile. 14

Zoroaſtres Bactrian. R. artium magicarum inventor. 4. *occiditur à Nino.* ibid.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

O.a.2.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 D 27